ENRICHED CLASSIC

THE PRINCE AND THE PAUPER

MARK TWAIN

MARK TWAIN

Însuşirea firească a clemenţei este de două ori binecuvântată.

Binecuvântată de cel care o acordă şi de acel care o primeşte; în cel mai puternic ea este cea mai puternică: cu ea îi stă mai bine monarhului pe tron, decât cu coroana.

(Neguţătorul din Veneţia)

PRINŢ ŞI CERŞETOR

Traducere de G.M. AMZA

Vreau să scriu o istorioară aşa cum mi-a povestit-o cineva, care o ştia de la tatăl lui, după cum acesta o ştia, de asemenea, de la tatăl lui, acesta auzind-o, tot aşa, de la tatăl lui, şi astfel, urcând din generaţie în generaţie, timp de mai mult de trei sute de ani, părinţii transmiţând-o copiilor şi cu acest sistem păstrând-o.

Se poate ca ea să fie adevărată, după cum se poate să nu fie decât o legendă. Toate acestea poate că s-au întâmplat, poate că nu; dar toate acestea s-ar fi putut întâmpla. Se poate că, vreodată, oameni înţelepţi şi instruiţi au primit-o de adevărată; se poate că lumea ignorantă şi simplă a iubit-o şi i-a adăugat credinţa.

CAPITOLUL I

NAŞTEREA PRINŢULUI ŞI NAŞTEREA SĂRACULUI

În vechea cetate a Londrei, într-o zi oarecare de toamnă din cel de al doilea sfert al secolului al şaisprezecelea, un copil pe care nimeni nu-1 dorea, se născu într-o familie săracă, ce avea numele de Canty. în aceeaşi zi, un alt copil englez se năştea într-o bogată familie cu numele de Tudor, care, îl dorea, însă. Toată Anglia, îl dorea, de asemenea. Anglia îl aşteptase atâta vreme, îl sperase, atâta timp rugase pe Dumnezeu să i-1 dăruiască, încât, acum, când sosise, poporul era aproape nebun de bucurie. Oameni care abia se cunoscuseră, se aruncau unii în braţele altora, se sărutau şi chiuiau de bucurie. Toată lumea era în sărbătoare: mari şi mici, bogaţi şi săraci, sărbătoreau, dansau, cântau, se înduioşau, şi acestea, de zile şi nopţi întregi. Ziua, Londra era feerică la vedere cu drapelele ei sclipitoare, fâlfâind la toate balcoanele şi pe vârful caselor; iar, în plus, cu minunatele sale cortegii.

Noaptea, spectacolul nu era mai puţin frumos, cu focurile aprinse pe străzi, în jurul cărora oamenii jucau plini de veselie, în toată Anglia nu era vorba decât de noul născut, Eduard Tudor, Prinţ de Galles, care se odihnea învelit în satin şi mătase, fără cunoştinţă de întreg tapajul acesta; fără să ştie că nobili seniori şi doamne îl vegheau şi aveau, sau nu aveau, grijă de el. Dar de celă

lalt copil, Tom Canty, înfăşat în scutece sărace, nicăieri nu era vorba, decât în familia de mizerie în care, prezenţa lui nu aducea decât încurcătură.

CAPITOLUL II

COPILĂRIA LUI TOM

Au trecut câţiva ani. Londra data atunci de cincisprezece secole. Era un oraş mare pentru această epocă. Număra o sută de mii de locuitori, alţii spun îndoit. Străzile erau foarte strâmte, întortocheate şi murdare, mai ales în cartierul unde locuia Tom Canty, nu departe de Podul Londrei. Casele erau de lemn, etajul al doilea atârnând peste primul, pe când al treilea îşi proiecta unghiurile pe deasupra celui de al doilea. Cu cât casele câştigau în înălţime cu atât se întindeau către temelie, pe suprafaţă mai mare.

Scheletele lor erau construite din bârne puternice în cruce între care se îngrămădeau materiale solide, tencuială de ipsos.

Bârnele erau vopsite cu roşu, cu albastru sau cu negru, după gustul proprietarului, ceea ce dădea caselor un aspect foarte pitoresc. Ferestrele erau joase, despărţite în mici pătrăţele tăiate pieziş şi se deschideau în afară, pe ţâţâni, ca uşile.

Casa unde locuia tatăl lui Tom se găsea într-un adânc de fundătură numită Offal Court, lângă Pudding Lane. Era mică, dărăpănată, rahitică şi suprapopulată de sărmane familii mizere

Tribul Canty-lor ocupa o cameră la al treilea etaj. Mama şi tata aveau acolo, într-un colţ, o laviţă, un fel de pat de lemn; dar Tom, bunica lui şi cele două surori, Bet şi Nan, nu aveau loc stabilit: toată duşumeaua era la dispoziţia lor şi puteau să se culce unde voiau. Erau şi oarecare zdrenţe de cuvertură şi câteva maldăre de paie vechi, murdare; dar cuviincios vorbind nu se puteau numi paturi, acelea. Dimineaţa tot ce era acolo era îngrămădit la întâmplare şi seara fiecare trăgea din grămada ce îi plăcea.

Bet şi Nan, gemenele, aveau cincisprezece ani. Aveau inimă bună, erau murdare, îmbrăcate în zdrenţe şi profund ignorante. Mama lor era ca şi ele. Tatăl şi bunica, însă erau doi demoni. Se îmbătau pe cât puteau şi, beti, se băteau între ei sau cu cine le ieşea în cale. Beti sau negustaţi, ei nu încetau să ocărască şi să blesteme. John Canty fura şi mama lui cerşea. Ei siliseră pe copii să cerşească; dar nu reuşiseră să facă din ei hoţi. Printre hidoasa mitocănime care locuia casa, fără să facă parte din ea, se găsea un preot bătrân pe care regele îl concediase din casa lui cu o pensie de câţiva farthing*.

Adesea, el lua la o parte copiii şi îi învăţa în secret bunele

principii morale. Părintele Andrews învăţase între altele pe Tom puţină latină şi de asemenea, să citească şi să scrie. Ar fi făcut el tot astfel şi pentru surorile lui Tom, dar acestea se temeau de batjocura camaradelor, care n-ar fi tolerat un astfel de talent extraordinar, în ele. Tot Offal Court era un cuibar construit după modelul locuinţei Canty-lor. Beţia, bătăile, certurile erau de regulă, în fiecare seară şi aproape toată noaptea. Capetele sparte erau un lucru atât de obişnuit ca şi foamea. Cu toate acestea Tom nu era nenorocit. Viaţa lui era aspră; dar el nu-şi dădea seama. Soarta lui era aceea a tuturor copiilor din Offal Court, astfel că o găsea naturală şi suportabilă. Când, seara, se întorcea cu mâinile goale, ştia că tatăl său îl va bălăcări mai întâi şi-1 va maltrata apoi, că groaznica lui bunică va veni la rândul ei şi va face mai rău; dar el ştia, de asemenea, că peste noapte, mama sa, deşi moartă de foame, se va strecura hoţeşte până la culcuşul lui păcătos, pentru a-i da câteva firimituri mizerabile sau o coajă de pâine, sustrase porţiei sale de foamete, şi aceasta cu riscul de a fi stâlcită în bătaie de către bărbatul ei care nu stătea la gânduri când o surprindea în flagrant delict de asemenea trădare.

Dar viaţa lui Tom Canty era destul de plăcută mai ales vara. El cerşea numai atât cât să-şi facă datoria, căci legile contra cerşetoriei erau riguroase şi penalităţile severe; iar pe de altă- parte el întrebuinţa o mare parte din timpul său ascultând istoriile vechi şi încân-jtătoare ale bunului Părinte Andrews; legendele cu uriaşi şi zâne, cu pitici şi genii, cu castele fermecate, cu regi şi feti-frumoşi. Capul său era plin cu aceste poveşti minunate şi adesea, noaptea culcat pe grămada lui de paie incomodă, neputând dormi, obosit, înfometat, amorţit de bătaie, el lăsa frâu liber imaginaţiei, uita repede suferinţele şi greutăţile, închipuindu-şi viaţa delicioasă a unui prinţ încântător într-un palat regal.

Între timp, i se naşte o dorinţă care îl obsedează zi şi noapte: să vadă cu ochii lui un prinţ adevărat. Odată chiar, vorbi de această dorinţă unora din camarazii lui din Offal Court; dar aceştia râseră de el şi îl batjocoriră atât de fără milă, că hotărî să-şi păstreze pe viitor visul său numai pentru el.

Adesea citea cărţile vechi ale preotului şi cerea să i se explice, încet, încet, fără să se simtă, visurile lui şi lecturile acestea, produseră în el un fel de transformare. Personajele visurilor sale erau aşa de frumoase că începu să se dezguste de zdrenţele şi murdăria lui, dorind să fie curat şi mai bine îmbrăcat. Totuşi continua să se joace în

noroi şi să se bucure; dar în loc de a se rostogoli pe malurile Tamisei numai şi numai ca să se distreze, el profita acum, pentru a se îmbăia şi a se curaţi.

Tom găsea întotdeauna ceva interesant în a-şi delecta privirea în jurul Pomului de Mai, în Cheapside sau în bâlciuri. Din timp în timp, avea norocul, ca toţi locuitorii Londrei, să vadă o paradă militară atunci când câte un ilustru nenorocit era condus la închisoarea de la Tour, pe uscat sau pe apă. Tot astfel într-o zi de vară el văzu pe sărmana Ana Askew şi trei oameni murind pe rug la Smithfield şi auzi un bătrân episcop încurajându-i fără mare convingere.

Da, existenţa lui Tom era, în general, destul de variată şi plăcută.

Puţin câte putin, visurile şi lecturile lui Tom despre vieţile prinţilor îl influenţară aşa de puternic încât începu în mod inconştient, să facă pe prinţul. Manierele sale, vorbele sale, devin extrem de ceremonioase şi distinse, ceea ce făcea, deodată, admiraţia şi distracţia celor din jurul lui. în acelaşi timp influenţa lui Tom asupra tinerilor săi camarazi creştea din zi în zi, şi în curând ajunse să le inspire un fel de respect temut ca şi când, el, ar fi fost de esenţă superioară. Părea atât de învăţat, putea să facă şi sa spună lucruri atât de frumoase şi, mai mult ca orice' era atât de serios şi atât de înţelept! Reflecţiile lui Tom, isprăvile lui, erau raportate de copii la fraţii lor mai mari şi aceştia, deja, începeau să discute cu Tom Canty, privindu-1 ca pe o fiinţă excepţional dotată. Oamenii maturi veneau să-şi destăinuiască grijile, lui Tom şi adesea rămâneau uimiţi de înţelepciunea hotărârilor sale. într-un cuvânt el devenise un erou pentru toţi cei care îl cunoşteau, cu excepţia părinţilor săi. Aceştia nu vedeau în el nimic demn de remarcat.

La câtva timp de atunci, Tom îşi organizează, în secret, o curte. El era prinţul; camarazii lui, cei mai buni, devin gărzile, şambelanii, aghiotanţii, seniorii şi doamnele de onoare, curtea regală, în fiecare zi, tânărul „prinţ,,, era primit cu ceremonialul împrumutat de Tom din lecturile sale romanţioase; în fiecare zi marile afaceri ale „regatului", erau discutate în consiliul regal şi în fiecare zi atotputernicia sa, promulga decrete privind armatele sale, vasele sale, viceregatele sale imaginare. După aceea, se ducea, în zdrenţele lui, să cerşească centime, să-şi mănânce mizerabila coajă de pâine, să primească loviturile, cearta şi tratamentul rău, obişnuite; apoi, întinzându-se în grămăjoara lui de paie infecte, se recufunda în vis, în vanele lui măreţii.

În acelaşi timp dorinţa de a vedea, fie şi numai o singură dată, un prinţ adevărat, în carne şi oase, creştea în el din zi în zi, din săptămână în săptămână, astfel că ea sfârşi prin a absorbi toate celelalte dorinţe ale sale şi deveni singura pasiune a vieţii lui.

Într-o zi de ianuarie, făcând cursa lui obişnuită de cerşeală, parcursese disperat cartierul ce lega Mincing Lane şi Little East Cheap, ore şi ore cu picioarele goale, rebegit de frig, uitându-se la prăvăliile birtaşilor şi acoperind cu o privire de poftă enormele pateuri de porc şi alte bucate atrăgătoare care, lui îi păreau gătite pentru îngeri, căci nu mâncase niciodată, nici nu văzuse vreodată asemenea bunătăţi. Deodată începu să cadă o ploicică rece; cerul era întunecat, ziua tristă. Pe înserat, Tom ajunse acasă. Era aşa de ud, aşa de obosit, aşa de înfometat că tatăl său şi bunica, de cum îl zăriră nu putură să nu se emoţioneze în felul lor: îi dădură, deci, o chelfâneală bună şi îl trimiseră să se culce. Multă vreme durerea, foamea, înjurăturile şi tărăboiul, care se auzeau în toată casa, îl ţinură deştept; dar, în sfârşit, gândurile sale îl duseră departe, în regiuni imaginare şi, adormi în tovărăşia micilor prinţi acoperiţi de pietre preţioase şi de aur, în palate nesfârşite unde servitorii curtenilor zburau să le execute ordinele. Şi atunci ca de obicei visa că el însuşi era prinţ. Toată noaptea trăia în măreţia situaţiei sale regale, trăia în mijlocul marilor seniori şi doamne într-un val de lumină, respirând parfum, ascultând o muzică încântătoare, primind cu un surâs şi un salut graţios din cap, omagiile reverenţioase ale lumii strălucitoare care se dădea la o parte pentru a-i face loc să treacă.

Dar dimineaţa când se deşteptă şi văzu mizeria care îl înconjura, visul său avu efectul obişnuit: existenţa lui îi păru de o mie de ori mai nenorocită... Resimţi amărăciunea şi cu inima sfâşiată, izbucni în lacrimi.

CAPITOLUL III ÎNTÂLNIREA LUI TOM CU PRINŢUL

Tom se deşteptă înfometat şi ieşi din casă cu foamea şi cu gândurile sale încă zăpăcite de splendoarea visului de noapte.

Rătăci încolo şi încoace prin oraş, fără să privească pe unde îl duceau paşii, nici ceea ce se petrecea în jurul lui.

Lumea îl îmbrâncea, unii îl înjurau, dar el răpit de himera gândurilor lui nu băga nimic în seamă. Astfel ajunse la Temple Bar. Niciodată nu mersese atât de departe în această direcţie. Se opri, se reculese un moment, apoi se lăsă din nou pradă visului şi, fără să bage de seamă, se găsi în afară de zidurile Londrei. Ştrandul nu mai era un drum vecinal, ci era considerat ca o stradă deşi era-rău clădită, fiindcă dacă avea un număr destul de mare de case pe o parte, pe cealaltă nu avea decât câteva edificii mari, palate aparţinând familiilor bogate, cu frumoase parcuri vaste, coborând până la fluviu; terenuri care sunt astăzi acoperite în întregime de uriaşe stabilimente făcute din piatră şi cărămidă. Tom, ajunse atunci la Charing Willage şi se odihni lângă frumoasa cruce înălţată acolo de un rege deposedat pe vremuri. După aceea, căscând gura, coborî drumul frumos, trecu prin fata maiestuosului palat al marelui cardinal şi, puţin mai încolo, ajunse în faţa unui palat şi mai mare şi mai frumos. Wesminster. Tom privi cu uimire construcţia enormă, cu aripile larg deschise, ameninţătoare bastioane, foişoarele, portalul larg de piatră cu grilajul lui aurit, împodobit cu lei de granit enormi şi alte semne şi embleme ale regalităţii engleze. Dorinţa inimii sale, urma ea, în sfârşit, să fie satisfăcută? Era, oare, cu adevărat, palatul regelui? Nu putea el să spere dacă cerul ar fi vrut-o, să vadă acum un prinţ, un prinţ în carne şi oase?

La fiecare parte a grilajului aurit, şedea câte o statuie vie, adică un soldat înţepenit, imobil, acoperit din cap până-n picioare de o strălucitoare armură de oţel, Oamenii de la ţară şi chiar de la oraş staţionau la o distanţă respectuoasă, aşteptând ocazia să zărească câte ceva din pompa regală. Trăsuri superbe cu personaje strălucitoare în interior şi cu lachei ca din poveşti pe scară, intrau şi ieşeau prin mai multe porţi ale curţii. Sărmanul Tom se apropiase încet, timid, până la santinele, bătându-i inima, cu o licărire de speranţă, când deodată zări prin grilajul aurit un spectacol care era să-i scoată un strigăt de

bucurie. De cealaltă parte a grilajului, era un băiat drăguţ, pârlit de soare, înnegrit de sporturi şi de exerciţii în aer liber. Veşmintele lui de mătase şi şaten, erau împodobite cu obiecte scânteietoare; purta la şold o săbioară şi un pumnal, încrustate cu pietre preţioase; era încălţat cu ghete cu tocul roşu; pe cap avea o căciulită elegantă, stacojie, împodobită cu pene ce atârnau în jos, prinse într-o piatră mare de preţ. Mai mulţi curteni, ameţitori prin ţinuta lor, probabil oamenii lui personali, şedeau în jurul său. O! Era un prinţ,, un prinţ adevărat, un prinţ viu, fără nici o îndoială, aşa că rugăciunea sărmanului copiL fusese, în sfârşit, ascultată.

De emoţie, suflarea lui Tom devenise rapidă şi scurtă, iar ochii i se mărită de uimire şi de bucurie, îndată, în el, se născu dorinţa de a fi cu totul aproape de prinţ, de a putea să-1 privească bine în faţă. Fără să ştie cum se făcu, faţa lui se găsi lipită de grilaj, în momentul acela, chiar, un soldat îl înlătură cu bruscheţe şi îl azvârli în mijlocul mulţimii aiurite de ţărani şi de trândavi ai Londrei strigând:

— Cară-te, caraghiosule!

Mulţimea aplaudase şi izbucnise în râs; dar tânărul prinţ izbucni de mânie. Cu sângele la cap, cu ochii strălucitori de indignare, strigă:

— Cum îndrăzneşti să maltratezi, astfel, în prezenţa mea, pe acest micuţ sărman! Cum îndrăzneşti să ridici mâna asupra unui supus al Regelui, tatăl meu, fie acela cât de mic? Să se deschidă poarta şi să intre.

Atunci se văzu cât de nestatornică e mulţimea. •Pălării şi şepci, zburară în aer... Din toate piepturile izbucni strigătul: „Trăiască Prinţul de Galles!"

Santinelele prezentară armele, porţile se întoarseră în ţâţâni. Micul principe — parodie — din Offal Court, se repezi, cu zdrenţele în vânt, spre adevăratul prinţ de Westminster, căruia îi întinse mâna.

— Pari obosit şi înfometat, îi zise Eduard Tudor. Ţi-au făcut rău. Vino cu mine.

O jumătate duzină de oameni de serviciu se repezi să facă nu ştiu ce, dar, evident, numai pentru a se amesteca unde nu-i fierbea oala. Un gest, cu adevărat regal, îi puse la locul lor, oprindu-i pironiţi pe loc, ca nişte statui. Eduard, conduse pe Tom într-o încăpere somptuoasă, care, i se păruse că e cabinetul lui de lucru. Porunci, apoi, să se aducă un prânz atât de copios cum nu mai văzuse niciodată Tom, decât, poate în cărti. Prinţul, cu toată delicateţea care sta bine rangului şi educaţiei sale, concedie pe servitori pentru a nu

mări încurcătura umilului său oaspete, expunându-1 la cuvintele lor răutăcioase când va ieşi, apoi se aşează lângă el şi începu să-1 întrebe în timp ce Tom mânca:

— Cum te numeşti, micuţule?

— Tom Canty, vă rog, Alteţă.

— Curios nume! Unde locuieşti?

— În oraş, Alteţă, în Offal Court, la capătul lui Pudding Lane.

Offal Court? Caraghios nume şi ăsta! Ai părinţi?

Părinţi? Da, Alteţă, am tată şi mamă; apoi am şi bunică; dar n-o iubesc, Dumnezeu să mă ierte, pe urmă, am două surori gemene, Bet şi Nan.

Nu o iubeşti pe bunica ta? Nu e bună cu tine, cum văd.

Nici cu mine, Alteţă, nici cu altii. Are inimă rea şi face rău la toată lumea, cât e ziua de mare.

Se poartă rău cu tine?

Câteodată încetează, atunci când doarme sau când nu mai poate de beată; dar îndată ce se trezeşte, îmi cere socoteala banilor cerşiţi şi, atunci nu stă cu mâinile în sân.

O străfulgerare trecu prin ochii micuţului prinţ:

— Şi, te bate, spui? întrebă el. — O! Da, Alteţă!

Să te bată pe tine, aşa de delicat şi mic, cum eşti... Ascultă: înainte de a se lăsa noaptea, bunica ta va fi închisă la Tour. Regele, tatăl meu...

Uitati, Alteţă, că suntem nişte sărăcii şi că în chisoarea Tour nu e decât pentru marii regatului.

Este adevărat. Nu m-am gândit. Voi vedea ce e de făcut pentru a o pedepsi. Şi, tatăl tău e bun cu tine?

Ca şi bunica, Alteţă.

Toti părinţii se aseamănă, pare-se. Al meu n-are nici el atitudine prea tandră. Are mână grea când loveste; dar pe mine nu mă bate. E adevărat că mă ţine, în vorbe aspre. Dar mama ta?

Mama mea este foarte bună Alteţă; ea nu-mi face nici necazuri nici rău. Iar Nan şi Bet, de asemenea sunt bune.

Ce vârstă au ele?

Cincisprezece, Alteţă.

Lady Elisabeth, sora mea, are patrusprezece şi Lady Grey, verişoara mea, are vârsta mea; şi ea e foar te drăguţă şi amabilă; dar sora mea Lady Mary cu mi mica ei totdeauna posomorâtă şi... Spune-mi, surorile tale opresc pe subretele lor de a surâde pentru că e un

păcat care ar cauza pierderea sufletelor lor?

Subretele lor? Oh! Alteţă, credeţi că ele au su brete?

Principele contemplă grav pe mica sărăcie, apoi zise:

Şi de ce nu? Cine le dezbracă atunci când se cul că? Cine le îmbracă atunci când se scoală?

Nimeni, Alteţă. Vreţi să-şi scoată rochiile şi să se culce goale, ca animalele?

Să scoată rochiile! N-au decât câte una?

Ah! Bunul meu senior, ce ar face cu câte două? Ele n-au decât două trupuri.

Toată afacerea asta este foarte caraghioasă, foar te surprinzătoare. Iartă-mă, n-am vrut să-mi bat joc de tine. Bunele tale surori, Nan şi Bet, vor avea rochii şi subrete, cât mai repede. Casierul meu se va îngriji de aceasta. Vorbeşti bine, sinceritatea ta îmi place. Eşti instruit?

—Nu ştiu, Alteţă. Un preot cumsecade, care se numeşte Părintele Andrews, m-a lăsat să citesc cărţile sale.

Cunoşti latina?

Puţin, Alteţă; nu prea bine, abia încep.

Continuă s-o înveţi, micule, nu sunt grele decât primele reguli. Greaca dă mai multă bătaie de cap. Pen tru Lady Elisabeth şi verişoara mea, aceste două limbi şi celelalte nu sunt decât un joc. Dacă le-ai auzi!... Dar vorbeşte-mi de Offal Court, se petrece acolo?

Oh! Da, bine de tot când nu îţi este foame. E teatru de păpuşi şi pe urmă sunt maimuţele: sunt aşa de caraghioase şi bine dresate! Apoi se joacă piese în care se trag focuri de armă: se bat şi toată lumea este omorâtă. Să vezi ce frumos este şi toate acestea nu costă decât o para, dar n-ai întotdeauna o para, căci e greu de câştigat bunul meu senior.

Şi apoi?

La Offal Court în joaca noastră noi ne luptăm cu bastoanele cum fac cei ce se exercită.

Prinţul deschisese ochii mari.

E adevărat, asta trebuie să fie tare distractiv. Şi pe urmă?

Şi pe urmă, sunt alergările pentru a vedea care soseşte primul.

O! Cât mi-ar plăcea şi mie! Şi apoi?

Şi apoi, Alteţă, vara intrăm în apă, înotăm în canale şi în Tamisa; apoi scufundăm pe alţii în apă, aruncăm apă pe ei, în plină faţă, strigăm, sărim, ne dăm peste cap şi pe urmă...

O! Aş da regatul tatălui meu pentru a vedea aceasta măcar o dată.

Şi pe urmă?

Jucăm, cântăm în jurul Pomului de Mai, în Cheapside. Ne jucăm în nisip. Facem grămezi mari şi ne îngropăm. Şi după aceea sunt plăcintele de noroi. O! Noroiul, nu e nimic mai plăcut; ne bălăcim şi ne tăvălim prin noroi.

Taci, odată, mă faci să-mi lase gura apă. Dacă aş putea! O! Dar măcar numai o dată, o singură dată, să mă îmbrac ca tine, să alerg cu picioarele goale, să tro păi, să mă rostogolesc în noroi, fără ca nimeni să mă împiedice, fără ca nimeni să-mi zică ceva, mi se pare că aş sacrifica coroana.

Şi eu, vai! Dacă aş putea măcar o singură dată, numai o singură dată să fiu frumos ca dumneavoastră, să fiu...

Ai vrea?... S-a făcut... Scoate-ti zdrenţele şi îm- bracă-te cu hainele mele frumoase. Nu va fi decât o bu curie de moment; dar eu voi fi atât de mulţumit! Haide repede, ne vom distra fiecare în felul nostru şi vom face schimbul înainte de a veni cineva.

Câteva minute după aceea micul prinţ de Galles îmbrăcase straiele peticite ale lui Tom şi micul prinţ al săracilor era gătit cu splendidul costum regal.

Unul lângă altul, se priviră amândoi în faţa unei oglinzi mari şi, o! Miracol: s-ar fi putut spune că nici o schimbare n-avusese loc. Se priviră unul pe altul, se oglindiră unul în celălalt, apoi din nou se priviră unul pe altul. La sfârşit, prinţul, încurcat, rupse tăcerea.

— Hai? zise el, ce ţi se pare?

Ah! Rog pe Alteţa voastră să nu mă oblige a răspunde. Un supus umil ca mine n-ar putea răspunde.

— Nu îndrăzneşti; ei bine, voi îndrăzni eu! Tu ai părul meu, ochii mei, vocea mea, gestul meu, talia mea, înfăţişarea mea, figura mea, trăsăturile mele. Dacă am fi goi amândoi, nu există om care ar putea să spună că tu eşti Tom Canty sau dacă sunt eu Prinţul de Galles, ori invers. Acum când am hainele tale mi se pare că simt loviturile ce ţi-a dat această brută de soldat. Arată-mi mâna, nu este amorţită?

O! Nu e nimic... Alteţa voastră ştie că sărmanul soldat...

Taci! Este o ruşine, o cruzime! strigă micul prinţ bătând în parchet cu piciorul său gol. Dacă regele... Nu te urni de aici până nu mă întorc. Vreau eu.

El puse repede mâna şi ascunse un obiect, fără îndoială, de mare importanţă, care se găsea pe masă, apoi o luă spre poartă şi alergă

traversând curţile palatului, în zdrenţe, eu faţa îmbujorată, cu ochii scânteietori. Ajuns la poarta cea mare, el apucă de bare şi încercă să deschidă.

— Deschideţi, deschideţi poarta! Soldatul care maltratase pe Tom se grăbi să se supună, dar cum prinţul trecea pragul porţii aproape sufocându-se de o mânie regală, soldatul, cu o lovitură puternică aplicată după ureche, îl trimise de-a berbeleacul în stradă şi zise:

— Na, sămânţă de cerşetor, fiindcă ai făcut să mă certe Alteţa Sa regală.

Lumea hohoti în râs. Prinţul se sculă şi cu mândrie strigă la santinelă:

— Sunt prinţul de Galles. Persoana mea este sfân tă şi vei fi spânzurat pentru că ai pus mâna pe mine!

Soldatul, prezentând arma cu baioneta strigă batjocoritor:

Salut, pe graţioasa Voastră Alteţă Regală! Apoi răutăcios:

Ia-o la picior, cerşetor murdar!

Atunci, lumea batjocoritoare înconjură pe sărmanul prinţ şi îl împinse până în josul străzii sub vuietul şi strigătul: „Faceţi loc, Alteţei Sale Regale! Loc Prinţului de Galles."

CAPITOLUL IV ZBUCIUMĂRILE PRINŢULUI ÎNCEP

După ore de urmărire neîntreruptă însoţită de vociferări, mulţimea lăsă, în sfârşit, pe micul prinţ, cu el însuşi. Atâta vreme cât putuse să-şi manifeste furia faţă de populaţie, s-o ameninţe şi să-i dea ordine, pe un ton regal care o făcea să hohotească de râs, păruse foarte amuzant; dar când, în sfârşit, epuizarea îl reduse la tăcere, persecutorii săi se saturaseră repede de el şi cău-tară în altă parte o distracţie. Atunci, prinţul, privi înjur; dar nu recunoscu locul unde se găsea. Ştia, numai, că era în cetatea Londrei, îşi continuă drumul, fără scop şi, în curând, distanţa dintre case deveni mai mare; iar trecătorii mai rari. îşi vârî picioarele rănite în pârâul care curgea pe locul unde se găseşte acum strada Tar-rington. Şezu acolo câteva momente, apoi, mergând mai departe, ajunse pe un loc mare unde se găseau câteva case risipite şi o biserică imensă. Recunoscu biserica în jurul ei se ridicau schele şi numeroşi muncitori lucrau, căci i se făceau reparaţii importante. Prinţul se simţi reconfortat şi se crezu la capătul zbuciumărilor sale.

„E vechea biserică a Fraţilor Gris pe care regele, tatăl meu, a luat-o de la călugări şi pe care a transfor-mat-o într-un azil pentru copiii săraci şi părăsiţi, care se numeşte acum Biserica lui Christos, îşi zise el. Fără îndoială, ei ar fi fericiţi să servească pe fiul aceluia care, s-a arătat aşa de generos cu ei, cu atât mai mult cu cât este el însuşi atât de sărac şi nenorocit cât a putut să fie fiecare din acei care, în prezent, sunt aici, la adăpost".

În curând se găsi în mijlocul unei trupe de băieţi care alergau, săreau, jucau mingea, căpriţa şi alte jocuri şi strigau cât îi ţinea gura. Toţi erau îmbrăcaţi în acelaşi fel, ca oamenii de serviciu de pe atunci şi ca ucenicii. Purtau pe vârful capului tichie de postav negru cam de mărimea unei farfurioare care, având în vedere dimensiunile ei, nu era nici podoabă, nici pălărie şi de sub care ieşea părul căzând fără cărare până pe mijlocul frunţii, tăiat scurt în jurul capului. Aveau la gât un guler deschis, o bluză albastră, strâmtă până la genunchi sau puţin mai jos, aveau mâneci largi, o cingătoare lată, roşie, ciorapii galben deschis, legaţi deasupra genunchiului cu o jartieră şi ghete fără tocuri cu catarame mari de metal. Era o îmbrăcăminte cu desăvârşire urâtă.

Băieţii, suspendând jocurile, se adunară în jurul prinţului. Acesta, cu demnitatea lui naturală, li se adresă:

— Dragi copii, mergeţi şi spune-i stăpânului vostru că Eduard, Principele de Galles, doreşte să-i vorbească.

Un mare hohot de râs primi aceste vorbe şi un băiat grosolan îi răspunse:

— Într-adevăr, să fi, tu, trimisul Majestăţii Sale, cerşetorule?

Faţa prinţului se împurpura de mânie şi mâna lui promptă se duse la şold; dar nu găsi nimic Aceasta dete naştere la o furtună de râsete... Un alt băiat strigă:

— Aţi văzut? îşi închipuie că are sabie, ca şi când ar fi cu adevărat prinţul.

Râsetele se îndoiră. Sărmanul Eduard se îndreptă mândru şi zise:

— Eu sunt Prinţul şi, e nedemn din partea voastră care trăiţi din mila Regelui, tatăl meu, să vă purtaţi ast fel cu mine ... Era excesiv de ridicol, după cum o măr turisiră râsetele... Băiatul care vorbise primul, strigă ca marazilor săi:

Haideţi, porcilor, sclavilor, pensionari ai tatălui acestui graţios prinţ, ce maniere sunt acestea? Toţi în . genunchi şi onoraţi ţinuta lui regală şi regalele lui zdrenţe...

Cu o veselie batjocoritoare, toţi se aşezară în genunchi şi aduseră un omagiu caraghios părăzii lor. Principele împinse cu piciorul pe cel mai aproape de el şi îi zise mândru:

— Na, şi aşteaptă ca mâine să-ţi ridic o spânzură toare.

Ah! Aceasta nu mai însemna un joc şi depăşea măsura. Râsetele încetară cât ai clipi din ochi şi făcură loc furiei. O duzină de voci urlă: „Ridicaţi-1! La adăpătoare! Unde sunt câinii? Haideţi, aici: Leul! Pe el Fangs!"

Atunci se întâmplă un lucru pe care Anglia nu-1 văzuse niciodată. Persoana sfinţită a moştenitorului tronului, pălmuită de mâini plebeiene, hărţuită şi ruptă de câini. La căderea nopţii, prinţul se găsea în fundul părţii clădite a cartierului. Avea corpul zdrobit, mâinile însângerate, zdrenţele de pe el erau pline de noroi. Rătăcea de colo până colo, pierzându-se din ce în ce şi era atât de obosit, atât de prăpădit că nu putea să pună un picior înaintea altuia, încetase de a întreba, ştiind acuma că nu va primi de la fiecare decât injurii în chip de informaţii. Şi, îşi repeta: „Numele este: Offal Court. Dacă îl găsesc înainte ca puterile să mă fi părăsit complet, sunt salvat, căci lumea de acolo mă va reconduce la palat şi va fi mărturie că nu sunt unul din ai

lor, ci adevăratul prinţ. Astfel voi redobândi ceea ce îmi aparţine".

La moment, gândurile sale îl duseră la purtarea acestor băieţi de la spitalul lui Christos şi îşi zise: „Când voi fi rege, ei nu vor mai avea numai pâinea şi adăpostul, ci, vor avea, de asemenea, lecţii şi cărţi. Căci este de mică importanţă dacă burta e plină când spiritele şi inima, sunt goale. Vreau să păstrez aceasta cu îngrijire în memoria mea. Lecţia de azi să nu fie pierdută pentru mine, poporul meu va profita, căci instrucţiunea îmblânzeşte inima şi dă naştere bunătăţii şi milei.

Luminile se stingeau una după alta; începu să plouă; vântul creştea: o noapte aspră şi furtunoasă se pregătea. Prinţul fără azil, moştenitorul tronului Angliei, fără adăpost, mergea, încă, înfundându-se, din ce în ce, în labirintul străduţelor mizerabile, unde se îngrămădeau personajele mişunătoare ale sărăciei şi ale mizeriei.

Deodată, un chefliu, beat, apucându-1 de guler îi strigă:

— Pe drum, la această oră de noapte şi n-ai adus o para în casă, sunt sigur! Dacă este aşa, şi dacă eu nu-ţi voi sparge, încă toate oasele din hârcă, nu mai sunt eu John Canty'

Prinţul se desprinse din strânsoare cu un gest maşinal, îşi scutură umărul său profanat şi strigă tare:

O! Eşti tu, cu adevărat, tatăl său? în acest caz, Cerul fie lăudat, căci tu vei merge să-1 cauti şi să mă con duci.

Tatăl-său? Nu ştiu ce povesteşti, tu, dar ştiu că eu sunt tată-tău şi ai s-o vezi îndată...

— O! Nu glumi, nu mai discuta, nu întârzia! Eu sunt extenuat, sunt rănit şi nu mă mai pot tine pe picioare. Condu-mă la Regele, tatăl meu şi te va face bogat, mai mult de tot decât ceea ce ai putut, tu, să visezi. Crede-mă, omule, crede-mă... Eu nu mint, ci spun adevărul pur. Dă-mi mâna şi salvează-mă! Eu sunt Prinţul de Galles!

Omul, năucit, examina copilul, apoi dădu din cap şi bombăni:

„E mai nebun decât orice pensionar de la Bedlam!" Şi luându-1 din nou de guleraş, adăugă cu un râs hidos însoţit de o înjurătură:

„Dar nebun sau nu, eu şi bunica vom găsi noi unde sunt locurile cele mai dulci între oasele tale, sau eu nu mai sunt om!

Spunând acestea, el înhaţă pe prinţ care se zbătea furios, şi dispărură într-o curte, urmăriţi de un mănunchi de vermină umană amuzată şi zgomotoasă.

CAPITOLUL V TOM AJUNGE LA ONORURI

Rămas singur în cabinetul prinţului, Tom Canty profită de ocazie. Se împăuna în faţa oglinzii celei mari, admirându-şi frumoasele găteli; apoi se plimbă prin cameră, imitând ţinuta elegantă a prinţului; după aceea, scoase frumoasa lui sabie, o încovoie, îi sărută lama, o puse cu mânerul în piept şi cu vârful înainte, aşa cum văzuse el făcând, cinci sau şase săptămâni în urmă, un gentilom pentru a saluta pe locotenentul de la Tour după ce îi dăduse în primire pe marii lorzi de Norfolk şi Surrey duşi la închisoare.

Tom se juca apoi cu pumnalul împodobit de pietre, care îi atârna pe coapsă; examina mobilierul luxos şi elegant al camerei; încercă fiecare din fotoliile bogate şi visa cât ar fi el de mândru dacă populaţia din Offal Court ar putea să arunce numai o privire aici şi să-1 vadă în toată măreţia lui.

Se întrebă dacă cei de acolo vor putea crede minunata istorie pe care le va povesti-o la întoarcerea acasă sau dacă vor clătina din cap şi vor spune că extravaganţele imaginaţiei lui 1-au făcut să-şi piardă mintea. După o jumătate de oră îşi dădu seama că prinţul lipsea de multă vreme. Atunci începu să se simtă rău, singur. Se hotărî să asculte şi să aştepte, încetând să se mai joace cu frumoasele lucruri care îl înconjurau. Apoi deveni nerăbdător şi, în fine, se alarmă. Dacă intra, oare, cineva şi îl surprindea în hainele prinţului, iar prinţul nu era acolo ca să explice lucrurile? Nu 1-ar fi spânzurat imediat, fără să se facă pentru acest caz decât o simplă anchetă? El auzise spunându-se că cei mari sunt foarte punctuali când e vorba de cei mici. Temerile sale creşteau. Tremurând, deschise, uşor, uşa anticamerei, decis să-1 fugă să caute pe prinţ, pentru a obţine de la el protecţia şi libertatea. Şase ofiţeri de serviciu strălucitori şi doi tineri paji de viţă înaltă, îmbrăcaţi ca nişte fluturi îşi luară poziţia şi se înclinară foarte adânc în fata lui. El se dădu repede înapoi şi închise uşa: „Oamenii ăştia îşi bat joc de mine! îşi zise el. Ei vor alerga să dea de veste. O! Pentru ce am venit eu aici ca să-mi pierd viaţa?"

Începu să meargă în lungul şi în latul încăperii, chinuit de o frică fără margini, trăgând cu urechea şi oprindu-se la cel mai mic zgomot. Deodată uşa se deschise şi un paj îmbrăcat în mătase, anunţă:

— Lady Jane Grey.

Uşa se deschise şi o fată încântătoare, îmbrăcată bogat, se repezi spre el. Dar, deodată, se opri şi cu voce înspăimântată, zise:

— O! Dar ce aveţi Milord?

Tom, era gata să leşine; dar, cu un efort îngână:

— Ah! Fiţi îndurătoare! Nu sunt lord, ci sunt săr manul Tom Canty, din Offal Court, cartier în Londra. Vă rog, ajutaţi-mă să văd pe prinţ, care, prin bunătatea sa, îmi va restitui zdrenţele şi mă va lăsa să plec sănă tos şi teafăr. Oh! Fiţi îndurătoare şi salvaţi-mă!

în timp ce vorbea, băieţaşul căzu în genunchi rugând-o cu ochii şi cu mâinile întinse, implorând-o cu vorbele. Tânăra fată păru îngrozită. Strigă:

— O! Milord, dumneavoastră în genunchi? Şi în faţa mea!? Apoi, fugi înspăimântată şi, Tom, sfârşit de disperare, se prăbuşi murmurând: „Nu există nici ajutor nici speranţă. Acum vor veni şi mă vor ridica".

în timp ce el era acolo, înnebunit de groază, zgomote sinistre se răspândeau în palat. Un şuşotit — căci nimeni nu făcea altceva decât să vorbească în şoaptă — zbura de la servitor la servitor, de la lord la lady, peste lungimea coridoarelor, de la etaj la etaj şi din salon în salon: „Prinţul a înnebunit! Prinţul a înnebunit!"

În curând, în toate saloanele, în toate galeriile de marmură, se strânseră grupuri de lorzi, de lady şi alte strălucite personaje de rang mai mic, care cu figurile descompuse, îşi vorbeau cu gravitate la ureche. Dar puţin după aceea, un ofiţer impunător, înainta printre aceste grupuri şi, în mod solemn, făcu această proclamaţie:

„În numele Regelui! Nimeni, sub pedeapsa cu moartea, să nu plece urechea la aceste zgomote false şi farâ sens, nici să nu le discute, nici să nu le răspândească în numele Regelui!"

Şuşotelile încetară aşa de subit, de parcă toţi ar fi amuţit.

Puţin după aceea, se auzi de-a lungul culoarului un freamăt. „Prinţul! Uite Prinţul!"

Sărmanul Tom, înaintând uşor, trecu prin faţa grupurilor închinate adânc, încercând să salute, la rândul său şi privind timid străinul său anturaj, cu ochii neliniştiţi, care fac milă.

Ca să-şi susţină paşii el se sprijinea pe cei doi demnitari care mergeau de o parte şi de alta a lui. în urmă, veneau medicii curţii şi câţiva seniori.

Tom fu astfel condus într-o încăpere vastă a palatului şi auzi uşa închizându-se în urma lui. Acei care îl însoţiseră, se aşezară în

dreapta şi în stânga, în faţa lui, la o mică distanţă, era culcat un om foarte voinic, cu figura mare şi umflată, cu expresia severă.

Capul său enorm, era cu desăvârşire alb, ca şi barba care îi încadra faţa. Veşmintele sale* erau făcute din-tr-o ţesătură bogată. Unul din picioarele sale umflate, era înfăşurat în bandaj şi se sprijinea pe o perniţă. Se făcuse o linişte mare şi toate capetele erau înclinate într-un salut profund, în afară de capul acestui om.

Acest bolnav, cu înfăţişarea severa, era teribilul Hernie VIII. Figura lui se îmblânzi când, luând cuvântul, zise:

— Ei bine, Milord Eduard, prinţul meu! îţi vei fi închipuit să mistifici cu această glumă tristă, pe bunul rege, tatăl tău, care te iubeşte, şi care e atât de bun cu tine?

Sărmanul Tom asculta, atât cât facultăţile sale, muncite, îi permiteau, începutul acestui discurs; dar când vorbele „bunul rege" îi izbiră urechea, el se îngălbeni şi căzu brusc în genunchi, ca şi cum ar fi primit un glonte în inimă. Ridicând mâinile, exclamă:

— Sunteţi Regele? Atunci sunt pierdut!

Aceste cuvinte părură a copleşi pe suveran. Ochii săi parcurseră, vag, toate figurile, apoi se opriră îngrijoraţi asupra copilului prăbuşit în faţa lui. Arunci, cu un accent de profundă decepţie, zise:

— Vai! Crezusem exagerate zvonurile; dar mă tem să nu fie îndreptăţite.

Suspinând din greu, reluă cu o voce blândă:

— Vino lângă tatăl tău, copile; tu nu te simţi bine!...

Tom fu ajutat să se ridice şi, tremurând, se apropie de regele Angliei. Regele, luă, între mâinile sale, sărmana faţă înspăimântată şi, o fixă îndelung, grav şi tandru, ca pentru a descoperi oarecare semne de întoarcere la raţiune, apoi, trăgând la pieptul său capul buclat şi strângându-1 cu dragoste, zise:

— Nu recunoşti, tu, copile, pe tatăl tău? Nu-mi sfâşia inima, spune că mă recunoşti. Trebuie să mă re cunoşti, nu e aşa?

— Da; dumneavoastră sunteţi, seniorul meu temut, Regele, pe care Dumnezeu să-1 ţină!

Da, da, foarte bine. Linişteşte-te, nu tremura astfel, nimeni de aici nu-ţi vrea răul; toată lumea de aici te iubeşte. Uite că îţi este mai bine; visul tău urât a tre cut, nu e aşa? Nu te mai dai drept altul cum se spune, că o făcuşi acum o clipă?

Vă implor graţia de a mă crede; n-am spus decât adevărul, temute

senior! Căci eu sunt cel mai umil din tre supuşii voştri, fiind născut sărac; şi numai printr-un trist nenoroc şi o tristă întâmplare mă găsesc aici, cu toate că nu sunt vinovat de aceasta.

Sunt prea tânăr ca să mor şi un cuvânt al dumneavoastră, poate să mă salveze. Oh, spune-1 Sire!

— Să mori? Nu vorbi astfel, dragul meu prinţ; li- nişteşte-ti inima tulburată: nu vei muri, nu!

Tom căzu în genunchi cu un strigăt de bucurie:

— Dumnezeu să vă ajute, o, Rege, şi să vă tină multi ani pentru fericirea poporului vostru!

Atunci, ridicându-se, el întoarse o faţă veselă către cei doi demnitari care îl însoţeau şi strigă:

Aţi auzit! Nu voi muri: Regele a spus-o!

Nimeni nu mişca, decât spre a se înclina cu o deferentă adâncă şi nimeni nu vorbea. Tom ezită, puţin confuz, apoi întorcându-se timid către rege, întrebă:

Pot să plec, acum?

Să pleci? Desigur, dacă doreşti. Dar de ce să nu mai rămâi puţin? Unde vrei să te duci?

Tom lăsă ochii în jos şi răspunse umil:

— Aventura mea e o greşeală; mă credeam liber şi mă grăbeam să mă întorc la pârâu unde m-am născut, unde trăiesc în mizerie; dar unde îmi voi regăsi mama şi surorile, acolo unde sunt la mine, pe când aici nu mă pot obişnui cu aceste splendori. Oh, vă rog Sire, lăsaţi-mă să plec!

Regele rămase un moment liniştit şi gânditor; faţa lui exprima o nelinişte adâncă, dureroasă, mereu crescândă, în sfârşit, zise, cu o voce în care se întrezărea o rază de speranţă:

— Poate că dementa lui nu priveşte decât un anu mit fapt şi că spiritului său i-a rămas luciditatea pentru toate celelalte lucruri. Să dea Dumnezeu să fie aşa! la să vedem...

Atunci Regele adresă lui Tom o întrebare în latineşte şi Tom răspunse, cu greutate, dar în chiar această limbă. Regele era încântat şi lăsă să se vadă aceasta. Lorzii şi medicii îşi manifestară, de asemenea, mulţumirea. Regele zise:

— N-a răspuns aşa exact pe cât îi permit studiile şi cunoştinţele sale; dar cât a răspuns e de ajuns ca să pro-

beze că spiritul său nu e complet distrus, ci, numai, bolnav... Ce părere aveţi dumneavoastră, domnilor?

Medicul întrebat se înclină şi răspunse:

— Sunt convins, Sire, că ati pus un diagnostic exact. Regele păru fericit de aceste vorbe spuse de o

persoană atât de competentă şi continuă cu mai multă grabă:

— Urmăriţi-mă bine: vom continua examenul.

El puse lui Tom o întrebare în franţuzeşte. Tom rămase un moment fără să răspundă, stingherit de atâţia ochi fixati asupra lui, apoi, timid:

— Nu cunosc această limbă, vă rog,'Majestate!

Regele se lăsă să cadă în pernele sale. Medicii alergară în ajutor; dar el îi înlătură şi reluă:

— Lăsaţi... nu e decât o ameţeală. Ridicati-mă. Aşa, e bine... Vino aici, copilul meu; aici.

Sprijină-ţi sărmanul cap bolnav pe inima tatălui tău şi fii fără grijă, în curând vei fi mai bine. N-ai teamă; vei fi cât de curând vindecat.

Apoi, se întoarse către asistenţă şi, acum fără blândeţe, cu luciii sinistre în ochi, reluă:

Dumneavoastră ascultaţi cu toţii! Iată pe fiul meu, nebun; dar asta va trece. Excesul de studii este cauza nenorocirii şi de asemenea prea multă supuşenie. Supravegheaţi lucrul acesta. Distraţi-1 prin sport şi prin diferite mijloace, până ce îşi va recuceri sănătatea. Se îndreptă în pat şi strigă cu putere.

El e nebun; dar e fiul meu şi moştenitorul tro nului Angliei; nebun sau nu, el va domni! Ascultaţi, încă, şi proclamaţi aceasta: oricine va vorbi de această boală, se va face vinovat de acţiune contra păcii şi or dinii statului şi va merge la spânzurătoare. Să mi se dea de băut că ard; această durere mi-a istovit forţele. Lu aţi cupa aceea de acolo. Susţineţi-mă... Aşa; Bine... E nebun? Poate să fie de o mie de ori mai nebun, nu e mai puţin Prinţ de Galles şi eu Regele, voi arăta că e aşa.

în chiar această dimineaţă el va fi pus în posesiunea demnităţii sale de prinţ, în acest scop, Milord Her-ford!

Unul din seniori îngenunche în faţa patului regal şi zise:

— Majestatea Voastră ştie că marele mareşal ere ditar al Angliei, declarat vinovat, este închis la Tour. N-ar fi convenabil ca cineva declarat vinovat...

Tăcere! Nu-mi ofensa urechile cu acest nume blestemat. Acest om va trăi la infinit? Trebuie să văd mereu că mi se batjocoreşte voinţa? Prinţul nu poate fi pus în posesia demnităţii sale, pentru că, spre a-1 in vesti nu se va găsi în regat un mare mareşal care n-a trădat?

Nu, în numele lui Dumnezeu, nu! înştiinţaţi Parlamentul că aştept de la el, înainte de apusul soarelui, judecarea lui Norkford; iar de nu, îl voi trage la răspundere cu severitate.

— Voinţa regelui este lege, răspunse lord Hertford şi se ridică reluându-şi locul.

Încet, încet, mânia dispăru din faţa bătrânului rege. -Sărută-mă, prinţul meii, zise el. Aşa... De ce ţi-e aşa frică? Nu sunt eu tatăl tău iubit?

Bunătatea voastră pentru mine, nu egalează decât nedemnitatea mea, o puternice Senior; iată ade vărul. Dar... dar... mi-e greu să gândesc că cineva tre buie să moară şi...

Ah! Ce bine, ce bine! Văd că mintea ta a rămas aceeaşi, chiar dacă spiritul tău e bolnav, căci tu ai fost întotdeauna generos.

Dar acest duce s-a ridicat contra ta şi a privilegiilor tale. Voi avea un altul în locul lui, unul care nu va trăda niciodată datoriile înaltei sale însărcinări.

Linişteşte-te, principe: nu-ti obosi sărmanul cap cu asemenea lucruri.

— Dar, nu sunt eu cauza morţii sale, Seniore? Fără mine, câtă vreme ar mai fi putut trăi?

— Nu te îngriji deloc de el, principe; nu e demn de aşa ceva. Sărută-mă încă o dată şi du-te la jocurile şi distracţiile tale; căci boala mea mă face să sufăr! Sunt obosit şi aş vrea să dorm. Du-te cu unchiul tău Hertford şi cu oamenii tăi şi întoarce-te după ce mă voi fi odihnit.

Tom se lăsă dus cu inima grea, căci aceste ultime cuvinte erau o lovitură de moarte dată speranţei de care se agăţase, de a fi în curând liber. Auzi din nou freamătul de voci discrete care repetau: „Prinţul. Uite Prinţul!"

Curajul îl părăsea din ce în ce în timpul când trecea printre rândurile strălucitoare de curteni înclinaţi, căci îşi dădea seama că, acum, era, cu adevărat prizonier şi închis pentru totdeauna în această pivniţă urâtă; prinţ părăsit şi fără prieteni în afară dacă Dumnezeu, în bunătatea lui, nu l-o avea în grijă şi nu-i va reda libertatea.

Şi, în orice parte se întorcea i se părea că Vede plutind în aer capul sever şi faţa, pe care le zărise odată, ale mareşalului de Norfolk, cu ochii plini de reproşuri, fixaţi asupra lui.

Visurile lui de altă dată erau foarte plăcute; realitatea era aşa de tristă!

CAPITOLUL VI TOM SE INSTRUIEŞTE

Tom fu condus într-un mare apartament unde fu rugat să se aşeze, lucru pe care refuză să-1 facă atâta timp cât oameni în vârstă şi de rang înalt, şedeau în picioare. Ba, îi rugă şi el, de asemenea, să se aşeze, dar ei se mărginiră să murmure mulţumiri şi rămaseră în picioare. Ar fi vrut să insiste; dar „unchiul" său, Contele Hertford, îi şopti la ureche:

— Vă rog, nu insistaţi, principe; nu e admis ca ei să stea jos, în prezenţa Voastră.

Lordul St. John fu anunţat şi după ce salută pe Tom, îi zise:

— Vin din partea regelui într-o chestiune care cere o convorbire secretă. Ar binevoi Alteţa Voastră Regală să concedieze pe toată lumea, în afară de Milord, Con tele Hertford?

Văzând că Tom nu părea să ştie cum se poate face acest lucru, Hertord îi şopti să facă un semn cu mâna, fără să-şi dea osteneala de a vorbi, îndată ce nobilii din suită se îndepărtară, lordul St. John reluă:

— Majestatea Sa ordonă ca, pentru înalte şi legiti me relaţii de Stat, prinţul să binevoiască a-şi ascunde infirmitatea, prin toate mijloacele ce-i stau în putinţă, până ce se va însănătoşi, revenind la starea normală. Adică, principele nu va dezminţi pe nimeni că el este adevăratul prinţ şi moştenitor al coroanei Angliei; să-şi menţină demnitatea princiară şi să primească fără nici un cuvânt sau semn de protestare, reverenţele şi omagi ile ce i se datorează de drept, după protocol; să înceteze de a vorbi, cu oricine, de acea origină joasă şi de acea existenţă josnică pe care boala le-a sugerat imaginaţiei lui tulburate; să facă sforţări cu stăruinţă de a-şi aminti faptele pe care era în măsură să le cunoască şi dacă le-a uitat, să nu spună nimic, să nu trădeze nici prin vreun fel de surpriză, nici printr-un alt fel de semn, că nu şi le aminteşte, în ceremonii, de fiecare dată când ceva 1-ar pune în încurcătură asupra celor ce ar avea de spus ori de făcut, nu va lăsa să se vadă nici un fel de nelinişte curioşilor care îl privesc. Va lua însă, avizul Lordului Hertford sau al umilei mele persoane, pe care Regele a însărcinat-o de a fi în serviciile sale şi la dispoziţia sa, până ce acest ordin va fi revocat. Aşa este voinţa Ma- j e staţii Sale

Regelui, care adresează salutările sale Al teţei Voastre Regale şi roagă pe Dumnezeu să se în dure, în bunătatea lui, să vă trimită, cât mai grabnic, însănătoşirea şi să fiţi acum şi pururea în sfânta lui pază.

Lordul St. John, Făcu o reverenţă şi se dădu la o parte. Tom răspunse, cu resemnare:

— Regele a vorbit! Nimeni nu trebuie să întoarcă ordinele Regelui; iar dacă ele nu convin, trebuiesc

totuşi, acomodate prin artificii subtile. Regele va fi ascultat.

Lord Herford remarcă:

— Date fiind ordinele Majestăţii Sale Regelui cu privire la cărti şi tot felul de lucruri serioase, poate că ar plăcea Alteţei Voastre să-şi petreacă timpul cu oareca re divertismente vesele, cel putin ca ea să nu fie obosită de banchet şi, în consecinţă, să nu se resimtă, după...

Figura lui Tom exprimă o surpriză îngrijorată şi se roşi când observă privirile lordului St. John, trist fixate asupra lui. Acesta, luă cuvântul.

Memoria nu vă serveşte încă şi aţi întâlnit câte va surprize. Dar aceasta, să nu vă tulbure, fiindcă e o stare ce nu va dura, o stare care va dispare când va veni convalescenţa. Lordul Hertford, vorbea de banchetul Cetăţii, la care Majestatea Sa regele, a promis, încă de acum două luni, că Alteţa Voastră va asista.

Trebuie să mărturisesc că aceasta mi-a scăpat, zise Tom cu vocea nehotărâtă, înroşindu-se din nou. în acest moment se anunţă Lady Elisabeth şi Lady Jeane Grey. Cei doi lorzi schimbară o privire de înţelegere şi Hertford se îndreptă repede spre uşă.

Cum tinerele fete treceau prin faţa lui, le zise aproape în şoaptă:

— Vă rog prinţese, a nu părea că remarcaţi biza reriile sale şi nici să arătaţi surpriză, dacă memoria îi lipseşte. Veţi avea mâhnirea să vedeţi cum ea îl părăseşte la fiece ocazie.

în acelaşi timp, lordul St. John, spunea la urechea lui Tom:

— Vă rog, Milord, păstraţi cu limpezime memoria dorinţelor Majestăţii Sale. Aduceţi-vă aminte pe cât puteţi şi prefaceţi-vă a vă aminti tot.

Ele nu trebuie să bage de seamă că v-aţi schimbat mult, căci ştiţi cât vă iubesc tovarăşele Voastre de jocuri şi cât s-ar întrista. Alteţa Voastră doreşte să rămân? Sau unchiul Vostru?

Tom făcu un gest de consimţire şi murmură un cuvânt, căci deja

în inima lui simplă, hotărâse a lucra cât mai bine pentru a se conforma ordinelor regelui. Cu toate precauţiile, conversaţia între cei trei tineri, deveni la moment, încurcată. E drept că nu o dată Tom fii gata să se prosterneze şi să dea pe faţă rolul său atroce; dar tactul prinţesei Elisabeth îl scăpă, tot aşa cum un cuvânt, al unuia sau al celuilalt din nobilii vigilenţi, aruncat ca din întâmplare, avu acelaşi efect fericit.

Odată, micuţa Lady Jeane, adresându-se lui Tom îl încurcă prin această întrebare:

— Ati prezentat respectele Voastre, Majestăţii Sale Regina, astăzi, Milord?

Tom ezită, păru nenorocit şi vru să îngâne ceva la întâmplare, când Lord St. John luă cuvântul şi răspunse pentru el cu graţia uşoară a unui curtean obişnuit să întâlnească unele cazuri spinoase, totdeauna în măsură să le pareze.

— Desigur, Prinţesă, şi ea a fost foarte sensibilă şi mişcată în acelaşi timp de starea M.S. Regelui; nu e aşa Alteţă?

Tom murmură ceva, ce putea fi luat ca o afirmaţie dar se simţea alunecând pe un teren periculos, în clipa următoare, se puse chestiunea că Tom nu va mai studia pentru moment, la care mica prinţesă strigă:

—E păcat, e, cu drept cuvânt, păcat! Ari fi făcut progrese. Dar aveti răbdare. Aceasta nu va fi pentru multă vreme. Veţi avea încă posibilitatea să deveniţi un savant ca tatăl Vostru şi să treceţi drept un maestru în limba Voastră ca şi în multe altele, bunul meu principe.

— Tatăl meu! strigă Tom, uitând de sine. Jur că vorbeşte limba lui cum o vorbeşte un porc care zace în cocină, iar cât despre ştiinţă, cât de puţin...

Ridică fruntea şi întâlni un avertisment solemn în ochii lordului St. John. Se opri, se înroşi, apoi continuă trist, cu vocea stinsă:

Ah! Boala mea mă chinuie din nou şi spiritul meu se rătăceşte. N-am avut intenţia de a fi nereverentios faţă de graţiosul meu suveran.

O ştim seniore, zise Prinţesa Elisabeth, luând mâna „fratelui său" în ale sale şi strângând-o cu res pect. Nu vă necăjiţi pentru aceasta. Nu e greşeala Voas tră ci a bolii.

Sunteti o consolatrice? Amabilă, scumpă lady, zise Tom recunoscător, şi inima mea mă îndeamnă să vă mulţumesc dacă aş avea îndrăzneala.

La un moment dat, maliţioasa micuţă Lady Jeane, aruncă lui Tom o frază în limba elenă.

Principesa Elisabeth văzu îndată, după albul senin ce se aşternu pe faţa prinţului, că săgeata îşi depăşise scopul şi, foarte calină ea o înapoie luând, în greceşte, apărarea lui Tom. Apoi, convorbirea se urmă asupra altui subiect.

în general, timpul trecea plăcut şi fără multe încurcături. Şirurile de stânci de la suprafaţa mării şi bancurile de nisip, deveneau din ce în ce mai puţin numeroase iar Tom se simţea din ce în ce mai în voie, văzând că toţi puneau atâta bunătate în a-1 ajuta şi a nu-i observa greşelile. Când fu vorba ca tinerele lady să-1 însoţească la banchetul lordului-primar, la serată, inima lui sări din loc de bucurie şi de iuţeala bătăilor. Simţea acum, că nu va fi fără prieteni, în mijlocul acelei lumi de străini, pe când cu o oră mai devreme ideea de a fi însoţit de ele ar fi fost pentru el un chin insuportabil.

îngerii păzitori ai lui Tom: cei doi lorzi, fuseseră mai puţin satisfăcuţi de convorbire decât ceilalţi interlocutori.

Ei aveau impresia că pilotează o corabie mare prinrr-o trecătoare periculoasă; erau în mod permanent în alarmă şi găseau că sarcina lor nu era un joc de copii aşa că, în momentul când vizita prinţesei atinse sfârşitul şi când se anunţă lordul Guilford Dudley, nu numai că simţiră în ce măsură fuseseră puşi la contribuţie deocamdată, ci că, încă nu erau în condiţiile cele mai bune pentru a-şi relua vasul şi a reîncepe acest periculos voiaj.

Aşa că ei sfătuiră, respectuos, pe Tom să se scuze, aceea ce el era foarte fericit să facă în ciuda umbrei uşoare de dezamăgire ce apăru pe faţa Lady-ei Jeane când auzi pe frumosul adolescent refuzând audienţa.

Se produse atunci, un fel de tăcere a aşteptării din care Tom nu putea înţelege nimic.

Aruncă o privire spre lordul Hertford, care, însă, îi făcu semn că nici el nu înţelege mai mult.

Diligenta Elizabeth îi veni în ajutor cu obişnuita ei graţie. Făcu o reverenţă şi zise:

— Graţiosul principe, fratele meu, ne dă voie să ne retragem?

Tom răspunse:

— într-adevăr, senioriile voastre vor avea de la mine tot ce vor cere şi aş dori să le dau mai mult decât stă în modestele mele puteri, pentru a nu fi lipsit de bucuria ce-mi dă prezenţa lor. Petrecere bună

şi Dumnezeu cu voi!

Apoi, surâse în sine la acest gând:

„N-a fost zadarnică viaţa mea cu prinţii, în lecturile mele. Am învăţat câteva fraze frumoase din limbajul lor elegant şi înflorat!"

Când ilustrele prinţese plecară, Tom se întoarse cu laşitudine către mentorii săi.

— E cu voia senioriilor voastre şi îmi permiteţi să merg să mă odihnesc într-un colţ? zise el.

Lordul Hertford răspunse:

— Dorinţa alteţei Voastre este pentru noi un or din; n-aveam decât să ne supunem. Că vreţi să vă odih niţi, este cu drept cuvânt un lucru necesar, pentru că în curând va trebui să mergeţi în oraş.

Lordul atinse un clopot şi un paj apăru. I se dete ordin să cheme pe Sir Herbert.

Nobilul sosi îndată şi conduse pe Tom în apartamentul său particular. Prima mişcare a lui Tom fu să ia o cană de apă; dar un servitor, îmbrăcat de sus şi până jos în mătase, îl simţi, puse un genunchi la pământ şi îi prezentă paharul pe o tavă de argint aurit.

După aceea, captivul obosit, se aşeză şi vrând să-şi scoată ghetele, ceru timid, autorizaţia cu privirea. Dar un alt servitor, în mătase şi catifea, se îngenunche în faţa lui şi făcu el acest lucru. Tom, mai făcu două sau trei alte încercări ca să se servească singur, dar, de fiecare dată i se lua înainte şi, la sfârşit renunţa. Cu un suspin de resemnare, murmura, însă: „Blestemat să fiu!; Dar mă nur că nu vor să şi respire pentru mine!"

în fine, când fu încălţat şi îmbrăcat într-un halat bogat, fu lăsat să se odihnească. Dar, nu să doarmă căci capul său era plin de gânduri şi camera prea plină de oameni. Nu putea să izgonească pe primele, aşa că ele rămâneau pe loc; nu ştia cum să se scape nici de ceilalţi, aşa că rămâneau şi ei pe loc, spre regretul lui şi al lor.

Plecarea lui Tom, dădu libertatea celor doi nobili gardieni ai săi. Un moment, ei rămaseră visători, dând din cap şi măsurând în lung şi în lat încăperea, în fine, lordul St. John, luă cuvântul:

Sincer vorbind, ce gândiţi dumneavoastră, zise el.

Sincer, hm, hm! Regele nu mai are mult de trăit, nepotul meu e nebun şi... nebun se va urca pe tron şi nebun va domni. Dumnezeu să apere Anglia; are mare nevoie!

Da, ne aşteaptă numai bine. Dar... nu faceţi o eroare în privinţa... când e vorba de...

Ezită şi, în sfârşit tăcu fără să termine. Fără îndoială, simţea că îi fuge pământul de sub picioare. Lord Hertford se opri în faţa lui şi, privindu-1 bine în ochi, clar şi sincer îi zise:

Vorbiţi... nimeni în afară de mine, nu vă aude. O eroare... relativ la ce?

N-aş putea vorbi cu plăcere de această ches tiune, care atinge îndeaproape sângele dumneavoastră, seniore. Dar, iartaţi-mă dacă vă ofensez: nu vi se pare straniu că boala a putut să schimbe în aşa măsură în făţişarea şi manierele sale? Nu spun că ele nu sunt tot princiare; dar sunt altele, în oarecare amănunte, decât cele pe care eram obişnuiţi să le vedem la el. Nu vi se pare straniu că nebunia sa a izgonit din biata-i memorie până şi figura tatălui său; respectul şi omagiile ce îi sunt datorate de anturajul său; că îşi reaminteşte limba latină, în timp ce nu-şi aduce aminte nici de greacă nici de franceză? Milord, să nu vă simţiţi ofensat, dar uşuraţi spiritul meu de îngrijorare şi primiţi viile mele mulţumiri. Nu mi-a spus el că nu este el prinţul şi că...

— Destul, Milord. Dumneavoastră comiteţi o înal tă trădare! Aţi uitat ordinul Regelui? Amintiţi-vă că nu mai dacă vă ascult devin complicele dumneavoastră.

St. John păli şi reluă grăbit:

Am greşit, o mărturisesc. Nu mă trădaţi; să mă ierte generozitatea voastră şi niciodată nu voi mai gân di şi nici nu voi mai vorbi de aşa ceva. Nu procedaţi drastic, cu mine, Milord, căci sunt pierdut.

Bine, Milord. Fiindcă promiteţi să nu mai ofen saţi cu asemenea cuvinte nici urechile mele nici pe ale altora, admitem că n-ati spus nimic. Dar nu trebuie să mai aveţi asemenea presupuneri. E fiul sorei mele; nu e vocea ei, figura ei, talia ei, care-mi sunt cunoscute de la naşterea ei? Nebunia poate să dea ocazie la cele mai extraordinare contradicţii pe care le observaţi la el şi chiar mai mult. Nu vă amintiţi că bătrânul baron Mar- ley, fiind nebun, uita amintirea propriei lui existenţe, cu toate că avea peste şaizeci de ani, că se da drept un altul, că îşi spunea chiar, fiul Măriei Magdalena, afirma că îi este capul făcut din sticlă de Spania, fapt pentru care nu permitea nimănui să-1 atingă, temându-se ca vreun neîndemânatic, dintr-o întâmplare nenorocită să nu i-1 spargă?

Izgoniţi, deci, aceste presupuneri, Milord. Este adevăratul prinţ, îl cunosc bine şi va fi Rege. E bine pentru dumneavoastră să vă băgaţi

aceasta în cap.

După câteva cuvinte în care lordul St. John îşi închidea eroarea pe cât era posibil, pierzându-se în proteste şi afirmaţii că, acum, credinţa lui era solid stabilită şi nu mai putea fi distrusă de nici o îndoială, lordul Hertford, concedie pe însoţitorul său de pază şi se aşeză să vegheze singur, în curând el era adâncit în meditaţii şi, neapărat, cu cât gândea, cu atât era mai îngrijorat, începu să meargă prin cameră, murmurând:

„Haida, de! Este prinţul! Pământul, putea el să dea două fiinţe de sânge şi naşteri diferite atât de minunat asemănătoare?

Şi, chiar dacă ar fi fost astfel, ar fi fost un miracol straniu ca întâmplarea să fi pus pe unul în locul celuilalt. Nu. E absurd, absurd, absurd!" Apoi, continua: „Ca un impostor să facă să treacă drept prinţ, asta, la rigoare, ar părea natural; e de admis, e de înţeles. Dar s-a văzut vreodată un impostor care, tratat ca prinţ de rege, de curte, de toţi, să nege această calitate şi să protesteze contra ridicării sale? Nu! Pe sufletul Sfântului Swithin, nu! E adevăratul prinţ, înnebunit!"

CAPITOLUL VII ÎNTÂIUL PRÂNZ REGAL AL LUI TOM

Către ora unu după-amiază, Tom se supuse cu resemnare, încercărilor de costume pentru prânz. Se văzu îmbrăcat tot atât de somptuos ca înainte, dar deosebit, de la cap până la picioare, altfel. Fu condus, atunci, cu mare ceremonie, într-o sală mare şi luxoasă, unde era aşezată o masă pentru o singură persoană.

Văsărăria de aur masiv, împodobită cu desene cizelate abil, care le dădea o valoare nepreţuită, cu atât mai mult cu cât erau opera lui Benvenuto.

Odaia era ocupată pe jumătate de slujitori nobili. Duhovnicul prinţului, spuse rugăciunea de masă. Tom a cărui foame fusese multă vreme fugită din structura lui, se repezi asupra alimentelor, dar fu împiedicat de contele de Berkeley care îi prinse un şervet la gât. înaltul privilegiu era ereditar în această nobilă familie. Nobilul paharnic era prezent şi exprima la fiecare moment, cu anticipaţie, dorinţa prinţului de a i se da vin Gustătorul Alteţei Sale Prinţul de Galles, era, de asemenea aici, gata să guste, la ordinele sale, bucatele suspecte, cu riscul de a fi otrăvit. La acea epocă, gustătorul nu avea decât o sarcină onorifică, fiind chemat rar de tot s-o exercite; dar fusese o vreme, puţin îndepărtată, când funcţia de gustător nu era fără pericol şi nu era o cinste de invidiat.

S-ar părea straniu că nu se întrebuinţa pentru această funcţie un câine sau un răufăcător, dar, toate acţiunile regilor sunt stranii. Mai era lordul d'Arcy, primul nobil al camerei, care făcea nu se ştie ce; dar era prezent şi asta era destul; apoi primul lord chelar, care şedea la spatele scaunului lui Tom, pentru a veghea la ceremonial, sub ordinele marelui maestru şi ale primului nobil al bucătăriei. Tom avea trei sute optzeci şi patru de servitori ataşaţi la persoana sa; dar, desigur, nu erau toţi în această sală, nu era măcar un sfert şi Tom nu presupunea încă existenţa celorlalţi.

Toate personajele prezente fuseseră instruite ca să-şi aducă aminte că prinţul îşi pierduse, pentru un moment raţiunea şi să nu lase a se vedea nici o surpriză a capriciilor sale.

Aceste „capricii" li se arătară în curând, dar ele nu răscoliră decât compătimirea şi durerea lor, în nici un caz veselia şi râsul. Era o mare

întristare pentru ei să-şi vadă prinţul iubit, aşa de copleşit. Mai ales, sărmanul Tom, mânca numai cu degetele, dar nimeni nu surâdea, nici nu părea chiar să bage de seamă. Examinând cu seriozitate şervetul său, care era de o fabricaţie foarte rară, el zise cu simplicitate:

— Vă rog, luati-1 de aici, în stângăcia mea, 1-aş putea murdări.

Nobilul ereditar al lenjeriei, îl scoase fără să zică nici O vorbă.

Viu interesat de napi şi lăptuci, Tom întrebă ce erau şi dacă şi aici se mănâncă, fiindcă el nu avusese multă vreme decât aceste vegetale, înainte vreme importate din Olanda ca lucruri rare, ajunse mai pe urmă să fie introduse în Anglia. I se răspunse la întrebare cu un mare respect fără a se manifesta nici cea mai mică mirare. Când sfârşise desertul, îşi umplu buzunarele cu alune şi nimeni nu-1 opri, ba nici nu păru să bage de seamă. Dar, un moment după aceea, remarcă el însuşi şi se arătă amărât, căci era primul gest pe care-şi permisese să-1 facă din proprie iniţiativă în tot timpul dejunului şi simţi că era în el ceva impropriu, nedemn de un prinţ, în acest moment muşchii nasului său începură a se hârţui şi extremitatea acestui organ începu a-1 mânca! Aceasta prelungindu-se, Tom simti o tulburare crescândă.

Privii cu durere pe toţi nobilii, unul după altul şi lacrimi îi apărură în ochi. Ei se grăbiră să alerge spre el, cu figurile consternate şi să-1 întrebe de cauza supărării sale. Tom le răspunse cu o nelinişte nevinovată:

— Implor indulgenţa Voastră: nasul meu, mă mă nâncă, teribil. Care este obiceiul şi ce se face în aseme nea caz? Şi, vă rog grăbiţi-vă căci, uite, chiar acum n-o să mai pot suporta.

Nimeni nu surâse; toţi rămaseră înlemniţi şi se priveau unul pe altul cerşindu-şi un sfat. Ce să hotărască? Era un loc gol, un obstacol şi nimic în istoria Angliei nu arăta cum trebuie trecut. Maestrul de ceremonii nu era acolo: nu era nimeni care să îndrăznească a se aventura pe această mare periculoasă, ori care să rişte încercarea de a rezolva această importantă problemă. Vai! Nu exista Scărpinător Ereditar, în timpul acesta, lacrimile trecuseră peste malurile lor şi începură a curge pe obrajii lui Tom.

Nasul său, gâdilat, cerea mai imperios ca oricând, ajutor, în sfârşit, natura răsturnă barierele etichetei: Tom ceru în sine scuză de răul pe care îl va face şi uşura inimile încărcate ale curtenilor săi, scărpinându-şi singur, nasul.

Masa era terminată. Un nobil vine şi îi pune în faţă un ibric de aur, conţinând apă de trandafir pentru a-şi spăla gura şi degetele, şi

nobilul ereditar pentru lenjerie vine şi se aşează lângă el cu un şervet. Tom încurcat, priveşte ibricul un minut sau două, apoi ducân-du-1 la buze, bău, grav, o gură. Şi, întorcându-se către nobilul care aştepta, îi zise:

— Nu, asta nu-mi place, Milord, mirosul e destul de plăcut, dar e prea fad.

Această nouă excentricitate a prinţului rupse toate inimile, căci tristul spectacol, cum ar fi putut provoca ceva îmbucurător? Altă boroboaţă a lui Tom, fu aceea de a se ridica şi a pleca de la masă în momentul când capelanul se aşezase în spartele scaunului său şi cu mâinile deasupra capului, cu ochii ridicaţi spre cer, începea rugăciunea de binecuvântare.

Nici de această dată nimeni nu păru a observa că prinţul făcea ceva nemaiauzit.

La cererea sa, micul nostru prieten, fu recondus în apartamentul său particular şi lăsat singur cu propriile sale preocupări. Pe căptuşeala de stejar a pereţilor erau suspendate, pe cârlige, diferite piese ale unei armuri strălucitoare de oţel, damaschinate, încrustate cu aur.

Această panoplie războinică, aparţinând adevăratului prinţ, era un cadou de la doamna Parr, regina. Tom puse zalele, mănuşile de oţel, coiful împodobit cu pene şi toate piesele pe care putut să le îmbrace ca să pună şi restul; dar îşi aduse aminte de alunele pe care le luase şi la bucuria ce ar avea să le mănânce, aici, fără nici un ochi care 1-ar privi, fără nobilii ereditari care să-1 copleşească tot timpul cu serviciile lor. Arunci, puse la loc toate lucrurile frumoase şi începu să spargă alune, simţindu-se fericit pentru prima dată de când Dumnezeu îl făcuse prinţ, pentru păcatele lui. Când nu mai avu alune, zări într-un cabinet câteva cărţi, printre care una conţinea protocolul la Curtea Angliei. Era un chilipir neaşteptat, o pleaşcă.

Se culcă pe un divan moale şi începu să se instruiască cu un zel demn de toată lauda. Să-1 lăsăm cii această' ocupaţie.

CAPITOLUL VIII

CHESTIUNEA SIGILIULUI

Către orele cinci, Hernie VIII, se deşteptă dintr-un somn agitat şi murmură:

„Vise sinistre, vise sinistre! Sfârşitul meu este aproape: iată ce spun aceste presentimente şi pulsul meu slăbit confirmă."

Deodată o flacără de mânie i se aprinse în ochi:

„Şi, totuşi, nu vreau să mor atâta timp cât *el* trăieşte", pronunţă Regele. Văzându-1 deşteptat, unul din ofiţerii săi, îl întrebă care este dorinţă lui în privinţa lordului cancelar, care aşteaptă în camera vecină.

— Introdu-1; să-1 introducă! Exclamă cu vioiciune Regele.

Lordul Cancelar intră, căzu în genunchi lângă parul regal şi zise:

Urmând voinţă Majestăţii Sale, pairii regatului, îmbrăcaţi în robele lor, sunt în acest moment la bara Parlamentului, unde, confirmând condamnarea ducelui de Norfolk, aşteaptă cu umilinţă aceea ce Majestatea Voastră va binevoi să decidă. O rază de bucurie luci pe faţa regelui.

Scoală-mă! zise el. Vreau să mă duc în persoa nă la Parlament, şi cu mâna mea să sigilez ordinul de execuţie care mă va scăpa...

Vocea lui se strangula, o paloare mortală îi trase viaţa din obraji. Nobilii îl reaşezară pe pernă şi se grăbiră să-1 reconforteze cu un întăritor, în curând, el se exprimă cu tristeţe:

— Vai! Aşteptam atât de nerăbdător această oră binecuvântată! Şi iată că vine prea târziu. Sunt amăgit în această speranţă atât de mângâietoare. Dar grăbi ţi-vă, grăbiţi-vă! Să se însărcineze alţii cu acest oficiu care mie îmi este refuzat.

Trimit sigiliul meu cel mare unei Comisii: alegeţi nobilii care o vor compune şi aşezaţi-vâ la lucru. Gră-biţi-vă! înainte ca soarele să-şi fi isprăvit cursa, adu-ceţi-mi capul *Im* ca să-1 pot vedea!

Totul va fi făcut conform ordinului Regelui. N-ar dori Majestatea Voastră să ordone ca sigiliul să-mi fie remis, astfel ca să-mi pot îndeplini însărcinarea?

-Sigiliul? Cine ţine sigiliul dacă nu Dumnea voastră?

Să nu se supere Majestatea Voastră; mi 1-aţi luat acum două zile, spunând că nu se va întrebuinţa până când mâna voastră regală nu-1

va fi pus pe sen tinţa de condamnare a ducelui de Norfolk.

— Perfect, îmi aduc aminte. Dar, ce 1-am făcut? Sunt foarte slăbit. Adesea, în ultimele zile memoria mă părăseşte cu desăvârşire. E straniu...

Regele lăsă să-i scape câteva vorbe neînţelese; din când în când, el clătină moale capul lui alb şi cu sforţări, încerca să-şi aducă aminte ce făcuse cu sigiliul, în fine, Hertford se aşează în genunchi şi hazarda o părere.

Sire, dacă pot îndrăzni să-mi permit, mai mulţi din cei de faţă îşi amintesc, ca şi mine, că aţi încredinţat marele sigiliu, Alteţei Sale Prinţului de Galles ca el să-1 ţină până în ziua... E adevărat, absolut adevărat! întrerupse regele.

— Duceri-vă şi-1 chemări. Duceri-vă î Timpul trece! Lordul Hertford alergă la Tom. în curând reveni la rege, tulburat şi cu mâinile goale:

— Cu mare durere, regele meu, zise el, vă aduc asemenea penibile şi inoportune noutăţi; dar este voia lui Dumnezeu ca întristarea prinţului să se prelungeas că încă şi să nu-şi poată aduce aminte că a primit sigi liul. Aşa că, am venit în grabă să vă previn, gândind că ar fi o pierdere inutilă de timp preţios să caut în toate camerele şi saloanele apartamentului Alteţei Sale Re gale.

Un geamăt al Regelui îl întrerupse. Dar, după o scurtă pauză, Regele pronunţă cu o voce adânc întristată:

— Acest sărman copil să fie lăsat în pace. Mâna lui Dumnezeu s-a apăsat prea tare pe el. Inima mea se rupe de compătimire pentru el şi sunt îndurerat că nu pot duce eu povara lui pe umerii mei bătrâni şi copleşiţi, ca astfel să-1 lăsăm în voia lui.

închise ochii, murmură câteva cuvinte, apoi, rămase liniştit. Un moment după aceea îi redeschise, îi îndreptă vag, plimbându-şi privirea în jur, până ce întâlni pe lordul-cancelar, îngenuncheat. Deodată, faţa lui se împurpura de mânie:

— Ce! încă aici! Strigă el. Pentru numele lui Dum nezeu, dacă nu pleci cât mai repede pentru a sfârşi cu trădătorul, coroana ta va putea să se odihnească mâine de a mai încercui un cap, de asemenea, condamnat!

Cancelarul, tremurând, răspunse:

Rog pe Majestatea Voastră să mă ierte! Aştep tam sigiliul.

Ti-ai pierdut minţile? Sigiliul cel mic, pe care îl purtam, altă dată cu mine, se află acum în vistieria mea. Şi dacă sigiliul cel mare s-a

pierdut, cel mic nu e de ajuns? Du-te!

Şi aminteşte-ti că nu trebuie să te reîntorci fără să-mi aduci capul lui.

Sărmanul Cancelar, părăsi în grabă acest loc periculos. Tot astfel, comisia nu-şi pierdu timpul şi dădu Parlamentului servil asentimentul regal, care fixa pe a doua zi execuţia capitală a primului pair al Angliei, nefericitul duce de Norfolk.

CAPITOLUL IX

SERBAREA NAUTICĂ

La orele nouă seara, imensa faţadă a palatului care dă spre fluviu scânteia de lumini.

Fluviul chiar, atât pe cât vederea putea cuprinde în direcţia oraşului, era acoperit de vase de plăcere, toate împodobite cu lanterne şi culori, legănate vesel de talazuri, ceea ce îl făcea să se asemene cu o imensă grădină luminoasă de flori, tulburată, blând, de briza estivală. Peronul cel mare, de piatră, ale cărui trepte coborau până la nivelul apei, atât de larg cât să înghesui pe el toată armata unui principat german, prezenta un tablou demn de văzut cu şiragurile sale de halebardieri regali în armură strălucitoare şi nenumăraţi servitori în costume sclipitoare care se duceau şi veneau, urcau şi coborau în graba preparativelor.

Deodată, la un ordin, toate creaturile vii dispărură de pe trepte, aerul deveni greu de tăcerea aşteptării.

Atât cât ochiul putea străbate, se vedeau miile de oameni, care, în picioare, pe vase, adăpostind ochii de lumina lanternelor şi a torţelor, priveau fix spre palat.

Un şir de patruzeci-cincizeci de bărci de gală, alunecau spre peron. Aproape în întregime aurite, prorele şi pupele lor erau sculptate cu multă artă. Unele erau împodobite cu steaguri şi flamuri, altele cu postav de fir de aur şi cu tapiserii pe care erau brodate armorii; altele cu drapele garnisite cu numeroşi clopoţei de argint care îngânau o muzică veselă când briza îi mişca; altele şi mai măreţe, aparţinând seniorilor suitei prinţului, erau garnisite în părti în mod pitoresc, cu scuturi bla-zonate, armele proprietarilor lor.

Fiecare barcă de gală, era remorcată de o.altă barcă, ce, în afară de vâslaşi, purta un mare număr de soldaţi cu căşti strălucitoare şi o companie de muzicanţi.

Avangarda cortegiului, o trupă de halebardieri, se arătă acum în poarta cea mare. Aceştia erau îmbrăcaţi în mare-ţinută, cu pantaloni vărgaţi cu negru şi brun, cu tunici scurte de postav roşu închis şi albastru, pe care în faţă şi în spate, era brodat blazonul prinţului: trei pene. Pe cap, purtau toce de catifea cu un trandafir de argint la o parte. Codaşii halebarzilor, erau băgaţi, parcă în cutii de catifea cărămizie fixată în cuie aurite şi împodobită cu ciucuri de aur.

Halebardierii se aranjară pe două rânduri lungi, la dreapta şi la stânga, începând de la poarta palatului şi sfârşindu-se în marginea apei. Un covor gros; jumătate postav, jumătate catifea, fu desfăşurat şi întins între ei de servitorii care purtau livreaua prinţului.

Când fură gata cu totul, o sonerie de trompete răsună în interiorul palatului. Muzicanţii de pe fluviu, răspunseră şi doi aprozi ţinând o baghetă albă, ieşiră cu pas lent şi majestuos. Erau.urmaţi de un ofiţer, care ducea *masa cetăţenească.* După el venea purtătorul săbiei oraşului, sergenţii de gardă în uniforma lor completă, cu insigne pe mâneci; apoi primul crainic de arme în cămaşă de zale, mai mulţi cavaleri ai ordinului Bain, cu mânecile lor împodobite în dantele albe, aghio-tantii lor, judecătorii în robe de materie stacojie, cu coafura lor specială; lordul Mare Cancelar al Angliei în robă de stofă stacojie, deschisă în faţă şi mărginită de petit-gris; o deputaţiune de consilieri municipali în mantale stacojii; somităţile diferitelor corpuri ale cetăţii în costumele lor de gală. Veneau apoi, doisprezece nobili francezi îmbrăcaţi admirabil în tunici de damasc alb brodat cu aur, în manteluţe de catifea cărămizie dublată cu tafta violetă şi cu pantaloni scurţi de culoare roz-albă. Ei, luară loc în partea de jos a peronului. Făceau parte din suita ambasadorului Franţei. Doisprezece cavaleri din suita ambasadorului Spaniei, îmbrăcaţi în catifea neagră, fără nici o podoabă, îi urmau.

După ei, veneau mai mulţi membri ai înaltei no-bleţi engleze, cu oamenii lor.

O nouă sonerie de trompete răsună în interior şi, în uşă, apăru unchiul prinţului, viitorul duce de Somerset. El purta o jachetă de ţesătură în aur cromat şi un mantou de satin, purpură, împodobit cu flori de aur şi cu arabescuri de fir de argint.

Se întoarse, scoase toca de pene, făcu o reverenţă adâncă şi începu să coboare de-a-ndăratelea, înclinân-du-se ia flecare treaptă. Trompetele sunară pentru a treia oară şi se auziră cuvintele acestea:

„Loc celui mai mare şi mai puternic Lord, Edu-ard, Prinţ de Galles!" Pe creasta zidurilor palatului, limbi de flăcări roşii se aprinseră cu o explozie de tunet. Lumea îngrămădită pe fluviu, scoase o zgomotoasă urare de bun-venit şi Tom Canty, cauza şi eroul acestei sărbători, se opri un moment în văzul tuturor şi înclină uşor capul lui princiar

Era îmbrăcat, somptuos, într-o tunică de satin alb cu plastron de purpură semănat de diamante şi mărginit de hermină. Pe deasupra,

purta o manteluţă de brocard alb, garnisită cu trei pene, căptuşită cu satin albastru, semănată cu perle şi pietre preţioase şi susţinută cu o agrafa de briliante.

La gâtul lui atârna ordinul „ Jaretierei" şi mai multe ordine străine şi când lumina cădea pe el, pietrele scân-teiau, focuri orbitoare.

O, Tom Canty! Născut într-o cocioabă, crescut în băltoacele Londrei, obişnuit cu zdrenţele, cu murdăria, cu mizeria, ce spectacol'

CAPITOLUL X

SUFERINŢELE PRINŢULUI

Am lăsat pe John Canty la Offal Court, târând după el pe adevăratul prinţ, urmat de o haită gălăgioasă şi amuzată. O singură voce se ridicase în favoarea captivului; dar nimeni nu-i dăduse atenţie. Ba, abia dacă fusese auzită, aşa de mare era vacarmul. Prinţul, furios de tratamentul ce-i fusese aplicat, continuă să lupte ca să scape cu toate că John Canty, pierzând putina răbdare ce avea, ridică năprasnic, reteveiul deasupra capului prinţului. Atunci persoana care luase apărarea nenorocitului copil, opri braţul omului care primi lovitura peste propriul său pumn.

— A, ha! Tu vrei să te amesteci? Strigă Canty. Ei, bine, iată-ţi osteneala! Şi îl lovi cu reteveiul în cap. Se auzi un tipăt şi, o masă informă se prăbuşi la pământ, sub picioarele mulţimii care, lăsând, la moment, victima singură în întuneric, se ducea mai departe, distracţia ei nefiind tulburată deloc prin acest incident.

In sfârşit, prinţul se pomeni la John Canty, a cărui uşă era deschisă pentru curioşi. La lumina slabă a unei lumânări 4e seu, înfiptă în gâtul unei sticle, el examina în cele mai mici amănunte înspăimântătoarea vizuină şi pe ocupanţii ei.

Două fete tinere murdare, şi o femeie de vârsta mijlocie erau ghemuite lângă perete, într-un colţ cu aer de animale obişnuite la cel mai rău tratament, aştep-tându-1 sau temându-se de el. într-un alt colt, şedea pe vine o babă înspăimântătoare, cu părul alb în dezordine şi cu răutatea în ochi.

John Canty, i se adresă:

— Nu te mişca! Ai să vezi o nostimadă. Lasă-ne niţel să râdem şi după aceea vei putea să-ţi joci pumnii cum vrei. Vino, încoace, pici obraznic! Ia repetă, încă, invenţia ta, dacă n-ai uitat-o. Spune-ti numele. Cine eşti? Mânia împurpura obrajii prinţului. Fixând o privire fermă şi dispreţuitoare pe figura individului, răspunse:

— Trebuie să fie cineva aşa de prost născut cum eşti tu, ca să-mi ceară să vorbesc. Ţi-o spun acum, cum ţi-am mai spus-o înainte: sunt Eduard, Prinţul de Galles.

Surpriza produsă de acest uluitor răspuns ţintui de pardoseală picioarele vrăjitoarei şi aproape îi opri respiraţia. Ea privi pe prinţ, cu un aer de năuceală care amuză pe şnapanul ei de fiu şi îl făcu să se

strâmbe de râs. Dar efectul asupra mamei şi surorilor lui Tom, fu altul. Teama lor de un tratament mai rău făcuse loc spaimei de ceea ce îl aştepta pe copil. Durerea şi groaza li se citeau pe faţă. Se repeziră strigând:

— O! Sărmane Tom, sărmane micuţ!

Mama, căzu în genunchi în faţa prinţului, puse mâna pe umerii lui, îşi fixă ochii plini de lacrimi pe figura lui şi gemu:

— O, sărmanul meu copil! Lecturile tale nebune au încheiat prin a-şi face blestemata lor datorie şi ţi-au zăpăcit minţile. Ah, de ce nu le-ai lăsat când eu cău tam să te feresc de ele? îmi sfâşii inima, inima mamei tale!

Prinţul o privi în faţă şi gentil, zise:

Fiul tău e sănătos. El nu şi-a pierdut minţile. Linişteşte-te: să fiu dus la palatul unde este el şi, înda tă, Regele tatăl meu, ti-1 va da.

Regele, tatăl tău! O! Copilul meu, nu prqnunţa aceste cuvinte care ar putea să-ţi aducă , moartea şi să ne dea nenorocire la toţi. Goneşte acest vis înspăimântător. Cheamă-ti amintirile rătăcite. Uită-te la mine. Nu sunt eu mama ta care te-a crescut şi te-a iubit?

Prinţul clătină din cap şi reluă cu un ton ferm:

— Dumnezeu ştie cât sunt de mâhnit că te îndure rez; dar adevărul este că până în ziua de azi eu nu ti-am văzut niciodată faţa.

Femeia se prăbuşi pe pardoseală şi începu să plângă cu hohote şi gemete care sfâşiau inima.

— Reprezentaţia continuă, strigă Canty. Hei, Nan! Hei, Bet! Fete fără educaţie. Staţi în picioare în faţa prinţului? în genunchi, sămânţă de mizerie şi faceti-i reverenţă!

El însoţi aceste cuvinte de un râs grosolan. Fetele începură să pledeze, timid, pentru fratele lor.

— Tată, zis'e Nan, lasă-1 să se ducă la culcare, som nul va vindeca această nebunie. Te rog.

-?- Da, tată, zise Bet, lasă-1, e mai obosit ca în alte zile. Mâine va merge să cerşească, cu mai mult curaj şi nu se va întoarce cu mâinile goale.

Această observaţie, calmă cheful tatălui şi reîntoarse spiritul său la lucrurile practice.

întorcându-se către prinţ, îi zise cu mânie:

Mâine trebuie să plătim doi pence, auzi tu, bani pentru şase luni de chirie fără de care vom fi daţi afară! Arată-mi cât ai cules cu lenea ta de a cerşi.

Nu mă ofensa cu vorbele tale mizerabile, răs punse prinţul, îti repet: sunt fiul Regelui.

Palma mare a lui Canty se opri într-0 lovitură sonoră pe umărul prinţului, care se rostogoli tocmai în braţele bunei femei Canty. Ea îl strânse la piept şi îl proteja contra unei grindini de lovituri şi de ghionturi, pe care le primi ea în locul lui. Fetele, înspăimântate, fugiseră în colţul lor. Atunci, mama-mare, ca o furtună sări în ajutor. Prinţul, susträgându-se din braţele doam.-nei Canty, strigă:

— Nu vreau să suferi pentru mine, femeie. Lasă pe porcii aceştia să se dea numai la mine!

Aceste cuvinte înfuriară porcii într-aşa grad, că se puseră pe treabă fără să mai piardă timpul. Amândoi, îl burduşiră cu schimbul şi le administrară o bătaie fetelor şi mamei pentru simpatia pe care i-o arătaseră.

— Acum, toată lumea, în pat! Strigă Canty. Distrac ţia m-a obosit.

El stinse lumina şi fiecare trecu la locul lui.

îndată ce sforăiturile capului de familie şi ale mamei-mari, mărturisiră că ei dormeau, fetele se stre-curară lângă stratul unde era culcat prinţul şi, cu duioşie, strânseră pe el paie şi zdrenţe, pentru a-1 feri de frig. Apoi, *mama* se apropie de asemenea, îi mângâie părul şi plânse aplecată deasupra lui, şoptindu-i la ureche cuvinte de milă şi de îmbărbătare. Ea pusese deoparte un coltuc de pâine ca să aibă el ce mânca; dar durerea făcuse să-i piară copilului orice poftă, mai ales pentru un colţ de pâine neagră şi rece. Era mişcat de intervenţia ei curajoasă, de mila ei, şi îi mulţumi în termeni plini de nobleţe şi de distincţie, apoi, o rugă să se ducă la culcare şi să încerce să uite greutăţile. Adăugă că Regele, tatăl său, nu va lăsa fără recompensă devotamentul ei loial şi bunătatea.

Această întoarcere la „nebunia" lui sfâşie din nou inima femeii. Ea strânse lung copilul la piept, apoi, cu lacrimile râu, se duse şi se aruncă pe pat.

în timpul cât şezu acolo, gânditoare şi tristă îi veni ideea că în acest băiat e ceva de nedefinit care nu era în Tom Canty, nebun ori sănătos.

Ce era, ea n-ar fi putut spune, dar instinctul ei ascuţit de mamă, îl înţelegea, îl percepea

Dacă, într-adevăr, băiatul nu era fiul ei? Ce absurditate! Aproape că surâse la această idee care o urmărea, o hărţuia, se crampona, refuza să fugă ori să se-facă uitată, în sfârşit, îşi dădu seama că ea nu

avea odihnă atâta vreme cât nu va fi stabilit, cu o dovadă indiscutabilă că băiatul era fiul ei. Proba era necesară, pentru a se scăpa de această îndoială apăsătoare şi înspăimântătoare. Atunci, îşi puse din nou spiritul la tortură pentru a-şi imagina mijlocul de a stabili această probă...

Dar nu era lucru uşor. Ea cumpăni, unul după altul toate indiciile posibile, dar nici unul din ele nu părea absolut sigur; ori, o dovadă neperfectă nu o putea satisface. Desigur, îşi spărgea capul în zadar. Şi văzu că va trebui să renunţe la intenţie. Pe când trăgea ea această concluzie descurajatoare, urechea ei prinse respiraţia regulată a copilului... înţelese că era adormit. Dar, puţin mai pe urmă, respiraţia regulată fu tăiată de un suspin; de un ţipăt uşor ca acela pe care îl scoate cineva când are un coşmar. Această întâmplare îi sugeră, deodată, ideea unei experienţe doveditoare. Se ridică, înfrigurată, fără zgomot ş'i se duse să aprindă lumânarea.

„Cum n-am făcut asta mai repede, îşi zise ea; aş fi ştiut deja. De când, într-o zi, fiind mic, albindu-i faţa un nor pe praf, i-a intrat în ochi tocmai când se deştepta din somn, el nu s-a trezit brusc din visele sale, ba nici măcar din reverii fără să ducă mâna la ochi, exact cum a făcut atunci: cu palma în afară şi niciodată cu dosul în afară cum fac alte persoane. L-am observat de sute de ori şi niciodată n-a lipsit gestul acesta, nici nu 1-a făcut altfel. Da... Acum voi şti!"

în acest timp ea se târâse până la băiatul adormit, ţinând lumânarea a cărei flacără o ascundea cu mâna. Se aplecă asupra lui, prudent, înfăşurându-şi tulburarea şi abia respirând. Deodată, apropie lumina de faţa copilului şi, aproape de urechea lui. Ciocăni în scândură cu degetul. Ochii adormitului se deschiseră brusc. El aruncă în juru-şi o privire vagă, dar nu făcu nici un gest particular cu mâna. Sărmana femeie, copleşită de surpriză, şi de durere, îşi pierdu cunoştinţa; dar învingân-du-şi emoţia, mângâie băiatul spre a-1 readormi.

Atunci, ea se îndepărtă şi cernu în minte durerosul şi jalnicul rezultat al experienţei sale. încerca să creadă că boala alungase gestul obişnuit al lui Tom, dar nu putea parveni. „Nu, îşi zicea ea, mâinile sale nu sunt nebune, ele nu puteau să se dezvete într-un timp aşa de scurt, de un aşa de vechi obicei. O, ce zi dureroasă pentru mine!"

Totodată, speranţa era, acum, tot aşa de încăpăţâ-. nată ca îndoiala mai înainte. Nu putea să se hotărască a primi verdictul acestei probe şi ar fi vrut să-1 încerce din nou. Că gestul obişnuit nu se produsese,

era poate, o întâmplare.

Ea deşteptă copilul din somn, a doua oară, apoi a treia oară; dar, de fiecare dată, rezultatul fu acelaşi.

Atunci, se culcă din nou şi, penibil, termină prin a adormi, murmurând: „Dar nu-1 pot renega, oK! Nu, nu pot, e copilul meu".

Experienţele sărmanei mame, încetând şi durerile prinţului cedând în mod treptat cu oboseala, el închise ochii şi căzu într-un somn adânc şi reparator. Orele treceau şi el dormea mereu ca un mort. în timpul somnului, după vreo patru-cinei ore, letargia lui începea să dispară. Deodată, jumătate adormit, jumătate treaz, murmură: „Sir William" şi după un moment:' „Hei! Şir William Herbert! Apropie-te şi ascultă visul straniu care niciodată... Sir William, auzi!? Ascultă... devenisem un sărac şi... Hei! Gărzilor! Sir William! Cel Nu e nimeni în casă? Asta ar fî teribil dac..."

Ce ai? murmură cineva lângă el. Pe cine strigi?

Pe Sir William Herbert. Tu cine eşti?

- Eu? Cine să fiu, sora te, Nan! Oh, Tom!... Uitasem! Tu eşti încă nebun, sărman băiat, eşti, încă nebun! Aş fi putut să nu mă deştept ca să nu mai văd aceasta! Dar, te rog, ţine-ţi gura, dacă nu, vom fi bătuţi amândoi, pisăgiţi ca ipsosul!

Prinţul tremurând se ridică pe jumătate. Amintirea îngrozitoare ce-i dădeau vânătăile amorţite îl readuse la realitate şi îl făcu să se lase pe grămada de paie infecte.

— Vai! N-a fost deci un vis! gemu el. îndată, dure rile şi chinurile, pe care somnul le risipise, înviară din nou şi el îşi dădu seama că nu mai era un prinţ răsfăţat, în palatul său, adorat de tot poporul, ci un sărman, un paria îmbrăcat în zdrenţe, prizonier într-o cocioabă murdară, înconjurat de cerşetori şi de hoţi.

Deodată, începu să simtă zgomote confuze şi ţipete care păreau a fi aproape de tot. în momentul următor, mai multe lovituri violente în poartă se auziră. John Canty se opri din sforăit şi întrebă:

- Cine bate? Ce vrei?

O voce îi răspunse:

Ştii pe cine ai cotonogit cu măciuca ta, aseară?

Nu. Nu ştiu; dar puţin îmi pasă.

Ai să schimbi tonul când o să ştii. Şi, dacă vrei să-ti salvezi capul, n-ai decât să fugi. Omul e în agonie. Este Părintele Andrews.

Dumnezeu să ne ajute! exclamă Canty.

îşi deşteptă familia şi ordonă cu o voce aspră:

— Sus toată lumea şi la drum, dacă nu vreţi să ră- mâneti aici şi să vă lăsaţi prinşi!

în mai puţin de cinci minute, toată căsuţa era în stradă. John Canty ţinea pe prinţ de gleznă şi îl ţâra pe o alee întunecoasă, dându-i mereu cu vocea stinsă, următorul avertisment:

Să-ti ţii gura, nebun.blestemat şi să nu spui cum ne cheamă. Voi lua un altul la repezeală pentru a înşela câinii legii. Ţine-ţi gura, îţi spun... şi adresându-se celorlalţi membrii ai familiei:

Dacă din întâmplare, ne pierdem unul de altul, ne vom găsi la Podul Londrei, primul sosit la prăvălia de pe pod va aştepta acolo pe ceilalţi şi astfel vom fugi împreună până la Southwark.

în acest timp banda ieşea pe neaşteptate din întuneric la lumină şi nu numai în lumină; dar chiar în mijlocul unei mulţimi care cânta, dansa şi striga, îngrămădită pe malul fluviului.

O serie de „focuri de bucurie şi petrecerea generală" se întindea atât de departe cât poţi vedea cu ochii în susul şi în josul Tamisei, Podul Londrei era luminat ca şi Podul de la Southwark. întreg fluviul era brăzdat de lucirile focurilor de diverse culori, la fiecare clipă, rachetele focurilor de artificii spintecau cerul unde formau o foarte încurcată ţesătură de jerbe splendide şi o ploaie de stele strălucitoare care făcea din noapte, zi. Peste tot erau cete de oameni veseli; toată-Londra părea în sărbătoare.

John Canty trase o înjurătură furioasă şi porunci retragerea; dar era prea târziu.

El şi tribul său, erau prinşi în aceste talazurFvii şi, separaţi unul de altul, fără speranţă de regăsire. Canty, rămase singur cu prinţul pe care îl ţinea, încă, în ghearele lui; dar inima acestuia bătea cu putere la speranţa de a scăpa, acum.

Un luntraş corpolent, tare ameţit de alcool, fiind îmbrâncit de Canty în sforţările sale, de a se adânci în mulţime, lăsă mâna lui largă pe umărul acestuia şi îl întrebă:

Ei, prietene, eşti grăbit aşa tare? Sufletul tău este atât de mânjit de ticăloşii ca să te grăbeşti astfel când toţi cetăţenii oneşti au sărbătoare?

Afacerile mele, sunt afacerile mele şi mă pri vesc personal, răspunse Canty, brutal. la-ţi mâna şi lasă-mă să trec.

A, aşa! Dar nu vei trece până nu vei bea în să nătatea Prinţului de Galles; ţi-o spun eu! şi barcagiul se aşează în drumul lui.

Dă-mi cupa, în cazul acesta; dar repede!

Gură-cască, erau interesaţi de această discuţie. Ei strigară:

— O cupă, o cupă a prieteniei! Să golească paharul sau dacă nu, va fi dat ca hrană peştilor din fluviu.

Atunci se aduse o cupă mare. Luntraşul o luă de una din toarte şi cu mâna cealaltă se prefăcu a-i şterge fundul, apoi o prezentă după vechiul obicei, lui Canty, care trebuia s-o ia de cealaltă toartă cu o mână şi, cu cealaltă, să ridice capacul. Aceasta îl obliga să lase o clipă pe prinţ din mână. Fără să piardă timpul, acesta se afundă în pădurea de picioare care îl înconjura şi dispăru. Un moment după aceea n-ar fi fost mai posibil să-l regăsească în acest ocean uman, decât ar fi fost posibil să găseşti o piesă de două parale în Atlantic.

Prinţului nu-i trebui mult să-şi dea seama şi, fără să se mai îngrijească de John Canty se ocupă de sine. Nu întârzie să înţeleagă altceva încă: Un fals prinţ de Galles era sărbătorit de Cetate. El conchise uşor că sărmanul Tom Canty, profitase de neobişnuita ocazie pentru a-i uzurpa locul.

Nu-i mai rămânea, deci, de făcut decât un lucru, să caute drumul spre Guildhall, să se facă cunoscut şi să denunţe pe impostor.

îi veni de asemenea în minte, ideea că trebuia să dea lui Tom un timp oarecare pentru datoriile lui creştineşti, după care va fi spânzurat, tras pe roată sau sfârtecat în patru, confoan legilor în vigoare şi uzului, pentru crimele de înaltă trădare.

CAPITOLUL XI

LA GUILDHALL

Corăbioara regală, escortată de flotila ei sclipitoare cobora, maiestuoasă, Tamisa, în locul rămas gol între bărcile luminate. Sunetul muzicilor umplea aerul; focurile luminau malurile fluviului pe când în depărtare, oraşul se culca în lumina slabă şi dulce a acelor mulţi pe care nu-i vedea nimeni.

Pe cer se ridica o mulţime de spirale luminoase încrustate de stele strălucitoare care în depărtarea lor, păreau lănci înmugurite din pietre preţioase. Pe măsură ce cortegiul înainta, el era salutat pe maluri, prin aclamaţii frenetice şi neîncetate salve cfe artilerie.

Pentru Tom Canty, pe jumătate înfăşurat în pernele lui de mătase, aceste zgomote şi acest spectacol, era ceva de negrăit, sublim şi uimitor.

Pentru micile sale însoţitoare, aşezate în stânga şi în dreapta, principesa Elisabeth şi lady Jeane Grey toate acestea erau banale.

Ajuns la Dougate, flotila fu trasă pe canalul de Walbrok, (umplut de două secole şi acoperit de construcţii) la Bucklesbury, trecând prin faţa caselor şi pe sub podurile pavazate şi luminate strălucitor. Ea, se opri în sfârşit, într-un bazin, unde este, acum, Barge Yard, în centrul vechii cetăţi a Londrei. Tom coborî pe uscat şi, împreună cu strălucitorul său cortegiu, traversă Cheapside şi făcu câtiva paşi peste Old Jevry şi Bas-inghall Street, până la Guildhall.

Tom şi micile principese fură primiţi cu ceremonialul obişnuit de Lordul-Primar şi Pairii oraşului, în robele lor stacojii cu tivuri de aur şi conduşi sub baldachinul de onoare la sfârşitul marelui hali, precedaţi de crainici, de purtătorul cârjei cu capătul de argint şi de purtătorul de paloş al cetăţii.

Seniorii şi doamnele din suita lui Tom, şi a celor două tinere prinţese luară loc în spatele curţii şi alţi invitaţi de familie înaltă, ca şi demnitarii oraşului. Membrii Camerei Comunelor luară loc la o serie de mese care acopereau aproape tot holul. De pe piedestalul lor 'înalt, uriaşii Gog şi Magbg vechi păzitori ai cetăţii, priveau spectacolul acesta cu ochi familiarizaţi de generaţii cu asemenea lucruri.

Se auzi un sunet pentru luare-aminte şi proclamaţii, apoi, un chelar voinic apăru în vestibulul încrestat în peretele din stânga, purtând cu o solemnitate impresionantă, o ciosvârtă de bou din care

ieşeau aburi, gata pentru a fi tăiată în bucăţi.

După rugăciune, Tom, prevenit, se ridică, toată lumea făcu la fel, şi bău dintr-o cupă mare de aur, cu prinţesa Elisabeth care o trecu lady-ei Jane, apoi cupa făcu înconjurul întregii asistenţi.

Banchetul începu. La miezul nopţii, animaţia era în toi. Se văzu atunci unul din acele spectacole pitoreşti atât de admirate în timpurile vechi, a căror descriere se găseşte în numeroasele cronici ale martorilor oculari.

Pe un loc amenajat, intrară, un baron şi un conte îmbrăcaţi turceşte cu halate lungi, de mătase brodate cu aur şi cu pălării de catifea cărămizie, încadrate în colaci auriţi, cu săbii numite iatagane, prinse în eşarfe late de aur. Vine apoi, un alt baron şi un alt conte, amândoi îmbrăcaţi în robe de satin galben cu verigi albe şi în fiecare varga albă era o bandă de satin cărămiziu, după moda rusească. Purtau pe cap şepci de blană şi fiecare ţinea în mână o secure mică. Cizmele lor se terminau printr-o ascuţitură curbată, lungă de un picior. După ei vine un Cavaler, apoi vine lordul Mare-Amiral şi odată cu el, cinci nobili în tunici de catifea cărămizie scobite în faţă şi în spate şi şnuruite pe piept cu lănţişoare de argint.

Pe deasupra purtau mantale scurte de satin cărămiziu, iar pe cap aveau pălării de dansatori împodobite cu pene de fazan. Aceştia erau îmbrăcaţi după moda prusiana.

Purtătorii de torţe, cam o sută, aveau costume de satin cărămiziu şi verde ca maurii; iar faţa lor era neagră. Venea după aceea, mascarada.

Cântăreţii ambulanţi care erau deghizaţi dansară şi tot astfel făcură lorzii şi lady-le ceea ce făcea mare placed. Şi în timp ce Tom, pe scaunul lui ridicat, privea cu atenţie acest dans „sălbatic" înnebunit, în admiraţie, de această încurcătură de culori ale caleidoscopului care forma figuri savant aranjate; în faţa porţii de la Guildhall, adevăratul prinţ de Galles, în zdrenţe, proclama drepturile sale şi nedreptatea ce suferea, denunţa de impostor şi striga să fie lăsat să intre.

Lumea petrecea din toată inima pe seama acestui incident, se înghesuia şi gâturile se întindeau să vadă pe micul răzvrătitor.

Apoi, începu să-1 insulte şi să-şi bată joc de el spre a-i mări şi mai mult furia. Lacrimi de ciudă îi curgeau din ochi. Dar el se ţinea bine şi sfida mulţimea cu îndrăzneală. Alte înjurături urmară, alte batjocuri îl asaltară.

Atunci le strigă:

Vă spun încă o dată, câini grosolani ce sunteţi; eu sunt Prinţul de Galles! Şi oricum sunt de părăsit şi de neglijat, fără să-mi dea cineva o mână de ajutor în nevoie şi fără să-mi spună un cuvânt de încurajare, îmi voi menţine dreptul şi nu mă voi mişca de aici!

Că eşti prinţ sau nu, n-are importanţă, eşti un flăcău bun şi nu vei rămâne fără prieteni! Iată-mă lângă tine pentru a-ţi dovedi şi ţine minte vorbele mele: Ai putea să ai un prieten mai rău decât Miles Hendon, desi gur, deci, nu-ţi obosi picioarele să-1 cauţi. Odihneşte-ţi morişca copile, eu vorbesc limba acestor josnici guz gani de canal ca şi când aş fi de-al lor.

Acel care vorbea astfel era un fel de don Cezar de Bazan, după costum, aspect, alură. Era înalt, bine zidit, musculos. Tunica şi pantalonii erau de o ţesătură bogată, dar ponosită şi jerpelită, cu aurul de pe galoane şters. Gulerul său era mototolit şi îndoit. Pana de la pălăria lui pleoştită era ruptă şi spânzura ca vai de lume.

Purta la şold o spadă lungă într-o teacă de oţel ruginită! Alura lui fanfaroană amintea pe aceea a moftangiilor în căutare de lucru.

Cuvintele acestui straniu personaj, fură primite de o explozie de glume mitocăneşti şi de râsete:

— E un alt prinţ deghizat! Ţine-ţi gura, prietene, are aerul periculos. Bucuros! Cum se uită! Ce ochi! Lu-aţi-i copilul! La adăpătoare, pui de urs! strigară.

Sub impulsul acestei bune idei, o mână apucase pe prinţ; dar tot aşa la timp, străinul trăsese sabia din teacă şi cu o lovitură puternică aplicată cu latul, doborî la pământ pe îndrăzneţ, îndată un concert de voci izbucni: „Omorâţi câinele! Omorâţi-1! Omorâţi-1!"...

Şi lumea încercui pe soldat, care rezemându-şi spatele de un zid, începu să lovească în toate părţile făcând morişca neîncetat, cu sabia lui. Victimele cădeau zbătându-se încoace şi încolo; dar marea omenească se repezea cu violenţă, trecea peste corpurile întinse pe jos şi se izbea de campionul micului prinţ, cu o forţă mereu înnoită.

Pierderea se părea singură când, deodată, un sunet de trompete se auzi şi o voce strigă: „Loc trimisului Regelui!", în timp ce o trupă de cavalerişti alunga lumea, care se risipea fugind cât o ţineau picioarele.

Curajosul străin ridică pe prinţ în braţe şi în curând, amândoi se găsiră în afară de pericol şi în afară de lume.

Să ne întoarcem la Guildhall. Deodată, stăpânind zgomotul

tumultuos de bucurie, izbucni chemarea clară a goarnei. Se făcu tăcere adâncă şi o voce se ridică aceea a mesagerului palatului. Toată asistenţa, în picioare, ascultă aceste vorbe cuprinzătoare şi scurte, pronunţate cu solemnitate:

— A murit Regele!

Capetele se aplecară pe piepturi şi toţi participanţii rămaseră astfel, tăcuţi, câteva momente, apoi căzură în genunchi; ridicară mâinile către Tom şi un strigăt puternic ce părea că va dărâma monumentul ţâşni:

— Trăiască Regele!

Sărmanul Tom privea cu ochii tulburaţi acest spectacol stupefiant, în sfârşit, privirile sale îngrijorate *sq* opriră mai întâi asupra prinţeselor îngenuncheate lângă el, apoi asupra contelui Hertford. O hotărâre imediată apăru pe figura lui. Cu voce joasă, şopti la urechea lordului...

Spuneţi-mi sincer, pe credinţa şi onoarea dum neavoastră. Dacă dau un ordin pe care numai un rege are dreptul şi prerogativul să-1 dea, acest ordin va fi el executat şi nu se va ridica nimeni să zică: nu?

Nimeni, în regatul acesta, seniore. în persoana Voastră, constă majestatea Angliei. Sunteţi regele şi voinţa Voastră singură face lege.

începând de astăzi, legea regelui va fi o lege de îndurare şi nu va mai fi niciodată o lege sângeroasă! Sculaţi-vă! Alergaţi la Tour şi spuneţi că, din ordinul regelui, ducele de Norfolk nu va muri.

Aceste vorbe trecute din gură în gură, făcură înconjurul sălii şi când Herford se îndepărtă, un strigăt formidabil ţâşni din nou:

Regimul sângelui a încetat! Trăiască Eduard, Regele Angliei.

CAPITOLUL XII PRINŢUL ŞI SALVATORUL SĂU

îndată ce Miles Hendon şi micul prinţ fură în afară de mulţime, coborâră alergând, străzile şi uliţele către fluviu. Drumul era liber până aproape de Podul Londrei. Acolo se găsiră din nou în mulţime; Hendon ţinând strâns, puternic, glezna prinţului, sau mai degrabă, a regelui. Noutatea atât de uluitoare se răspândise, şi copilul află prin mii de voci că regele era mort, ceea ce îi îngheţa sufletul şi îl făcea să tremure din toate mădularele. El simţea mărimea acestei pierderi şi era apăsat de o greutate amară, căci întunecatul tiran care fusese spaima tuturor, se arătase întotdeauna plin de atenţie cu el.

Lacrimile îi umpluseră^ochii şi îi împiedicau" vederea. Un moment, se simţi cea mai părăsită, cea mai înstrăinată din toate creaturile lui Dumnezeu.

Deodată un alt strigăt sparse noaptea ca o lovitură de tunet: „Trăiască Regele Eduard VI". Atunci, ochii săi străluciră şi tresări de orgoliu: „Ah! gândi el, oricât de mare şi de straniu pare acest lucru, eu sunt Regele!"

Prietenii noştri îşi urmau drumul încet prin lumea care se îngrămădise pe pod oprind trecerea.

Podul care data de şase sute de ani şi fusese în toate timpurile o cale umblată şi animată, era cu drept cuvânt curios cu aglomeraţiile lui de magazine, de prăvălii şi de locuinţe ce-1 mărgineau de la un mal la celălalt pe o parte şi pe alta.

Podul era un fel de oraş aparte. Avea hanurile lui, debitele lui, brutăriile, magazinele lui de manufactură, pieţele lui, fabricile lui şi chiar biserica lui. îşi privea cei doi vecini: Londra şi Southwark, pe care el le lipea unul de altul, aşezări bine ca atare dar fără nimic particular de remarcat. Podul constituia, pentru a spune astfel, o corporaţie închisă, un oraş strâmt cu o singură stradă lungă de vreo cinci mile.

Populaţia lui era cât populaţia unui sat şi fiecare locuitor ştia tot ce privea viaţa particulară a celorlalţi. Ea îşi avea distracţia ei: vechile familii de măcelari, de brutari şi alţii care se aşezaseră aici cu cinci sau şase sute de ani în urmă şi ai căror descendenţi cunoşteau din scoarţă în scoarţă marea istorie, istoria Podului, cu toate legendele ei stranii.

Nu neglijau niciodată nimic din ce povestea şi gândea Podul şi se conformau tuturor obiceiurilor şi normelor lui. Copiii se năşteau pe Pod, erau crescuţi, îmbătrâneau şi, în sfârşit, mureau fără a fi pus vreodată piciorul într-un alt loc în lume.

Această lume, îşi imagina, desigur, că vijelioasa şi interminabila procesiune care se mişcă pe Pod, ziua şi noaptea, cu larma ei confuză de vociferări şi de ţipete, nechezaturile acestea, mugetele, behăiturile şi tropăiturile, erau singurul lucru mare în lume, ai căror proprietari, într-un fel oarecare, erau ei. Şi erau, într-ade-văr, căci puteau să stea la fereastra lor şi să privească; iar când un rege sau un alt personaj dădea o serbare nautică nu era loc mai bun pentru a vedea cortegiul.

Oamenii născuţi şi crescuţi pe Pod, găseau viata insuportabil de stupidă şi goală, peste tot în altă parte.

Istoria vorbeşte de unul din aceştia care părăsi Podul la şaptezeci şi doi de ani spre a se retrage la ţară. Dar acolo, nu făcu decât să se mişte *şi* să se întoarcă în pat, unde nu putea dormi din cauza liniştii adânci care îi era penibilă.

în sfârşit, ajuns la capătul puterilor sale de rezistenţă, se întoarse la vechea lui locuinţă ca o arătare sălbatică şi, sunetele muzicii potolitoare a talazurilor, vacarmul, trosnetul şi vuietul Podului Londrei făcură să-şi recâştige odihna şi visele vesele.

în epoca povestirii noastre, Podul dădea copiilor lecţii asupra istoriei Angliei. Acolo, într-adevăr, ei puteau să vadă capetele livide şi sângerânde ale oamenilor eminenţi, înfipte în suliţe de fier deasupra uşilor. Dar să lăsăm aceste divagaţii.

Hendon locuia într-un han micuţ de pe Pod. îndată ce se apropie de poartă cu micul său prieten, o voce mitocănească exclamă:

— Ah! lată-te, în fine! Nu-mi vei mai scăpa de data aceasta, te asigur şi dacă din sfărâmarea oaselor ai fi putut învăţa ceva, nu vei fi pierdut nimic aşteptând!

Şi John Canty întinse braţul pentru a prinde copilul. Miles Hendon intervine:

Nu aşa repede, prietene! Te necăjeşti degeaba, cred. Ce ai cu copilul?

Dacă n-ai nimic de făcut, cel puţin nu te ames teca în treburile altora. E fiul meu.

E o minciună! Strigă cu vioiciune micul rege.

Fără înconjur ai vorbit şi te cred, băiatul meu. Şi chiar dacă acest mizerabil este sau nu, tatăl tău, puţin importă. El nu te va lua de la

mine ca să te bată şi să te maltrateze, cum te ameninţă, dacă vrei să rămâi cu mine!

O! Da, da: nu-l cunosc, îl urăsc şi aş muri mai degrabă decât să mă duc cu el!

Atunci ne-am înţeles, nu mai avem de ce vorbi.

Vom vedea noi! exclamă John Canty, trecând în faţa lui Hendon pentru a pune mâna pe băiat. Cu forţa îl...

Dacă îl atingi, numai, tu, lepădătură umană, te străpung ca pe o gâscă!

Şi Hendon, punându-i-se în cale, duse mâna la mânerul săbiei, Canty dădu înapoi.

— Atunci, fii atent, continuă Hendon: Am luat acest copil sub protecţia mea, pe când o mulţime de oameni, aşa ca şi tine voiau să-l maltrateze, poate, să-l omoare. Crezi tu că îl voi părăsi acum, lăsându-l în voia unei soarte încă rele?

Căci, fiind tu sau nu, tatăl lui, şi la drept vorbind cred că minţi, o moarte la timp şi cuviincioasă, e mai bună pentru un asemenea copil ca viaţa pe mâinile tale brutale. Aşa că, urmează-ţi drumul şi fii liniştit, căci mie nu-mi place să-mi pierd vorbele. Nu sunt, răbdător din fire.

John Canty se îndepărtă înjurând, ameninţând şi blestemând şi se pierdu în mulţime.

Hendon urcă trei etaje şi intră în odaie împreună cu protejatul său după ce comandase o porţie de mâncare.

Locuinţa lui era săracă: un pat urât şi câteva mobile vechi şi prăpădite. Două lumânări subţiri luminau. Micul rege se târî până la pat şi se întinse, extenuat de foame şi de oboseală. El umblase toată ziua şi o bună parte din noapte, căci acum erau orele două sau trei dimineaţă şi în tot timpul acesta nu mâncase nimic.

— Strigaţi-mă, vă rog, când va fi masa gata, murmură el, pe jumătate adormit şi, în curând, adormi de-a binelea.

Un surâs străluci în ochii lui Hendon care îşi zise. „Pe sfânta leturghie, micul cerşetor se încartierează şi pune stăpânire pe pat cu naturaleţe şi cu o uşurinţă ca şi când ar fi stăpân aici fără să spună vreodată: vă rog, cu permisiunea dumneavoastră sau, nimic asemănător, în delirul lui bolnăvicios, îşi spune prinţ de Galles şi, cu îndrăzneală îşi arogă caracterul. Sărman şoricel părăsit! Fără îndoială că spiritul lui s-a scrântit din cauza regimului. Bun. Voi fi prietenul lui L-am salvat şi asta mă leagă de el.

îl iubesc, deja, pe această pleaşcă mică, cu limba spânzurată. Cu ce aer marţial ţinu piept mulţimii obscene şi îi arunca în faţă dezgustul lui profund! Şi ce graţioasă, dulce şi amabilă figură are, acum, când somnul a gonit chinurile şi suferinţele sale! îl voi instrui şi-1 voi îngriji; da, voi fi fratele lui mai mare şi voi avea grijă de el şi-1 voi supraveghea şi cine va vrea să-1 insulte sau să-i facă rău, va trebui să-şi facă testamentul, căci, chit că eu aş putea fi ars pentru aceasta, va avea cu siguranţă'nevoie!"

Se aplecă deasupra copilului, îl privi cu bunătate şi cu milă, bătându-1 afectuos pe obrazul lui mic şi dând la o parte buclele lui amestecate de păr, cu mâna lui mare înnegrită. O tresărire uşoară trecu pe faţa copilului. Hendon murmură: „Să vedem, este, oare, uman să-1 las să doarmă aici, fără plapumă cu riscul de a prinde o aprindere de plămâni, mortală? Ce să fac? Am să-1 scol şi-1 voi culca în pat, are atâta nevoie de somnl"

Căută peste tot o cuvertură suplimentară, dar nu găsi. Atunci îşi scoase tunica şi îl înveli cu ea, *zicând:* „Eu sunt învăţat cu aerul înţepător şi cu îmbrăcăminte sumară; sunt puţine şanse să răcesc. Şi umblând încoace şi-ncolo prin cameră pentru a stimula circulaţia sângelui, el continua monologul său:

. Spiritul lui tulburat îl convinge că el este Prinţul de Galles. Ar fi bizar să mai răsară acum un prinţ de Galles când acel care era nu mai este prinţ, ci rege. Căci, după cum se vede, acest nenorocit prinţ rămâne în fantezia lui şi nu-şi dă socoteală că în viitor nu trebuie să-şi mai spună prinţ, ci rege. Dacă tatăl meu trăia, încă fiindcă în cei şapte ani de închisoare în străinătate, n-am avut nici o veste de acasă, ar fi făcut o bună primire sărmanului băiat şi i-ar fi dat o generoasă ospitalitate, din dragostea pentru mine.

Fratele meu mai mare, Artur, ar face la fel; celălalt frate al meu, Hugues ... dar 1-aş obliga să cedeze, laşul şi blestematul animal! Da, e ceea ce vom face şi fără întârziere".

Un servitor intră cu o farfurie din care ieşeau aburi, o puse pe o măsuţă de lemn alb, puse scaunele şi ieşi, judecând că aşa păcătoşi locatari, se pot servi şi singuri. Uşa se trânti în urma lui şi zgomotul deşteptă copilul, care se ridică în capul oaselor şi aruncă o privire veselă în jurul său*.

Dar, deodată, tristeţea reapăru pe faţa lui şi murmură cu un oftat adânc: „Vai! Doamne! Nu era decât un vis, nenorocitul de mine!" Observă tunica lui Miles Hendon şi o singură privire îl făcu să

înţeleagă sacrificiul ce făcuse. Amabil, îi zise:

— Ce bun eşti cu mine; da, eşti tare bun cu mine. Ia-o şi îmbrac-o, nu mai am nevoie.

Se sculă şi se îndreptă către oglinda care era într-un colt al camerei; apoi, auzi:

— Avem acolo, zise Hendon cu o voce bucuroasă, arătând masa, o supă excelentă şi o bucată de pastrama, totul *cală,* savuros, cu o cupă de vin. Acesta te va re face, te va reconforta, te va încălzi de la cap până la pi cioare, ai să vezi.

Copilul nu răspunse. El se mulţumi să-şi fixeze ochii asupra gigantului care îi vorbea, şi să-i arunce o privire, mirată, severă, puţin nerăbdător. Hendon se simţi tulburat.

îţi lipseşte ceva? Bolborosi el.

Aş vrea să mă spăl, bunul meu.

Numai atâta? Păi n-ai nevoie să ceri permisi unea mea, sărman micuţ. Fă ce-ţi place, dispune de tot ce este aici, după cum îţi convine şi după felul tău.

Copilul nu se mişcase din loc; dar el lovi de două sau trei ori duşumeaua cu piciorul.

Hendon începea să se nedumirească.

Doamne fereşte, zise el, nu mai înţeleg nimic.

Toarnă apă şi nu scoate atâtea exclamaţii. Hendon se abţinu cu greutate de la un hohot de râs. „Pe toţi sfinţii, îşi zise el, iată partea cea mai frumoasă".

înainta respectuos şi făcu ceea ce i se ceruse. Apoi, aşteptă, stupefiat că i se dădea un nou ordin.

— Ei, bine! Dar prosopul?

Aceste cuvinte erau spuse cu un ton sec, impunător. Luă prosopul care era sub nasul copilului şi i-1 întinse, fără replică. Apoi, se spălă şi el.

In timp ce Miles proceda la această operaţiune, copilul se aşezase şi începu să mănânce. Tocmai se aşeza în faţa oaspetelui său când acesta strigă indignat:

— Opreşte-te! Nu stă nimeni pe scaun în faţa Re gelui! Această apostrofă, aiuri pe Hendon. „Nebunia sărmanului micuţ, revine", îşi zise el. „Dar ea s-a modi ficat adaptându-se marelui eveniment care s-a produs şi acum el se crede rege! Farsa e bună. Trebuie să mă con formez; nu e altceva de făcut, într-adevăr, dacă nu, el mă va trimite la Tour!"

Şi, amuzat de această comedie, retrase scaunul de la masă şi se dădu la spatele regelui, grăbindu-se să-1 servească cu toate curtoazia de care era capabil, în timpul cât mânca, rigoarea demnităţii sale regale se odihni puţin. După traiul bun, îi veni pofta de vorbă.

Te cheamă Miles Hendon, cred, dacă am auzit bine?

Da, sire, răspunse Miles, care îşi zise aparte: „Dacă vreau să măgulesc mania sărmanului copil, nu

trebuie să umblu cu jumătăţi de măsură, nu trebuie să omit nimic din rolul ce m-am hotărât să joc. Căci dacă îl voi juca rău, nu-mi voi face, cum trebuie, datoria de bunătate şi de milă".

Regele îşi încălzi inima cu un al doilea pahar de vin şi reluă:

—Aş vrea să cunosc povestea dumitale, spune-mi-o. Ai aerul viteaz şi nobil. Eşti nobil?

—Noi suntem coada nobilimii, cu voia Majestăţii Voastre. Tatăl meu e un mic baron, unul din lorzii cu proprietăţi mici, prin dreptul cămăşii de zale, sir Richard Hendon din Hendon Hali, lângă Nouk's Halm în comitatul Kent.

N-am acest nume în memorie... continuă.

Istoria mea e puţin interesantă, dar, în lipsă de altceva mai bun, ar putea să recreeze pe Majestatea Voastră o mică jumătate de oră. Tatăl meu, Sir Richard, e foarte bogat şi cu un caracter generos. Mama mea muri când eu eram copil, încă. Am doi fraţi: Arthur mai mare decât mine, al cărui suflet este asemănător cu al tatălui nostru şi Hugues, mai tânăr decât mine, natură josnică, pizmaşă, perfidă şi vicleană, o reptilă. Aşa a fost de când era în leagăn, aşa a fost acum zece ani, când 1-am văzut ultima dată. El avea la acea epocă nouă sprezece ani, eu douăzeci şi Arthur douăzeci şi doi. Alti copii n-am mai fost. Dar la un loc cu noi trăia o veri- şoară a noastră, în vârstă, atunci, de şaisprezece ani.

Ea era frumoasă, bună, .amabilă, fiica unui conte, ultimul din rasa lui, moştenitoare a unei mari averi şi a unui titlu căzut în linie femeiască: Tatăl meu era tutorele ei. O iubeam şi mă iubea; dar ea fusese logodită cu Arthur încă din leagăn şi sir Richard nu voia ca promisiunea să fie retrasă. Arthur iubea o altă fată şi ne sfătuia să avem curaj, să sperăm că poate cu timpul şi norocul, va fi o zi când dorinţele noastre, ale tuturor se vor împlini. Hugues, urmărea averea lady-ei Edith, cu toate că zicea că pe ea o iubeşte. Era, de altfel, în obiceiul lui să spună una şi să gândească alta. Pe tata putea să-1

înşele; dar în nici un caz pe altcineva. Tata avea încredere în el şi ni-l prefera nouă celorlalţi; pentru că era cel mai mic din copiii săi şi fiindcă ceilalţi îl detestau, condiţii suficiente în toate timpurile pentru a câştiga dragostea părinţilor, în afară de acestea, el poseda o limbă dulceagă şi convingătoare şi un dar extraordinar de a minţi — lucruri care ajută puternic la câştigarea unei afecţiuni oarbe.

Eram înfuriat, aş putea spune, chiar că eram foarte înfuriat, dar violenţa mea era fără urmări supărătoare şi nu făcea rău nimănui decât mie. Ea nu aduse nici ruşine nici pagubă nimănui; niciodată nu îmbrăca un caracter criminal sau mârşav şi nici dezonorant în cel mai mic grad.

în timpul acesta, fratele meu Hugues profită de ocazie. Sănătatea fratelui nostru Arthur, fiind delicată, el spera că lucrurile se vor întoarce în favoarea lui dacă m-ar putea da la o parte din drumul lui. Dar este o istorie lungă, amabilul meu Rege şi puţin demnă de atenţia Voastră.

Pe scurt, acest frate ştiu aşa de bine să exagereze defectele mele că făcu crime; împinse manevrele mârşave atât de departe că găsind în apartamentul meu o scară de mătase, pe care el însuşi o depusese, convinse pe tatăl meu cu ajutorul servitorilor şi a altor impostori pe care îi cumpărase cu bani, că mă hotărâsem să fur pe Edith şi să mă însor cu ea numai cu voia mea.

Tatăl meu aprecie că trei ani de exil de acasă şi din Anglia, vor face din mine un soldat şi un om şi îmi vor da câţiva grăunţi de înţelepciune. Aşa s-a făcut că mi-am început serviciul pe continent, unde am cunoscut mizeria, privările, şi unde, nu de umflătura vârfului degetului am avut să mă plâng. Căci m ultima mea campanie, am fost făcut prizonier şi, şapte ani încheiaţi, un turn mi-a fost adăpostul... Cu spiritul şi cu tot curajul, terminai prin a evada şi am ajuns aici fără un ban şi fără îmbrăcăminte şi, mai sărac încă de informaţii asupra a ceea ce devenise Hendon Hali şi locuitorii lui în aceşti şapte ani teribili. Să mă ierte Majestatea Voastră, umila mea poveste e terminată.

— Ai fost înşelat în mod nedemn, zise regele cu o privire iritată; dar eu te voi face să-ţi recapeţi dreptatea. Iţi jur pe cruce. Ai cuvântul regelui!

Povestea nenorocirilor lui Miles, păru să fi dezlegat limba tânărului suveran. Dintr-o dată el îşi povesti propriile lui suferinţe. Terminase de mult căci ascultătorul său încă îl privea, cu

înmărmurire. „Doamne, ce imaginaţie! îşi zicea omul nostru, în fapt, el n-are o inteligenţă ordinară. Nu, un prim venit, nebun sau nu, ar putea să depene aşa pe nepregătite şi cu căldură, un ghem de aventuri imaginate pentru o piesă de teatru Sărmane cap ţicnit, du-te dracului!"

Nu-i va lipsi nici prieten nici adăpost atâta timp cât eu mai fac parte din numărul oamenilor vii. El nu mă va mai părăsi niciodată; va fi copilul meu răsfăţat

Şi îl voi face sănătos. Şi când va avea toate simţurile voi face din el un om. Voi fi mândru să-mi pot spune: îmi datorează totul. L-am adunat după stradă, pe când nu era decât un biet golănaş, fără pâine, fără acoperiş; dar eu am văzut stofa ce avea în el şi mi-am zis că într-o zi, se va auzi vorbindu-se despre el şi, acum, uite-1, priviţi-1, aveam dreptate?

După o pauză de linişte, regele cu un aer gânditor şi cu un accent măsurat reluă:

— Tu m-ai scăpat de ocara mulţimii şi de mârşăvie, poate că mi-ai salvat chiar viaţa, salvând de asemenea coroana. Aceste servicii excepţionale au dreptul la o înaltă şi liberală recompensă.

Vorbeşte: ce vrei tu? Ceea ce este în puterea mea regală să-ţi promit, şi se va da.

Această ofertă fantastică scoase dintr-o dată pe Hendon din visare. El fu pe punctul de a mulţumi, scurt, regelui şi de a rupe convorbirea spunând că nu-şi făcuse decât datoria şi nu aşteaptă în nici un caz răsplata; dar, la moment, îi veni altă idee şi ceru permisiunea de a se reculege.

Regele îl aprobă grav, dându-i să înţeleagă că nu trebuia să procedeze cu uşurinţă, într-o afacere atât de importantă.

Miles, păru a se absorbi în reflecţiile sale.

„Da, îşi zise el, iată ceea ce ar fi de făcut. Nu e altă portiţă de ieşire şi, desigur, experienţa mi-a dovedit că ar fi pericol pentru sărmana lui minte dacă nu mi-aş juca rolul până la sfârşit. Sunt fericit că mi-am lăsat această uşă deschisă.

El puse un genunchi la pământ şi zise:

— Micul serviciu pe care 1-am putut face Majes-tăţii Voasti c nu depăşeşte deloc marginile datoriei unui simplu supus şi n-am prin urmare, nici un merit; dar, dacă dorinţa Majestăţii Voastre este de a mă aprecia ca demn de o recompensă oarecare, îndrăznesc să-i prezint o jalbă în acest sens. Majestatea Voastră nu uită că sunt

aproape patru sute de ani de la vrăjmăşia care izbucni între regele Jean al Angliei şi regele Franţei. S-a hotărât ca doi campioni să iasă pe teren şi vor rezolva conflictul printr-o luptă numită „Judecata lui Dumnezeu". Cei doi Regi şi regele Spaniei, reunin-du-se pentru a fi martorii şi judecătorii acestei probe, campionul francez se prezentă; dar era atât de grozav încât cavalerii noştri englezi refuzară să se măsoare cu el. Astfel că afacerea care era de o mare gravitate, ameninţa să se întoarcă contra Regelui Angliei, care nu dăduse satisfacţie cauzei. Or, la acea epocă printre prizonierii închişi la Tour, se găsea nobilul Courcy, care era cel mai viteaz lăncier din Anglia şi care după ce fusese despuiat de onoruri şi de bunurile sale, fusese condamnat la o aspră şi lungă închisoare. Se făcu apel la curajul său. El consimţi să ridice mănuşa campionului inamic şi coborî înarmat până în dinti în arenă. De-abia văzu nobilul francez statura înaltă a adversarului său, abia îl auzi pronunţându-şi numele său faimos şi o luă la fugă. Cauza regelui Franţei era pierdută. Regele Jean, înapoie nobilului Courcy toate titlurile şi toate domeniile sale şi zise: „Tot ce doreşti şi ne ceri, îţi acordăm dinainte, chiar dacă ar trebui să sacrificăm jumătate din regatul nostru". Arunci de Courcy, îngenunche cum fac eu în momentul acesta, Sire, şi vorbi astfel: „Iată ce sper şi rog pe înaltul şi puternicul suveran să ştie, că eu şi succesorii mei vom avea în viitor privilegiul de a sta acoperiţi în prezenţa Regelui Angliei şi aceasta *acum* şi *în viitor,* atât cât tronul Angliei va fi în picioare". Această favoare i-a fost acordată. Majestatea Voastră n-a uitat.

De patru sute de ani n-a fost moştenitor din această descendenţă care până în zilele noastre să nu fi avut dreptul să poarte coiful, casca, pălăria sau orice fel de acoperământ în faţa Majestăţii Sale regelui. Aceasta, fără ca cineva să mai poată face la fel. Sire, invocând acest precedent în sprijinul cererii mele, îndrăznesc să rog pe Majestatea Voastră să-mi acorde ea singură graţie, unic privilegiu şi suficientă recompensă, să ştiu: Că eu şi moştenitorii mei de totdeauna vor avea dreptul să stea jos în prezenţa Majestăţii Sale regelui Angliei.

— Ridicati-vă, sir Miles Hendon, cavalere, zise regele luând grav, spada protectorului său şi îmbrăţişân-du-1; ridicaţi-vă şi aşezati-vă!

Cererea Dumneavoastră s-a aprobat. Atâta timp cât va exista Anglia şi va dăinui coroana acest privilegiu nu va cădea de drept sau prin anulare, în afară de cazul lipsei beneficiarilor.

Regele se îndepărtă şi, visător, începu să umble. Hendon care

şezuse pe un scaun lângă masă, îşi zise: „Am avut o idee bună. Ea m-a scos dintr-o situaţie păcătoasă; picioarele mele nu mai putea să mă ţină. Dacă nu-mi trecea asta prin cap, ar fi trebuit să stau în picioare săptămâni de zile, până când sărmanul băiat şi-ar fi recucerit sănătatea."

Puţin după aceea, urmă: „Şi astfel, iată-mă: Cavaler al regatului Viselor şi Umbrelor!

Curioasă şi stranie poziţie, într-adevăr pentru unii aşa terre-f-terre ca mine. Dar, Dumnezeu mă ţine de nu râd, căci este de asemenea, real pentru el ce este ireal pentru mine.

Şi, pentru mine de asemenea, într-un sens oarecare, nu e o himeră. Este reflexul adevărat al bunătăţii şi generozităţii inimii sale". După o pauză: „Ah! Dar dacă el mă va striga pe titlu şi nu pe nume în fata lumii... ar fi un contrast vesel între demnitatea ce port şi îmbrăcămintea mea.

Dar, ce importă? Să mă strige cum o vrea, cum îi va plăcea; voi fi mulţumit".

CAPITOLUL XIII

DISPARIŢIA PRINŢULUI

Un somn de neînvins se lăsă peste cei doi tovarăşi. Regele, arătându-şi veşmintele, zise:

— Scoate-mi aceste zdrenţe.

Hendon dezbrăcă copilul fără să răspundă şi fără să stea pe gânduri, îl întinse pe patul său, apoi îşi aruncă ochii prin cameră zicându-şi cu tristeţe: „Iar mi-a luat patul. Ce mă voi face, săracul de mine?!"

Micul rege observă încurcătura lui Hendon, şi pe jumătate adormit, o risipi cu un singur cuvânt:

— Tu te vei culca lângă pragul uşii ca s-o păzeşti. Un moment după aceea, un somn adânc îl scăpa se de griji.

— Sărmană inimă! Ar fi trebuit să se nască rege, murmură Hendon, admirându-1; el joacă admirabil rolul acesta.

Se lungi lângă uşă pe scândură, gândind înveselit. „Am fost mai rău găzduit timp de şapte ani; ar însemna să mă arăt nerecunoscător faţă de Cel de Sus, dacă m-aş plânge acum".

Când apărură zorile, încă dormea.

Către amiază, se sculă, descoperi pupila lui adormită, dezveli o parte a corpului, apoi alta, şi, o măsură cu o sfoară. Regele se deşteptă, tocmai când el termina această treabă, se plânse de frig şi-1 întrebă ce face.

— Am isprăvit, seniore, răspunse Hendon. Am mici curse de făcut, dar voi fi în curând înapoi.

Dormiţi încă, aveti nevoie. Aşa, lăsati-mă să vă învelesc şi la cap, vă veti încălzi, astfel, mai repede.

Regele se adâncise din nou în regatul viselor sale, înainte ca Hendon să fi terminat vorba.

Miles ieşi încet şi reintră pe nesimţite după treizeci sau patruzeci de minute, aducând un costum complet de copil, cumpărat de ocazie; ţesătura ieftină prezenta urme de uzură; dar era curat şi era de sezon. Hendon şezu şi începu să examineze cumpărătura zicându-şi:

„Cu mai mulţi bani aş fi găsit ceva mai bun, dar când n-ai punga mare trebuie să te mulţumeşti...

Era o femeie în oraşul nostru

în urbea noastră locuia...

Na! A mişcat mi se pare. Să cântăm mai încet; nu e bine să-i stric somnul, mai ales faţă cu drumul ce-1 aşteaptă. Şi e deja extenuat, sărmanul copil...

Haina aceasta nu este rea. O revizie pe ici pe colo şi va fi totul în regulă. Pantalonul e şi mai bun, deşi o revizie sau două n-ar fi prea mult.

Iată însă că sunt foarte buni şi solizi pantalonii care îi vor ţine picioarele calde şi uscate. Asta va fi ceva nou pentru el, care, fără nici o îndoială, e obişnuit să meargă în picioarele goale, vara şi iarna.

Ah! Dacă ai avea atâta pâine câtă aţă se dă de o para! Şi, unde mai pui şi acul nou şi mare pe care ţi-1 dă pe deasupra! Acu, doar, voi avea eu destulă îndemânare ca să bag aţa în ac?" Şi avu destulă. El făcu ceea ce oamenii au făcut întotdeauna şi vor face probabil, întotdeauna, până la sfârşitul timpului.

El ţinu acul nemişcat şi căută să treacă aţa prin urechile acului, ceea ce e cu totul pe dos de cum face o femeie.

în multe rânduri firul greşea găurica, trecea când pe dreapta când pe stânga, uneori împiedicându-se, în-doindu-se; sucindu-se; dar el avea răbdare, deoarece mai trecuse prin asemenea experienţe când era soldat. In sfârşit, reuşi, luă haina qare aştepta acolo, îşi încrucişa picioarele şi se apucă de lucru.

„Chiria e plătită ca şi dejunul ce mi se va aduce şi îmi ajunge din ce să cumpăr doi măgari. Cât despre mâncare, ne va trebui puţin pentru cele două sau trei zile cât ne trebuie ca să ajungem la Hendon Hali, unde vom găsi belşugul.

Ea iubea pe bărb...

Aoleo! Mi-am înfipt acul sub unghie! Dar nu e grav, şi nici nu e prima dată. Nu e nici plăcut, dar... Vom fi fericiţi acolo, sărmane micuţ, să nu te îndoieşti de asta. Nenorocirile tale vor dispărea, acolo, şi tot aşa şi chinurile tale...

Ea îşi iubea bărbatul cu pasiune

Dar un alt bărbat...

Iată ce frumoasă şi mare reparaţie! Ridică hainele şi le privi cu admiraţie.

Au o măreţie şi o ţinută pe care n-o au deloc câr-piturile unui croitor, cu înfăţişarea lor mizerabilă şi sărăcăcioasă.

Ea îşi iubea bărbatul cu pasiune

Dar un alt bărbat o iubea pe ea

Ce fericire că s-a terminat. Ln lucru bun şi făcut repede. Acum,

mă duc să-1 scol, să-1 îmbrac, să-1 spăl, să-i dau să mănânce, după care ne vom duce repede la piaţă la hanul lui Tabard, la Southwark şi...

— Rog pe Majestatea Voastră să se scoale! El nu răspunde.

„Ce! Doamne! într-adevăr, trebuie să profanez persoana lui sfântă, punând mâna pe el, dacă somnul lui, lin, e prea adânc?

Ei, asta e!

Dădu păturile în lături... Copilul nu era în pat! Uimirea îi luă pentru moment, graiul. Abia acum văzu că zdrenţele sale dispăruseră, de asemenea. Atunci intră într-o mânie violentă şi înnebunit, chemă pe hangiu, în clipa aceea un servitor intră aducând dejunul.

— Explică-mi om afurisit explică-mi unde e co pilul; dacă nu, ti-a sosit sfârşit! strigă Miles Hendon şi făcu o aşa săritură de sălbatic către băiat că acesta de groază şi surpriză, amuţi şi nu răspunse.

In sfârşit, gângăvindu-se şi tremurând, dădu explicaţia cerută:

— Abia aţi plecat; cucoane, când un tânăr sosi aler gând şi spuse că înălţimea Voastră, poruncise să vină

copilul fără întârziere, la intrarea pe pod înspre South-wark. L-am condus aici. El a deşteptat copilul şi i-a transmis mesajul. Copilul mormăi puţin că era trezit „atât de dimineaţă"; dar în acelaşi timp îşi îmbrăcă zdrenţele şi plecă împreună cu tânărul spunând că ar fi fost mai convenabil ca înălţimea Voastră să-1 ia, în loc să trimită un străin... şi atunci...

— Şi atunci eşti un imbecil! Un imbecil care se la să aşa de uşor luat în râs. Fi-ti-ar neamul blestemat! Poa te să nu fie încă pierdut. Poate că nu i s-a făcut nici un rău până acum.

Alerg să-1 caut. Ţine masa gata. Aşteaptă! Păturile patului erau aranjate ca şi când cineva ar fi fost culcat înăuntru. Să fi fost aceasta din întâmplare?

Nu ştiu, stimate domnule. Am văzut pe tânărul acela umblând cu ele.

O, chinuri! Asta ca să-mi facă iluzii spre a câştiga timp. Vorbeşte! Tânărul era singur!

Cu desăvârşire singur, Luminăţia Voastră.

Eşti sigur?

Sunt sigur.

— Cheamă-ţi amintirea, gândeşte-te, nu te grăbi... Servitorul păru a se reculege un moment şi zise:

Când a venit, nu era nimeni cu el, dar, acum îmi aduc aminte că în momentul când amândoi intram în mulţime, pe Pod un om, un fel de cerşetor veni din îm prejurimi şi tocmai când îl întâlni...

Pe cine îi? Unde era asta? întrerupse tunând neliniştitul Hendon.

Tocmai în acel moment lumea îl prinse în mij locul ei şi îi înghiţi. N-am mai văzut nimic, fiin(|ca pa-

tronul care era necăjit .pentru o bucată de carne pe care notarul o comandase, şi care «ra pierdută, mă chemă, în asemenea împrejurări, iau" de martori pe toţi sfinţii că nu eram mai vinovat de această pierdere decât un prunc nounăsput, fiindcă...

înapoi, imbecilule! Flecăreala ta mă îmbolnă veşte! Aşteaptă! Unde fugi? Nu poţi să stai pe loc, un moment? Au luat direcţia Southwark?

Exact, înălţimea Voastră, căci, a'şâ cum v-am spus, pentru această nenorocită de bucată de carne, un nou născut nu e mai vinovat ca...

Eşti încă aici! Şi flecâreşti încă? Dispari sau te stâng de gât!

Servitorul fugi. Hendon alergă în urma lui, îl întrecu şi coborî scara din patru în patru trepte, zicân-du-şi:

„E puşlamaua aceea blestemată care pretinde că îi e tată. Am pierdut pe sărmanul meu stăpân mic şi nebun; gând dureros, căci începusem să-1 iubesc mult! Nu! Pe sfânta scriptură şi pe cruce, nu, nu 1-am pierdut! Voi parcurge ţara în lung şi în lat până ce îl voi găsi. Sărman copil! îl aşteaptă dejunul, ca şi pe mine; dar nu mai mi-e foame acum. Să se ospăteze şoarecii!"

Repede, repede! Tot croindu-şi-drum prin mulţimea compactă a Podului, îşi repeta, rumegând acest gând, ca şi când ar fi fost cu totul plăcut: A mormăit, dar a plecat pentru că a crezut că Miles Hendon îl chema. Drăguţul de el! N-ar fi făcut aceasta pentru nimeni altul. O ştiu bine.

CAPITOLUL XIV A MURIT REGELE! TRĂIASCĂ REGELE!

în zorii aceleiaşi zile, Tom Canty se deşteptă din-tr-un somn adânc şi deschise ochii în întuneric. Rămase tăcut câteva clipe, încercând să-şi analizeze gândurile şi impresiile şi să-şi dea socoteala de tot ce i se întâmplase, când deodată, strigă cu voce încântată dar conţinută.

— Văd ce este, văd! Acum, domnul fie lăudat. Sunt în fine treaz. Vino, veselie! Dispari, durere! Hei, Nan! Bet! Strângeti-vă grămada

de paie şi veniţi să vă întin- deţi lângă mine, să vă strecor în urechile credule visu lui cel mai extraordinar de nebun, pe care spiritele nop ţii 1-au făcut să se nască pentru a uimi o fiinţă umană. Hei! Nan! Bet!

O formă nelămurită apăru lângă el şi o voce pronunţă:

Binevoiţi să-mi dări ordine?

Ordine, eu? O, nenorocitul de mjne, vă cunosc vocea! Vorbiri...cine sunt eu?

— Cine sunteţi? într-adevăr ieri eraţi prinţul de Galles; iar astăzi sunteţi graţiosul meu suveran, Eduard Regele Angliei.

Torn, cu capul între urechi, murmură tânguitor:

— Vai! N-a fost un vis! Pleacă dragă, domnule, lasă-mă cu durerile mele.

Tom readormi şi în curând avu un vis plăcut. Era vară şi el se juca singur în livada numită „Câmpul oamenilor de treabă", când un pitic înalt de un picior, cu favoriţi roşii, lungi şi o cocoaşă în spate, îi apăru deodată şi-i zise;

„Scobeşte la rădăcina acestui trunchi". Scobi şi găsi doisprezece penni* strălucitori, absolut noi, o adevărată comoară! Dar asta nu era tot: piticul reluă:

Monedă engleză valorând zece centime (n t.)

„Te cunosc. Eşti un băiat de treabă şi demn. Neplăcerile tale s-au isprăvit şi răsplata se apropie. Scobeşte aici la fiecare a şaptea zi şi vei găsi întotdeauna, aceeaşi comoară, doisprezece penni, strălucitori, absolut noi. Nu spune la nimeni; păstrează secretul. „

Piticul dispăru şi Tom alergă la Offal Court cu pleaşca ce-i căzuse, zicându-şi: „în fiecare seară voi da tatălui meu un penni. El va crede că îl am din cerşit şi acest lucru îi va înveseli inima şi nu mă va mai bate. Un penni pe săptămână îl voi da bunului preot care m-a învăţat carte; mama mea, Bet şi Nan vor avea fiecare câte unul.

Cu acestea am sgăpat de foame şi de zdrenţe, de frica bătăii şi a tratamentului sălbatic".

în visul lui îşi regăsi mizerabila sa locuinţă, cu sufletul la gură; dar cu ochii strălucitori de un entuziasm recunoscător şi aruncă patru din cei doisprezece penni, în şorţul mamei lui strigând: ăştia sunt ai tăi. Pentru tine, pentru Nan şi Bet, bani cinstiţi pe care nici nu i-am cerşit, nici nu i-am furat!"

Mama lui fericită şi mirată, îl strânse în braţe şi zise:

— E târziu. Doreşte Majestatea Voastră să se scoale?

Ah! Nu era acesta răspunsul pe care îl aştepta. Visul nu se risipise. Tom se deşteptase. Deschise ochii.

Primul nobil al Camerei, în costum, splendid, era îngenuncheat lângă patul său. Veselia visului spulberat dispăru, de asemenea, la moment. Sărmanul copil înţelese că era, încă prizonier şi rege. Camera era plină de

curteni îmbrăcaţi în purpură, culoarea doliului, şi nobilii ataşaţi la persoana monarhului.

Tom se ridică şi ieşind de sub pătura de mătase, apăru vederii acestei nobile asistenţe. Marea ceremonie a sculării începu. Curtenii unul după altul, puseră un genunchi pe pământ şi aduseră micului prinţ omagiile şi condoleanţele pentru doliul crud ce încerca, în timp ce i se făcea toaleta.

Mai întâi primul nobil scutier de serviciu, luă o cămaşă pe care o dădu primului lord al Vânătrii, care o trecu celui de al doilea nobil al Camerei ca aceasta s-o treacă primului guard al pădurii Windsor care o trecu cancelarului nobil al Robei, de la care fu luată în primire de cancelarul regal al Ducatului de Lancaster, apoi acesta o trecu maestrului Garderobei, pentru ca de aici să treacă la pristavul armelor coroanei, de la acesta la generalismul de la Tour, de aici la supraintendentul general Casei regelui la lordul ereditar al Lenjeriei, la lordul mare amiral al Angliei, la mitropolitul de Canterbury, la primul nobil al Camerei, care în sfârşit o luă şi o dădu lui Tom.

Acesta aminti sărmanului băieţaş lanţul găleţilor în timpul stingerii incendiilor. Fiecare piesă din îmbrăcămintea lui urma la rândul ei, această procesiune înceată şi solemnă, cu toate că Tom era obosit de ceremonie, atât de obosit încât puţin lipsi să scoată un oftat de uşurare când îşi văzu pantalonii lungi de mătase începând călătoria la capătul celălalt, înţelese, în fine, că s-a sfârşit. Dar el se înveselea prea repede. Primul nobil al Camerei primii pantalonii şi porni să-i pună la picioarele prinţului când o roşcată subită îi acoperi faţa.

înapoie pantalonii în mâinile Mitropolitului de Canterbury, cu o privire mirată, şoptind: „Vedeţi Milord!" Mitropolitul păli apoi se roşi şi trecu pantalonii lordului mare amiral, şoptind: „Vedeţi Milord!" Amiralul trecu pantalonii lordului ereditar al Lenjeriei, care avu tocmai atâta respiraţie pentru a putea îngâna: „Vedeţi Milord!"

Pantalonii parcurseră drumul înapoi prin întreg şiragul. Marele supraintendent, general al Casei Regelui, Generalismul de la Tour, al treilea crainic de arme al Coroanei, maestrul Garderobei, Cancelarul regal al ducatului de Lancaster, cel de al treilea nobil al Robei, primul guard al pădurii Windsor, cel de al doilea gentilom al Camerei, primul lord al Vânătorii, pe la toţi trecură pantalonii, însoţiţi la fiecare schimbare de mâna de: „Vedeţi, Milord!" spus cu groază şi surprindere.

Când, m sfârşit, obiectul ajunse la primul Scutier de serviciu, el primi cu faţa palidă, cauza acestei boroboaţe, apoi murmură cu o voce strangulată: „O, viaţă! Căpătâiul metalic al şnurului de la un cerculeţ lipseşte!

Să fie închis la Tour primul îngrijitor al pantalonilor Regelui!" După aceasta el se sprijini pe umărul primului lord al Vânătorii şi nu-şi recapătă puterile risipite, decât după ce i se aduseră pantalonii la care nu mai lipsea nimic.

Dar cum toate lucrurile au un sfârşit, vine şi momentul când Tom Canty se află în stare să se dea jos din pat. Nobilul care avea privilegiul apei, nobilul însărcinat cu spălatul, nobilul însărcinat cu ţinerea prosopului, procedară în diferite etape la spălarea lui Tom, care fu gata atunci pentru serviciile coaforului Majes-

taţii Sale. Când, în sfârşit, ieşi din mâna acestuia era frumos ca o fată, cu mantoul şi pantalonii lui de satin purpuriu şi cu şapca împodobită cu pene de aceeaşi culoare.

Se duse cu pompă în sala de mâncare trecând printre două rânduri de curteni, care pe măsură ce el înainta, îi făceau loc şi puneau un genunchi la pământ. După dejun, se duse, tot escortat de marii săi ofiţeri şi de garda lui formată din cincizeci de nobili pensionari, purtând securi de luptă, în sala Tronului, unde trebuia să ia cunoştinţă de treburile Starului.

„Unchiul" său, lordul Hertford, rămase în picioare lângă tron, pentru a sprijini cu sfaturile sale înţelepte, inteligenţa regală.

Consiliul ilustrelor personaje, numite de răposatul rege ca executorii săi testamentari se prezenta spre a cere lui Tom aprobarea pentru unele din actele lor. Nu era de obicei, decât o formalitate, dar în cazul de faţă era ceva mai mult, deoarece nu avea, încă un protector. Mitropolitul de Canterbury făcu raport asupra decretului Consiliului cu privire la înmormântarea Foarte Ilustrei Majestăţi

decedate şi termină prin citirea semnăturilor executorilor care erau: Mitropolitul de Canterbury, lordul Cancelar al Angliei, Lord William St. John, Lord John Russell, Eduard Conte Hertford; John viconte de Lisle; Cuthbert, episcop de Durham.

Tom nu mai asculta, o ultimă clauză a acestui document îl privea, în acel moment se întoarse şi şopti lordului Hertford:

Pentru când a fost fixată înmormântarea?

Pentru ziua de 16 luna aceasta, Seniore.

— Stranie idee! Va ţine până atunci?

Sărmanul copil! Era încă nepriceput şi necunoscător în ce priveşte obiceiurile regale. La Offal Court, nu se păstrau morţii aşa de multă vreme. Dar lordul Hertford îl asigură...

Un secretar de stat prezentă un ordin al Consiliului care fixa pentru a doua zi la orele unsprezece, recepţia ambasadorilor străini şi cerea asentimentul regelui. Tom întoarse o privire nedumerită către Hertforf care şopti:

— Majestatea Voastră, trebuie să consimtă. Ei vin să mărturisească durerea ce încearcă suveranii lor pen tru nenorocirea care v-a lovit şi a lovit regatul Angliei.

Tom consimţi, aşa cum fu sfătuit.

Un alt secretar, începu să citească un expozeu privind cheltuielile casei răposatului rege care se ridicau la 28000 de livre pentru ultimele şase luni precedente, sumă atât de considerabilă, că Tom rămase cu gura căscată. O deschise şi mai mult încă, îndată ce i se spuse că din acest total 20.000 de livre sunt datorie, că, vis-teria Regelui era aproape goală şi că cei o mie două sute de nobili ai Casei Regelui, erau în mare încurcătură, pentru că nu-şi primiseră salariile, care le erau alocate, ce e drept, dar nu fuseseră plătite...

Fu un moment când Tom nemaiputându-se stăpâni strigă în culmea emoţiei:

— Dar luăm drumul spitalului, prieteni! Ar trebui schimbat totul şi degrabă, să se ia o casă mai mică, fi- indc.ă eu n-am deloc nevoie de această mare hală pe care o vedeţi; va trebui de asemeni să mă scap de toată această lume care nu face nimic şi nu serveşte decât la

a târî lucrurile în lungime, să-mi obosească spiritul şi mintea cu slugărnicii care fac din mine o adevărată păpuşă fără cap şi fără inimă, şi care mă crede incapabil să fac ceva, astăzi, chiar, pe toţi

aceşti oameni de care mă împiedic şi care astupă drumul degeaba.

Cât despre casă, am văzut una micuţă care îmi e de ajuns, în faţa pieţii de peşte, lângă Billingsgate.

Tom urma să continue, când simţi o mână exercitând o presiune puternică pe braţul lui.

Se roşi şi tăcu;-nimeni, însă, în asistenţă nu trăda printr-o cută a figurii, strani-a şi penibila impresie produsă de această divagaţie.

Un al treilea secretar citi un document conceput astfel:

„Având în vedere că răposatul rege a arătat în testamentul său intenţia de a conferi titlul de duce contelui Hertford şi de a ridica pe fratele zisului lord, şir Thomas Seymour, la demnitatea de pair şi în acelaşi timp de a conferi titlul de conte fiului zisului lord şi de a ridica la ranguri respectiv mai ridicate pe alţi mari lorzi ai Coroanei: Consiliul a hotărât să ţină şedinţă la 16 februarie pentru a delibera şi confirma acordarea acestor titluri.

Având în vedere că răposatul rege n-a acordat în scris veniturile şi domeniile legate de aceste demnităţi: Consiliul interpretând gândul, intenţia, suveranului decedat, din acest punct de vedere, a găsit drept şi echitabil să aloce lordului Seymour 500 livre de pământ şi fiului lordului Hertford 800 livre de pământ episcopal, care va deveni liber. Totul în afară de încuviinţarea Regelui în prezent domnitor."

Tom era să strige că ar fi fost mai convenabil să se plătească datoriile răposatului rege înainte de a risipi toţi aceşti bani; dar o nouă presiune a mâinii exercitată la timp pe braţul său de prevăzătorul Hertford îl împiedică să comită această nouă boroboaţă. Astfel îşi dădu consimţământul regal fără să zică un cuvânt, dar nu fără a se simti foarte lezat de a vedea regatul său ducân-du-se astfel pe apa sâmbetei.

în timp ce extazia de uşurinţa cu care îndeplinea atâtea fapte uimitoare: să guverneze o ţară, să numeasr că înalţii demnitari, să cheltuiască sume nebune, să-şi facă socotelile fără să deschidă punga, să facă găuri spre a astupa altele; îi veni deodată o fericită şi generoasă idee: de ce n-ar face din mama lui o ducesă de Offal Court dându-i tot cartierul unde locuia pentru venituri? Dar deodată îi veni această idee penibilă: că el nu era rege decât cu numele, că aceste personaje grave sunt stăpânii lui, că pentru ei mama lui nu exista decât în imaginaţia lui bolnavă, că îi vor asculta cuvintele, vor primi proiectele fără să facă nimic şi vor profita pentru a chema medicul.

în vremea aceasta, marii demnitari munceau cu hărnicie. Numai lectura de petiţii, proclamaţii, decrete, hârtii cu conţinut lung, plictisitoare, în care aceleaşi cuvinte reveneau fără încetare ţoale cu privire la afacerile publice.

în sfârşit, Tom, oftând din greu îşi zicea: „Cu ce am păcătuit eu, că bunul Dumnezeu m-a smuls câmpiilor cu aer curat şi cu lumină d& soare pentru a mă închide aici, să mă facă rege şi să-mi pedepsească soarta?"

Atunci, sărmanul său cap, obosit peste măsură, se clătină un moment, apoi căzu pe umăr şi afacerile statului fură suspendate din lipsa factorului principal, puterea suverană.

Se făcu linişte în jurul copilului adormit şi înţelepţii regatului întrerupseră deliberaţiunile.

După masă, Tom avu o oră de recreaţie, cu permisiunea mentorilor săi Hertford şi St. John, în tovărăşia Lady-ei Elisabeth şi micuţei lady Jean Grey. Dar spiritul principeselor era foarte abătut din cauza formidabilei lovituri care izbise casa regală. La sfârşitul vizitei lor, „sora mai mare", aceea pe care istoria o numi mai târziu „Măria sângeroasa", îl îngheţă printr-o dojana solemnă, care n-avu decât meritul de a fi scurtă.

îi mai rămăsese câteva minute libere, apoi un băiat zvelt cam de doispiezece ani, fu introdus. Costumul său nou, în afară de gulerul alb şi de dantelele din jurul încheieturilor de la mână, era negru: tunică, pantaloni etc. Nu purta, în semn de doliu decât un nod de panglică purpurie pe umăr.

înainta timid, cu capul descoperit, plecat şi puse un genunchi la pământ în faţa lui. Tom stătea jos şi îl examina un moment cu indiferenţă, apoi îi zise:

— Scoală-te, micuţule. Cine eşti şi ce doreşti? Băiatul se sculă, luă o poză graţioasă, dar faţa lui

avea o expresie de îngrijorare. Răspunse: -

Desigur, Majestatea Voastră nu m-a uitat. Eu sunt copilul Vostru de bătaie.

Copilul meu de bătaie?

Da, sire. Eu sunt Humphrey, Humphrey Mar- low.

Tom înţelese că unul din mentorii săi- punea pe lângă el pe cineva

şi găsiseră pe acest copil.

Situaţia era delicată. Ce trebuia să facă? Să pretindă că îl cunoaşte pe băiat sau să lase să se vadă la fiecare din vorbele lui că nu auzise niciodată vorbin-du-se de el, măcar? Nu, aceasta nu e posibil.

îi veni o idee: fapte de genul acesta nu vor lipsi să se producă des acum, când afaceri urgente îndepărtară deodată de lângă el pe Hertford şi St. John, membri ai Consiliului Executiv. Ar fi deci, mai bine, poate, de a organiza un plan pentru a se pune la adăpost de asemenea eventualităţi.

Da, asta ar fi o hotărâre înţeleaptă cu acest copil şi să vadă pe ce succes ar putea conta, îşi încruntă sprâncenele, se gândi câteva clipe şi zise:

—Acum, mi se pare că te recunosc, dar vederea îmi este tulburată şi slăbită de boală.

Vai, bunul meu stăpân! Exclamă copilul de bă taie cu emoţie, adăugând pentru sine: „într-adevăr, au dreptate cei ce spun că spiritul lui e absent, vai, sărman suflet! Dar nenorocirea lui mă tulbură şi face să-mi uit interesele! S-a dispus ca nimeni să nu remarce că în el e ceva anormal.

E straniu cum m-a părăsit memoria de câteva zile, reluă Tom. Dar, nu lua în seamă, încep a fi mai bine, adesea un lucru de nimic ajunge ca să-mi amintească faptele şi numele care îmi scapă. (Şi, chiar, nu numai ceea ce am uitat; ci şi ceea ce n-am ştiut niciodată, cum o s-o vadă acest băiat!) Ce aveai să-mi spui?

Nimica toată, seniore, dar dacă Majestatea Voas tră doreşte să mă audă, iată: acum două zile, când Mă-

jestatea Voastră a făcut trei greşeli de greacă în,lecţia de dimineaţă... Vă aduceţi aminte?...

Da, îmi aduc... (Nu e o minciună mare şi dacă mă amestecam în limba greacă, nu trei greşeli, ci patru zeci aş fi făcut). Da, îmi amintesc. Continuă.

Profesorul indignat de ceea ce el numea o mun că urâtă şi stupidă, vă promisese că o să fiu serios bi ciuit, dacă...

Biciuit, *tu!?* Zise Tom mirat, până la punctul de a-şi uita rolul. De ce voia să te biciuiască pentru greşelile mele?

Ah! Majestatea Voastră uită încă. Mă biciuieşte întotdeauna când comiteţi erori în lecţiile Voastre.

E adevărat, e adevărat. Uitasem. Tu îmi dai lec ţii mai întâi şi dacă

atunci când sunt ascultat fac greşeli, profesorul pretinde că tu nu ţi-ai făcut datoria cum tre buie şi...

O! Sire, ce spuneţi? Eu cel mai umil dintre ser vitorii Voştrii, să am pretenţia de a vă *instrui?*

Atunci, în ce constă greşeala ta? Ce înseamnă aceasta? Sunt eu cu adevărat nebun sau eşti tu? Expli- că-te. Vorbeşte.

Dar, Majestatea Voastră ştie, că e lucru simplu. Nimeni n-are dreptul să pună mâna pe persoana sfântă a Prinţului de Galles; iar dacă se întâmplă ca el să facă o greşeală, eram eu cel care era pedepsit, lucru foarte natural şi echitabil când în aceasta constă însărcinarea mea şi pâinea de toate zilele.

Tom privea cu mirare copilul, foarte calm şi gândea:

„Ce lucru straniu şi ce obicei mai straniu! Mă mir că nu e un băiat să îmbrace hainele mele în locul meu, să dea Dumnezeu! Aş consimţi să primesc eu personal, corecţiile ce merit, mulţumind lui Dumnezeu pentru schimbare" ... Apoi, cu voce tare zise.

Şi ai fost bătut, sărman băiat, cum ţi s-a făgă duit?

Nu, Majestate, pedeapsa mea era fixată pentru azi şi poate se va anula, din cauza doliului ce a surve nit. Nu ştiu. Iată de ce am îndrăznit să vin aici să amin tesc Majestăţii Voastre binevoitoare promisiune de a interveni pentru mine.

Pe lângă profesor? Ca să te scutească de bici?

Ah! Văd că vă amintiţi.

Memoria îmi revine, vezi. Fii fără frică, spatele tău nu va fi atins. Voi veghea.

Oh, mulţumesc bunul meu senior! strigă copi lul, căzând în genunchi, din nou. Dar poate că am mers prea departe şi încă...

Văzând că Humphrey ezită, Tom îl încuraja spu-nându-i că e în bună dispoziţie.

— Atunci voi spune tot, căci mă apasă pe inimă. Acum când nu mai sunteţi Prinţ de Galles, puteţi ordo na tot ce doriţi, fără ca cineva să poată obiecta ceva. De asemenea nu mai este nici o raţiune ca să vă con strângeţi la studiile grele şi, fără îndoială că preferaţi să ardeţi cărţile şi să vă ocupaţi spiritul cu lucruri mai puţin plictisitoare. Dar atunci eu sunt ruinat şi odată cu mine, surorile mele orfane.

- Ruinat[9] Cum?

— Spatele meu este „câştigă-pâine" al meu, o, măreţul meu

senior! Dacă el nu mai lucrează, eu pier. Dacă încetaţi studiile, rolul meu s-a terminat, nu veţi mai avea nevoie de băiat pentru bici. Nu mă goniţi!

Tom era mişcat de această chinuitoare suferinţă. El avu un elan de generozitate regală:

Nu te descuraja mai mult, micuţule. însărcina rea ta îţi va rămâne pentru totdeauna, ţie şi descenden ţilor tăi. Şi, el lovi uşor cu latul săbiei sale pe umărul copilului, zicând:

Ridică-te Humphrey Marlow, prim copil pentru bici, ereditar, al Casei Regale Engleze. Alungă-ţi griji le, îmi voi relua cărţile şi voi studia atât de prost, că va trebui, pe bună dreptate să merit să-ţi întreiesc salariul, atât de sporită va fi munca ta.

Humphrey recunoscător, răspunse cu râvnă:

— Mulţumesc, o, stăpânul meu nobil; această prin ciară risipă depăşeşte visurile mele de bogăţie, cele mai îndrăzneţe. lată-mă acum fericit pentru toată viaţa şi odată cu mine, tot neamul Marlow.

Tom avea destulă perspicacitate pentru a înţelege că acest copil îi putea fi de mare ajutor. El încuraja, deci, pe Humphrey să vorbească şi nu avu nimic de regretat.

Acesta era fericit la gândul că ajută „la însănătoşirea'" regelui, căci de fiecare dată când termina de adus aminte spiritului bolnav al lui Tom, oarecare detalii asupra lecţiilor făcute şi aventurilor sale în sala regală de studii sau în alte locuri ale palatului, el remarca totuşi că Tom „îşi amintea" clar împrejurările. După o oră, Tom se găsea în posesia unor informaţii foarte

importante relativ la personajele şi treburile Curţii. Astfel se hotărî să recurgă la acest izvor în fiecare zi şi, pentru aceasta, dădu ordin ca Humphrey să fie introdus în cabinetul regelui ori de câte ori va veni, dacă Regele Angliei n-ar fi ocupat cu alte probleme.

Abia ieşise Humphrey, când lordul Hertford sosi aducând noutăţi plictisitoare pentru Tom... El îl informă că membrii Consiliului, temându-se ca şoapte rău intenţionate asupra tulburării sănătăţii regelui să nu fi transpirat în afară, găsiseră bine şi cuminte ca Majestatea Sa să dineze în public, peste o zi sau două. Buna sa aparenţă, pasul lui hotărât, calmul gesturilor sale, uşurinţa şi graţia ţinutei sale, vor reasigura, fără nici o îndoială, opinia publică, făcând-o să presupună că a fost alarmată de gurile rele...

Atunci, sub pretextul de a-i „aminti" lucrurile bine cunoscute de

el, contele, începu, foarte delicat să instruiască pe Tom de eticheta ce se cere în asemenea ocazii.

Dar spre marea lui satisfacţie, constată că Tom avea nevoie de puţin ajutor, într-adevăr, de la Humphrey el ştia că peste puţine zile, va începe să dineze în public.

Văzând memoria regelui astfel restabilită, Hertford se aventură în a-1 supune la o probă, ca să-şi dea seama de progresul făcut. Rezultatele erau fericite din anumite puncte, acelea asupra cărora Tom discutase cu Humphrey şi, în total, lordul fu tare satisfăcut şi reconfortat. Era aşa de încântat, că vorbea cu voce plină de speranţă.

— Acum sunt pe deplin convins că dacă Majes- tatea Voastră ar vrea să facă încă un efort de memorie, ea va rezolva enigma sigiliului cel mare, a cărui pier dere era gravă, ieri şi mai putin azi, întrebuinţarea lui luând sfârşit odată cu viaţa regelui nostru răposat.

Ar binevoi Majestatea Voastră să facă acest efort?

Tom era în imposibilitate de a răspunde: sigiliul cel mare era un obiect de care nici nu avea măcar idee. După un moment de ezitare ridică o privire inocentă şi întrebă:

— Cum e făcut, Milord?

Contele avu o mişcare imperceptibilă şi murmură: „Vai! Spiritul său s-a rătăcit din nou. Era puţin înţelept să-1 trimită în căutarea obiectului. Aşa că, în mod abil, schimbă conversaţia în scopul de a întoarce gândul lui Tom de la chestiunea nenorocită a sigiliului, aceea ce nu era greu.

CAPITOLUL XV
TOM REGE

A doua zi, ambasadorii străini se prezentară cu strălucitoarele lor suite şi, Tom aşezat pe tron, cu pompă regală, îi primi. La început splendoarea acestui spectacol îi încântă ochii şi îi aprinse imaginaţia. Dar audienţa era lungă şi plictisitoare, scrisorile erau aşa de numeroase că aceea ce părea la început o plăcere, deveni în curând apăsător şi mortal plictisitor.

Tom pronunţă vorbele pe care Hertford i le şoptise din vreme şi se silea să se achite în mod satisfăcător de datorie, dar era prea nou pentru asemenea lucrun şi prea puţin în rosturile sale pentru a obţine mai mult decât un rezultat mediocru. El avea destulă înfăţişare de rege, dar era incapabil să simtă ca rege Aşa că, fu, sincer, bucuros

când solemnitatea se termină.

Cea mai mare parte din această zi fu „pierdută" cum zicea el, pentru sine cu lucrun inerente funcţiu-

nilor regale. Chiar cele două ore consacrate petrecerilor princiare erau aproape mai apăsătoare pentru el ca celelalte momente, atât erau de supuse la constrângeri şi rezerve ceremonioase.

în timpul acesta, el avu o oră de răgaz pe care o dădu copilului său de bătaie, de la care continua să primească instrucţiuni preţioase şi necesare

Cea de-a treia zi a domniei lui Tom Canty, trecu aşa ca celelalte, numai că norii ce o amenințau, înde-

peau să se risipească. Se simţea mai puţin jenat ca în prima zi, se obişnuia puţin cu situaţia şi cu obligaţiile lui.

Lanţurile îl strângeau, încă, dar nu în continuu; prezenţa şi omagiile celor mari îl stinghereau şi îl încurcau din ce în ce mai putin. Dar vedea, că se apropie a patra zi, cu o tristeţe serioasă, când trebuia să ia masa în public. Erau, de asemenea multe lucruri mari în programul acestei zile: trebuia să prezideze Consiliul care dorea să ia părerea şi ordinele sale asupra politicii de urmat faţă de naţiunile străine; lordul Hertford trebuia ridicat, formal, la gradul de Şef al Guvernului. Alte lucruri, încă, erau fixate pentru această a patra zi. Dar lui Tom, toate îi păreau putin importante faţă cu un dineu în faţa mulţimii de priviri curioase, fixate asupra lui şi o mulţime de guri comentând în şoaptă atitudinea şi greşelile sale, dacă ar fi avut nenorocirea să le comită. Dar cum nimic nu putea să împiedice această a patra zi să vină la rând, ea veni.

Şi găsi pe Tom dezorientat, distrat şi incapabil de a se stăpâni.

Datoriile obişnuite ale dimineţii îl copleşiseră într-un mod insuportabil. Odată mai mult simti asupra lui greutatea-captivităţii.

Târziu, dimineaţa, se duse în marea sală de audienţe şi se întreţinu cu contele Hertford. Aştepta îngrijorat .ora fixată pentru vizita de ceremonie a unui număr considerabil de mari ofiţeri şi de curteni.

Un moment după aceea, Tom, care se apropiase de fereastră şi privea cu un interes viu ceea ce se petrecea pe marea alee, dincolo de grilajul palatului cu do-

rinţa de a lua parte în persoană la aceasta viaţă şi la această

mişcare, zări o mulţime infectă, dezorientată, de oameni, de femei şi de copii huiduind şi strigând, care înainta pe drum.

Aş vrea să ştiu ce e acolo! Zise el cu acea curio zitate a copilului în asemenea împrejurări.

Dumneavoastră sunteţi Regele, răspunse sobru contele înclinându-se. Majestatea Voastră îmi dă voie să mă interesez?

O! Da! Vă rog! O! Da! Cu plăcere! Exclamă Tom, incitat, adăugând în el însuşi cu un sentiment de satisfacţie: „într-adevăr, a fi rege nu e decât plictiseală; sunt, nu e vorbă şi compensaţii şi agremente".

Căpitanul chemă un paj şi îl trimise să ducă la căpitanul gărzii, ordinul următor:

„Să se oprească marşul mulţimii şi să se afle cauza acestei mişcări. Din ordinul Regelui!"

După câteva secunde, un şir lung de gărzi regali, îmbrăcaţi în armurile lor de oţel ieşi pe porţi şi porni să închidă drumul.

Un mesager vine şi raportează că mulţimea urmărea un bărbat, o femeie şi o fetiţă care urmau să fie executaţi pentru crimă comisă contra păcii şi măririi regatului.

Moartea, o moarte groaznică, aştepta pe aceşti sărmani nenorociţi! La acest gând inima lui Tom se strânse. Mila domină în el toate celelalte consideraţii. El nu se gândea la legile violate de aceşti trei criminali, nici la pagubele pe care le suferiseră victimele. El nu se gândea decât la un singur lucru: că eşafodul le aşteaptă, că o soartă teribilă şedea ameninţătoare deasupra

capetelor !or. Acest gând îl făcu să uite, pentru un moment, că el nu era decât umbra falsă a unui rege şi înainte de a-şi da seama de aceasta şi dăduse ordinul:

— Să fie aduşi aici.

Deodată se roşi, apoi ceva ca o scuză i se ridică pe buze; dar văzând că ordinul său nu provocase nici o surprindere din partea contelui şi a pajilor, îşi înghiţi cuvintele ce voia să spună. Pajul făcu o reverenţă adâncă şi se retrase de-a-ndăratelea pentru a se duce să transmită ordinul. Tom avu o mişcare de orgoliu şi o simţire nouă din avantajele legate de funcţiunea de rege. îşi zise: „într-adevăr, este exact aşa cum îmi închipuiam eu când citeam poveştile bătrânului preot şi jucam rolul prinţului. Dădeam ordine şi făceam legi, tuturor, zicând: Faceţi asta, faceţi pe cealaltă şi nimeni nu îndrăznea să mă

contrazică ori să se opună voinţei mele".

In acest moment uşile sălii de audienţă se deschiseră; ofiţerii de serviciu anunţară pe rând o serie lungă de nume şi de titluri sforăitoare, şi personajele care purtau aceste nume şi care erau toate, în costume de gală, se aranjară liniştite în încăpere.

Tom nu le dădu nici o atenţie, atât era de absent şi de îngrijorat de ceea ce avea să se întâmple cu cei trei mizerabili conduşi la supliciu.

Se aşeză cu indiferenţă într-un fotoliu al cărui spate era brodat cu armele regale şi, cu picioarele sprijinite pe o pernă tot aşa de brodată, fixă ochii pe uşă dând toate semnele unei nerăbdări nervoase. Asistenţa nu îndrăzni să-1 tulbure din reflecţiile sale, şi aşteptând ca el să binevoiască a se ocupa de ea, considerări în

şjoaptă se angajară la moment, asupra treburilor guvernului şi împrejurările Curţii.

Deodată se auziră paşi cadenţaţi de soldaţi. Uşa de la sala de audiere se deschise din nou şi cei trei criminali se găsiră în prezenţa lui Tom, conduşi de un subşerif însoţit de un număr de guarzi ai regelui. Ofiţerul de poliţie judiciară, puse un genunchi la pământ în faţa lui Tom, apoi se sculă şi se postă deoparte.

Cei trei condamnaţi îngenuncheară, de asemenea, şi rămaseră în această poziţie cu faţa aproape lovin-du-se de pământ. Garda se grupă în jurul tronului.

Tom examina atent prizonierii. Ceva din costumul şi aerul condamnatului, deşteptă în el o vagă amintire. „Mi se pare, îşi zise el, că eu am mai văzut pe omul acesta... dar unde şi când, nu aş putea spune".

Omul ridicase, deodată, capul şi îl aplecase pe loc, neputând să suporte strălucirea temută a suveranităţii.

Dar n-a trebuit pentru Tom decât o clipă ca să surprindă expresia fizionomiei nenorocitului.

„Acum ştiu, murmură el. Este individul care a scos pe Giles Witt din Tamisa şi i-a salvat viaţa în acea zi de Anul Nou, pe un frig teribil. O faptă frumoasă, fără îndoială şi mare nenorocire este că a comis şi fapte mârşave care 1-au adus în situaţia aceasta tristă. N-am uitat nici ziua, nici ora, prin faptul că, puţin după aceea, la vremea prânzului, mama-mare mi-a tras o bătaie aşa de grozavă că toate cele primite până aici, puteau să treacă drept mângâieri, îmbrăţişări şi dulcegării, după aceasta.

Tom ordonă să se îndepărteze un moment femeia şi copilul, apoi adresându-se subşerifului:

— Ce crimă a comis omul acesta? Ofiţerul de justiţie făcu o plecăciune şi zise:

— Să trăiască Majestatea Voastră, acest mizerabil a omorât prin otravă pe unul din supuşii Majestăţii Voastre.

Compătimirea ce încercase Tom pentru prizonier şi admiraţia lui pentru generosul salvator al copilului care era gata să se înece, se stinseră dintr-odată.

— Crima a fost dovedită? întrebă regele.

— A fost evidentă, sire. Tom oftă şi zise:

— Să-1 ducă, meritä moartea. E păcat, căci era un om de treabă, sau cel putin... vreau să spun că are aerul.

Prizonierul împreună mâinile cu energia disperării şi făcu apel la îndurarea regelui. Spaima îi era zugrăvită pe fată şi fraze ciopârţite îi scăpau de pe buze:

— O, îndurare, Rege; dacă puteţi avea milă de mine, Sire. Sunt nevinovat. Nu există dovezi de faptele pen tru care sunt acuzat, dar accept condamnarea. Judecata a fost făcută, trebuie numai executată. Numai că, în marea şi extrema mea durere, cer o favoare, căci sen tinţa e prea crudă ca s-o pot suporta. Graţie, Milord, graţie! Compătimirea Voastră regală, asculte-mi ruga! Din ordinul Vostru să fiu spânzurat!

Tom era înmărmurit. Nu se aşteptase la această ieşire.

— Iată o favoare, ridicolă! Zise el. Tu ceri să fii spânzurat? Dar mi se pare că asta ţi-e soarta.

— O, nu! Bunul meu stăpân şi Suveran. Sunt con damnat să fiu fiert de viu.

La aceste cuvinte, un sentiment de groază se picta pe faţa lui Tom. Avu o tresărire şi puţin trebui să cadă de pe scaun, îndată ce îşi recuceri sângele rece, zise:

— Ruga să-ţi fie ascultată, sărman ticălos! Dacă ai fi otrăvit o sută de oameni, tot n-ai merita o moarte atât de oribilă.

Condamnatul se aruncă cu faţa la pământ şi izbucni în mulţumiri pasionate de recunoştinţă.

— Dumnezeu să vă ferească de rău, Sire, să soco tească în cer binele pe care mi-1 faceţi şi să vă dea răs plata!

Tom se întoarse către contele Hertford:

Milord, zise el, eu nu cred ca îngrozitoarea sen tinţă pronunţată contra acestui om, să fie conformă cu legea.

Este pedeapsa otrăvitorilor, Sire. în Germania, falsificatorii de monede sunt aruncaţi de vii în ulei clo cotind sau, nu sunt aruncaţi ci mai degrabă sunt co borâţi cu o funie, puţin câte puţin, mai întâi labele pi cioarelor, pe urmă pulpele, pe urmă...

O, te rog, Milord, opreşte-te; nu pot să suport descrierea acestor orori.

Tom îşi acoperise ochii cu mâinile ca şi când ar fi vrut să-şi cruţe vederea de sinistrul spectacol.

— Vă rog, Milord, zise el, gata să se sufoce faceţi să se schimbe legea. O! Nu suferiţi ca sărmanele crea turi ale bunului Dumnezeu să fie supuse la asemenea torturi.

Faţa contelui se lumină de satisfacţie. Hertford era un suflet nobil, compătimitor, cedând impulsurilor generoase, lucru puţin cunoscut printre merii regatului în acea perioadă când forţa şi violenţa erau regula de conduită obişnuită a regilor şi prinţilor,.

— Cuvintele acestea ale Majestăţii Voastre, zise el, au semnat şi au pecetluit abrogarea, de azi înainte, a legii contra otrăvitorilor. Istoria îşi va aduce aminte, Sire, pentru a rezerva toată cinstea domniei Majestăţii Voastre.

Subşeriful se pregătea să plece cu condamnatul. Tom îi făcu semn să aştepte.

Aş vrea, zise el, să examinez această afacere mai de aproape. Omul acesta afirmă că nu e vinovat, că nu există probe contra lui. Spune-mi pe ce se sprijină acuzaţia şi condamnarea.

Să trăiţi Majestate, din proces reiese că omul acesta a intrat într-o casă din cătunul Islington unde zăcea un bolnav. Trei martori spun că erau orele zece de dimineaţă şi alţi doi martori susţin că erau câteva minute mai târziu. Bolnavul era singur în acel moment şi dormea. Omul acesta, ieşi în acel moment din casă şi îşi urmă drumul. Bolnavul muri, o ora după aceea fă când mari sforţări să vomite, cu mari contracţii convul sive ale muşchilor şi ale nervilor.

A văzut cineva că i-a dat otravă bolnavului? S-a găsit otrava?

-Nu, Sire.

Atunci, cum se ştie că a fost otrăvire?

Să trăiţi, Majestate, doctorii au mărturisit că ni meni nu moare

astfel, fără să fi fost otrăvit.

Mărturia era concludentă, căci ştiinţa medicală era, în acele vremuri de simplicitate, mai stăpână decât astăzi. Aşa că Tom se păzea să pună la îndoială autoritatea unui cuvânt atât de respectat peste tot.

Doctorii îşi cunosc treburile lor, zise el, prin ur mare, au dreptate. Şi, adăugă, mintal: „sărmanul diavol, mi se pare că e pierdut fără speranţă".

Nu e totul, Sire, continuă subşeriful. E mai mult şi mai grav. Multă lume a venit să ateste că un vrăjitor din acelaşi cătun, pe care nimeni nu 1-a mai văzut de arunci şi care a plecat nu se ştie unde, prezisese, şi în credinţase în secret mai multor persoane, că bolnavul va muri otrăvit şi că cel care îi va da otrava, va fi un străin, un om brun, rău îmbrăcat; ori, omul acesta este brun şi zdrenţăros.

Rog pe Majestatea Voastră să observe această împrejurare care dă o greutate atât de mare acuzării şi să ia cunoştinţă că omul a *fost prevestit.*

Era, într-adevăr, un argument irezistibil care cerea în mod fatal condamnarea, în epocile de superstiţie.

Tom înţelese că nu avea nimic de replicat. Căci oricât de puţin te-ai fi raportat la aceste probe zdrobitoare, culpabilitatea mizerabilului era în afară de îndoială. Tom, vru, cu toate acestea, să mai lase prizonierului o ultimă şansă de salvare:

Ai ceva de spus pentru apărarea ta? întrebă el. Vorbeşte repede!

Sire, se plânse condamnatul, aceea ce am spus în faţa judecătorilor, tot ce voi spune aici, nu mă va scăpa. Sunt nevinovat; dar n-o pot dovedi. N-am prie teni şi nu cunosc pe nimeni. Dacă aş avea, aş fi putut stabili că n-am fost la Islington în ziua când omul bol nav a murit. Aş fi putut stabili că în acea zi mă găseam la o mare depărtare de acolo în josul scării vechi de la Wapping şi aş fi putut stabili, de asemenea, că în mo mentul acela, Sire, în loc de a face să piară un om prin otravă, salvam viaţa unui copil care se îneca şi că...

Linişte! strigă Tom, cu animaţie. Şerifule, în ce zi a fost comisă crima?

La ora zece dimineaţa, Sire, sau câteva minute mai târziu, în ziua de Anul Nou, atunci când...

Lăsaţi omul acesta liber. Să i se dea drumul chiar în momentul

acesta. Vreau eu!

Privi în jurul său cu teamă, roşi puternic şi pentru a îndrepta ceea ce avea negramatical în vorbele sale, adăugă:

— Turbez când văd că un om poate fi spânzurat pe baza unor mărturii atât de uşuratice şi aşa de lejere.

Un murmur surd de admiraţie înconjură adunarea. Această admiraţie nu era deloc provocată de iertarea pe care Tom o acordase unui păcătos de care, formele dădeau convingerea că era vinovat de otrăvire şi a cărui punere în libertate putea abia să treacă admisibilă; dar se mirau, cu plăcere că tânărul investit cu autoritatea supremă dăduse dovada de atâta inteligenţă şi hotărâre. Şi, îşi ziceau în şoaptă: „Nu e aşa de nebun cât se spune. Un om în toate minţile n-ar fi judecat mai sănătos".

Cu câtă abilitate, cu câtă siguranţă de judecată a condus interogatoriul! Ce bine s-a regăsit el în întregime în acest mod brusc şi net de a tranşa chestiunea! Ce bine îl recunoşti în acel: „Vreau eu!" atât de ridicat şi ferm!

„Domnul fie lăudat, iată-1 în fine, vindecat! Nu mai e un copil, e un rege.

Acesta va avea voinţa tatălui său!"

Aceste reflecţii însoţite de aplauze, nu erau atât de discrete cât să nu parvină câte ceva la urechile lui Tom.

Şi avură efectul de a-1 face să se simtă mai la sine, îl făcură mai întreprinzător şi îl făcură să aibă un sentiment de orgoliu care ameninţa să degenereze îndată în prezumţie.

Totodată, naturalul vârstei, făcu să cadă în extrema cealaltă şi curiozitatea îl duse la rezervă... Era nerăbdător să ştie ce crime săvârşiseră: femeia şi fetiţa. Aşa că, ceru să fie aduse în faţa lui. Când le văzu

prosternate în faţa lui, când le văzu lovite de spaimă şi le auzi plângând cu dureroase sughiţuri simţi o lacrimă în ochi.

Ce-au făcut? întrebă el pe subşerif.

Să trăiţi, Majestate, au fost acuzate, şi există convingerea, de crima cea mai neagră. Pentru aceasta chiar, judecătorii procedând conform cu legea au ordo nat, fără şovăire, moartea prin spânzurătoare: Şi-au vândut sufletele diavolului.

Tom tresări din toate mădularele. Părintele Andrews îi spusese

odată cât trebuie să dispreţuiască şi să se ferească de asemenea răufăcători care se dedau la practici atât de condamnabile. Totuşi, nu putu rezista dorinţei de a şti mai exact ce se petrecuse.

Unde şi când a fost comisă această crimă abominabilă? întrebă el.

— La miezul nopţii, în decembrie, lângă ruinele unei biserici, Sire.

Tom, avu o nouă tremurătură de oroare.

Cine era acolo?

Aceste două creaturi infame, Sire, şi *celălalt.*

Au mărturisit crima?

Nu, Sire, o neagă.

Atunci, cum se ştie?

Sunt martori, Sire, care le-au văzut dând târ coale prin partea locului! Du-te, vino acesta al lor, a trezit presupuneri care în curând au fost confirmate şi justificate de fapte, în particular e lucru manifest că prin forţa ocultă astfel obţinută, ele au evocat şi provo cat o vijelie care a devastat întreg ţinutul. Patruzeci de

martori au văzut furtuna şi au atestat-o, şi s-ar fi putut găsi, cu siguranţă, o mie, căci toată ţara a suferit.

Tom nu putea contesta că un asemenea act era un act scelerat; dar gravitatea sentinţei nu înceta să-1 tulbure.

— Au suferit şi ele de pe urma acestei vijelii? în trebă el.

Fu un moment de surpriză în adunare. Câteva capete pleşuve se apropiară, mai mulţi asistenţi conve-niră că întrebarea era subtilă şi pătrunzătoare. Subşeri-ful nu voia să ajungă unde dorea Tom să ajungă. Astfel că, răspunse simplu:

Desigur, Sire, au suferit şi ele şi chiar mai crud decât restul satului. Casa lor a fost distrusă, toate bunu rile pierdute, şi au rămas fără adăpost.

Atunci, mi se pare că această femeie a fost de la început pedepsită de fapta ei rea, prin paguba ce a su ferit şi ea a fost cea păcălită în târgul ce a încheiat, chiar dacă n-ar fi plătit o para. Căci, să-ţi vinzi sufletul tău şi al copilului tău ca să ai un asemenea rezultat, iată ce mi se pare imposibil, afară de cazul când ea e nebu nă. Or, dacă e nebună, nu ştie ce face şi dacă nu ştie ce face, nu e vinovată.

Capetele pleşuve se apropiară pentru a doua oară. Dacă Regele e nebun, zise cineva, cum a ieşit vorba, nebunia lui este din cele ce trebuiesc dorite oamenilor pe care îi cunosc şi a căror înţelepciune

întreagă nu prezintă un gram de raţiune.

Ce vârstă are copila aceasta? întrebă Tom.

Nouă ani, să trăiţi, Majestate!

— Legile Angliei permit unui copil să facă un pact pentru a se vinde, Milord?

Tom adresase această întrebare unuia din judecătorii care făceau parte din adunare.

Sire, zise învăţatul magistrat înclinându-se în două rânduri, legea nu permite unui copil să se lege pentru nici o afacere importantă, nici să figureze într-un contract, având în vedere că un copil, din lipsă totală, sau slăbiciune de inteligenţă, este inapt, fără experienţă şi fără competenţă, în materie de angajament, obligaţi uni ori controverse, neputând în cele mai multe cazuri să pareze scopurile urâte ale celor mari. Orice contract făcut de un copil cu un englez e nul, neavenit şi caduc.

Dar de ce un asemenea contract este valabil când e făcut la această vârstă cu *Dracul?* Pentru ce le gea engleză acordă *Dracului* un drept pe care îl refuză unui supus englez?

Acest mod nou de a înfăţişa lucrurile păru atât de spiritual că mulţi îl reţinură pentru a-1 da ca dovadă de originalitatea regelui şi de însănătoşirea lui.

Femeia încetase plânsul cu sughiţuri; cu capul ridicat ea întreba din ochi fizionomia lui Tom, pe care părea că citeşte pentru ea şi copilul ei, o licărire de speranţă. Tom observă şi se simti mai mult atras către această nenorocită, expusă, ea şi fetiţa ei de nouă ani, la o situaţie atât de teribilă şi, ca să zicem astfel, fără leac.

Cum au făcut pentru a provoca furtuna?

Şi-au scos ciorapii, Sire.

Tom nu pricepu nimic. Curiozitatea lui era viu aprinsă.

E straniu! Zise el cu un gest de incredulitate. Şi asta se întâmplă întotdeauna?

întotdeauna, Sire, cel puţin dacă astfel e voinţa femeii şi dacă ea pronunţă cuvinte cabalistice în gând sau în fapt.

Tom se întoarse spre femeie şi cu o voce poruncitoare ordonă:

— Exercită-ţi puterile. Vreau să văd o vijelie.

Fu un moment de groază şi de perplexitate în superstiţioasa adunare. Nimeni nu îndrăznea să vorbească; dar era lucru sigur că

fiecare ar fi vrut s-o ia la fugă, ceea ce nu observă Tom, care era cu gândul numai la cataclismul comandat. O expresie de frică şi de mirare apăru pe faţa femeii. Atunci Tom repetă cu însufleţire:

Nu-ţi fie frică; nu ţi se va face nici un reproş. Din contra, vei fi liberă; nimeni nu te va supăra. Exer- cită-ţi puterile!

Oh! Majestate, n-am nici o putere. Am fost acu zată pe nedrept, răspunse femeia.

De teamă vorbeşti astfel. Fi sinceră, nu ţi se va face nici un rău. Fă să vină o vijelie, poate să fie cât de mică. Nu-ti cer o furtună, un uragan; îmi place mai mult contrariul. Fă ce-ţi spun şi vei avea viaţa salvată. Vei pleca de aici cu copilul tău sub protecţia Regelui, fără ca nimeni din supuşii acestui regat să-ţi poată cauza nici un rău, nici pagubă.

Femeia nu răspunse. Ea căzu cu faţa la pământ şi, gemetele întretăiate de sughiţuri convulsive, dovedeau că era în imposibilitate să satisfacă acel capriciu regal

cu toate că viaţa copilului ei şi propria ei salvare erau în joc.

Tom insistă, ordonă sever, bătu din picior spre a se face ascultat. Femeia sughiţa mereu.

Nu pot, Sire, nu pot... In fine, Tom zise grav:

Cred că această femeie spune adevărul. Dacă mama mea era în locul ei şi dacă ea ar fi avut vreo pu tere de la Dracul, n-ar fi ezitat să izbucnească toate vi jeliile pe care le-ar fi cerut cineva şi a întoarce ţara în treagă cu susul în jos chiar dacă ar fi trebuit să nu rămână piatră peste piatră, îndată ce ar fi fost sigură că îmi salvează viaţa cu preţul acesta! Or, e locul să cred că toate mamele gândesc la fel cu a mea. Eşti liberă femeie, tu şi copilul tău, că^ vă cred nevinovate pe amândouă.

Ori, acum când eşti lib ei d, când nu mai ai de ce te teme, când eşti iertată, trage-ţi ciorapii şi fă să vină o vijelie, şi te voi face atât de bogată cât vei vrea.

— Nu pot, Sire, zise sărmana, nu pot.

Tom era roşu de mânie. Asistenţa tremura. Gardienii, supunându-se unei mişcări instinctive, lăsaseră să le cadă grele, halebardele, în jos.

— Scoate-ţi ciorapii! Strigă Tom.

Femeia, înspăimântată, se supuse, îşi scoase ciorapii şi îi scoase şi pe ai fetiţei.

Fu o tăcere lungă. Vijelia nu începu. Tom avu un oftat de dezamăgire.

— Du-te buna mea femeie, zise el, judecătorii tăi s-au înşelat. Du-te în pace. Necuratul n-are putere asu pra ta. Pune-ţi ciorapii şi tu şi fetiţa ta.

Milorzi, nu vom mai avea niciodată vijelie, fiţi siguri...

CAPITOLUL XVI BANCHETUL OFICIAL

Ora banchetului se apropia. Lucru straniu, acest gând nu-i aducea lui Tom nici plictiseală, nici frica de până aici. Experienţele de dimineaţă îi făcuseră încrederea fermă. Sărmană pisicuţă sălbatică, era mai obişnuită cu straniul ei grânar după patru zile de locuire, decât ar fi putut fi un adult, poate, după luni de zile. Uşurinţa unui copil de a se acomoda împrejurărilor n-a fost niciodată dovedită.

Să aruncăm o privire în sala cea mare a banchetului în vreme ce Tom se pregăteşte pentru această impunătoare solemnitate. Era o piesă vastă cu coloane şi pilaştri auriţi, împodobită cu picturi pe pereţi şi pe tavan. La uşă şedeau gărzi înalte, îmbrăcate în costume bogate şi pitoreşti, înarmaţi cu halebarde.

într-o tribună care înconjura sala, luaseră loc muzicanţii şi un grup de notabili de ambele sexe, în mare

p /v

ţinută. In centrul încăperii, pe o estradă, era pusă masa lui Tom. Dar să ascultăm un vechi cronicar: „Un nobil cu o baghetă în mână, intră în sală. Era însoţit de un alt

nobil, care aducea o faţă de masă pe care o întinse pe masă, după ce îşi îndoiră amândoi genunchii de trei ori, cu cea mai adâncă reverenţă. Faţa de masă odată pusă, amândoi salutară din nou şi se retraseră...

Atunci veniră alţi doi nobili, unul purtând o baghetă şi celălalt o solniţă, o farfurie şi o pâine.

După ce îngenuncheară ca şi cei doi dintâi şi puseră pe masă obiectele ce aduceau, se retraseră cu acelaşi ceremonial, ca şi precedenţii.

Veniră, apoi, doi seniori îmbrăcaţi bogat, unul purta un cuţit pentru gustat. Se prosternaseră împreună de trei ori cu cea mai frumoasă dintre maniere, apoi se apropiară de masă şi o frecară cu pâine şi sare aşa de respectuoşi ca şi când regele ar fi fost de faţă.

Preparativele solemne erau terminate. Acum, din fundul coridoarelor venea sunetul fanfarelor şi strigătele:

„Loc pentru Rege! Loc Excelenţei Majestătii a regelui!"

Aceste strigăte erau imediat repetate şi se apropiau din ce în ce. în curând, strălucitorul cortegiu se arătă, intră pe uşa solemn. Să lăsăm din nou să vorbească cronicarul:

„întâi vin Nobilii, Baronii, Conţii şi Cavalerii Jaretierei, toţi bogat îmbrăcaţi şi cu capul descoperit, apoi vine Cancelarul între doi nobili: unul purtând sceptrul regal, altul paloşul statului într-o teacă roşie împodobită cu flori de Lys din aur, cu vârful în sus. Apoi vine regele însuşi, pe care îl salută douăsprezece trompete şi mai multe tambure la apariţie, în timp ce un tunet de bun venit umple galeriile unde toţi s-au ridicat

şi strigă: Dumnezeu să tină pe Rege! în urma regelui vin nobilii ataşaţi la persoana lui, iar la dreapta şi la stânga, merge garda lui de onoare, cei cincizeci de nobili ai săi pensionaţi, înarmaţi cu securi de luptă, aurite".

Era un spectacol frumos şi desfătător. Inima lui Tom bătea cu putere şi ochii îi străluceau de bucurie. El se ţinea drept, cu graţie, cu atât mai mult cu cât nu se gândea la poziţia în care trebuie să stea, căci spiritul lui era ocupat de spectacolul ce-1 încânta şi de aclamaţiile ce auzea. De altfel nimeni nu putea fi antipatic în haine aşa de frumoase şi elegante, îndată ce avea oricât de putină rutină în asemenea societate.

Tom îşi aduse aminte de instrucţiunile primite şi îşi mărturisi satisfacţia înclinând capul împodobit cu o pălărie cu pene şi zise, curtenilor:

— Mulţumesc bunului meu popor!

Se aşeză la masă fără a-şi scoate pălăria, ceea ce nu-i cauză nici o încurcătură, căci, a sta la masă cu pălăria pe cap era singurul obicei pe care îl aveau regii comun cu Canty, aşa fel că, referitor la acest capitol nici unii nici alţii nu aveau dreptul să se mândrească, nici să se prevaleze de el.

Cortegiul sq dislocă şi acei care îl compuneau se grupară într-un mod pitoresc rămânând cu capetele descoperite.

Atunci, în sunetul unei mujici vesele Yeomenii de gardă jntrară. Cei mai mari şi cei mai puternici oa-

Cavalerie de voluntari care formau o gardă specială la Curtea

Angliei.

meni din Anglia fuseseră aleşi cu grijă pentru această funcţiune. Iată ce spune cronicarul despre ei:

„Yeomenii de gardă intrară, cu capetele dezvelite, cu haine de materie stacojie, cu trandafiri de aur brodaţi în spate; plecau şi veneau ducând la fiecare tur, diferite bucate servite în veselă de argint. Mâncărurile erau primite de un nobil în ordinea în care erau aduse şi puse pe masă, în timp ce gustătorul dădea fiecărei gărzi o îmbucătură să mănânce, din teama de otravă".

Tom mancă bine, cu toate că îşi dădu seama că sute de ochi urmăreau fiecare bucată ce băga în gură şi îl priveau mâncând, cu interes care n-ar fi fost mai mare decât dacă ar fi absorbit o maşină explozivă destinată să explodeze pe loc şi să-i prefacă în bucăţi. El veghea să nu se grăbească, să nu facă nimic de la el şi aştepta ca ofiţerul să pună genunchiul la pământ şi să-1 servească.

Scăpă, astfel, fără accident. Ce triumf preţios!

Când masa fu terminată şi el porni să meargă în mijlocul strălucitorului său cortegiu, însoţit de veselele lui aclamaţiuni simţi că dacă cea mai rea probă era să dineze în public, el ar îndura-o cu dragă-inimă de mai multe ori pe zi, dacă prin acest mijloc ar putea să se plătească, în parte, de teribilele obligaţiuni ale meseriei sale de rege.

CAPITOLUL XVII
NEBUNILAI

Miles Hendon alerga spre Southark, aruncând câte o privire rapidă asupra tuturor trecătorilor, în speranţa că va da peste cei căutaţi. Dar fu decepţionat în aşteptările sale. După multă trudă, parveni să le ia urma până la o distanţă oarecare pe drumul Southark-ului, apoi. O pierdu şi se întreba îngrijorat ce trebuia să facă.

Totuşi, continuă cercetările sale tot restul zilei. Noaptea îl găsi încă în picioare, pe jumătate mort de foame şi cu toate acestea, puţin avansat faţă de începutul cursei sale. Mancă într-un han la Tabard şi se culcă hotărât să facă încercarea dimineaţa şi să scotocească oraşul. Tot reflectând şi făcând planuri ajunse la următorul raţionament:

„Copilul, dacă va putea, o să scape din mâinile nemernicului care îşi spune: tatăl lui. Se va întoarce el la Londra şi va veni în locurile de unde a plecat? Nu, el

nu va face aceasta; se va teme că va fi prins din nou. Atunci ce va face? Cum n-a avut niciodată un prieten în lume nici protector înainte de a-1 întâlni pe Miles Hen-don, el va încerca natural, să-şi regăsească acest prieten, dar nu-1 va căuta în Londra unde ar fi în pericol. Se va duce spre Hendon Hali, pentru că ştie că Hendon se întoarce în patria lui şi el speră să-1 regăsească acolo. Da, cazul era clar pentru Hendon, el nu trebuia să piardă mai mult timp la Southark ci să ia degrabă direcţia Monsk's Holm cutreierând pădurea şi informându-se pe drum.

Să revenim la micul rege dispărut.

Banditul pe care băiatul de la ospătăria Podului, îl văzuse ieşind în momentul sosirii tânărului şi a regelui, nu era împreună cu ei ci luându-i din scurt, ajunsese să meargă în spatele lor. El nu spunea nimic. Braţul stâng în bandaj, ochiul stâng acoperit de un plasture mare, verde, el se ţâra penibil sprijinindu-se pe un retevei de stejar. Tânărul puse pe rege să facă o cursă plină de cotituri prin Southark care, la sfârşit îi scoase la drumul mare. Regele era furios. El declară că voia să se oprească acolo, că Hendon trebuia să-1 găsească şi nu el să alerge după Hendon; că nu va mai suporta această lipsă de respect şi că rămâne pe loc unde se găseşte.

Tânărul remarcă:

— Vrei să rămâi aici în timp ce prietenul tău zace rănit în pădure acolo jos? Fie!

Regele schimbă la moment, limbajul şi strigă:

— Rănit! Şi cine a îndrăznit să facă asta? Dar, atunci e altceva: Haide, haide! Mai repede puşlama!

Eşti încălţat cu plumb? E rănit! Cine să fie autorul, fie el fiu de Duce, va regreta!

Pădurea era destul de departe; dar spaţiul fu repede trecut. Tânărul privi în jurul lui, zări o ramură înfiptă în pământ de care era legat un petic mic de sifon şi, părăsi drumul spre a intra în pădure unde căută alte ramuri asemănătoare, plantate la intervale. Erau, cu siguranţă, puncte de reper pentru locul unde trebuia să meargă.

Ajunseră într-un luminiş unde se găseau rămăşiţele unei ferme lângă o şură care cădea în ruină.

Nu era- împrejur nici o urmă de viaţă şi totul era numai linişte. Tânărul pătrunse în şură. Regele îl urmă repede. Nu era nimeni!

Regele aruncă asupra tânărului o privire surprinsă şi bănuitoare şi întrebă:

— Unde este?

Un râs batjocoritor îi răspunse.

Regele intră într-o mânie violentă; apucă un lemn şi vru să-l lovească pe tânăr când un alt râs batjocoritor răsună la urechile lui. Era potlogarul şchiop care îi urmase la distanţă.

Regele se întoarse şi întrebă cu mânie:

Cine eşti tu? Ce faci aici?

Destulă nebunie! răspunse omul, şi fii liniştit. Deghizarea mea nu este atât de perfectă ca să nu-ţi poţi recunoaşte tatăl.

Tu nu eşti tatăl meu. Nu te cunosc. Eu sunt Re gele! Dacă mi-ai ascuns servitorul cel mai loial, spu- ne-mi unde se găseşte sau vei fi pedepsit cu cruzime pentru ceea ce ai făcut.

John Canty replică pe un ton sever şi măsurat:

— E posibil să fii nebun şi mi-e silă să te pedep sesc; dar dacă mă împingi, voi face-o. Trăncănelile tale nu sunt periculoase aici unde nu există urechi pentru a auzii nebuniile tale. Totuşi ai face bine să-ţi obişnuieşti limba să se supravegheze ceea ce n-ar fi de prisos când vom schimba cartierul. Am comis un omor şi nu pot reveni acasă. Nici tu nu te vei duce, fiindcă am nevoie de tine. Pentru bună socoteală mi-am schimbat numele: Mă numesc, acum, Hobbs, John Hobbs; tu te numeşti Jack, ţine minte asta... Şi acum, vorbeşte. Unde e ma- mă-ta? Unde îţi sunt surorile. N-au venit la întâlnirea convenită. Ştii unde s-au dus?

Regele răspunse, nemulţumit:

— Nu mă deranja deloc cu enigmele tale. Mama mea e moartă; surorile mele sunt la palat.

Tânărul care îl adusese aici, avu un râs batjocoritor. Regele porni să-i sară de gât, dar Canty, sau Hobbs cum se numea acum, îl opri la timp şi zise:

— Taci Hugo, nu-l supăra. Spiritul său e absent şi manierele tale îl agasează. Stai jos, Jack şi calmează-te, o să-ti dau o bucăţică să mănânci, chiar acum.

Hobbs şi Hugo se puseră pe vorbă împreună, cu vocea joasă, iar regele se îndepărtă cât putu de neplăcuta lor tovărăşie. Se retrase în colţul cel mai întunecos al şurii, unde găsi pe pământ un morman de paie gros de un picior. Se întinse deasupra, strânse paie peste el în

chip de plapumă şi se cufundă în gândurile sale. El avea multe dureri, dar cele mai uşoare erau aproape adormite în uitare de cea mai importantă: moartea tatălui său.

La toată lumea, numele de Henry VII dădea fiori şi sugera tipul unui canibal ale cărui nări suflau distrugerea şi ale cărui mâini împărţeau loviturile şi moartea.

Pentru acest copil, însă, acest nume nu evoca decât sentimente plăcute; imaginea lui îi apărea ca o urmă a tandreţii şi afecţiunii, îşi amintea un mare număr de scene mişcătoare între eT şi tatăl său şi, tandru, se oprea; lacrimile şiroinde mărturiseau cât de profundă şi sinceră era durerea ce-i umplea inima.

Cum ziua se sfârşea, băiatul copleşit de durere, se lăsă puţin câte puţin în voia unui somn liniştit şi reparator.

După un timp destul de lung pe care n-ar fi ştiut să-1 evalueze, simţurile lui luptară într-o semi-conşti-inţă şi în timp ce era culcat, cu ochii închişi, întrebân-du-se, vag, unde era şi ce se întâmplase, el prinse un zgomot amintind pe cel al ploii pe un acoperiş. Senzaţia plăcută de confort, simţită un moment, fu brutal risipită în momentul următor, de un concert de mici cloncănituri şi de râsete mojice care îl făcură să aibă un fior neplăcut. Se descoperi la cap spre a vedea de unde vin toate acestea.

Un spectacol oribil, straniu, îi izbi vederea. Un foc în stare să ardă şi pământul, la cealaltă extremitate a şurii şi, împrejur, luminând-o cu o lumină roşie, mişuna cea mai remarcabilă tovărăşie de ticăloşi şi de tâhari, bărbaţi şi femei pe care îi putu imagina după lecturile şi visurile sale. Erau acolo adevăraţi uriaşi, înnegriţi de vânt, cu părul lung şi îmbrăcaţi în zdrenţe fantastice...

Erau acolo adolescenţi cu apucături brutale îmbrăcaţi cu acelaşi gust; erau cerşetori orbi, cu ochii acoperiţi de plasturi şi bandaje; schilozi cu picioare de lemn şi cu cârje; bolnavi cu plăgi purulente. Mai era un negustor ambulant, cu coşul de marfa, un tocilar, un căldărar şi un bărbier cu instrumentele meseriei lor. Printre femei, erau fete tinere de tot, unele erau încă copii, altele erau bătrâne, neruşinate, grosolane la vorbă şi toate erau murdare.

Mai erau trei copii cu figura bolnăvicioasă şi în fine, o pereche de câini leşinaţi de foame, cu câte o sfoară legată de gât, care aveau sarcina să conducă pe orbi.

Se făcuse noapte. Banda, tocmai sfârşise de mâncat, începea orgia. Sticla de lichior trecea din mână în mână. Un strigăt general se produse:

— Muzica! Un cântec. Haide, Liliac, Dick, Burduf de piele!

Unul din orbi se ridică, îşi aruncă plasturii care îi înveleau ochii foarte sănătoşi, apoi patetica pancardă pe care stătea scrisă cauza infirmităţii sale.-Burduf-de-piele îşi aruncă piciorul de lemn şi se aşeză pe ale sale, bune şi solide, lângă camaradul lui. Astfel intonară un cântec pungăşesc al cărui refren era cântat de toată asistenţa. La ultimul cuplet entuziasmul lor de beţivi ajunse la un aşa grad, încât fiecare cânta cu totul altceva, toţi deodată câte altceva, aşa că era un zgomot asurzitor care făcea să tremure bârnele şurii.

Când se saturară de cântat, începură conversaţiile, dar nu în limba hoţilor pe care n-o întrebuinţau decât când urechi duşmane ar fi putut auzi.

Din această conversaţie rezultă că „John Hobbs" nu era un nou recrut, ci făcea parte din bandă, deja, de câtva tirnp. El povesti ultima lui aventură şi când se află că omorâse „din întâmplare" un om, o mare satisfacţie se produse. Şi când adăugă că acel om era un preot, ropotul de aplauze nu mai înceta.

Trebui să ciocnească paharul cu fiecare. Vechii camarazi îl primiră cu bucurie, cei noi erau mândrii să-i strângă mâna. Fu întrebat de ce dispăruse timp de mai multe luni. El răspunse:

— La Londra, lucrurile merg mai bine ca la ţară, eşti mai în siguranţă. Anul acesta, legile sunt severe şi aplicate cu diligentă. Fără această poveste, aş fi stat.

Mă hotărâsem să nu mă mai aventurez niciodată la drumul mare; dar iată că accidentul s-a întâmplat, întrebă, apoi, câţi oameni numără banda, acum. Şeful, Herisse, răspunse:

Douăzeci şi cinci. Aproape toţi sunt aici, ceilalţi voiajează către răsărit toată iama. Noi ne ducem după lumină.

Nu văd pe Hen printre cinstiţii tovarăşi ce mă înconjoară. Unde este?

Sărmanul băiat, regimul lui e îmbâcsit cu pu cioasă acum şi prea cald pentru un palat delicat. A fost omorât într-o bătaie către mijlocul verii.

Asta mă doare, Hen era drăcos şi cumsecade.

E adevărat. Black Bess, nevastă-sa, e încă de ale noastre, dar este

în turneu în răsărit. O fată bună cu maniere plăcute şi de condiţie bună, nimeni n-a văzut-o beată mai mult de patru zile pe săptămână.

A fost întotdeauna aşezată, îmi aduc bine aminte: o fată bună, demnă de consideraţie. Mama ei era mai liberă şi mai puţin interesantă. O natură bizară şi mânioasă, putin ticnită; dar un spirit deasupra celor obişnuite.

— Pentru asta am şi pierdut-o. Arta ei de a citi în palmă şi de a ghici viitorul a terminat prin a o face cele bră. A fost condamnată la moarte prin ardere cu ince tul. Am fost mişcat până la lacrimi când am văzut cu ce graţioasă manieră şi-a primit soarta, blestemând şi în jurând lumea care striga şi se îndesa în jurul ei, în timp ce flăcările îi lingeau faţa şi scânteiau în jurul bătrânu lui ei cap cenuşiu. Ce zic eu; blestemând şi înjurând! Dacă ai trăi o mie de ani, n-ai avea ocazia să auzi ase menea vociferării. Vai! Arta ei a dispărut cu ea. Nimeni nu mai cunoaşte adevăratul blestem.

Şeful oftă; auditorii făcură la fel, din simpatie. Un fel de tristeţe copleşi pentru un moment adunarea căci, chiar la oamenii din afara legilor, întăriţi ca-aceştia, nici un sentiment nu e mort şi ei rămân în stare de a resimţi mâhnirea pentru pierderea unuia din ai lor; mai ales când e vorba de vreun superior care nu lasă moştenitori ai talentului său. Totuşi, un pahar de băutură repune în echilibru spiritele.

Au mai fost trataţi aşa de aspru şi alţii din prie tenii noştri? întrebă Hobbs.

Da, mai cu seamă recruţii: mici fermieri lăsaţi pe drumuri, muritori de foame pentru că li se luaseră fermele pentru a face din ele parcuri de oi. Au cerşit oamenii şi, când au fost prinşi, au fost înhămaţi la plug, goi de la brâu în sus şi bătuţi cu biciul până la sânge.

După aceea, au fost puşi la coamele plugului spre a primi, astfel, bastonada. Când au scăpat, au cerşit din nou; au fost biciuiţi din nou şi li s-a tăiat o ureche. Au cerşit a treia oară, căci, ce vrei să faci când ţi-e foame? Şi au fost însemnaţi pe obraz cu fierul roşu, apoi vânduţi ca sclavi. Când au scăpat, au fugit; dar au fost urmăriţi, prinşi şi spânzuraţi. Iată povestea lor în termeni scurţi şi clari. Alţii au fost trataţi mai blând. Apropi-aţi-vă niţel. Yokel, Burns, Hodges... Arătaţi-vă tatuajele.

Acei pe care îi chemase, se ridicară, îşi scoaseră zdrenţele şi îşi

arătară spatele brăzdat de cicatrice, amintiri ale bicelor primite în diverse epoci. Unul din ei îşi ridică părul şi făcu să se vadă lipsa urechii stângi, altul făcu să i se citească pe umăr litera „V" imprimată adânc în carne, pe lângă că avea urechea mutilată, Cel de-al treilea zise:

— Pe mine mă cheamă Yokel. Am fost altădată un fermier bogat. Aveam o nevastă pe care o iubeam şi copii pe care aş fi vrut să-i cresc după legea bunului Dumnezeu. Azi, nu mi-a mai rămas nimic din ceea ce aveam. Nevasta şi copiii s-au dus nu ştiu unde, poate în cer, poate aiurea; dar dau slavă lui Dumnezeu că oriunde or fi, sunt mai bine decât în Anglia!

Sărmana mea bătrână mamă care era o femeie onestă şi cumsecade, umbla după cerşit pâinea pe care o distribuia bolnavilor.

Unul din ei a murit fără ca doctorii să fi ştiut cauza şi bătrâna mea mamă,a fost arsă de vie, ca vrăjitoare, sub ochii copiilor mei care plângeau cu sughiţuri. Iată legea engleză! Haide, sus ceştile şi paharele! Sus, hoţi

şi să bem. Ura pentru buna şi cumpănitoarea lege engleză care a salvat pe mama mea de infernul Angliei! Mulţumesc la toţi şi la toate, borfaşi, escroci şi fuduli. Am cerşit atunci şi eu din casă în casă; iar nevastă-mea mă urma purtând în spinare sau târând de mână sărmanele mici creaturi pe care bunul Dumnezeu ni le dăduse.

Dar se pare că a-ţi fi foame, în Anglia, este o crimă. Iată de ce ne-au dezbrăcat şi ne-au biciuit peste spatele gol cu lovituri de curea şi ne-au trecut prin trei

oraşe. Beţi, prieteni, şi strigaţi: Ura! Să trăiască buna şi compătimitoarea lege engleză, căci curelele gâdelui au băut atâta sânge din sărmana mea Mary că la sfârşit a venit ora liberării. -

Ea este acolo sus, acum, culcată sub iarbă în Câmpul lui Potier unde doarme în pace.

Şi, copilaşii? O să mă întrebaţi, în vreme ce erau târâţi, din oraş în oraş, în lovituri de bici, ei au murit. Beti, prieteni, beţi măcar un pahar pentru sărmanii mici ai bunului Dumnezeu, care n-au făcut niciodată rău cuiva. Am cerşit încă: am cerut unui trecător o coajă de pâine şi am primit ciomăgeală şi tăierea urechii. Poftim, iată ce mai rămâne: am cerşit şi am fost vândut ca sclav, priviţi urma de sânge din obrazul meu. Veţi vedea, în mod distinct, litera „E" pe care fierul

roşu a im-primat-o. Vândut ca sclav! Aţi auzit bine? Aţi înţeles bine? Un cetăţean englez, vândut ca sclav! Priviţi-mă toti câti sunteţi şi strigaţi: Ura, trăiască legile Angliei care tratează astfel pe cei cărora le este foame... Am evadat, dacă stăpânul meu pune mâna pe mine, pieri-r-ar legea ţării, care vrea aşa, voi fi spânzurat.

— Nu, n-ai să mai fii; începând de azi, această lege a încetat de a mai exista!

La aceste cuvinte care veneau din fundul şurii, toată trupa de ticăloşi şi de vagabonzi se întoarse înmărmurită.

Atunci se văzu micul rege repezindu-se în mijlocul adunării interzise şi cum se afla în plină lumină toţi având ochii prinşi pe el, o imensă explozie de râs îl primi.

— Ce? Cine eşti tu? Cine eşti, tu, puştiule?

Toţi strigau şi întrebau în acelaşi timp. Copilul îi privi fără tulburare şi încrucişându-şi braţele pe piept pronunţă cu calm şi mândrie:

— Sunt Eduard, Regele Angliei!

O nouă salvă de râs batjocoritor îi răspunse. Golanii nu asistaseră niciodată la o comedie asemănătoare.

Regele era rănit în orgoliul său.

— Mojici murdari şi târâie-brâu! strigă el cu mânie, aşa recunoaşte-ţi voi, darul şi privilegiul regal, care v-au fost îngăduite?

Râsetele şi exclamaţiile batjocoritoare îi înnbuşiră vocea.

John Hobbs strigă mai tare decât toţi ceilalţi. La urmă parveni şi acoperi vacarmul.

Ăsta, e borfaş, tovarăşi! zise el, pocitul meu, pe care îl vedeţi, are capul plin de sticleţi şi de maimuţe verzi. E nebun, e trăsnit! Dar, treceţi la altceva şi nu vă mai îngrijiţi de spiritul lui strâmb. El nu se crede mai puţin, decât rege al Angliei.

Şi, sunt, într-adevăr, strigă Eduard, cum o veţi afla în dauna voastră, la timpul şi locul potrivit. Aţi mărturisit că aţi făcut un omor şi, pentru aceasta, veti fi spânzuraţi.

Ah! vrei să mă trădezi, tu! Vrei să mă dai pe mâna justiţiei, tu! A, păi stai, tu...

încet! strigă Herisse, intrând la mijloc spre a scăpa copilul de gheara care era gata să i se înfigă în cap şi cu un dos de mână trânti la pământ pe John Hobbs.

N^ai nici un pic de respect nici pentru regii tăi nici pentru şefi? Dacă insulţi pe cineva în faţa mea, apoi te voi trimite eu la spânzurătoare! Apoi, adresându-se Regelui:

Află că tu n-ai să ameninţi micule, şi că trebuie să-ţi ţii gura de la orice vorbă rea contra acestora, ori unde ar fi. Fii rege, dacă aşa vrea fantezia ta, dar fi fără pericol. Părăseşte titlul ce ti-ai dat, fiindcă aceasta ar fi o trădare. La drept vorbind, noi toţi de aici, suntem oa meni de nimic; dar nici unul dintre noi, nu are suflet aşa de mic pentru a-şi trăda regele. Din acest punct de vedere, inimile noastre sunt loiale şi devotate. Şi, ca dovadă că spun adevărul, să strigăm toti odată: „Trăias că Eduard, Regele Angliei!"

Trăiască Eduard, Regele Angliei!

Acest strigăt izbucni cu atâta forţă din toate piepturile că dărăpănata construcţie tremura toată. Faţa micului rege străluci de plăcere pentru o clipă şi înclinând uşor capul, el pronunţă cu o simplicitate gravă:

— Mulţumesc, bunul meu popor!

Acest rezultat neaşteptat aruncă adunătura într-un acces de ilaritate. Când se liniştiră puţin, Herisse zise cu un ton ferm, dar cu un accent de bunăvoinţă:

— încetează jocul acesta, băiatule; nu e nici bun, nici bine. Distrează-ţi fantezia dacă vrei; dar ia-ţi un alt titlu.

Căldărarul avu o idee; el propuse:

— Nebunilă I, Regele Lunaticilor!

Acest titlu fu acceptat cu entuziasm şi, deodată, din fiecare gâtlej ieşi o nouă exclamaţie:

Să trăiască Nebunilă I, Regele Lunaticilor! aceas ta, urmată de ţipete de miorlăituri, de hohote de râs.

Să fie purtat în triumf şi încoronat!

Să i se pună mantia!

Să i se dea sceptrul!

Să fie urcat pe tron!

Aceste ţipete şi alte douăzeci izbucniră deodată şi înainte ca sărmana victimă micuţă să fi putut sufla ceva, era încoronat cu o tavă de cositor, îmbrăcat cu o pătură găurită, aşezat pe un butoi şi i se puse în mână, ca sceptru, lingura de sudat a căldărarului. Apoi, căzură toţi în genunchi înaintea lui şi se pierdură în lamentaţii ironice, în cereri batjocoritoare, în timp ce îşi ştergeau lacrimile de râs, cu mânecile

sau cu şorturile pătate şi rupte.

Fii, graţiosul nostru, o, dulce, rege!

Nu ne strivi cu trăsnetul tău, o nobile Sire!

Ai milă de sclavii tăi şi încearcă-i cu bunătăţile unei lovituri de picior!

Reconfortează-ne şi încălzeşte-ne cu graţioase le tale raze, o, soare strălucitor al suveranităţii!

Sfinţeşte pământul atingându-1 cu piciorul tău, astfel ca noi să mâncăm pulberea şi să devenim nobili.

Fă-ne onoarea de a scuipa pe noi, o, Sire, aşa fel ca, copiii copiilor noştri să poată vorbi de considera ţia regală şi să fie mândri, fericiţi pentru totdeauna!

Umoristul căldărar, fu cuiul seratei şi primi onorurile, îngenuncheat, vru să sărute picioarele regelui, dar fu repezit cu indignare. După aceea porni în căutarea unei bucăţi de stofa pentru a o lipi pe partea obrazului lovită de piciorul regelui, spunând că vrea s-o păzeas-

că de contactul cu aerul, căci va face avere alergând pe drumuri şi arătând-o populaţiei. Şi el însuşi era aşa de caraghios că făcea invidia şi admiraţia întregii bande mârşave.

Lacrimi de ruşine şi de tulburare curgeau din ochii micului rege, care în inima lui zicea:

„Dacă le-aş fi făcut cel mai mare rău, n-ar fi putut fi mai cruzi, şi tocmai fiindcă mi-am exprimat dorinţa de a fi bun cu ei, iată-i cum mă tratează!"

CAPITOLUL XVIII
PRINŢUL ÎNTRE HAIMANALE

în zorii zilei vagabonzii o luară la drum. Cerul era întunecos şi vremea îngheţată ca o iarnă.

Veselia trupei dispăruse. Unii erau încruntaţi şi tăcuţi, alţii nervoşi şi agitaţi. Nici unul n-avea bună dispoziţie şi tuturor le era sete.

Herisse încredinţa pe „Jack" lui Hugo, cu câteva instrucţiuni scurte şi porunci lui John Canty să stea la distanţă de copil şi să nu se mai ocupe de el. De asemenea, recomandă, lui Hugo să nu fie prea aspru cu el

Ceva mai târziu, atmosfera deveni mai blândă şi norii se risipiră. Ceaţa încetă de a mai tremura şi spiritele se reînsufleţiră. Atunci,

haimanalele începură să se apostrofeze unii pe alţii şi să insulte trecătorii ce întâlneau. Aceasta era semnul că redeveniseră în stare să aprecieze bucuriile existenţei Frica pe care ei o inspirau, reieşea din faptul că fiecare trecător se dădea la o parte din calea lor şi accepta fără murmur injuriile fără a risca să le răspundă. Smulseră rufele întinse pe un

gard, sub ochii proprietarului care nu protestă, ba părea recunoscător că nu-i luaseră şi gardul.

Puţin mai departe, năvăliră într-o fermă şi se instalară în vreme ce fermierul tremura şi oamenii lui, goleau cămara spre a le prepara o masă.

Ei ciuruiră pe femeia fermierului şi pe fiicele lui cu batjocurile de glume obscene însoţite de cuvinte injurioase şi de râsete grosolane. Aruncau oasele şi legumele în fermier şi în copiii lui, urmărindu-le şi aplaudând nebuni când o lovitură îl nimerea. Şi sfârşiră prin a unge cu unt capul uneia din fiice care luase în nume de rău familiarităţile lor Când plecară, se jurară că vor reveni să dea foc casei şi tuturor locuitorilor ei dacă vreo plângere contra lor ar ajunge la urechile autorităţilor.

Către amiază, după un drum lung şi aspru, trupa se opri în spatele unui gard viu, la intrarea într-un sat mare. îşi îngăduiră o oră pentru odihnă. După aceea tovărăşia se răvăşi, spre a pătrunde în sat prin diferite puncte, dându-se fiecare meseriei lui. „Jack" fu trimis cu Hugo. Ei rătăciră încolo şi încoace un timp oarecare. Hugo căuta prilejul să dea o lovitură oarecare, dar, negăsind, zise, în sfârşit:

Nu văd nimic de pescuit, e un loc păcătos. Nu ne rămâne decât să cerşim.

Nu? într-adevăr! Dacă e meseria dumneavoas tră, faceţi-o; dar eu, eu nu voi cerşi.

Nu vrei să cerşeşti! exclamă Hugo, privind pe rege cu surpriză. Spune-mi, te rog, de când te-ai îndrep tat astfel?

Ce vrei să spui?

Ce vreau să spun? N-ai cerşit de când te ştii pe străzile Londrei?

Eu? Eşti un imbecil.

Păstrează-ţi complimentele. Stocul tău va fi re pede epuizat. Tatăl tău spune că ai cerşit toată viaţa ta. Poate că minte el. Aşa, din întâmplare, vei avea poate tupeul să spui că minte el? îl luă în râs

Hugo.

Aceluia căruia dumneata îi zici tatăl meu? Da, minte.

Haide, haide, nu duce aşa departe joculeţul tău. înţeleg să te amuze, nu să-ţi strice. Căci dacă eu i-aş repeta toate astea, ştii bine că te-ar jupui de piele?

Scuteşte-te de această osteneală. I-o voi spune eu, singur.

— Caracterul tău îmi place, este adevărat; nu-ti ad mit judecata. Curelele, bicele şi ciomegile nu sunt atât de rare în viaţa noastră, pentru a fi nevoiţi să alergăm după ele. Dar destul despre asta. Eu cred ce spune tatăl tău. Nu mă îndoiesc că e capabil şi să mintă! Nu mă îndoiesc că minte la diferite ocazii, căci cel mai bun dintre noi e nevoit s-o facă; dar aici, nu e cazul. Un om înţelept nu-şi pierde timpul să mintă degeaba. Dar, haide, dacă e capriciul tău să nu cerşeşti, voi face trea ba asta eu. Vrei *s&pescuieşti* prin birturi?

Regele răspunse cu nerăbdare:

— Ce am să fac cu prostiile cu care mă deranjezi? Hugo explică liniştit:

— Acum, ascultă tovarăşe: tu nu vei cerşi, tu nu vei fura, fie! Dar vreau să-ti spun ce vei face: Vei che ma, vei atrage atenţia trecătorilor în timp ce eu voi cerşi. Dacă refuzi, te vei căi.

Regele era gata să răspundă cu tărie când Hugo se întrerupse.

— Tăcere! Iată un cap frumos care vine încoace. Acum am să cad în epilepsie. Când tipul va alerga într-ajutor tu să începi a geme şi a te vaită, să cazi în genunchi şi să te prefaci că plângi.

Atunci vei striga ca şi când toţi dracii mizeriei ar fi în corpul tău şi vei zice: „Oh, domnule, este sărmanul meu frate năpăstuit şi suntem părăsiţi de toată lumea, în numele bunului Dumnezeu, aruncaţi o privire de milă asupra acestui bolnav fără azil; daţi o para din bogăţiile dumneavoastră unui sărac al bunului Dumnezeu şi salvati-1 de la moarte!" Şi, adu-ţi aminte să continui a

geme şi să nu laşi omul fără să ne fi dat paraua sa; altfel, să ştii că ai s-o păţeşti cu mine.

Deodată Hugo se aruncă jos, cu ochii ieşindu-i din orbite şi începu să se zbată şi să gesticuleze. Când străinul ajunse lângă el începu să horcăie ca şi când ar fi intrat în agonie.

Doamne, Doamne!, strigă trecătorul îngrozit. Oh, sărman suflet, sărman suflet, cât suferă! Stai că te voi ajuta.

Oh, bunul meu domn, mulţumesc şi Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru bunătatea dumneavoastră. Dar îmi face foarte rău când cineva mă atinge în starea asta. Fratele meu, pe care îl vedeţi, vă va spune cât su făr când mă apucă aceste accese. O para, bunul meu domn, o para pentru a cumpăra un pic de pâine şi, apoi, lăsaţi-mă soartei mele nenorocite.

O para, vei avea mai multe, sărmană creatură, şi el căută cu grabă în buzunar.

Iată sărmane, ia-le şi fii sănătos! Acum, vino încoace băieţaşul meu şi ajută-mi să transport pe fratele tău până acasă la tine.

Eu nu sunt fratele lui, zise regele.

Ce? Nu eşti fratele său?

Oh, nu-1 ascultaţi, murmură Hugo, care se tăvă lea pe pământ. El renegă pe propriul lui frate, care e cu un picior în mormânt!

Băiatul meu, e drept că, îţi lipseşte inima, dacă e fratele-tău. E ruşinos! Şi el, care zace acolo ţeapăn! Dacă nu e fratele tău, cine e atunci?

Un cerşetor şi un hoţ. El a primit pomana dum neavoastră în timp ce v-a golit buzunarele. Şi, dacă vreţi

să faceţi o minune daţi-i o lovitură de baston peste umeri şi, încredeţi-vă în Providenţă pentru rest.

Dar Hugo nu aşteptă miracolul, într-o clipă el fu în picioare şi fugea ca vântul, cu trecătorul care striga în gura mare, alergând după el. Regele mulţumind cerului pentru propria sa libertate, fugi în direcţia opusă fără să înceteze pasul până ce nu s-ar fi simtit în afară de pericol.

Apucă pe primul drum care îi ieşi în cale. în curând se găsi departe de sat. îşi continuă drumul mai multe ore, uitându-se peste umăr, înapoi, dacă nu era urmărit. Dar temerile sale terminară prin a se risipi şi o senzaţie plăcută de siguranţă le înlocui. Observă atunci că îi era foame şi că era obosit.

Se opri la o fermă. Dar înainte de a fi putut deschide gura să vorbească fu gonit cu brutalitate. Hainele sale vorbeau contra lui.

El ţipă în gura mare, supărat şi indignat şi se hotărî să nu mai dea ocazia de a fi astfel tratat. Dar foamea învinse orgoliul şi la căderea nopţii el reînnoi încercarea la o altă fermă.

Dar şi acolo se întâmplă la fel. Fu copleşit de înjurături şi ameninţat de a fi arestat ca vagabond dacă n-o şterge cât mai repede.

Vine noaptea întunecoasă şi rece. Regele abia mai merge. Nu putea nici să se oprească, din cauză că de câte ori se aşeza ca să se odihnească, frigul îl pătrundea până la oase. Toate senzaţiile şi impresiile ce încerca în timp ce mergea prin întunericul solemn în marea singurătate a nopţii, erau noi şi stranii pentru el. în unele momente, auzea voci care se apropiau şi se stingeau în

linişte; dar cum nu vedea persoanele, atribuia acele voci, spectrelor şi fantomelor, care îl făceau să se cutremure. Câteodată zărea sclipirea unei lumini care părea în permanenţă foarte îndepărtată, aproape în altă lume. Dacă prindea sunetul clopotelor agăţate de gâtul oilor, acest sunet era vag, depărtat, indistinct; răgetele surde ale turmelor, ajungeau până la el, aduse de vânt, în cadenţe slăbite care mureau în noapte. La intervale îl ajungea lătratul plângător al unui câine, traversând marea întindere a câmpiilor. Toate aceste sunete erau aşa de depărtate, aşa de slăbite că micul rege se simţea pierdut, fără tovarăşi, în afară de mişcare şi de viaţă, în mijlocul unei imense singurătăţi.

Se poticnea la fiecare pas, cu imaginaţia în mişcare la fiecare nouă senzaţie, tremurând la fâlfâitul foilor uscate care-căDeau şi care lui îi păreau respiraţii omeneşti.

Deodată, lumina unei lanterne străluci în apropiere. El se opri în întuneric şi aşteptă. Lanterna era pusă aproape de poarta deschisă a unei sure. Nu se auzea nici un zgomot şi nimic nu mişca. Regelui, îi era aşa de frig să stea pe loc nemişcat şi şura ospitalieră părea aşa de ispititoare că la urmă se hotărî să rişte totuşi şi să intre.

înainta încet, pe furiş şi tocmai când trecea pragul, auzi voci. Văzu un butoi în şură, şi se ascunse după el. Doi îngrijitori ai fermei intrară, ţinând lampa şi se apucară de lucru continuându-şi vorba.

în timpul când plecau şi veneau cu lumina, regele profita de ocazie şi examina locul unde se găsea. Văzu o despărtitură bine amenajată în fundul şurii şi îşi pro-

puse să se instaleze când va rămâne singur. Mai văzu de asemenea o grămadă de cuverturi pentru cai, aruncate în mijlocul şurii şi îşi promise să le rechiziţioneze în noaptea asta pentru serviciul Coroanei Angliei, în sfârşit, oamenii terminându-şi treaba, plecară închizând uşa cu cheia în urma lor şi ducând cu ei lampa. Regele, tremurând de frig, dibuind prin întuneric, găsi păturile, le luă şi fără piedici ajunse

până la despărţitură.

Cu două din pături îşi făcu un pat şi cu alte două ae înveli. Era fericit ca un rege, acum, cu toate că păturile erau vechi, mici şi nu prea călduroase; iar în afară de aceasta, emanau? un miros de cal, aproape sufocant

Cu toate că era flămând şi rebegit de frig, regele era atât de copleşit de somn, că aceste două împrejurări învinseseră pe primele şi în curând, se află într-o stai e de semiconştienţă.

Dar tocmai când era gata să adoarmă, simţi în mod distinct că cineva îl atingea. Sări în sus şi deschise gura ca să-şi regăsească suflarea. Tremurul de groază al acestei misterioase atingeri, în întuneric, aproape îi opri bătăile inimii, înspăimântat, ascultă ţinându-şi respiraţia. Dar nimic nu mişca şi liniştea era completă. Ascultă încă, aşteptă un moment care i se păru un secol, dar totul rămânea nemişcat şi liniştit. Atunci căzu într-un fel de aţipeală. Dar, simţi din nou tulburătorul contact.

Era ceva groaznic această manifestare a unei prezenţQ tăcute şi invizibile şi sărmanul copil se îmbolnăvise de frică. Ce să facă? Se întreba; dar nu găsea răspunsul. Trebuia să părăsească acest loc relativ confortabil, pentru a scăpa de groaza acestei situaţii fără nume? Să fugă? Unde? Nu putea ieşi din şură şi ideea de a rătăci ca orbul în întuneric, între patru pereţi cu fantoma lunecând după el şi urmărindu-1 cu dulcea şi hidoasa atingere pe obraji şi pe umeri, era peste putinţă. Să rămână pe loc şi să îndure această moarte lentă, toată noaptea? Era mai bine? Nu. Atunci, ce să facă? Ah! Nu avea decât o cale: să scoată mâna şi să-caute să vadă ce e.

Dar era mai convenabil să gândească decât să realizeze. De trei ori scosese puţin mâna în întuneric, încet, dar o retrase repede, cu spaimă, nu fiindcă ar fi dat peste ceva, ci numai fiindcă simţea că o duce să dea

peste ceva. A patra oară, riscă să o întindă ceva mai mult.

Atunci mâna lui atinse ceva moale şi cald. De groază rămase aproape pietrificat. Nu putea fi decât un cadavru; starea lui de spirit nu-i permitea altă ipoteză, îşi spuse, în gând, că ar vrea să moară decât să mai pună mâna o dată. Dar avu acest gând absurd pentru că nu cunoştea forţa de neînvins a curiozităţii umane.

în curând, mâna lui, se întinse, din nou, încet fără voia lui şi

înainta exact ca rândul trecut. Ea întâlni un smoc de par lung. Regele tremură; dar mâna lui urmări, cu pipăitul, părul, care semăna cu o funie caldă. Pipăi până la sfârşit funia şi dădu peste un viţel nevinovat, căci acea funie nu era o funie, ci coada viţelului.

Regele era sincer ruşinat de a fi simţit atâta frică şi tortură sufletească de un sărman viţeluş adormit. N-avea, însă, de ce să fie ruşinat, căci nu viţelul îl speriase, ci aceea ce viţelul de care nu ştia, reprezenta, acel ceva ireal, imaginar, şi orice copil în acele vechi timpuri de superstiţii ar fi crezut şi simţit la fel cu el.

Regele era bucuros nu numai că ştia că n-are de-a face decât cu un simplu viţel; dar era bucuros de tovărăşia acestui animal. Era, altfel, atât de singur, atât de părăsit, căci chiar acest umil tovarăş, era binevenit, în plus, fusese aşa de aspru tratat, aşa de fără milă de semenii lui că era o adevărată satisfacţie pentru el să simtă că se găsea, în sfârşit, cu un camarad care avea cel puţin o inimă blândă, un spirit plăcut, calităţi ce se atribuie viţelului.

Astfel hotărî el să uite rangurile şi să-i facă concesii.

în timp ce mângâia spinarea netedă şi caldă a animalului culcat lângă el, se gândea la avantajele pe care le-ar putea avea. Aşa că îşi refacu patul apropiindu-1 de viţel apoi se strânse în spatele animalului, puse păturile pe el ş'i pe prietenul său şi după un minut sau două avu căldură şi se simţi tot aşa de bine, dacă nu mai bine ca în moliciunea lui de culcuş de la palatul regal din Westminster.

Gânduri plăcute se deşteptară atunci. Viaţa relua o aparenţă veselă. El era în afară de liniile sclavajului şi ale crimei; în afară de atingerea bandiţilor şi a hoţilor, îi era cald, era la adăpost, cu un cuvânt. Era fericit. Vântul sufla în noapte. El se izbea în rafale care făceau să tremure şi să trosnească bătrâna,şură, apoi, potolin-du-se la intervale, gemea şi urla prin colturi Dar toate acestea erau muzică dulce pentru Rege.

Acum, când era la adăpost şi se simţea bine, vântul putea să bată, să turbeze, să răstoarne şi să distrugă, să geamă şi să urle; el nu se îngrijea, ci, îi făcea plăcere.

Bucuros, se strângea lângă prietenul său şi, în voluptatea unei calde satisfacţii, se lăsă bucuriei inconştiente a unui somn adânc, fără vise, plin de seninătate şi de pace.

Departe, lătrau câinii, vacile răgeau, melancolic, şi v ântul turba. Averse furioase coborau de-a lungul acoperişului; dar Regele Angliei

dormea, în toată liniş-'tea şi viţelul de asemenea, fiind o simplă creatură pe care n-o tulbură uşor vijeliile şi care nu e deloc jenată de a dormi cu un rege.

CAPITOLUL XIX
PRINŢUL PRINTRE ŢĂRANI

A doua zi de dimineaţă când regele se deşteptă, observă că un şoarece ud leoarcă, dar plin de înţelepciune, nimerise în cursul nopţii prin partea locului şi îşi făcuse un pat moale pe pieptul lui. Mişcarea deran-ı jându-1, o rupse la fugă. Copilul surâse şi gândi:

„Sărman nebun, de ce ţi-e frică? Eu sunt tot atât de pârlit ca şi tine. Ar fi ruşinos din parte-mi să lovesc în slăbiciunea ta, când eu însumi sunt fără apărare.

Totodată, îţi datorez mulţumiri pentru buna ta prevestire, căci îndată ce un rege a căzut atât de jos ca şoarecii să-şi facă cuib pe el, e sigur că soarta lui va lua un alt curs, care nu va fi rău."

Se sculă şi ieşi din despărţitură. Chiar în acel moment auzi voci de copii. Uşa şurii se deschise şi două fetiţe intrară, îndată ce îl văzură se opriră pe loc nemiş cate şi tăcute, examinându-! cu o vie curiozitate. Apoi

începură să şoptească între ele, se apropiară puţin, se opriră din nou, privindu-1 şi şoptindu-şi.

în sfârşit, îşi luară inima în dinţi şi începură să vorbească tare.

Are o figură drăguţă, zise una.

Şi păr frumos, adăugă cealaltă.

Dar ce rău e îmbrăcat!

Şi cât pare de înfometat!

Ele se apropiară încă, aruncând priviri sperioase împrejur şi asupra lui, îl examinară cu atenţie în toate chipurile; dar cu circumspecţie, ca şi când ar fi fost vorba de cine ştie ce straniu animal, capabil să le desfacă în arşice, dintr-un moment într-altul. în fine, ajunseră în faţa lui ţinându-se de mână pentru a-şi da curaj şi îl priviră lung cu ochii lor nevinovaţi.

Atunci, una din ele, strângându-şi curajuî întrebă cu un ton politicos:

Cine eşti micuţule?

Eu sunt Regele.

La acest răspuns grav, fetiţele avură o mică tresărire, deschiseră

ochii mari şi rămaseră astfel, mute, o jumătate de minut. Dar curiozitatea le făcu să rupă tăcerea.

Regele? Care rege?

— Regele Angliei.

Copilele se priviră, apoi priviră pe rege, apoi din nou se priviră una pe alta, mirate şi perplexe, în fine, una zise:

— Ai auzit, Margaret? Spune că e Regele. Să fie adevărat?

— Cum să nu fie adevărat, Prissy? Să mintă? Căci vezi tu, Prissy, dacă n-ar fi adevărul, ar fi minciună. E sigur. Gândeşte-te la asta. Căci tot ceea ce nu este ade văr, e minciună. De aici, nu poţi ieşi.

Era un argument de netăgăduit la care Prissy nu putea obiecta nimic. Ea reflectă un moment apoi făcu apel la onoarea Regelui, prin această simplă reflexie:

Dacă eşti cu adevărat Regele, atunci, te cred.

Sunt cu adevărat, Regele.

Lucrul era înţeles. Regalitatea lui era admisă fără vreo contestaţie şi, împreună, cele două fetiţe începură să-1 întrebe cum a ajuns în starea aceea, de ce era îmbrăcat aşa de puţin regal, ce căuta aici, şi mii de alte întrebări cu privire la el. Pentru el era un adevărat reconfort de a putea să-şi povestească durerile fără să aibă a se teme de batjocură'sau neîncredere. Povesti, deci, istoria lui, cu sentiment, aceea ce pentru moment îl făcu să uite de foame. Amabilele fetiţe îl ascultară cu cea mai adâncă şi cea mai tandră simpatie. Dar, când ajunse la povestirea ultimelor sale aventuri şi le spuse de când nu mai mâncase, ele îl întrerupseră şi îl târâră la fermă ca să-i dea să mănânce.

Acum, Regele era vesel şi fericit, îşi zicea: „Când voi redeveni „ *eu ",* voi proteja întotdeauna copiii, adu-cându-mi aminte că aceştia mă crezură şi avură încredere în mine, în durerea mea, pe când oamenii bătrâni, care se cred şi cei mai înţelepţi, mă batjocoriră şi mă luară drept un mincinos.

Mama copiilor primi pe Rege cu bunătate şi se arătă plină de milă căci sărăcia lui şi aparenta lipsă-de judecată îi mişcau inima de femeie. Era o văduvă aproa-

pe săracă şi prin urmare, avusese destule nevoi şi greutăţi pentru a compătimi pe altul pentru nenorocirea lui. Ea îşi închipuia că, copilul nebun, scăpase din mâna prietenilor sau a gardienilor şi încerca să

afle de unde venea, ca să poată lua măsuri de predare a lor săi. Dar toate chestiunile puse asupra oraşelor şi satelor vecine, ca şi întrebările ei în acelaşi scop, fuseseră muncă zadarnică.

Faţa şi răspunsurile copilului, arătau că nimic din toate acelea nu-i era cunoscut. Din contra, el vorbea cu uşurinţă şi simplicitate de lucruri de la Curte şi se simţea zdrobit vorbind de răposatul rege, „tatăl-său".

Dar îndată ce conversaţia se schimba, ea nu mai avea pentru el nici un interes şi devenea mut. Femeia era foarte încurcată; dar nu se descurajă, în timp ce gătea mâncare, făcea planuri pentru a surprinde pe copil şi a-1 face să-şi trădeze secretul. Ea vorbi de animale căci în ideea ei, copilul era un cioban fugit de la oi; dar el rămase indiferent. Ea vorbi de mori, de fabricanţi, de ţesători, de căldărari, de meseriaşi de tot felul; apoi, de Bedlam, de închisori şi de aziluri. Dar, nimic. Era învinsă în toate punctele. Nu era nici una nici alta. Atunci, îşi aminti că nu vorbise de treburi de menaj şi că, foarte probabil, el trebuia să fie servitor. Sigură că acum e pe calea cea bună, aborda subiectul acesta. Dar rezultatul fu descurajator: maturatul părea că îl plictiseşte, încălzitul îl interesă puţin, curăţitul, periatul, nu treziră în el nici un entuziasm, în sfârşit, buna femeie aborda, cu puţină speranţă, şi aproape numai ca să fie cu conştiinţa împăcată chestiunea bucătăriei. Spre surpriza ei mare, faţa Regelui se lumină. Ah! Ea lovise

exact şi era mândră de a fi manevrat cu atâta dibăcie. Limba ei obosită putea, acum, să ia repaus, căci Regele, inspirat de cârceii foamei şi aburul răscolitor de poftă ce ieşeau din tigăile şi cratiţele ce fierbeau, se lansase într-o dizertaţie elocventă asupra unor mâncăruri rafinate încât după trei minute de descriere, femeia gândi: „Asta e, am avut dreptate, a fost rândaş la bucătărie". Copilul se întinse asupra subiectului şi o făcu cu atâta savoare şi însufleţire, încât femeia îşi zise: „Doamne, Dumnezeule! Cum poate să cunoască atâtea mâncăruri şi aşa de delicate? Căci asemenea mâncăruri nu se servesc decât la mesele bogaţilor şi ale oamenilor mari. Ah! Acum văd că zdrenţărosul va fi servit la palat înainte de a-1 fi părăsit mintea. Da, trebuie să fi fost rândaş în bucătăria regelui. Mă voi osteni să-1 fac s-o spună."

Plină de dorinţa de a se convinge că nu se înşela, ceru regelui să supravegheze bucătăria, un moment, auto-rizându-1 să facă aşa cum

ştie el, chiar să adauge o farfurie sau două de mâncare dacă ar fi dorit, apoi ieşi făcând semn copiilor ei, s-o urmeze. Regele îşi dădea curaj: „într-o vreme îndepărtată un alt rege al Angliei avu o aventură asemănătoare cu aceasta. Nu există nimic contra demnităţii mele dacă urmez exemplul Marelui Alfred. Numai că eu mă voi osteni să fac mai bine decât el, căci el a lăsat să se ardă prăjiturile".

Intenţia era bună, dar rezultatul nu corespunde. Acest rege ca şi înaintaşul său, se adânci în curând în meditaţii adânci asupra afacerilor importante şi aceeaşi calamitate se produse: bucatele se arseră. Femeia se întoarse tocmai la timp, pentru a salva dejunul de o distrugere completă.

Făcu pe rege să se trezească din visuri, cu o lovitură viguroasă şi cordială. Dar văzând cât era de nenorocit de a nu fi răspuns încrederii ce-i arătase, ea se îmblânzi, arătându-se bună şi îndatoritoare faţă de el.

Copilul mânca apoi cu poftă şi se simţea înviorat şi bucuros. Era o masă care se distingea prin această trăsătură curioasă că, de o parte şi de alta se făceau concesii. Singura favoare în onoarea gazdei era aceea de a fi lungit sosul. Femeia avusese gândul de a hrăni pe tânărul vagabond cu resturile pe care i le-ar fi dat într-un

colţ, ca la orice vagabond, sau ca la un câine; dar atâtea regreta pentru pedeapsa ce-i dăduse, că se hotărî să-1 •facă să uite, invitându-1 să stea la masa lor şi să mănânce cu ei şi ca ei. Regele din parte-i, era aşa de întristat de a fi înşelat aşteptările sale, când toată familia se arată atât de bună cu el, că se forţa s-o despăgubească, coborându-se la nivelul gazdei sale în loc să-i invite să stea în picioare şi să-1 servească în timp ce ar mânca singur, cum cereau naşterea şi privilegiile sale.

Aceasta pare să fie câteodată, bună, ca destindere. Femeia era fericită prin satisfacţia ce încerca de a se arăta aşa de generoasă faţă de acest vagabond şi regele se felicita, de asemenea de a fi avut atâta condescendenţă faţă de o simplă ţărancă.

Când dejunul se termină, femeia comandă regelui să spele farfuriile. Acest ordin era injurios şi prima mişcare a regelui fu o mişcare de revoltă. Apoi el îşi zise:

„Alfred cel Mare a supravegheat prăjiturile. Fără nici o îndoială că va fi spălat farfuriile; pot, deci, s-o fac şi eu".

Se achită de obligaţie foarte prost, aceea ce îl surprinse, căci, a spăla linguri de lemn şi tocătoare de scândură, îi părea lucru uşor. Era un lucru plictisitor şi penibil, dar îl duse la capăt. Era nerăbdător să plece şi să-şi continue drumul, dar nu-i era aşa de uşor să-şi părăsească, astfel, gazda. Ea îl însărcina iar, cu câteva mici treburi pe care el le primi nu fără. ezitări, dar pe care le făcu.

Apoi, trebui să cureţe cartofi împreună cu fetiţele; dar se arătă atât de stângaci la această treabă, că fu seu-

tit de ea şi i se dădu un cuţit de măcelărie spre a-1 ascu-ţi. După aceea, îi dădu lână să scarmene, bine că el găsea că a lăsat mult în urmă pe bunul rege Alfred şi că arăta un eroism de care se vor face menţiuni în cărţile de istorie şi în poveşti. Acest gând îl făcu să se resemneze pe jumătate. Dar, când, după masa de seară, femeia îi dădu un coş cu pui de pisică pentru a-i îneca, el rezistă, sau mai degrabă vru să reziste, căci simţea că trebuie o limită a concesiilor şi,, aceea a înecării pisicilor i se părea cea mai potrivită, în vreme ce sosiră, la moment, John Canty, deghizat în boccegiu şi Hugo.

Regele zări pe ticăloşi îndreptându-se către poarta fermei, mai înainte ca ei să-1 fi văzut. Atunci, fără să discute şi, fără să spună un cuvânt, ieşi liniştit pe poarta din dos. Puse sărmanele lighioane micuţe într-o dependinţă şi se îndreptă alergând, pe o uliţă strâmtă.

CAPITOLUL XX
PRINŢUL Şi PUSTNICUL

Acum, gardul foarte înalt îl ascundea de cei de acasă şi, sub impulsul unei spaime mortale, adunân-du-şi toate forţele, se repezi în direcţia pădurii destul de îndepărtate. Nu se întoarse o singură dată înainte de a fi la marginea ei. Numai de aici, îşi întoarse capul şi zări în depărtare două umbre. Aceasta îi fu de ajuns. Nu aşteptă să le examineze mai de aproape şi îşi continuă cursa până în inima pădurii. Acolo se opri convins că acum era în loc sigur. Ascultă atent, dar liniştea era adâncă şi solemnă, ba, chiar, teribilă şi impresionantă. La intervale mari, urechea lui atentă prindea sunete; dar aşa de îndepărtate, aşa de surdş, aşa de misterioase că păreau ireale: murmure şi planşete ale sufletelor morţilor, sunete ce erau mai penibile decât tăcerea pe care o tulburau. Deodată îşi propuse să rămână aici tot restul zilei; dar răcoarea prinzându-i corpul transpirat, el se văzu obligat să se mişte, spre a nu răci. O luă în latul pădurii

sperând să găsească un drum oarecare; dar

cu cât avansa, cu atât pădurea devenea mai deasă. Se apropia noaptea. Regele avu frică la gândul că trebuia s-o treacă într-un loc aşa de pustiu şi atunci îşi luă osteneala de a alerga mai tare. Dar înainta mai puţin repede, căci, acum, nu mai vedea bine unde pune picioarele, se împiedica de rădăcini se rătăcea printre butuci şi se agăţa de mărăcini.

Mare îi fu astfel bucuria, când, în sfârşit, zări o lumină! Se apropie cu băgare de seamă, oprindu-se adesea spre a privi în jurul său şi să asculte.

Lumina venea de la fereastra fără ochiuri a unei mici barăci îndepărtate. Auzea o voce, acum. Prima lui mişcare fu să fugă şi să se ascundă; dar îşi schimbă părerea pentru că i se păru ca acea voce se ruga.

- Se strecură până la fereastra barăcii dărăpănate, se ridică în vârful picioarelor şi aruncă o privire în interior, încăperea era mică, pământul bătătorit şi întărit prin uzaj ţinea loc de parchet, într-un colţ, avea în chip de pat, o rogojină de papură şi nişte pături vechi. Alături, era o găleată, o cană, un lighean, o bancă mică şi două scaune fără spate, în cămin se consumau resturile unui foc de surcele, în faţa unei racle luminată de o singură candelă era îngenuncheat un om în vârstă. O veche cutie de lemn, o carte deschisă, şi un craniu omenesc zăcea lângă el. Omul era mare şi musculos. Părul şi barba îi erau foarte lungi şi albe ca zăpada. Era îmbrăcat cu un fel de robă de piele de miel, care îl învelea de la cap până la picioare. „Un sfânt sihastru!" zise Regele. „Acum sunt salvat!" Pustnicul se ridică. Regele bătu la uşă. O voce groasă răspunse:

— Intră! Dar lasă păcatul afară căci pământul pe care îl vei călca este sfinţit!

Regele intră şi apoi se opri pe prag. Sihastrul întoarse spre el nişte ochi strălucitori, inchizitori şi întrebă:

Cine eşti[1]?

Sunt, Regele, răspunse acesta cu simplicitate.

Salut, Rege! strigă sihastrul cu entuziasm. Apoi, în timp cerceta: „Salut! Salut[1] Cu o mişcare înfrigurată goli banca şi faeu pe rege».să-se aşeze lângă vatră,

aruncă apoi câteva surcele în foc şi începu să măsoare odaia cu un pas nervos.

— Fii binevenit! Multi au căutat azil; aici: dar n-au fost demni şi au fost goniţi. Dar un rege care refuză co roana şi renunţă la splendorile vane ale tronului, care îşi îmbracă corpul în zdrenţe şi îşi închină viaţa milei şi mortificatiei cărnii este un om demn.

E binevenit! El poate rămâne aici până la moartea sa.

Regele se grăbi să-1 întrerupă şi să-i dea explicaţii. Dar, pustnicul care, trebuia să-1 asculte, îşi continua propriul său discurs cu o voce crescândă şi energică:

— Şi vei trăi liniştit aici. Nimeni nu-şi va găsi re fugiul pentru a te deranja cu rugăminţile lor aşa ca să te întorci la vanitatea şi nebunia acestei vieti pe care, Dum nezeu ţi-a impus s-o părăseşti. Te vei ruga aici, vei stu dia Biblia, vei medita asupra nebuniei şi vanităţii lumii şi asupra frumuseţii lumii viitoare. Te vei hrăni cu coji uscate de pâine şi cu iarbă, îţi vei chinui corpul bătân- du-1 în fiecare zi cu biciul pentru purificarea sufletului tău. Vei purta o cămaşă de păr de animale pe piele, nu vei bea decât apă şi vei avea linişte, da, linişte abso lută, căci toţi cei care vor veni să te caute aici se vor înapoia derutaţi; nu te va găsi nimeni, nu te va plictisi nimeni.

Bătrânul mereu ducându-se şi venind, încetă de a mai vorbi cu voce tare şi începu să mormăie vorbele. Regele profită de ocazie pentru a-şi spune cazul şi o făcu, cu o elocinţă inspirată de îngrijorare şi frică. Dar pustnicul nu era atent şi continua să mormăie. Apoi, se apropie de rege şi zise cu voce tare:

— Sst!... Vreau să-ţi destăinui un secret!

Se aplecă să vorbească, dar se reţinu şi păru 'să asculte. După un moment sau doua de aşteptare, se duse în vârful picioarelor la fereastra deschisă, îşi scoase capul afară şi scrută întunericul, apoi se întoarse din nou în vârful picioarelor şi cu faţa aplecată pe cea a Regelui, şopti:

— Eu sunt un arhanghel!

Regele se sculă brusc şi gândi: „Să dea Dumnezeu să mă văd mai bine iarăşi cu hotii, căci, vai! lată-mă prizonier al unui nebun!"

Frica lui era mare şi îi ieşise pe faţă. Cu o voce blândă, exaltată, pustnicul continuă:

— Văd ca te resimţi de atmosfera ce mă încon joară! Frica ti-a apărut în obraji. Nimeni nu poate pă trunde în această atmosferă fără

a fi astfel afectat, căci este atmosfera cerului. Eu zbor şi revin într-o clipă. Am fost făcut arhanghel chiar aici, acum cinci ani, de către îngerii trimişi din cer ca să-mi confere această impu nătoare demnitate.

Prezenţa lor umplea spaţiul acesta cu o lumină orbitoare. Şi ei au îngenuncheat în faţa mea, rege! Da, ei s-au îngenuncheat în faţa mea! Căci eu eram mai mare decât ei! Eu am mers în palatele cerului şi am vorbit cu patriarhii. Atinge-mi mâna, n-ai frică, atinge-o. Iată, acum tu ai atins o mână pe care au strâns-o Abraham, Isac şi Iacob! Căci eu am fost în palatele lor aurite. Am stat cu Dumnezeu faţă în faţă.

Se opri pentru a judeca efectul vorbelor sale, apoi faţa lui îşi schimbă deodată expresia, se îndreptă şi strigă cu mânie:

— Da, eu sunt un arhanghel, un adevărat arhan ghel! Puteam să fiu papă! E adevărul! Mi s-a spus în cor într-un vis acum douăzeci de ani. Da, trebuia să fiu papă!

Şi aş fi fost că cerul o poruncise, dar regele mi-a risipit comunitatea şi, eu sărman călugăr necunoscut şi fără prieteni, fără adăpost în lume... mi s-a răpit înaltul meu destin!

începu să mormăie, să-şi bată fruntea cu pumnul într-o turbare neputincioasă, aici pronunţând cuvinte de ură, aici fraze patetice.

— Cu toate acestea, eu nu sunt decât un arhanghel. Trebuia să fiu papă!

Şi, aceasta, dură o oră în timpul căruia sărmanul rege micuţ şedea pe o bancă şi tremura. Deodată furia moşneagului se risipi şi el deveni plin de gentileţe. Vocea lui se îmblânzi şi vorbi cu o simplicitate şi o bunătate care, în curând cuceriră complet inima regelui.

Bătrânul, atent, făcu pe copil să se apropie de foc şi îl instala confortabil.

Cu o mână îndemânatică şi dulce îi îngriji micile lui contuzii şi răni, apoi se aruncă să prepare şi să fiarbă mâncarea, flecărind în glumă tot timpul şi, la ocazie, ciupind obrazul sau mângâind capul Regelui, aşa de amabil, că puţin mai târziu toată frica şi repulsia ce-i inspira arhanghelul, se schimbară în respect şi afecţiune.

Această fericită stare de lucruri ţinu în timpul mesei pe care o luară împreună, apoi după o rugăciune în faţa raclei cu moaşte, sihastrul urcă în pat copilul într-un colţişor vecin, aranjându-1 şi învelindu-1 aşa de

tandru cum numai o mamă poate s-o facă. După ce îl mângâie astfel, îl lasă şi se duse să stea lângă foc, apoi începu să răscolească tăciunii neatent şi fără scop. în curând, se opri, apoi îşi bătu de mai multe ori fruntea cu degetele ca şi când ar fi încercat să-şi aducă aminte de ceva ce i-a scăpat din memorie.

Desigur, nu parvenea. Deodată, însă, se sculă, merse în colţul unde se afla copilul şi întrebă brusc:

Tu eşti Regele?

Da, îi răspunse o voce adormită.

Ce rege?

Al Angliei.

Al Angliei! Atunci Henric nu mai este?

Vai, da! Eu sunt fiul lui.

O umbră se întinse pe faţa pustnicului. Mâinile sale uşoare se crispară sălbatic. Se opri câteva clipe respirând greu, des, apoi cu o voce şuierătoare, pronunţă:

— Ştii tu că el ne-a risipit, că ne-a luat casele şi ne-a lăsat fără cămin?

Nu primi nici un răspuns. Moşneagul se înclină, examina figura ce se odihnea a copilului şi ascultă respiraţia lui regulată. „Doarme, doarme adânc". Umbra dispăru de pe faţa lui şi făcu loc unei veselii răutăcioase.

Un surâs părea să plutească pe trăsăturile copilului adormit. Sihastrul murmura: „Astfel inima lui e fericită", şi se îndepărtă. Mergea cu precauţie în jurul odăii, căutând ceva. Din când în când se oprea şi asculta întinzând gâtul şi aruncând privire rapidă spre pat, în timp ce mormăia, în sfârşit, găsi ceea ce căuta: un cuţit vechi, ruginit, de măcelar şi o piatră de ascuţit. Atunci

îşi reluă locul în faţa focului, se aşeză pe pământ şi începu să ascută cuţitul încet, mormăind.

Vântul sufla în jurul barăcii, vocile misterioase ale nopţii îşi răspundeau în îndepărtare. Ochii strălucitori ai şobolanilor şi ai şoarecilor aventuroşi priveau atent pe moşneag prin crăpături şi găuri; dar el era aşa de absorbit de munca lui că nu dădea nici o atenţie.

La intervale lungi, el punea degetul cel gros pe gura cuţitului şi clătina capul cu satisfacţie.

„Se ascute", zicea el; „da, se ascute".

Nu-şi da seama de trecerea timpului şi lucra liniştit, adâncit în gândurile sale pe care, câteodată^ le traducea în cuvinte: „Tatăl său ne-a persecutat, ne-a disperat şi, el este acum-în focul etern! Ne-a scăpat, dar era voia lui Dumnezeu! Nu trebuie să crâcnim. Dar el n-a scăpat de flăcări! Nu, n-a scăpat de flăcări, de flăcările nemiloase, care distrug tot, şi care sunt eterne."

Şi, astfel lucra el şi lucra mormăind încet de tot, lăsând să-i scape câteodată vorbe distincte'

„E tatăl lui care a făcut toate acelea. Eu nu sunt decât arhanghel. Fără el aş fi fost papă!"

Regele se mişcă. Pustnicul alergă fără zgomot la pat şi îngenunche, cu cuţitul ridicat asupra copilului adormit Acesta se mişcă din nou.

Ochii săi se deschiseră o clipă, dar erau fără expresie şi nu vedeau nimic, în clipa următoare, răsuflarea lui calmă arăta că somnul lui era din nou adânc.

Sihastrul aştepta şi asculta, mereu în aceeaşi poziţie, retinându-şi respiraţia. Apoi, încet, lăsă braţul jos, se reculese şi zise: „A trecut de mult de miezul nopţii. N-aş vrea să strige şi să se afle, din întâmplare, cineva pe uliţă, vreun trecător".

Se târî în jurul cabanei sale strângând de pe jos o buleandră aici, o curea dincoace, altceva dincolo. Atunci revine lângă rege şi, cu precauţie începu să-i lege gleznele fără să-1 deştepte. După aceea încercă să-i lege mâinile, în multe rânduri încercă să i le încrucişeze; dar copilul retrăgea o mână sau pe cealaltă, tocmai în momentul când sfoara era gata. Arhanghelul disperă aproape de a mai reuşi când copilul, el însuşi, îşi încrucişa mâinile şi într-o clipă ele fură legate.

Apoi, o bandă alunecă sub barba celui ce dormea şi se legă în creştetul capului.

Legăturile erau făcute şi strânse atât de îndemânatic încât, copilul ce-şi făcea somnul în linişte, era pus în imposibilitate de a face o mişcare.

CAPITOLUL XXI HENDON ÎN AJUTOR

Bătrânul se îndepărtă încet, apropiindu-se hoţeşte, ca o pisică şi aduse bancheta. Se aşeză pe ea, aşa fel încât o jumătate de corp îi era luminată de o lumină slabă şi nesigură; iar cealaltă jumătate era

cufundată în umbră. Cu ochii rapace, fixaţi asupra copilului adormit, îl spiona cu multă atenţie, fără grijă că timpul trece şi, fără grabă, ascuţea cuţitul, murmurând şi rânjind.

Semăna, astfel, cu un păianjen cenuşiu, monstruos, care pândeşte pe nenorocitele insecte fără apărare ce s-au agăţat în pânza lui.

După un moment lung, moşneagul, care era în contemplaţie, fără să vadă, căci spiritul său era adâncit într-un vis, observă deodată că ochii copilului erau deschişi. Erau deschişi şi priveau cu groază, cuţitul. Un surâs drăcesc lumină figura bătrânului, care, fără a-şi schimba poziţia şi ocupaţia, pronunţă:

— Fiu al lui Hernie al Angliei, te-ai închinat? Co pilul lupta, disperat, cu legăturile. Un sunet înăbuşit alunecă pe buzele lui lipite.

Sihastrul îl interpretă ca pe un răspuns afirmativ.

— Ei, bine, roagă-te, încă. Spune rugăciunea mor ţilor.

O tresărire mişcă membrele copilului şi faţa îi deveni livid㠍 încercă din nou să se dezlege, dar, degeaba.

în timpul acesta, bătrânul căpcăun, surâdea, clătina capul şi, liniştit îşi ascuţea cuţitul, murmurând din când în când: „Clipele sunt preţioase. Scurte şi preţioase. Zi rugăciunea morţilor!"

Copilul scoase un geamăt disperat, gâfâind şi încetă de a se mai zbate. Lacrimile îi apărură în ochi şi începură să-i curgă pe obraji; dar această vedere dureroasă nu îmblânzi deloc pe moşneagul barbar.

Se făcea ziuă. Sihastrul pronunţă atunci, sever, cu o oarecare nervozitate în voce:

— Nu pot să prelungesc mai mult acest extaz! Noaptea a trecut, deja. Parcă n-a durat decât un

moment. Oh! De ce n-a durat ea, un an întreg!

Coborâtor din spoliatorul bisericii, închide ochii tăi muritori dacă ţi-e frică să vezi...

Restul se pierdu în sunete nearticulate. Moşneagul se aşează în genunchi, având cuţitul în mână şi, îl ridică deasupra copilului în sughiţuri.

- Hei!

Un zgomot, o voce se auzea lângă baracă.

Cuţitul căzu din mâinile pustnicului, care aruncă o piele de oaie peste copil şi se îndreptă, tremurând. Sunetul se repeta, vocile deveneau înţepate şi furioase.

Apoi câteva lovituri şi ţipete: „Săriti, ajutor!" După aceea, un zgomot de paşi repezi, îndepărtându-se. îndată uşa barăcii fu zdruncinată de o ploaie de ciocăni-turi şi o voce strigă:

— Hei! Deschide! Grăbeşte-te, odată, pe toti dracii! Niciodată o asemenea muzică nu mângâiase ure chile regelui, căci era vocea lui Miles Hendon.

Pustnicul scrâşni între dinti un răget neputincios, se îndepărtă încet de colţ, închise uşa după el şi, regele auzi acest dialog:

Salut şi mulţumesc, cucernice Părinte! Unde e copilul meu, copilul meu?

Ce copil, prietene?

Ce copil? Nu încerca să mă minti, părinte, nu încerca să mă înşeli. N-am dispoziţia să rabd. Aici, lângă casa dumitale, am întâlnit pe pungaşii care mi 1-au furat şi i-am făcut să recunoască; mi-au spus că el a scăpat şi că i-au luat urma, conducându-mă până la poarta'ta. Mi-au arătat urmele paşilor lui. Nu mai căuta s-o scalzi căci, vezi tu, sfinte, dacă nu mi-1 dai... Unde -*e* copilul?

Oh! Domnul meu, poate că e vorba de micul vagabond în zdrenţe, care s-a refugiat aici în noaptea asta. Dacă de el vă interesaţi, apoi I-am trimis să facă un comision. Va reveni numaidecât.

în cât timp? Sunt grăbit. N-aş putea să-1 întâl nesc? în cât timp va fi înapoi?

—Nu trebuie să vă mişcaţi. Va fi înapoi într-o clipă.

— Poate că, spui adevărul. Voi încerca să fiu liniş tit! Dar, ascultă... L-ai trimis să facă un comision, spui? E o minciună. Nu s-ar fi dus. Ţi-ar fi smuls barba

bătrână dacă ţi-ai fi permis să-i aduci o asemenea insultă. Ai minţit prietene, e adevărat că ai minţit! Nu te-ar fi ascultat în nici un caz, cum n-ar fi ascultat pe nici un om.

— A! Trebuie să fie afară. Fără îndoială, în crâng, de vale, unde se taie. Poftiţi, am să vă arăt drumul.

Regele îi auzi plecând împreună, le auzi paşii care se îndepărtau şi se regăsi singur într-o linişte de mormânt, adâncă, teribilă. I se păru că a trecut un secol.

în fine, paşii şi vocile se apropiară din nou, însoţite de data aceasta de un alt zgomot care i se păru un tropăit de cal. Şi, auzi pe Hendon care zicea:

Nu pot să aştept mai mult. A putut să rătăcească în această pădure

deasă. Ce direcţie a luat? Grăbeşte-te să mi-o arăţi.

El... dar, aşteptaţi. Vă voi însoţi...

Bun, bun! într-adevăr devii din ce în ce mai cumsecade decât pari. Nu cred să existe un alt arhan ghel cu o inimă aşa de bună ca a ta. Vrei să iei acest măgăruş pe care îl destinasem băieţaşului meu, sau vrei să iei între sfintele tale picioare acest catâr nenorocit pe care mi 1-am rezervat şi din cauza căruia am fost prădat, căci nu face o para chioară?

Nu, păstrează-ţi măgarul şi catârul. Sunt mai si gur pe picioarele mele şi, deci, voi merge pe jos.

Bine! Dar, ţine-mi mie micul animal în vreme ce-mi voi risca viaţa încercând să încalec pe cel mare.

Atunci se auzi o confuzie de strigăte, de lovituri, de zbierete de măgar, de lovituri de copite însoţite de înjurături, de ameninţări la adresa catârului pe care.

fără îndoială, îl făcură să cedeze, căci în curând, ostilităţile părură a înceta.

Cu o tristeţe de nespus, nenorocitul rege auzi încă o dată vocile şi paşii îndepărtându-se, apoi, stingân-du-se. O descurajare adâncă i se trezi în inimă: „Singurul meu prieten, e înşelat şi se duce", îşi zise el. „Sihastrul se va întoarce şi..."

Termină într-un sughiţ prelung şi în acelaşi timp, făcu atât de mari sforţări spre a se elibera din pripoane-le în care era legat, încât dădu la o parte pielea de oaie care îl sufoca.

Dar, din nou auzi uşa deschizându-se. Zgomotul îl făcu să tremure până în măduva oaselor.

Simţea, de acum, cuţitul în piept. Groaza îl făcu să închidă ochii; groaza îl făcu să-i deschidă. Lângă el şedea John Canty şi Hugo. Regele ar fi strigat: „Bogdaproste lui Dumnezeu!" dacă ar fi avut posibilitatea

Un minut după aceea, membrele sale erau eliberate şi cei doi oameni, ţinându-1 fiecare de un braţ, îl târâră repede în pădure.

CAPITOLUL XXII
VICTIMA A TRĂDĂRII

Din nou „Regele Nebunilă I", rătăcea cu hoţii şi bandiţii, expus la sarcasmul lor, la grosolăniile şi glumele lor proaste, ba, câteodată, victimă a brutalităţii lui Canty şi Hugo, când Herisse îşi vedea de

altceva. Nimeni din bandă, în afară de Canty şi Hugo, nu avea, la drept vorbind, sentimente rele pentru el. Unii îl iubeau chiar, şi toţi îi admirau bărbăţia şi spiritul.

Timp de două sau trei zile, Hugo, care avea în pază pe rege, se silea să îi facă viaţa, cât mai insuportabilă şi, noaptea în timpul orgiilor obişnuite, el distra tovărăşia făcându-i câteva figuri, aşa ca din întâmplare, şi regele, aşa cum convenea demnităţii sale, avu aerul de a nu băga de seamă şi rămase indiferent. Dar, a treia oară. când Hugo reîncepu aceste figuri, îl trânti la pământ cu un baston, spre marea veselie a asistenţei.

Hugo, nebun de mânie şi de ruşine, se sculă şi. punând mâna pe un ciomag, se aruncă furios asupra tânărului său adversar. Deodată se formă un cerc în jurul luptătorilor şi prinsorile se angajară

Dar sărmanul Hugo nu avea noroc.

Frenetica lui stângăcie de începător era de putină valoare când avu de luptat contra unui braţ care fusese antrenat de primii maeştrii ai Europei în arta mânuirii bastonului, a săbiei şi a ciomagului.

Micul rege, iute şi graţios para şi dădea loviturile cu o uşurinţă şi o precizie, care făceau admiraţia tuturor spectatorilor.

Şi, de fiecare dată când ochiul său experimentat, remarcă un loc gol, o lovitură promptă ca un fulger cădea pe capul lui Hugo, o furtună de aplauze şi de râsete izbucneau umplând spaţiul. După cincisprezece minute, Hugo, bătut, rupt şi copleşit de huiduieli, trebui să părăsească câmpul de luptă; iar eroul învingător fu luat şi purtat pe umeri de tovarăşii înveseliţi.

Fu transportat, astfel la locul de onoare, aproape de Herisse unde în mare ceremonie fu încoronat ca *Rege al Cocoşilor de luptă,* primul său titlu fiind declarat caduc şi anulat; iar un decret de surghiun contra celui ce i 1-ar mai da în viitor, fu semnat.

Toate încercările de a folosi pe Rege în bandă, eşuară. El refuzase formal de a face orişice, în afară de aceasta, încercase, întotdeauna, să fugă. Fusese trimis într-un birt gol, în prima zi a întoarcerii sale şi nu numai că se întoarse cu mâna goală; dar înştiinţase pe stăpân şi personalul localului.

Fusese trimis cu un căldărar să-1 ajute la lucru; dar el refuză să lucreze şi ameninţă pe căldărar cu propria lui lingură de sudat. Atunci Hugo şi căldărarul cău-tară metoda cea mai bună de a se scăpa de el. El dez-lănţui trăsnetele regalităţii sale peste capetele tuturor

acelor care voiau să pună piedici independenţei sale şi încercau să-1 oblige să-i servească. Fu trimis din ordinul lui Hugo să cerşească în tovărăşia unei femei zdrenţuroase şi a unui copil bolnav; dar rezultatul nu era încurajator. El refuză să stăruiască pentru cerşetori, sau să se amestece în uneltirile lor. Mai multe zile trecură astfel şi mizeriile vieţii sale de vagabond, dezgustul, urâţenia, murdăria, grosolănia acestei vieti, deveni-ră atât de intolerabile pentru prizonier că începu să se întrebe dacă n-ar fi fost mai bine pentru el să fi pierit sub cuţitul pustnicului.

Dar, noaptea, în visele sale, toate acestea erau uitate.

Se vedea pe tronul său, din nou, stăpânul. Acest lucru, e drept, mărea suferinţele stării de veghe. Apoi, suferinţele fizice pe care le îndura de la întoarcerea lui în câmp şi de la bătaia cu Hugo, deveniră din ce în ce mai amare şi din ce în ce mai greu de suportat.

A doua zi după bătaie, Hugo se deşteptă cu inima plină de proiecte de răzbunare contra regelui. Două dintre acestea, îi reţineau, în particular, atenţia.

Unul era acela de a administra băiatului orgolios care „îşi închipuia" că e rege, o umilire magistrală; iar dacă acest plan nu va reuşi, el ar fi recurs la altul care era, să acuze pe Rege de o crimă oarecare şi de a-1 da pe mâna legilor drastice şi nemiloase. Mijlocul său de a pune în executare planul său dintâi, era să-1 ia pe Rege fără veste şi să-i facă o rană la picior. Aceasta va cangrena şi îi va chinui atâta trupul că îi va lua pofta de a ne trata din „înălţimea măririi sale"

Odată rana vizibilă Canty îl va sili să-şi expună piciorul trecătorilor de drumul mare şi să cerşească.

Rana este un termen spus pe limba acestor haimanale, întrebuinţat pentru a arăta o plagă prefăcută. Ca să faci o rană, o spărtură, se confecţiona un plasture de var nestins cu săpun şi cu rugină, care se întindea pe o bucată de piele, iar aceasta era aplicată pe picior şi reţinută de un bandaj strâns tare. Plasturele jupuia pielea şi dădsa cărnii, dezgolite, aspectul unei zgârieturi. Se freca acest ulcer aparent cu sânge care, îndată ce se usca, dădea pretinsei plăgi o culoare negricioasă şi respingătoare, în sfârşit, se înfăşură în jurul piciorului o bucată de zdreanţă, abil aşezată aşa ca să lase a se vedea, ca din întâmplare, hidosul ulcer şi a emoţiona pe trecători.

în tovărăşie cu căldărarul care nu ierta, deloc, Regelui că-1 ameninţase, Hugo luă copilul sub pretext că se duce să caute de lucru. Când fură departe de lagăr, în largul câmpului, ei se repeziră asupra Regelui şi îl întinseră la pământ. Căldărarul îi aplică plasturele în timp ce Hugo împiedica pe copil de a se mişca, apăsându-i mâinile şi genunchii pe piept. Regele scotea ţipete de turbare.

— Voi face să fiţi spânzuraţi amândoi, răcni el, chiar în ziua când îmi voi fi recăpătat sceptrul.

Sceleraţii, mai puternici decât el îl ţineau în acea poziţie şi râdeau de neputincioasa lui mânie şi de ameninţările lui zadarnice. Aşteptară cu nerăbdare ca plasturele să-şi producă efectul şi, fireşte, speranţa lor nu întârzie de a se realiza, fără vreun incident neprevăzut Golanul care făcuse tirada atât de aplaudată asupra

legilor engleze, apăru deodată pe scenă şi puse cap întreprinderii celor doi ticăloşi, smulgând bandajul şi plasturele şi aruncând departe tot aparatul destinat să facă o *spărtură.*

- Regele vru să ia bastonul de la salvatorul său şi să înmoaie oasele celor două puşlamale; dar omul se opuse. Aceasta ar fi fost cu cântec. Ar fi trebuit să petreacă noaptea acolo, pe când trupa era reunită şi nimeni din afară nu putea să intervină sau să-i ia apărarea.

Reveni în câmp şi povesti afacerea lui Herisse, care, ascultă atent şi decise ca regele să nu mai fie întrebuinţat la cerşit, proba fiind făcută că el era demn de o treabă mai înaltă. Prin urmare, pe loc, îl avansară de la gradul de cerşetor la cel de hoţ! Hugo era în culmea bucuriei! Deja, încercase el să facă pe Rege să fure şi dăduse greş; dar nu va fi acelaşi lucru acum, căci, fără îndoială, Regele nu va îndrăzni să înfrângă un ordin dat lui, direct, de către şef. Aşa că el proiectă o antrepriză chiar pentru după-amiaza acelei zile,

propunându-şi să arunce pe rege în ghearele legii; dar făcând lucrurile într-un mod aşa de delicat ca aceasta să pară pură întâmplare. Căci „Regele Cocoşilor de Luptă" era cunoscut acum şi banda n-ar fi fost veselă cu un membru detestat care ar fi comis o atât de gravă trădare ca aceea de a preda pe vreunul dintre ei, inamicului lor Qomun: legea.

Aşteptând momentul potrivit, Hugo dădea târcoale încoace şi încolo în satul vecin, însoţit de prada sa. Amândoi, parcurgeau, încet de sus în jos, o stradă după alta, unul pândind o bună ocazie să-şi pună în executare proiectul său diabolic, celălalt, norocul de a se eschiva

şi a scăpa pentru totdeauna din mizerabila lui captivitate.

Şi unul şi altul ar fi putut să îşi pună în executare planul, dar, fiecare, în rundul sufletului său, se hotărâse să nu lucreze decât cu lovitură sigură, nevrând să se rişte într-o aventură al cărei rezultat n-ar fi sigur.

Hugo fu primul favorizat. Sosea o femeie cu un pachet mare într-un coş. Ochii lui Hugo avură o strălucire de bucurie. „Să mor, dacă aş putea să pun în sarcina lui aceasta, apoi, Dumnezeu să te păzească, Rege al Cocoşilor Luptători!" îşi încetini pasul şi aşteptă, cu un calm aparent, dar, sfâşiat în interior, de furie, să treacă femeia. Momentul venit, zise cu voce joasă:

— Aşteaptă-mă aici, mă întorc.

Şi deodată se azvârli asupra prăzii.

Inima regelui bătu de bucurie. Putea să fugă, dacă totuşi cursa îl ducea pe Hugo destul de departe. Dar nu-i fu dat să aibă acest noroc. Hugo alunecă în spatele femeii, smuci pachetul, îl înveli într-o bucată de pătură veche pe care o purta sub braţ şi reveni alergând.

Femeia, observă dispariţia pachetului prin uşurarea sarcinii ce ducea în spate, cu toate că nu văzuse cum fusese operat furtul, începu să alerge şi să ţipe. Hugo, aruncă pachetul în braţele Regelui, fără să se oprească, zicând:

— Acum aleargă după mine cu ceilalţi şi strigă: „Arestaţi hoţul! Dar ai grijă de rătăceşte-ţi pachetul. Hugo se pierdu pe un drum de încrucişare şi o clipă după aceea,-reaparu, cu aerul nevinovat şi indiferent, apoi se duse să se reazeme de un stâlp, aşteptând eveni mentele.

Regele ofensat, aruncă pachetul la pământ şi pătura se desfăşură tocmai în momentul când femeia sosea, urmată de o mulţime care alerga în urma ei. Cu o mână ea apucă încheietura mâinii Regelui, iar cu cealaltă luă pachetul şi începu să lepede un torent de înjurături asupra copilului care se zbătea, fără succes, să scape din strânsoarea ei.

Hugo văzu destul. Duşmanul lui era prins şi nu va scăpa justiţiei. Atunci se grăbi să dispară chiuind de bucurie şi luă direcţia taberei, preparând mereu pentru Herisse o poveste verosimilă a afacerii.

Regele continuă să lupte pentru a scăpa de strân-soarea.femeii şi striga furios:

— Lasă-mă, creatură stupidă! Nu sunt eu acel care ţi-a furat pachetul!

Lumea se strângea în jur, îl înghesuia şi îl înjura. Un fierar păros, cu şorţ de piele, cu mânecile sumese până la cot, înainta spre el strigând că vine să-i administreze, pe loc, o lecţie. Dar în acel moment o spadă cu - tăişul lung zbârnâi prin aer şi căzu cu putere pe lat peste braţul omului, în timp ce fantasticul proprietar al spadei, zicea pe un ton glumeţ:

— Uşurel, suflete bun, să procedăm omeneşte; nici sânge rău, nici cuvinte urâte. Această afacere priveşte justiţia nu pe trecători. Lasă copilul, buna mea femeie.

Fierarul aruncă o privire asupra robustului soldat, apoi se îndepărtă bodogănind şi frecându-şi braţul. Femeia, lăsă mâna copilului fără voie.

Mulţimea privi pe străin fără bunăvoinţă dar, prudentă, tăcu. Regele alergă până la salvatorul său şi cu obrajii roşii şi ochii strălucitori, strigă:

— Tare rău ai mai întârziat, e adevărat, dar soseşti la timp. Sir Miles, fă bucăţi pe toţi aceşti neobrăzaţi!

CAPITOLUL XXIII
ARESTAREA PRINŢULUI

Hendon disimula un zâmbet şi şopti la urechea Regelui, încet, încet Principe, fii prudent la vorbă. Ţi-neţi-vă limba nemişcată. Aveţi încredere în mine şi totul va sfârşi cu bine. Şi adăugă aparte, numai pentru sine: „Sir Miles! Dumnezeu să mă ierte, uitasem aproape de tot că eram Cavaler! Doamne, ce lucru straniu! Pierderea memoriei sale se opreşte la invenţiile lui delicate şi nebune!... Un titlu gol şi

hazliu ca al meu, dar e totuşi ceva de a-1 fi meritat, căci, gândesc, e mai onorabil să fii un Cavaler, spectru în regatul viselor şi umbrelor, cu merit, decât să obţii prin josnicii, pe cel de conte în unele regate reale ale acestei lumi".

Lumea se dădu la o parte spre a face loc poliţaiului care sosise. Acesta se grăbi să pună mâna pe umerii Regelui când Hendon îi zise:

— Aşteptaţi prietene. Luaţi-vă mâna. El va merge docil, răspund eu de el. Treceţi înainte şi noi vă vom urma.

Ofiţerul de poliţie porni la drum însoţit de femeie şi de pachetul ei. Miles şi Regele îl urmau cu mulţimea după el. Regele vru să se revolte; dar Hendon îi zise încet:

Gândiţi-vă, Sire, legile Voastre sunt răsuflarea binefăcătoare a propriei Voastre regalităţi. Dacă însuşi autorul lor nu li se supune, cine mai poate obliga popu laţia să le respecte? în aparenţă una din aceste legi a fost călcată. Când Regele va fi pe tronul său îşi va adu ce aminte fără neplăcere că, în vremea când nu părea decât un simplu supus, în mod loial a impus Regelui să dispară în faţa cetăţenilor şi s-a supus autorităţii legii.

Ai dreptate. Nu mai adăuga un cuvânt. Vei ve dea că dacă Regele Angliei cere ca supuşii lui să sufere din partea Legii, el însuşi o îndură când se găseşte în stare de supus.

Când femeia fu chemată să mărturisească în faţă judecătorului de pace, ea jură că tânărul băiat adus la bară era hoţul ei. Nimeni neputând mărturisi şi contrariul. Regele rămase inculpat. Se deschise atunci pachetul şi se găsi un grăsun purceluş de lapte. Judecătorul se tulbură. Hendon îngălbeni şi corpul îi fu scuturat de groază, ca şi când ar fi primit o descărcare electrică. Regele protejat de neştiinţa lui, era fără grijă. Judecătorul se gândi destul de îndelung, apoi, întorcându-se către femeie, o întrebă:

— La cât îl preţuieşti?

Femeia salută şi răspunse:

— Trei şilingi şi opt pence, Domnia-Voastră! Nu pot să reduc nici o para şi vă spun adevăratul preţ.

.Judecătorul plimbă o privire severă peste mulţime şi făcând semn poliţaiului, ordonă:

— Evacuează sala şi închide uşile.

Aşa se făcu. Nu rămaseră decât cei doi oameni ai legii, acuzatul,

acuzatorul şi Miles Hendon. Acesta, era trist şi palid. Pe fruntea lui străluceau picături mari de sudoare rece, care se împreunau, curgând pe faţă.

Judecătorul se întoarse din nou, spre femeie şi cu o voce compătimitoare, zise:

— E un copil sărac şi neştiutor. Poate că era chinuit de foame căci aceste timpuri sunt aspre şi nenorocite. Priveşte-1, el n-are aerul să fie rău; dar când foamea te împinge... Bună femeie! Ştii tu că, după lege, cine fură un lucru în valoare mai mare de treizeci de pence şi jumătate, trebuie să fie spânzurat?

Micul Rege tresări, deschise ochii mari şi consternaţi; dar se domină şi nu se mişcă din loc. Nu tot astfel făcu femeia. Ea sări în sus prinsă de groază şi strigă:

O, Doamne, Dumnezeule! Ce am făcut eu? Aveţi milă. N-am vrut, pentru nimic în lume, să fac pe acest mic sărman să fie spânzurat. Vă rog, foarte mult, scu- tiţi-mă de aşa ceva, Senioria-Voastră. Ce trebuie să fac? Ce pot face? Judecătorul, foarte calm, zise sim plu:

Fără îndoială, e posibil să pui un alt preţ'fiind că preţul celălalt al pachetului, n-a fost consemnat încă în procesul-verbal.

— în acest caz, în numele lui Dumnezeu, puneţi că purcelul valorează opt pence şi, binecuvântată să fie ziua care îmi eliberează conştiinţa de acest lucru mon struos!

Miles Hendon, în bucuria lui, uitând locul unde se găsea, spre surprinderea Regelui şi fără respect pentru demnitatea sa, îl luă în braţe şi îl sărută.

Femeia îşi lua ziua-bună respectuos şi se retrase cu purcelul ei. Dar, deschizându-i uşa, poliţaiul o urma în holul strâmt. Judecătorul se apucă să scrie în regLv trul lui. Hendon mereu la pândă, vru să ştie daca poliţaiul urmărea pe femeie. Se strecură, deci, uşor, în holv• întunecos şi ascultă. Auzi următorul dialog:

E gras purcelul şi promite o masă bună... Aş vrea să ţi-1 cumpăr. Iată opt pence.

Opt pence! Aţi vrea! Mă costă trei şilingi şi opt pence bani noi nouţi de ai ultimului regim. Duceţi-văla plimbare cu opt pence-ai dumneavoastră.

A! Aşa! Ai minţit, deci, spunând sub jurământ că nu face decât opt pence. Urmează-mă şi ai să răs punzi de această crimă, în faţa Senioriei Sale. Şi, atunrj băiatul va fi spânzurat.

—Poftim, poftim, omul lui Dumnezeu şi nu spună nimic. Consimt. Daţi-mi opt pence şi să nu mai avem vorbă.

Femeia plecă strigând. Hendon reveni în sala de justiţie şi poliţaiul îl urmă după ce îşi pusese în loc sigur prada.

Magistratul scrise încă multă vreme, apoi *caii* Re gelui o judecată bună şi înţeleaptă care îl condamna ?

"»'"

închisoare pe un timp scurt, urmat de pedeapsa biciuitului în piaţa publică.

Regele rămase năucit, deschise gura, fără îndoială, pentru a ordona decapitarea imediată a bunului judecător; dar observând un semn al lui Hendon, reuşi s-o închidă înainte de a fi scos un sunet.

Hendon îl luă de mână, se înclină în faţa magistratului, cu poliţaiul după ei, luară drumul închisorii. Deodată în stradă, monarhul care fierbea, se opri, îşi trase cu violenţă mâna şi strigă:

— Imbecilule, crezi tu că voi intra viu într-o închi soare?

Hendon se aplecă spre el şi îi zise puţin cam-sever:

— Aveţi încredere în mine? Linişte şi nu compro miteri şansele voastre prin cuvinte periculoase. Nu se întâmplă decât aceea ce Dumnezeu vrea, nu puteţi nici să-1 grăbiţi, nici să-1 modificaţi, lată de ce trebuie să fiţi liniştit. Aşteptaţi. Va fi timp de lamentat sau de bu curat când ceea ce va trebui să se întâmple se va în tâmpla.

CAPITOLUL XXIV
EVADAREA

Scurta zi de iarnă era pe sfârşite. Pe străzi nu se vedeau decât câţiva trecători, foarte rari, care îşi iuţeau paşii cu mimica oamenilor preocupaţi în mod unic de a termina cât mai repede ceea ce aveau de făcut şi să ajungă acasă unde să stea la adăpost de vântul care începuse să bată şi de noaptea care venea.

Nu se uitau nici la dreapta nici la stânga şi nu dădeau nici o atenţie eroilor noştri ce păreau a nu se vedea nici ei între ei. Eduard al VI-lea se întreba cu mirare dacă spectacolul ce dă un rege care merge la închisoare, întâlnise vreodată asemenea indiferenţă, în sfârşit, poliţaiul ajunse în piaţa complet goală şi începu s-o traverseze. Când fu în mijlocul pieţei, Hendon îi puse mâinile pe braţ şi îi zise încet:

Opriţi-vă un moment, domnul meu. Aici nu ne poate auzi nimeni şi aş dori să vă spun o vorbă.

Datoria mea îmi interzice, domnule. Vă rog să nu mă inoportunaţi... ne apucă noaptea.

Totuşi, aşteptaţi căci afacerea vă priveşte înot- aproape. Intoarceti-vă un moment, faceţi-vă a nu vedea nimic şi lăsaţi acest sărman băiat să scape.

îmi faci o asemenea propunere! Te arestez...

Nu. Nu aşa repede. Luati seama să nu comiteri o eroare nebună... apoi, coborând şi mai mult vocea, şopti la urechea omului.

Porcul pe care 1-ai cumpărat cu opt pence, poa te să te coste capul, omule!

Sărmanul poliţai, cu totul surprins, nu putu scoate, deodată nici o vorbă; apoi, regăsindu-şi vocea, începu să fanfaroneze şi să amenințe. Dar Hendon era liniştit şi aşteptă cu răbdare până ce poliţaiul nu va mai avea răsuflare.

Atunci, reluă el: . '

— Am o slăbiciune pentru dumneavoastră prie tene, şi nu vă vreau răul. Ascultaţi... Am înţeles tot fără să pierd o vorbă. Vă voi face dovada.

Şi, repetă vorbă cu vorbă conversaţia poliţaiului cu femeia, în hol şi termină:

— Vedeti că e exact. Aş putea, deci, s-o repet în faţa judecătorului şi ocazia s-ar prezenta.

Pentru un moment, omul rămase mut de teamă şi de groază; apoi luă totul în bătaie de joc şi zise cu un zâmbet silit:

O afacere de care cu drept cuvânt trebuie să râzi. Am speriat femeia numai ca să mă distrez[1].

Şi, tot de distracţie i-ati luat purcelul?

Omul răspunse supărat:

Nimic mai mult, domnul meu. Vă repet că a fost o glumă.

/\

— încep să vă cred, zise Hendon cu un ton pe jumă tate batjocoritor, pe jumătate convins. Dar aşteptaţi-mă un moment, numai timpul cât să alerg la Senioria Sa să-1 întreb, căci fără discuţie, este un om foarte cunos cător în materie de legi, dacă este o glumă sau...

Şi, se pregăti să plece. Poliţaiul era nehotărât; dădea din mâini şi din picioare, bombăni o înjurătura sau două, apoi strigă:

Aşteaptă, aşteaptă, dragă domnule, aşteaptă puţin! Judecătorul... Ce, el nu înţelege gluma! Vino, vom discuta... Ei, ce! Cazul meu pare încurcat. Şi toate acestea pentru o nevinovată şi stupidă glumă. Eu sunt tată de familie şi, nevastă-mea şi copiii mei... Fi raţio nal, dragul meu domn: ce vrei de la mine?

Numai să fiţi orb, mut şi paralitic pe timpul cât numeri până la o sută de mii, — răspunse Hendon cu tonul omului care cere o favoare raţională şi minimă.

Sunt pierdut! exclamă poliţaiul disperat. Ah! Domnule, fiţi raţional; examinaţi lucrurile sub toate as pectele şi veţi vedea că era o simplă glumă, că în mod manifest, şi fără aviz nu era decât atât.

Şi chiar dacă ar fi stabilit că nu e o simplă glumă, greşeala e aşa de mică încât, cea mai grea penalitate pe care ar comporta-o ar fi 6 reprimare şi un avertisment al judecătorului.

Hendon îi răspunse cu o gravitate care îngheţă aerul în jurul lui:

Această glumă poartă un nume în lege, îl cu noaşteţi?

Nu. Din întâmplare n-am fost raţional. Nici n-am visat că asta ar avea un nume... Ah! Cerule drept, cre deam că este un caraghioslâc...

Da, asta are un nume. în lege, această crimă se enunţă: Non compos mentis lex talionis sei transit glo ria mundi.

Ah, Doamne!

Crimă pedepsită cu moartea.

Dumnezeu să aibă milă de mine, păcătosul!

Profitând de greşeala unuia, pentru a-1 tine la cheremul dumneavoastră ati plătit cu o bagatelă un lucru preţuind mai mult de treisprezece pence şi jumătate. Aceasta în prevederile legii constituie crima de fraudă, din partea autorităţii, comisă asupra cetăţeanului, complicitate la înşelăciune, călcarea datoriei, *ad hominem expurgatis în stătu quo,* crimă pedepsită cu moartea prin ştreang, fără despăgubiri, fără comutaţie sau beneficiu de slujbă religioasă.

Sprijiniţi-mă, sprijiniţi-mă, bunul meu domn, picioarele mi se încovoaie! Fiţi generos... Scăpaţi-mă de această sentinţă şi mă voi întoarce cu spatele facân- du-mă că n-am văzut nimic din ce se *va* petrece.

Bun. Iată că deveniţi raţional. Şi veţi da înapoi purcelul?

Da, da, vă promit şi, niciodată nu mă voi mai atinge de un altul chiar dacă cerul mi 1-ar trimite şi ar hanghelul mi 1-ar aduce. Plecaţi. Eu sunt orb, pentru dragostea de dumneavoastră. Nu voi vedea nimic.

Voi spune că mi-aţi smuls cu forţa prizonierul din mâinile mele. Uşa este veche şi viermănoasă, o voi desfunda eu însumi între miezul nopţii şi răsăritul soarelui.

— înţeles suflet bun şi nimic rău nu va ieşi de aici. Judecătorul era plin de compătimire pentru acest

sărman băiat şi pentru această evadare, n-o să verse lacrimi şi nici n-o să spargă oasele temnicerului.

CAPITOLUL XXV
HENDON HALL

îndată ce Hendon şi Regele fură în afară de văzul poliţaiului, conveniră ca Majestatea Sa, să meargă şi să aştepte într-un loc oarecare, aproape de oraş, în timp ce Hendon se va duce la han spre a-şi lichida socotelile.

O jumătate de oră mai târziu, cei doi prieteni se duceau spre răsărit, scuturaţi, vesel, de păcătoasele animale de călărie ale lui Hendon. Regelui îi era cald şi se simţea bine căci îşi aruncase zdrenţele şi îmbrăcase costumul complet, cumpărat de Hendon pe Podul Londrei.

Hendon voia să ferească pe copil de oboseală. Socotea că etapele aspre, mesele neregulate şi lipsa somnului făceau rău spiritului său tulburat şi că odihna, viaţa regulată, exerciţiile moderate, dimpotrivă, vor grăbi însănătoşirea. Era nerăbdător să vadă spiritul bolnav revenind sănătos şi micul cap eliberat de viziunile sale

îngrijorătoare. Hotărî, deci, să se ducă încetul cu încetul acasă, de unde fusese izgonit de atâta vreme, în loc să se grăbească, supunându-se nerăbdării care nu-i dădea pace nici ziua nici noaptea.

Când parcurseră circa zece mile, întâlniră un sat mare şi se opriră pentru noapte la un han frumos.

Primele relaţii se stabiliră. Hendon stătu în spatele scaunului Regelui, pe tot timpul mesei; îl servi, îl dezbrăcă pentru a-l urca în pat, în timp ce el se instala pe duşumea lângă pragul uşii, învelit cu o pătură.

în zilele următoare ei merseră încet povestindu-şi aventurile prin care trecuseră de la despărţire şi petrecând pe socoteala lor. Hendon povesti toate ocolurile ce făcuse pentru a-l regăsi şi descrisese drumul prin pădure, apoi întoarcerea lor la baracă, atunci când, în fine, înţelesese că nu se putea scăpa de el. Atunci, zise el, moşneagul

trecu în colţul despărţit şi se întoarse şovăind, cu faţa schimbată spunând că el credea să găsească, la întoarcere, copilul, acasă, culcat ca să se odihnească; dar nu era.

Hendon, aşteptase în baracă toată ziua, apoi, ne-maisperând că Regele se va întoarce, plecase în căutarea lui aiurea.

Şi bătrânul Sfânt al Sfinţilor era, într-adevăr trist că nu vedea pe Majestatea Voastră, reîntorcându-se, zise Hendon. O vedeam după faţa lui.

— într-adevăr. Nici nu mă îndoiesc.

Şi Regele povesti istoria lui, care făcu pe Hendon să regrete că nu trimisese pe Arhanghel pe lumea cealaltă.

în ultima zi a călătoriei, imaginaţia lui Hendon era excitată şi gura nu-i mai tăcea. Vorbea de bătrânul lui tată, de fratele său Arthur şi povestea multe fapte care ilustrau nobilul şi marele lor caracter. Vorbea cu căldură de Edith şi era atât de fericit că mai găsea câte ceva bun şi amabil de spus chiar de fratele lui Hughes. Cu multă complezenţă stăruia asupra primirii ce i se va face la Hendon Hall, a surprizei pe care o va provoca reîntoarcerea lui, izbucnirile de bucurie şi mulţumirile aduse lui Dumnezeu, pe care le va provoca.

Era un ţinut frumos, presărat cu vile şi livezi; iar drumul, pe o parte şi pe alta a căruia erau aşezate, tăia păşuni largi care se întindeau cât vezi cu ochii în ron-douri ce aminteau ondulaţiile talazurilor.

După-amiază, fiul rătăcitor, se oprea adesea în drum ca să observe de pe vârful unui deal dacă nu se vede locuinţa familială. La sfârşit, parvenind, strigă cu însufleţire:

— Iată satul principe; iată Hendon Hali! Se văd turnurile de aici. Şi, această pădurice, este parcul tatălui meu... Ah! Veţi vedea ce frumoasă şi mare este! O casă de şaptezeci de camere, gândiţi-vă puţin! Şi douăzeci şi şapte de slugi! O locuinţă bună pentru noi, nu e aşa? Haidem, să ne grăbim. Nerăbdarea mă roade...

Merseră atât de repede cât era posibil. Trecuse de orele trei când ajunseră în sat. îl trecură repede. Limba lui Hendon nu se mai oprea.

— Iată biserica acoperită cu aceeaşi iederă: nimic mai puţin, nimic mai mult. Acolo, hanul *La bătrânul leu roşu;* dincolo, piaţa. Iată Pomul de Mai şi aici fân-

tâna. Nimic nu s-a schimbat, nimic, în afară de oameni, fără

îndoială.

în zece ani, populaţia se schimbă. Mi se pare că îmi amintesc de câţiva, dar nici unul nu mă recunoaşte.

în curând, ajunseră la sfârşitul satului. Atunci apucară pe un drum strâmt, întortocheat, mărginit de păduri bătrâne, pe care merseră în galop cam o jumătate de milă.

Pătrunseră într-o grădină mare de agrement, pe o, poartă impunătoare ai, cărei pilaştrii de piatră, purtau mărci de armonii cu inscripţii dedesubt. Un castel boieresc era în faţa lor.

Fiti bine venit la Hendon Hali, Rege! Strigă Miles. Ah! Este o zi mare! Tatăl meu, fratele meu şi Lady Edith vor fi atât de înnebuniţi de bucurie, că nu vor avea priviri şi vorbe decât pentru mine, transportaţi de revedere şi, astfel, vă va părea, poate, că sunteţi primit cu răceală. Dar, ieşiţi din greşeală, căci veţi constata, în curând contrariul, îndată ce le voi spune că sunteţi copilul meu şi vor şti cât vă iubesc, veţi vedea cum vă strâng ei în braţe pentru dragostea lui Miles Hendon şi cum vă deschid pentru totdeauna casa şi inima.

Un moment după aceea, Hendon descăleca în faţa porţii celei mari, ajută pe Rege să se coboare, îl luă de mână şi intră. Făcură câţiva paşi şi se găsiră într-o sală spaţioasă. Hendon făcu pe Rege să se aşeze cu mai multă grabă decât ceremonie, apoi alergă spre un tânăr aşezat la o masă de scris, în faţa unui mare foc de lemne.

— Sărută-mă Hughes, strigă el, şi spune-mi că eşti mulţumit de întoarcerea mea! Şi cheamă pe părintele

nostru, căci casa nu e casă înainte de a-i fi atins mâna, a-i fi văzut faţa şi ai fi auzit vocea.

Hughes se dădu înapoi mai întâi, apoi făcu o mişcare de surpriză şi fixă o privire severă asupra intrusului. Dar în curând, expresia acestei priviri se modifică, aşa ca sub impulsul unui plan secret şi, în locul nemulţumirii arătă curiozitatea unită cu o reală sau prefăcută compătimire. Apoi, Hughes, zise, cu o voce dulce:

Spiritul tău pare atins, sărman străin! Fără în doială, că, ai suferit lipsuri şi soarta a fost crudă cu tine. înfăţişarea şi costumul tău fac dovada. Drept cine mă iei, tu?

Drept cine? Dar, drept ce eşti, drept Hughes Hendon, zise Miles cu vioiciune.

Celălalt reluă cu aceeaşi voce blândă:

Şi, cine îţi închipui că eşti, tu însuti?

închipuirea n-are ce căuta aici! Vei fi vrând să zici că nu recunoşti în mine pe fratele tău: Miles?

O expresie de surpriză amuzată lumină faţa lui Hughes, care exclamă:

— Ce? Nu glumeşti? Morţii pot să renască? Dom nul fie lăudat, dacă e aşa! Sărmanul nostru băiat pierdut, revenit în braţele noastre după atâta amar de ani! Ah! Asta ar fi prea frumos ca să fie cu adevărat! Te rog, ai

. milă, nu te juca cu mine! Vino la lumină. Lasă-mă să te examinez!

El luă pe Miles de braţ, îl trase la fereastră şi îl examina de la cap până la picioare, făcându-1 să se întoarcă el însuşi învârtindu-se în jurul lui pentru a-1 vedea bine din toate părţile-, pe când fiul rătăcit, plin de bucurie, zâmbea, râdea şi clătina din cap zicând:

— Hai, frate, hai! Nu-ţi fie frică; nu vei găsi nici o părticică şi nici o trăsătură care să nu suporte exame nul.

Priveşte-mă, examinează-mă cum doreşti, bunul meu Hughes. Eu sunt dragul tău Miles, fratele tău pierdut, nu e aşa?

Ah! E o zi frumoasă! Spun că e o zi frumoasă! Dă-mi mâna, obrazul; cred că am să mor de bucurie!

Era gata să se arunce în braţele fratelui său; dar acesta îl ţinu cu mâna la distanţă.

Apoi, plecându-şi capul pe piept, pronunţă cu tristeţe şi plin de emoţie:

—Ah! Dumnezeu, în bunătatea lui să-mi dea tăria de a suporta această amară decepţie!

Miles, umilit, rămase un moment mut; apoi regă-sindu-şi vorba întrebă:

— Ce decepţie? Nu sunt eu fratele tău? Hughes clătină capul cu tristeţe şi zise:

Rog cerul să mi-o dovedească şi ca alţi ochi să găsească asemănarea care scapă alor mei. Vai! Cred că scrisoarea nu spune decât adevărul...

Ce scrisoare?

Aceea pe care am primit-o de peste mare acum şapte ani. Ni se scrie că fratele meu a fost ucis într-o luptă.

E o minciună! Cheamă pe tata. El mă va recu noaşte.

Cum o să chem un mort?

A murit?

Vocea lui Miles se strangula, buzele îi tremurară.

Tatăl meu e mort? Oh! Ce tristă noutate! Jumă tate din bucuria mea s-a dus! Te rog, lasă-mă să-mi văd pe fratele meu Arthur. El mă va recunoaşte şi mă va consola.

Şi el a murit.

Dumnezeu să aibă milă de mine, nenorocitul, ce sunt! Amândoi sunt morti!... Cel mai bun s-a.dus cel mai rău a rămas! Ah! Fac apel la mila dumitale! Nu-mi vei spune că Lady Edith...

A murit? Nu; trăieşte.

Atunci, Domnul fie lăudat, bucuria mea e încă mare! Grăbeşte-te, frate; las-o să mă vadă. Dacă ea n-o să spună că sunt eu... Dar ea va spune. Nu, nu, ea mă va recunoaşte... Sunt nebun dacă mă îndoiesc. Adu-o aici, adu bătrânii servitori; ei, de asemenea, mă vor recu noaşte.

Toţi au plecat, în afară de cinci: Petre, Halsey, David, Bernard şi Marguerit.

Spunând acestea, Hughes ieşi. Miles rămase gânditor un moment, apoi începu să se plimbe prin odaie, murmurând:

— Cele cinci canalii au supravieţuit celor două zeci şi doi de slujitori oneşti şi loiali. E straniu!

Continuă să meargă în lungul şi latul încăperii, mormăind întruna. De Rege uitase cu desăvârşire.

Deodată, Majestatea Sa, zise grav cu un accent de vie compătimire, cu toate că vorbele ar fi putut fi înţelese ca o ironie:

— Nu te pierde în nenorocirea ta, omul lui Dum nezeu! Mai sunt şi alţii în lume, a căror identitate nu

este recunoscută şi ale căror reclamaţii de drepturi sunt trimise la plimbare. Eşti, doar, în tovărăşia unuia.

Ah, Regele meu! Strgă Hendon, roşindu-se uşor. Nu mă condamnaţi. Aşteptaţi şi veti vedea. Eu nu sunt un impostor. Ea, o va spune. Veţi auzi-o de pe cele mai frumoase buze din Anglia. Eu impostor! Ce! Recunosc acest hol bătrân, aceste portrete ale strămoşilor mei şi toate obiectele acestea, care ne înconjoară, cum îşi cunoaşte un copil camera unde e hrănit. Sunt născut aici şi am crescut aici, Seniore. Spun numai adevărul. N-aş vrea să vă păcălesc şi dacă nimeni nu mă crede chiar, eu vă rog să nu vă îndoiţi de mine. N-aş

putea să suport.

Nu mă îndoiesc de tine, zise Regele cu o since ritate şi o simplicitate copilărească.

Vă mulţumesc din adâncul sufletului! Strigă Hendon cu o căldură care arăta că era mişcat.

Regele adăugă cu aceeaşi simplicitate:

— Dar tu, te îndoieşti de mine?'

O vinovată confuzie copleşi pe Hendon. Dar, des-chizându-se uşa, în chiar momentul acela, pentru a intra Hughes, scăpă de obligaţia de a răspunde.

O doamnă frumoasă, îmbrăcată cu bogăţie, venea după Hughes. Mergea încet, cu capul plecat cu privirile fixate pe parchet. Faţa ei era negrăit de tristă. Miles Hendon alergă spre ea, strigând:

— Oh! Edith, draga mea...

Dar Hughes îl dădu cu severitate la o parte şi zise doamnei:

— Priviţi-1. îl recunoaşte-ţi?

La glasul lui Miles, femeia tresări uşor şi obrajii i se împurpurară. Rămase câteva momente într-o nemişcare impresionantă, apoi, încet ridică privirea, tremurătoare şi rece, fixând-o în ochii lui Hendon.

Sângele se retrăgea, puţin câte putin din faţa ce se acoperi cu o paloare mortală, apoi ea pronunţă cu o voce tot atât de moartă ca faţa ei:

— Nu-1 cunosc!

Şi cu un oftat înăbuşit şi un sughiţ stăpânit, ea se întoarse şi ieşi din cameră.

Miles Hendon se prăbuşi pe un scaun cu fata în palme. După un moment de tăcere, fratele său zise slujitorilor:

— L-aţi văzut. II cunoaşteţi?

Ei clătinară din cap în semn negativ. Atunci, stăpânul reluă:

Servitorii nu vă recunosc, domnule. Mi-e frică să nu fie o eroare. Aţi văzut că soţia mea, de asemenea, nu vă recunoaşte, deloc.

Soţia ta! Deodată Hughes fu împins în perete, cu o mână de fier în beregată.

O! Tu, sclav cu inimă de vulpe, acum înţeleg totul! Tu însuţi ai scris scrisoarea care îmi anunţa moar tea, ca să-mi poţi fura logodnica şi bunurile mele. Ah! Afară de aici ca să n-am ruşinea de a-mi mânji sabia mea onorabilă, cu sângele unui atât de mizerabil cara ghios!

Hughes, roşu, sufocându-se, căzu pe un scaun vecin şi porunci

servitorilor să pună mâna pe acest asasin şi să-1 lege. Ei statură la îndoială. Unul din ei obiectă:

E înarmat, cocoane Hughes şi noi suntem cu mâi nile goale.

Ce importă asta! Nu sunteţi destul de mulţi? Puneţi mâna pe el, vă ordon!

Dar Miles îi preveni să reflecteze asupra celor ce vor să facă şi adăugă:

— Mă cunoaşteţi de multă vreme. Nu m-am schim bat. Veniţi dacă vă convine.

Această amintire nu mări deloc curajul servitorilor, care dădură înapoi.

Atunci, duceti-vă, fricoşilor, duceţi-vă şi luaţi-vă arme; puneţi gărzi la porţi în timp ce unul dintre voi se va duce să cheme politia! Strigă Hughes. Şi, întorcân- du-se pe prag, zise lui Miles;

Va fi mai bine pentru dumneata dacă nu încerci să fugi.

Să fug? N-ai teama asta! Căci Miles Hendon este stăpânul lui Hendon Hali şi al tuturor drepturilor lui. Va sta, deci, aici, nu te îndoi o clipă.

CAPITOLUL XXVI
RENEGAT

Regele stătu visător un moment, apoi, ridicând capul, pronunţă:

E ciudat, mai mult decât ciudat! Eu nu pot înţe lege asta.

Nu, nu e ciudat, seniore. Eu îl cunosc şi purta rea lui e foarte naturală. E un scelerat din naştere.

Oh! Eu nu vorbesc de el, domnule Miles. —Nu de el? De cine atunci? Ce este ciudat atunci?

Că nimeni nu caută pe Rege. -Cum? Ce? Nu înţeleg.

—Adevărat? Nu vi se pare ciudat că ţara nu e străbătută în lung şi în lat de curieri şi crainici, descriind persoana mea şi căutându-mă? Nu e un subiect demn de frământare şi de anchete, dispariţia Şefului Statului? Că am dispărut astfel, că m-am pierdut?

— Asta e adevărat, Rege. Uitasem.

Hendon oftă şi zise: „Sărman suflet detracat; încă ocupat de mişcătorul său vis!"

— Dar am un plan care ne va salva pe amândoi. Voi scrie o scrisoare în trei limbi, latină, greacă şi "en gleză, şi tu o vei duce,

degrabă, la Londra în cursul dimineţii. Vei preda-o în mâinile unchiului meu lordul Hertford. Când va vedea-o îmi va recunoaşte scrisul şi va trimite să mă caute.

—N-ar fi mai bine, principe să aşteptăm, aici, până ce am făcut eu însumi, dovada şi am stabilit drepturile mele, recucerindu-mi domeniile? Aş fi atunci, în mai bunăstare de a...

— Tăcere! Ce sunt sărăciile tale de domenii, afa cerile tale vulgare, în comparaţie cu afacerile în care constă binele naţiunii şi tăria Tronului!

Apoi, ca şi când ar fi regretat severitatea cu care vorbise, adăugă cu voce blândă:

~ Supune-te şi n-ai frică, eu te voi stabili în drepturile tale, eu te voi face să reintri în posesia drepturilor tale şi chiar mai mult. Voi şti să-mi aduc aminte şi să mă plătesc.

Spunând aceasta, el luă o pană şi se apucă să scrie: Hendon îl privi un moment cu dragoste, apoi îşi zise: „Dacă ar fi noapte aş gândi că e într-adevăr un rege care vorbeşte. Nu se poate nega, când dispoziţia îl ajută, el tună şi fulgeră ca un adevărat rege. Unde a putut să înveţe aceste maniere? Iată-1 mâzgălind cu râvnă şi trăgând labele lui de muşte pe care le ia drept scriere latinească şi grecească. Şi, dacă imaginaţia mea nu va născoci o poveste cu care să-1 fac să uite acest proiect, voi fi silit să mă prefac mâine că plec în strania misiune pe care va inventa-o pentru mine".

*> Dar, în curând gândurile domnului Miles erau departe de acest incident.

Era atât de obosit de gândurile sale, că atunci când regele îi încredinţa hârtia scrisă, el o luă şi îi dădu drumul în buzunar, fără a-şi da, măcar, seama de acest gest.

„Ce atitudine stranie avea ea! îşi zicea el. Cred că m-a recunoscut... şi cred ca nu m-a recunoscut... Aceste două păreri contradictorii luptă în mine. Le simt şi nu le pot împăca, aşa cum nu pot, prin raţionament, să le separ ori să le dau măcar, o preferinţă uneia sau alteia. Lucrurile se prezintă astfel: ea trebuie să fi recunoscut figura mea, trăsăturile mele, vocea mea. Cum putea să fie altfel? Cu toate acestea, spune că nu mă cunoaşte şi, asta e sigur, pentru că ea nu poate să mintă. Dar, ia să vedem, eu cred că încep a înţelege. Probabil că el a in-fluenţat-o; i-a poruncit să mintă, ar fi constrâns-o. Iată soluţia! Enigma este acum, dezlegată. Ea părea

moartă de frică. Da. Era sub dominarea lui. Am s-o caut, o s-o găsesc, şi, acum când el nu mai e de faţă, va vorbi cu sinceritate, îşi va aduce aminte trecutul, când eram tovarăşi de jocuri şi acest lucru îi va înmuia inima. Astfel, nu mă va mai nega şi mă va recunoaşte, în ea, nu poate fi nimic din trădare... Nu. A fost întotdeauna loială şi sinceră. Mă iubea, odată. Şi, asta e salvarea mea, căci nimeni nu poate trăda ceea ce a iubit o dată".

El se îndreptă repede spre uşă, care, în chiar acel moment se deschisă şi Lady Edith intră.

Era foarte palidă; dar mergea cu un pas sigur, iar ţinuta ei era plină de graţie şi demnitate.

Faţa ei era tot aşa de tristă ca rândul trecut.

Miles se repezi în faţa ei, vesel şi încrezător; dar ea îl opri cu un gest, parcă, de regret. Se aşeză şi îl rugă să facă la fel; aceasta cu tonul cu care se vorbeşte unui oaspete străin şi nu unui prieten vechi.

Surpriza, încurcătura prin care trecu Hendon îl determină să se întrebe dacă, după toate acestea, era cu adevărat acel ce se pretindea că este.

— Domnule, începu Lady Edith, am venit să vă îm părtăşesc o părere. Nebunul nu poate fi eliberat de iluziile lui; dar, fără nici o îndoială, poate fi convins să evite pericolele. Gândesc că visul dumneavoastră vă pare a fi realitate şi, în consecinţă n-are nimic criminal în el. Dar, trebuie să vă debarasaţi, căci e periculos...

Privi pe Miles drept în faţă apoi adăugă:

E, cu atât mai periculos, cu cât dumneavoastră sunteţi exact aceea ce ar fi fost acel pe care 1-am pierdut, dacă era în viaţă.

Pe cerul sfânt, madam', eu sunt!

Gândesc cu sinceritate că sunteţi convins. Nu mă îndoiesc de onestitatea dumneavoastră. Vă pun în gardă, numai. Asta e tot. Bărbatul meu este stăpân în această regiune, puterea lui e mare şi fără limite; lumea prosperă sau piere, după voinţa lui! Dacă n-ati fi semă nat cu omul ce pretindeţi a fi, soţul meu ar fi putut să vă lase plăcerea de a continua în linişte, visul dumneavoas tră. Dar credeţi-mă,.îl cunosc bine şi ştiu ce va face: va spune la toţi că sunteţi un nebun, un impostor şi toată lumea va crede.

Oprind asupra lui Miles, privirea ei gravă, reluă:

— Dacă aţi fi fost Miles Hendon şi dacă el ar fi ştiut-o, dacă toată lumea ar fi ştiut-o, ascultaţi bine ce

vă spun şi cântăriţi bine cuvintele mele, aţi fi trecut prin Acelaşi pericol, pedepsirea dumneavoastră n-ar fi fost mai puţin sigură şi tot nimeni n-ar fi îndrăznit să vă ia apărarea.

— Cred, zise Miles cu amărăciune. Puterea care este în stare să ordone şi să te supui, se face ascultată peste tot unde pâinea şi viaţa sunt în joc, peste tot unde nu mai subzistă nici loialitatea nici onoarea.

O roşeaţă uşoară coloră un moment, obrajii lady-ei Edith facând-o să plece ochii în pământ. Vocea ei, însă, nu trăda nici un pic de emoţie, când relua:

— V-am prevenit. Trebuie să vă sfătuiesc, încă, să plecaţi de aici. Acest om vă va distruge. E un tiran care nu cunoaşte mila. Eu, care, sunt sclava lui, o ştiu. Sărma nii Miles şi Arthur ca şi scumpul meu tutore Richard, sunt în afară de orice contact cu el şi, de fapt, va fi mai bine de dumneavoastră, de a fi cu el decât să vă găsiţi aici în mâinile acestui mizerabil. Pretenţiile dumnea voastră sunt o ameninţare pentru titlul şi posesiile lui. L-aţi atacat în propria sa casă, sunteţi pierdut dacă mai rămâneţi aici. Plecaţi, nu staţi la îndoială.

Dacă n-aveţi bani luaţi punga aceasta, vă rog, şi cumpăraţi servitorii prin bacşişuri ca să vă lase să treceţi...

lată-vă prevenit, sărman suflet, fugiţi cât mai este încă timp.

Miles refuză punga, se ridică şi apropiindu-se de faţa ei, zise:

Acordaţi-mi o favoare... Priviţi-mă bine în faţă... Aşa... Acum, răspundeţi-mi: Sunt eu Miles Hendon?

Nu, nu vă cunosc.

— Juraţi-vă.

Răspunsul dat cu voce slabă, fu categoric:

Jur.

Oh! Asta e de nerecunoscut!

Fugiţi! De ce pierdeţi un timp preţios? Fugiţi, nu vă mai gândiţi decât la salvarea dumneavoastră

în acest moment gărzile se opriră în mijlocul camerei şi o luptă violentă începu. Dar Hendon fu în curând trântit la pământ şi ridicat. Regele fu arestat de asemenea şi, amândoi, puşi în fiare, fură aruncaţi în închisoare.

CAPITOLUL XXVII

IN ÎNCHISOARE

Toate celulele fiind ocupate, cei doi prieteni fură înşiraţi într-o încăpere mare unde, persoane acuzate de delicte mărunte, erau ţinute de obicei. Erau, acolo, vreo douăzeci de captivi de ambele sexe şi de toate vârstele, puşi în fiare. Era o adunătura grosolană şi zgomotoasă. Regele se plângea cu amărăciune de ofensa nemaipomenită adusă regalităţii. Hendon era întunecat la faţă şi tăcut, aproape prăbuşit la pământ. El sosise acasă ca un copil pierdut crescând de bucurie, aşteptându-se să vadă pe toată lumea fericită de întoarcerea lui şi când colo, fusese maltratat şi aruncat în închisoare Visul şi realitatea erau atât de diferite că îl uluiră, făcându-1 să nu mai ştie ce îl adusese în această aventură tragică sau comică. Resimţi ceva, cam ce trebuie să resimtă un om care în timp ce se bucură că a apărut curcubeul, e lovit de trăsnet. Dar, putui câte puţin, gândurile sale confuze

şi penibile se îndepărtară, într-o ordine oarecare şi spiritul său, se fixă asupra Edith-ei. îşi aminti de purtarea ei şi o examina sub toate feţele; dar nu putu să obţină nici o satisfacţie, îl recunoscuse sau nu? Această problemă neliniştitoare îl preocupă multă vreme...

El hotărî, în sfârşit, că îl recunoscuse dar îl renegase pentru că aveau interesul. Acum, el era gata să-şi blesteme numele dar acest nume fusese aşa de multă vreme sfinţit, pentru el, încât văzu că limba lui ar fi în imposibilitate să-1 profaneze.

înveliţi în pături murdare şi infecte, Hendon şi Regele petrecură o noapte rea. Prin mijlocirea unui mic bacşiş, temnicerul aduse lichioruri la câţiva deţinuţi. Urmarea fu că începură cântecele murdare, certurile, strigătele, chefurile şi puţin după miezul nopţii, un bărbat atacă o femeie şi o omorî aproape, lovind-o cu fiarele în cap, înainte ca temnicerul să-i fi putut veni în ajutor.

Acesta restabili liniştea, dându-i agresorului lovituri de ciomag în cap şi peste umeri.

Atunci, orgia încetă şi toţi avură posibilitatea să doarmă, cu condiţia să nu ia în seamă gemetele şi mormăitul celor doi răniţi.

Tot restul săptămânii, zilele şi nopţile trecură la fel; oamenii ale căror figuri, Hendon şi le amintea mai mult sau mai puţin, reveneau în fiecare zi să vadă pe „impostorul", să-1 renege, să-1 înjure şi, în fiecare noapte certurile şi tărăboiul începea. Totuşi, într-o zi se produse o schimbare. Temnicerul introduse un moşneag căruia îi spuse:

— Sceleratul este în sala aceasta. Deschide ochii tăi bătrâni şi dacă poţi, spune care este.

Hendon ridică ochii şi, pentru prima dată de când •se afla în închisoare, avu o senzaţie plăcută, îşi zise: „Este Blake Andrews un slujitor care a slujit toată viaţa lui în familia tatălui meu. Era un om cumsecade, cu suflet cinstit. Fusese altă dată; dar nimeni, azi, nu mai spune adevărul şi toată lumea minte. Acest om mă va recunoaşte, dar mă va renega ca şi ceilalţi".

Moşneagul plimbă privirea în jurul încăpem, examina fiecare figură, una după alta şi, în sfârşit, declară:

Nu văd decât pungaşi mizerabili, drojdia străzi lor. Care este?

Uite-1, zise temniceFul. Examinează acest animal şi spune ce gândeşti.

Moşneagul se apropie de Hendon, îl privi lung, grav, apoi dând din cap, zise:

într-adevăr, acest individ nu este Hendon şi n-a fost niciodată!

Ai dreptate! Bătrânii tăi ochi sunt încă sănătoşi. Dacă eram Hughes, aş înhaţă pe această secătură şi...

Temnicerul termină ridicându-se pe vârful picioarelor ca şi când ar fi fost atârnat de o spânzurătoare imaginară, în timp ce făcea un zgomot din gât, simulând sufocarea.

Bătrânul reluă hain:

— Să mulţumească lui Dumnezeu că nu i s-a în tâmplat mai rău. Eu dacă aş avea putere şi aş dispune de acest bandit, dacă nu aş face să fie fiert cu încetul, să-mi spui mie „cuţu"!

Temnicerul avu un râs de hienă şi zise:

— Dă-i o probă din mintea ta, moşnege. Toti o fac, de altfel şi asta te va amuza.

Temnicerul ieşi: Atunci bătrânul se aşeză în genunchi şi murmură:

— Domnul fie lăudat! V-aţi întors stăpâne! Vă credeam.mort de şapte ani şi iată că trăiţi! V-am recu noscut imediat şi era greu pentru mine să păstrez o ati tudine indiferentă şi să mă prefac a nu vedea, aici, decât bandiţi şi jefuitori de drumul mare. Sunt bătrân şi sărac, domnule Miles; dar, spune un cuvânt şi mă voi

duce să strig în gura mare adevărul, chiar dacă ar trebui să fiu strangulat pentru aceasta.

— Nu, zise Hendon, aceasta te-ar pierde şi ar fi de puţin folos pentru cauza mea. Dar, îţi mulţumesc, fiindcă graţie ţie, am descoperit un pic de speranţă.

Bătrânul servitor deveni foarte util lui Hendon şi Regelui, căci el venea de mai multe ori pe zi, sub pretextul de a „înfunda" pe impostor şi de fiecare dată aducea câteva gustări pentru a îndulci regimul de închisoare, în afară de acestea, el aducea noutăţi. Hendon dădea Regelui cele mai bune bucate fără de care acesta n-ar fi putut trăi, fiindcă îi era imposibil să mănânce hrana grosolană dată de temnicer. Pentru a nu deştepta bănuieli, Andrews nu făcea decât vizite scurte; dar se angaja ca să aducă de fiecare dată ceva informaţii pe care le dădea şoptind lui Hendon, printre injuriile grosolane ce profana în gura mare şi pe care orice deţinut le putea auzi.

Numai aşa află, încet, încet, Miles, istoria familiei sale. Arthur murise de şase ani. Această pierdere adăugată lipsei de noutăţi de la Miles, zdruncină sănătatea tatălui. Simţindu-şi sfârşitul apropiat, el îşi exprimă dorinţa să vadă pe Hughes şi Edith unindu-se înaintea morţii lui. Edith imploră un termen sperând întoarcerea lui Miles. Atunci sosi scrisoarea care aducea noutatea morţii acestuia. Această lovitură copleşi pe sir Richard care, deodată cu Hughes, insistă din nou asupra căsătoriei. Edith se ruga pentru încă o lună amânare, apoi o a doua, apoi o a treia, în sfârşit, căsătoria a fost celebrată la patul morţii lui boier Richard.

Această însoţire nu era fericită. Se povestea în toate ţinuturile că puţin după ceremonie, soţia găsise printre hârtiile soţului ei, mai multe ciorne ale scrisorii fatale şi că îi reproşase acestuia de a fi grăbit căsătoria şi astfel de a fi grăbit moartea lui Sir Richard printr-o invenţie mârşavă.

Poveşti asupra cruzimii lui Hughes faţă de Lady Edith şi servitori, circulau cam peste tot, căci după moartea tatălui său, el îşi aruncase masca şi se arăta un stăpân tiranic, faţă de toţi cei ce depindeau de el.

Dar fu un moment când regele ascultă poveştile lui Andrews cu un interes viu. Aceasta, când vizitatorul zise:

— Se vorbeşte că Regele e nebun. Dar, vă rog, nu suflaţi o vorbă, căci, oricine va repeta aceasta va fi pedepsit cu moartea.

Majestatea Sa fixă pe bătrân şi zise:

Regele nu e nebun, omule şi ai face mai bine dacă te-ai ocupa de ceea ce te priveşte decât de aceste vorbe fără sens!

Ce vrea, bre, copilul acela? întrebă Andrews, sur prins de această apostrofă neaşteptată.

Hendon îi făcu semn să schimbe această conversaţie dar Andrews, fără să insiste asupra chestiunii sale, îşi urmă subiectul:

Răposatul rege va fi înmormântat la Windsor, peste două zile, adică la 16 ale lunii; iar noul rege va fi încoronat la Westminster, la 20...

Mi se pare că trebuie să-1 regăsească, mai întâi, murmură Majestatea Sa, care, adăugă, aparte, pentru sine: „Dar se va vedea aceasta şi, voi fi şi eu acolo".

— Sub numele de...

Dar moşneagul se opri la un semn al lui Hendon. Apoi, reluând urma povestirii sale:

Şir Hughes va asista la încoronare şi nutreşte speranţa că va primi cu această ocazie titlul de „pair", căci e foarte bine cu lordul Protector.

Care lord protector? întrebă Majestatea Sa.

înălţimea sa, ducele de Somerset.

Dar nu e decât unul singur: Seymour, conte Hertford.

Regele întrebă cu un ton sever:

De când e lord protector?

De la sfârşitul lunii ianuarie.

Şi, vă rog, cine i-a dat acest titlu?

El, şi Marele Consiliu, cu agrementul Regelui. Majestatea Sa tresări violent:

Regele! Strigă el. Care rege oameni buni?

Ce rege, cu drept cuvânt! (Dar bunul Dumne zeu, de ce nelinişteşte astfel acest copil?)

Pentru că nu există decât unul singur, nu e greu de răspuns: Majestatea Sa preasfintită, regele Eduard VI.

Dumnezeu să-1 aibă în sfânta lui pază! Da, şi e un drag şi graţios băieţaş, fie el nebun sau nu, şi se spune că starea lui se îmbunătăţeşte din zi în zi, de laudele pentru el sunt pline toate gurile, toti îl binecuvântează şi toţi se roagă lui Dumnezeu să domnească multă vreme peste Anglia. Aceasta, fiindcă a început printr-un act de umanitate, salvând viaţa bătrânului duce de Norfolk.

Acum, va abroga câteva legi crude care oprimă şi strivesc poporul.

Aceste noutăţi înmărmuritoare amuţiră pe Rege şi îl cufundară într-o atât de adâncă şi penibilă gândire că nu mai auzi urmarea cuvintelor moşneagului. El se întreba dacă „băieţaşul" era cerşetorul pe care el îl lăsase în palat, îmbrăcat cu propriile sale haine. Acest lucru nu părea posibil. Manierele şi vorbele sale 1-au trădat cu siguranţă, dacă ar fi pretins că el este Prinţul de Galles şi în cazul acesta ar fi fost alungat şi s-ar fi făcut cercetări pentru regăsirea adevăratului prinţ.

Era posibil ca totuşi Curtea să fi ales în locul lui pe cineva din nobleţe? Nu. Unchiul său nu ar fi admis aşa ceva. El era preaputernic şi ar fi strivit cu siguranţă o astfel de mişcare. Presupunerile băiatului nu-1 ajutau cu nimic să pătrundă misterul şi cu cât se deda mai mult la acesta, cu atât se încurca mai mult, cu atât îl durea capul şi cu atât mai puţin putea să doarmă.

Nerăbdarea lui de a pleca la Londra creştea din ceas în ceas şi captivitatea îi devenea intolerabilă.

Toate încercările lui Hendon de a reconforta pe Rege, eşuară, dar, două femei care erau încătuşate lângă el reuşiră mai degrabă. Gratie intervenţiei lor, prinţul se astâmpără şi învăţă puţin să rabde. Le era recunoscător şi începu să le iubească şi să găsească reconfortare în blânda şi binefăcătoarea influenţă a prezenţei lor. Le întrebă de ce erau în închisoare şi când răspunse că erau baptiste, el zâmbi şi se interesă:

— Este asta, o crimă care merită închisoarea?

Pe o parte, aş regreta-o, fiindcă vă voi pierde; dar nimeni n-o să vă poată ţine aici prea mult, pentru un asemenea fapt.

Ele nu răspunseră; dar expresia feţelor lor, tulbura pe Rege, care reluă cu vioiciune:

— Dumneavoastră, tăceţi... Aveţi bunătatea să-mi spuneţi: nu există altă pedeapsă pentru aceasta? Vă rog spuneţi-mi că nu e.

Ele încercară să schimbe conversaţia, dar temerile sale se deşteptară şi îl urmăreau:

— Vă biciuiesc? Nu, nu, nu se poate să fie atât de cruzi! Spuneţi că aşa nu se întâmplă. N-ar vrea-o ei, spuneţi!

Femeile păreau confuze şi dezorientate, dar tot nu se puteau hotărî să răspundă. Una, zise, în fine, cu o voce tremurătoare de emoţie:

Oh! Ne sfâşii inima micuţule, Dumnezeu, nu mai, ne va ajuta să

suportăm...

E o religie! întrerupse regele. Atunci, vă vor bi ciui, aceste brute cu inima de piatră!

Dar nu plângeţi! Nu pot să suport. Aveţi curaj, îmi voi recuceri titlul la timp, spre a vă salva de această situaţie groaznică, şi nimic nu va mai trebui.

Intr-o dimineaţă când regele se trezi din somn, femeile nu mai erau acolo. „Sunt salvate", zicea el bucuros şi, adăuga cu tristeţe.:

— Dar nenorocire mie, căci ele mă reconfortau. Fiecare din ele îi lăsase, ca amintire o bucată de

panglică prinsă în ac pe haina lui. El îşi promise să le păstreze totdeauna, să revadă dragele lui prietene îndată ce va fi liber şi să le ia sub protecţia lui.

în chiar momentul acela, temnicerul intră însoţit de câteva ajutoare şi porunci deţinuţilor să iasă în curte. Regele era bucuros. Era o binecuvântare să revadă ce-

nil albastru, să respire aerul curat. Era nerăbdător şi se enervase de încetineala gardienilor; dar, în fine, veni şi rândul lui. Fu ridicat din locul său şi invitat să urmeze, cu Hendon, pe ceilalţi prizonieri.

Curtea în patru unghiuri era pavată. Prizonierii pătrunseră în ea printr-o boltă groasă de zidărie şi fură aranjaţi la rând, cu spatele la zid. O frânghie fii întinsă prin faţa lor şi gardienii îi supravegheau. Dimineaţa era friguroasă şi neguroasă; iar zăpada care căzuse în timpul nopţii, albea marele spaţiu gol sporind tristeţea locurilor. Din clipă în clipă, sufla un vânt îngheţat şi mătura zăpada din toate părţile.

în mijlocul curţii şedeau două femei legate de stâlpi. Dintr-o privire, Regele recunoscu pe prietenele sale. Tresări şi zise: „Vai, nu sunt libere cum gândeam. E de crezut că asemenea creaturi vor cunoaşte biciul, în Anglia! Ah! E o ruşine!... Şi, când te gândeşti că asta nu se petrece într-o ţară păgână ci în creştina Anglia! Vor îndrăzni s-o facă şi, eu, pe care ele 1-au ajutat şi 1-au întărit cu bunătatea, va trebui să fiu martor la răul ce li se face!

Nu e, oare, ciudat că eu, izvorul, însuşi, al puterii, în acest vast regat, sunt în neputinţă de a le proteja? Dar, aceşti păgâni să deschidă bine ochii, căci va veni o zi când voi cere de le ei o socoteală severă pentru această faptă. Pentru fiecare lovitură ce vor aplica, atunci, vor primi o sută".

O poartă se deschise larg şi o mulţime de oameni intră în curte, apoi făcu cerc în jurul celor două femei pe care le ascunse vederii Regelui. Un preot intră, trecu prin mulţime şi fu, de asemenea ascuns de ea. Acum,

regele auzea Vorbindu-se din două părti, fea întrebări şi răspunsuri; dar nu distingea cuvintele.

La o parte era zgomot, cineva se agita. Numeroşi gardieni plecau şi veneau trecând prin acea parte a mulţimii, care se găsea în locul opus celor două femei şi, pe măsură ce preparativele mergeau spre sfârşit, liniştea devenea din ce în ce mai adâncă.

în sfârşit, la un ordin, lumea se dădu la o parte şi, Regele văzu atunci un spectacol care îl făcu să tremure până în măduva oaselor: Se îngrămădiseră vreascuri în jurul celor două femei şi un om stând pe vine le dădea foc.

Femeile, cu capetele aplecate, îşi ascundeau faţa în palme. Flăcările galbene începeau a sui în jui al vreascurilor care trosneau şi plesneau-, răspândind nn fum albastru pe care vântul îl împrăştia. Preotul, ^u mâinile ridicate începu să spună o rugăciune, în acel moment, două fete tinere trecură, alergând, pe poa *a cea mare şi, cu ţipete ascuţite, se repeziră până la [4r]~-meile legate la stâlpi. Gărzile le dădură imediat l? o parte. O mână solidă reţinu pe una din ele; dar cealaltă scăpă strigând că ea vrea să moară cu mama ei şi, înainte de a fi putut fi reţinută îşi aruncase braţele de gâtu! acesteia. Fu smulsă când rochia îi era, deja, în flăcări Doi sau trei oameni o ţinură si-i scoase jupa, pe care o aruncară în foc.

Ea se zbătea să scape spunând că, acum va fi singură pe lume şi se rugă să fie lăsată să moară odată cu mama sa.

Cele două fete nu încetară să fie lăsate libere. D >\ deodată, stăpânind acest tumult, se auziră horcăinr c

agoniei care sfâşiau inima. Regele părăsind cu ochii pe cele două fete, privi rugul; dar îndată se întoarse cu faţa spre zid zicându-şi: „Aceea ce am văzut, nu va ieşi niciodată din amintirea mea; cât voi trăi voi revedea-o, în fiecare zi, în vegherile mele şi în vis, noaptea. Ce bine ar fi făcut Dumnezeu dacă mă făcea orb!"

Hendon supraveghea pe Rege şi îşi zicea, cu satisfacţie: „Starea lui se îmbunătăţeşte. Se schimbă; devine mai blând. Dacă îşi păstra obiceiul ar fi înjurat pe aceşti oameni, ar fi strigat că el e Regele şi ar

fi ordonat că femeile să fie puse în libertate, în curând, ideea lui fixă va trece, o va uita şi sărmanul său spirit, se va însănătoşi. Dumnezeu să grăbească numai, ziua aceea!"

în aceeaşi zi, mai mulţi deţinuţi noi, fuseseră aduşi pentru noapte. Ei erau escortaţi în diferite părti ale regatului pentru a-şi face pedepsele la care erau condamnaţi.

Regele vorbi cu ei. îşi luase sarcina, chiar de la început, de a se instrui în vederea exercitării regalităţii sale, întrebând pe deţinuţi, ori de câte ori aveau ocazia şi, povestea suferinţelor acestora, îi sfâşia inima.

Printre noii veniţi, era o sărmană femeie pe jumătate oarbă, care furase doi metri de postav, unul ţesător şi pentru aceasta urma să fie spânzurată. Un altul, un bărbat, era acuzat că ar fi furat un cal. Dovada nu fusese făcută şi el îşi închipuia că a scăpat de funie; dar abia pus în libertate, a fost arestat din nou pentru motivul că ar fi omorât o căprioară în parcul regal. Vina fusese stabilită şi, acum, era dus la galere.

Altul, era un ucenic de negustor, al cărui caz particular mişcă pe Rege. într-o noapte, băiatul găsise un

şoim care scăpase de la stăpânul său. îl prinsese şi îl adusese acasă la el; dar curtea găsind că acesta era un furt, îl condamnase pe băiat la moarte.

Regele era revoltat de aceste neomenii şi porunci lui Hendon să spargă uşa închisorii şi să fugă cu el la Westminster, astfel ca să se poată urca pe tron şi cu această ocazie să proclame un armistiţiu care va salva viaţa acestor nenorociţi.

„Sărman copil! oftă Hendon, aceste poveşti întunecoase, i-au redeşteptat boala! Dacă nu era această supărătoare întâmplare, ar fi fost vindecat în scurtă vreme".

în închisoare era şi un bătrân om de legi, cu fata energică şi cu aerul îndrăzneţ. Trei ani în urmă, el scrisese un pamflet contra lordului Cancelar, acuzându-1 de nedreptate. Pentru acest fapt, fusese condamnat să i se taie urechile, să fie şters din barou şi pe deasupra, să plătească o amendă de trei mii de lire, ori să fie închis pe viaţă, în urmă, el repetase ofensa şi acum era condamnat să-şi piardă „aceea ce mai rămăsese din urechile lui", să plătească cinci mii de lire amendă, să fie însemnat cu fierul roşu pe amândoi obrajii şi să rămână în închisoare pe viaţă.

Acestea sunt semne onorabile, zise el şi ridicân-du-şi părul cenuşiu arătă trunchiurile mutilate ale celor ce, altă dată, fuseseră urechile lui.

Ochii Regelui străluciră arzător. Strigă:

— Nimeni nu vrea să mă creadă şi nici tu nu mă vei crede. Dar puţin importă: înainte de a trece o lună, vei fi liber, în plus, legile care te-au dezonorat şi care fac ruşinea numelui englez, vor fi şterse din cod. Lumea e rău făcută: regii ar trebui, uneori să meargă la şcoala propriilor legi ale lor şi, astfel vor învăţa mila.

CAPITOLUL XXVIII SACRIFICIUL

Miles începea să se sature de şedere, în sfârşit, rândul lui de judecată sosi. Era fericit, căci sentinţa, oricare ar fi fost ea, i se părea preferată închisorii. Dar se înşela. Spre marea lui tulburare se văzu condamnat ca agresor al proprietarului lui Hendon Hali, şi „ca vagabond periculos", la două ore de expunere la stâlpul infamiei. Pretenţiile lui de a fi fratele reclamantului şi moştenitor legal al titlurilor şi bunurilor lui Hendon fură primite cu dispreţ şi declarate nedemne de atenţie.

El tuna şi fulgera, profera ameninţări mergând la ispăşire; dar aceasta nu schimbă cu nimic.

Cel mult, purtarea lui ireventioasă, îi aduse câteva ghionturi din partea gardianului care îl conducea.

Regele neputând parveni să treacă prin mulţimea care mişuna între el şi Hendon, trebuia să urmeze de departe pe bunul lui prieten şi servitor. El însuşi era gata să fie condamnat la ciomăgeală pentru că s-a găsit într-o astfel de urâtă tovărăşie; dar având în vedere vârsta lui prea tânără, se alese doar cu un avertisment.

Când în sfârşit, lumea se opri, el alergă cu înfrigurare în jur, căutând un loc favorabil pentru a aluneca către prieten, lucru la care nu ajunse decât după multe dificultăţi şi multă vreme... Tovarăşul lui şedea acolo, suferind pedeapsa infamantă, servind de distracţie populaţiei mârşave, el, păzitorul regelui Angliei!

Eduard auzea bine citirea sentinţei; dar el nu-şi putea da seama de ceea ce însemna ea. Mânia lui se stârni când văzu ce nouă umilire era aplicată unuia din Casa Sa şi atinse paroxismul când un ou aruncat în aer, se sparse în obrazul lui Hendon şi auzi croncăniturile vesele ale mulţimii provocată de acest incident.

Sări în spaţiul liber şi aşezându-se în faţa agentului de serviciu, strigă:

Ruşine vouă! E servitorul meu... Daţi-i imediat drumul! Eu sunt...

Oh, linişte! exclamă Hendon, înfricoşat. Vă pier deţi. Nu-1 luaţi în seamă, domnule agent; e nebun.

Nu te osteni să dai sfaturi, omule. N-am destulă minte ca să-i dau şi lui; dar ca să-1 învăţ ceva sunt dis pus. Şi întorcându-se către unul din subordonaţii săi, comandă:

Dă acestui tânăr smintit una sau două lovituri de curea ca să-1 disciplinezi puţin.

O jumătate de duzină i-ar prinde şi mai bine, îşi dădu părerea şir Hughes care venise călare, cu un moment mai înainte, pentru a se bucura de acest spec tacol plăcut.

Puseră mâna pe Rege. El nu se zbătu, măcar, atât, era de uluit, la gândul monstruosului ultragiu, la care, se pregăteau să supună augusta lui persoană. Istoria păstra amintirea bătăii cu vergi a unui rege al Angliei

şi, gândul de a fi obligat să furnizeze duplicatul acestei pagini ruşinoase, era intolerabil. Era prins că într-o plasă şi n-avea nici un ajutor de sperat. Trebuia să sufere această pedeapsă ori să ceară iertare, spre a scăpa de ea. Aspră alternativă! Se hotărî să sufere loviturile: un rege putea să se resemneze, dar nu să se roage.

In timpul acesta, Miles Hendon, rezolvă dificultatea:

Lăsaţi-1 să plece, pe copil, zise el. Nu vedeţi, câini fără inimă, cât e de mic şi de plăpând? Lăsaţi-1 să plece. Primesc eu loviturile pe care trebuia să le pri mească el.

Doamne, ce idee minunată, pentru care îţi mul ţumesc! strigă şir Hughes cu faţa strălucind de o bu curie diabolică. Lăsaţi-1 să plece pe micuţul cerşetor şi, în locul lui dati-i, acestui semeţ, o duzină de lovituri bine aplicate.

Regele era gata să ridice un protest viguros, dar Hughes îl opri cu această remarcă eficace:

— Bun, vorbeşte şi uşurează-ti inima; dar să ştii că pentru fiecare cuvânt ce vei pronunţa, el va primi şase lovituri în plus.

Hendon fu legat din nou la stâlp, cu spatele gol, şi în timp ce primea loviturile de bici, sărmanul rege, micuţ, întorcea capul şi lacrimi neregale îi curgeau pe obraji. Ah! Inimă bună, îşi zicea el. Această faptă loială nu-mi va ieşi niciodată din minte. Nu o voi uita

şi... pe ei cu atât mai puţin, adăugă el cu foc. Cu cât se gândea mai mult, cu atât purtarea lui Hendon îi apărea mai nobilă şi mai frumoasă şi cu atât simpatia, pentru el, îi creştea, îşi spunea: „Acel care salvează pe prinţul său de răni şi de o moarte posibilă, cum a făcut el pentru mine,

îndeplineşte un mare act; dar acest lucru e prea puţin, nu e nimic, chiar, faţă cu faptul de a scăpa pe prinţul său de ruşine!"

Hendon nu scoase un ţipăt sub loviturile biciului şi le suportă durerea crudă cu răbdarea soldatului.

Aceasta, împreună cu faptul de a fi luat asupra lui loviturile pe care trebuia să le primească copilul, îi aduse respectul mizerabilei mitocănii care era strânsă acolo. Sarcasmul şi ţipetele tăcuseră şi nu se mai auzea decât şuieratul biciului. Liniştea care stăpânea acum, în timp ce Hendon era din nou la stâlpul infamiei, contrasta viu cu iadul de insulte care domnise până acum câteva clipe.

Regele se apropie încet de Hendon şi îi murmură la ureche:

— Nici un rege nu va putea să te înnobileze, suflet mare şi bun, căci Acel care este deasupra regilor, a fă- cut-o deja. Dar un rege poate confirma oamenilor no bleţea ta.

El ridică biciul căzut jos şi lovind cu el, uşor, umerii însângeraţi ai lui Hendon, pronunţă cu voce joasă:

— Eduard al Angliei te face conte!

Hendon era mişcat. Lacrimile îi umpleau ochii dar, în acelaşi timp îi apăru comicul situaţiei şi avu toate greutăţile din lume să-şi înfrâneze pofta de râs. A fi legat la stâlpul infamiei, gol, însângerat şi, deodată, să te găseşti transportat la vertiginoasa splendoare a comitatului, nu e asta limita extremă a comicului! „Acum, îşi zise el, iată-mă încărcat, foarte frumos, de zornăială! Cavalerul regatului visurilor şi umbrelor, a devenit un conte fantomă! Ce zbor ameţitor pentru o aripă fără pene! Dacă, aceasta continuă, voi fi arătat,

în curând, ca un Pom de Mai, încărcat cu scânteietoare nimicuri şi amintiri din mărfuri de ocazie. Dar eu le apreciez, cu toată lipsa lor de valoare, căci le datorez afecţiunii.

Aceste sărmane demnităţi, date în glumă, care îmi vin fără a fi fost solicitate, dintr-o mână curată şi din-tr-o inimă dreaptă, îmi sunt mai scumpe decât demnităţile reale, cumpărate prin servilism, de la o putere rea şi interesată".

Teribilul domn Hughes întoarse calul, îi dădu pinteni şi se îndepărta. Pentru a-1 lăsa să treacă, peretele mişcător se deschise şi se închise în linişte. Nimeni nu îndrăznea să facă o constatare în favoarea deţinutului sau să-1 laude; dar această lipsă de manifestări era un omagiu suficient din partea mulţimii. Un ultim venit, care, nefiind în curent cu ceea ce se petrecuse, trimise o înjurătură „impostorului" şi voia să-i arunce în cap o pisică moartă, fu la moment înlăturat cu lovituri de picior şi cu ghionturi. Fără vorbă, apoi, o linişte adâncă se stabili din nou.

CAPITOLUL XXIX
LA LONDRA

După ce Hendon îşi termină pedeapsa, fii eliberat şi somat să părăsească ţinutul şi să nu mai revină niciodată I se aduse sabia, catârul şi măgarul.

Se urcă în şa şi porni cu Regele. Lumea se dădea la o parte cu o diferenţă, respectuoasă, pentru a-1 lăsa să treacă şi se risipi, cum plecară ei.

Hendon se cufundă, în curând, în gândurile sale. Mai multe chestiuni, de înaltă importanţă, se puneau. Ce trebuie să facă? Unde să se ducă?

îi trebuia sau un sprijin puternic sau să renunţe, pentru totdeauna, la moştenirea lui şi să rămână sub părerea ce se făcuse despre el, că ar fi un impostor. Unde, putea el, să spere că va 'găsi acest sprijin puternic? într-adevăr era, aici, o chestiune care îl punea în încurcătură

în fine, întrevăzu o posibilitate, infimă desigur, dar totuşi demnă de consideraţie, din lipsă de ceva mai bune, să obţină asistenţa necesară, îşi aminti ceea ce spusese bătrânul Andrews de bunătatea tânărului rege, de generoasa lui intervenţie în favoarea umililor şi asupriţilor. De ce n-air încerca să-i vorbească şi să-i implore dreptatea?

— Da, dar un pârlit aşa de straniu împopoţonat va fi el admis în augusta faţă a monarhului? Nu importă, el trebuie să încerce: ca să treci peste pod, trebuie mai întâi să ajungi la el. Nu era el un bătrân veteran bogat în invenţii şi experienţe? Va ajunge cu siguranţă, să-şi croiască un drum. Da, pornise să meargă în Capitală. Poate că bătrânul prieten al tatălui său, domnul Humphrey Marlow, îl va ajuta. „Acest bătrân bun, Humphrey, primul nobil al bucătăriei defunctului

rege sau al altor lucruri". Miles nu-şi aducea aminte exact al cărui lucru era.

Acum când găsise un aliment pentru energia lui, un obiectiv bine definit de atins, negura umilinţei deprimante care se abătuse pe spiritul său, se ridica şi se împrăştia. Ridică fruntea şi privi în jurul lui. Fu mirat de a fi parcurs deja un drum atât de lung: satul era mult departe în urma lui. Regele îl urma, cu capul aplecat, absorbit şi el, de asemenea de gândurile şi proiectele lui.

Un gând tulburător întunecă deodată liniştea nouă a lui Hendon: copilul o fi vrând, oare, să revină în oraş, sau în timpul scurtei sale Vieţi nu cunoscuse acolo decât răul şi cea mai neagră mizerie? Chestiunea trebuia pusă. Hendon strânse hăţurile şi se adresă Regelui:

Am uitat să vă întreb unde mergem. Vă rog, or dinele dumneavoastră, monseniore!

La Londra!

Hendon reîncepu mersul, fericit şi surprins de acest răspuns.

Ziua se scurse fără incidente demne de remarcat în afară de acela cu care se încheia. Către orele zece în seara de 19 februarie, ajunseră la Podul Londrei unde mişuna o mulţime de oameni, gesticulând, strigând, aclamând, ale căror feţe, aprinse de băutură păreau fantastice la lumina nenumăratelor torţe. Tocmai în momentul acesta, capul fără viaţă al vreunui mare duce sau alt personaj, căzu între ei, lovi pe Hendon peste cot apoi se rostogoli la pământ sub picioare. Aşa e vanitatea şi nestabilitatea operelor omeneşti în lumea aceasta! Bunul rege defunct, nu era mort decât de trei săptămâni, de trei zile, numai, odihnea în mormânt şi, deja, decad ornamentele alese cu atâta greutate pentru marii regatului său, pentru a decora măreţul său Pod. Un cetăţean se împiedică de cap şi, cu al lui propriu, lovi în spate pe unul care se afla în faţa lui. Acesta, se întoarse şi, repezi o lovitură de pumn, primei persoane care îi veni în mână; dar fu repede pus la loc de un prieten al acestuia din urmă. Timpul era cu adevărat favorabil pentru luptele nevinovate, căci sărbătorile de a doua zi, ziua încoronării, începuseră deja. Fiecare era cu capul plin de băutură şi patriotism. După cinci minute, luptele inocente se întindeau pe un spaţiu destul de mare. Intre orele zece şi miezul nopţii, ele se desfăşurau pe un pogon de teren şi devenise tărăboi, învălmăşeală, în vremea aceasta, Hendon şi Regele erau despărţiţi unul de altul, fără

speranţă de a se regăsi, pierduţi în vâltoarea maselor omeneşti care urlau şi, unde îi vom lăsa.

CAPITOLUL XXX PROGRESELE LUI TOM

în vreme ce regele rătăcea prin ţară, îmbrăcat sărăcăcios, hrănit mizerabil, bătut şi batjocorit de vagabonzi, băgat la închisoare cu hotii şi asasinii, luat drept nebun şi impostor, de către toată lumea, falsul rege, Tom Canty, se bucura, în linişte, de cu totul altă existenţă.

Când 1-am părăsit, domnia începuse să-i arate o parte strălucitoare, care, în fiecare zi, se mărea, aşa fel că puţin mai trebuia ca să-i pară scânteietoare ca soarele şi plină de fericire, îşi pierdea temerile, îndoielile se spulberau, stângăcia dispărea făcând loc îndemânării şi încrederii în sine. Profita, în fine, de cunoştinţele copilului, pentru bici. Poruncea lady-ilor Elisabeth şi Jane Grey să vină la el când dorea să se joace sau să vorbească; iar când nu mai avea nevoie de ele, le dădea drumul în modul cel mai natural. Acum, nu mai era surprins de sărutul mâinii din partea acestor nobile personaje, când îl părăseau, îi plăcea să fie aşezat în pat,

seara, cu mare pompă şi îmbrăcat dimineaţa cu un ceremonial ce nu se mai termina.

Simţea o plăcere orgolioasă să meargă la masă urmat de cortegiul strălucitor al ofiţerilor Coroanei şi de nobilii din garda lui, în aşa măsură, că îndoi numărul acestora, urcându-1 la o sută de nobili, îi plăcea să audă sunând de-a lungul coridoarelor şi vocile repetând la distanţă: Loc Regelui! îi plăcea să fie aşezat pe tron în Consiliu şi părea să fie mai mult decât purtătorul de cuvânt al lordului Protector, îi plăcea să primească pe ambasadorii marilor puteri şi suitele lor strălucitoare, să audă de la ei, mesajele afectuoase ale iluştrilor monarhi care îl numeau: „Fratele meu". Oh! Fericit Tom Canty, de mai înainte din Offal Court!

Se bucura de îmbrăcămintile lui splendide şi îşi comanda altele. Găsi că cei patru sute de servitori ai săi, sunt prea puţini pentru mărirea lui şi întrei numărul lor. Linguşelile curtenilor slugarnici erau acum o muzică dulce pentru urechile lui. Rămânea bun şi blând, apărător neobosit al tuturor oprimărilor şi făcea, fără răgaz, război legilor injuste. La ocazii, dacă se simţea ofensat, se întorcea către un conte sau un duce şi îi arunca o privire care-1 făcea să tremure...

Odată, regala lui „soră", „oribil de sfântă" Lady Mary, luându-se la discuţie cu el privitor la înţelepciunea actului pe care îl îndeplinise el, graţiind atâta lume, care merita să fie întemniţată, spânzurată sau arsă, îi aminti că închisorile augustului său tată defunct, conţinuseră adesea şaizeci de mii de oameni deodată şi că pe timpul admirabilei sale domnii, el dăduse pe mâna călăului şapte mii două sute de hoţi şi tâlhari. Atunci,

copilul debordând de o generoasă indignare, îi porunci să se retragă în apartamentul ei şi să roage pe Dumnezeu să se îndure a-i scoate piatra pe care ea o are în piept şi să-i pună o inimă omenească.

Tom Canty, nu fusese el tulburat niciodată la gândul sărmanului principe legitim care îl tratase cu atâta bunătate şi care se repezise cu atâta căldură pentru a-1 răzbuna contra santinelei obraznice de la poarta palatului?

Da, primele lui zile şi nopţi regale, erau aproape, în întregime, pline de gânduri triste, privitoare la prinţul dispărut şi de dorinţe sincere de înapoiere şi fericită reintegrare a drepturilor sale ereditare. Dar timpul trecea; prinţul nu se întorcea. Tom se deda din ce în ce la noile sale ocupaţii seducătoare, atât de bine, că încetul cu încetul, monarhul dispărut se şterse, aproape, din mintea lui; iar când, întâmplător, îi revenea, era ca un spectru nedorit, căci atunci, Tom se simţea vinovat şi ruşinat.

Sărmana lui mamă şi surorile lui, urmau acelaşi drum în spiritul lui Mai întâi el suferea pentru ele, do-Tea să le regăsească, dar, în urmă, gândul de a le vedea într-o zi oarecare în zdrenţele şi murdăria lor, copleşin-• du-1 cu îmbrăţişările, scoţându-1 din situaţia lui plăcută şi readucându-1 la mizerie şi înjosire, îl făcea să tremure, în fine, ele încetară, aproape, de a-i mai tulbura gândurile.

Şi era mulţumit, chiar fericit, căci de câte ori feţele lor posomorâte şi acuzatoare îi apăreau în minte, el / se simţea mai de dispreţuit decât un pahar făcut din pământ.

în acel 19 februarie, la miezul nopţii, Tom Canty dormea în somptuosul pat din palat, păzit de servitori credincioşi, fericiţi, căci a doua zi era ziua fixată pentru încoronarea sa solemnă ca Rege al Angliei. La aceeaşi oră, Eduard, adevăratul rege, suferind de foame şi de sete, murdar, prăpădit de oboseala drumului făcut, îmbrăcat din bucăţi şi petice, rezultat al învălmăşelii, era busculat într-o mulţime

de oameni ce urmăreau cu un viu interes, grupurile de lucrători care se duceau şi veneau ca furnicile în jurul aşezămintelor mănăstireşti, lucrând la ultimele pregătiri pentru încoronarea Regelui.

CAPITOLUL XXXI
PROCESIUNEA NOULUI REGE

Când Tom Canty se sculă a doua zi de dimineaţă, o rumoare asurzitoare umplea spaţiul. Era o muzică pentru urechile sale; muzică ce arăta că poporul englez ieşise în masă ca să aclame această zi mare.

în curân4 Tom se găsi, odată mai mult, eroul unui cortegiu naval impunător, pe Tamisa; căci urmând vechiul obicei, „procesiunea recunoştinţei regale" traversând Londra, trebuia să plece de la Tour, unde se forma.

Când el ajunse la Tour, părţile laterale ale venerabilei fortăreţe părură a se deschide, deodată, în mii de locuri, prin fiecare din ele izbucnind o limbă de foc roşu şi un sul de fum alb. Urmă o explozie formidabilă, provocând ţipetele mulţimii, şi făcând să tremure pământul. Ţâşnind de flacără, fumul, exploziile se succedau cu o rapiditate prodigioasă şi în câteva clipe,

bătrânul Tour, dispăru într-un nor imens de fum, în afară de vârful înaltului edificiu numit Tour Blanche care, împodobit cu steaguri, rămânea deasupra vaporilor groşi, ca spicul unui munte deasupra norilor.

Tom Canty, îmbrăcat splendid, încăleca pe un cal sprinten de luptă, ale cărui podoabe bridate coborau până la pământ. „Unchiul" său, lordul Protector Somerset, tot călare, luase loc în urma lui. Garda Regelui, în armuri strălucitoare, forma şiraguri, de ambele părţi. După Protector venea un şir, ce părea interminabil, de seniori ameţitori prin strălucire, însoţiţi de vasalii lor. Lordul

Primar urma, împreună cu corpul Magistraţilor municipali, în robele lor de catifea cărămizie şi cu un lanţ de aur pe piept, în urma acestora, veneau ofiţerii şi membrii diferitelor corporaţii ale Londrei, bogat îmbrăcaţi şi purtându-şi emblemele, în plus, mai era în cortegiu, ca gardă de onoare specială, pentru trecerea prin oraş. Vechea şi Onorabila Companie de Artilerie. La acea epo-

că, Compania avea trei sute de ani de la înfiinţare şi era singurul

corp militar în Anglia care poseda privilegiul (şi îl posedă încă) de a nu depinde de Parlament. Această defilare era un spectacol minunat. O mulţime imensă saluta prin aclamaţii pe întreg parcursul. Un cronicar, raportează că „Regele când intră în cetate, fu primit cu urări de bun venit cu strigăte şi toate semnele prin care se manifestă afecţiunea supuşilor faţă de suveran. Regele mărturisea prin atitudinea lui, bucuria ce simţea şi adresa cuvinte amabile celor care îl aclamau. Astfel, nu se arăta mai puţin fericit de a primi urările pe care poporul i le făcea. El mulţumea pentru tot binele ce i se dorea. De exemplu, la cuvintele: „Dumnezeu să ajute Majestăţii Sale!" el răspundea: „Dumnezeu să vă ajute la toţi!" şi adăuga că „mulţumeşte lui Dumnezeu din toată inima." '

Poporul era transportat de entuziasm prin vorbele prieteneşti şi gesturile regelui său.

în strada Fenchurch, un copil frumos, îmbrăcat cu bogăţie, şedea pe o estradă pentru a saluta pe Ma-jestatea Sa, la intrarea în Cetate. Ultima strofa din urarea lui era:

„Bun-venit Regelui, atât pe cât inimile pot să dorească. Bun-venit, încă, atât pe cât vorbele pot să exprime. Bun-venit din gurile noastre bucuroase şi din inimile noastre ce nu pot să ia parte: „Dumnezeu să-ţi ajute, ne rugăm şi dorim să fii veşnic fericit!"

Mulţimea scoase un strigăt de bucurie şi repetă ceea ce copilul recitase. Tom Canty, cufundă o privire în această mare mişcătoare de figuri zeloase şi inima îi tresări de bucurie. Simţi că singurul lucru demn de a fi

trăit în această lume era: să fii rege, să fii idol al naţiunii. Apoi, ochii săi întâlniră doi din camarazii lui zdrenţăroşi din Offal Court; unul lord amiral al Curţii sale pastişă, celălalt, primul nobil al Camerei sale. Orgoliul îi crescu.

Oh! Dacă ar putea măcar să-1 recunoască! Ce negrăită bucurie ar fi fost dacă ei ar fi putut constata că regele din joacă, a ajuns rege cu tot dinadinsul, cu duci iluştrii şi principi ca simpli servitori şi cu întreg poporul englez la picioarele sale! Dar se stăpânea şi gonea această dorinţă: o asemenea recunoaştere, putea să-1 ducă mai departe decât dorea el. întoarse capul şi lăsă pe cei doi băieţi în zdrenţe să se ducă să-şi manifeste zgomotos, veselia fără a-şi închipui cine era în cauză.

La fiecare clipă se ridica strigătul „Dărnicie! Dărnicie!" la care

Tom răspundea aruncând un pumn de piese strălucitoare pe care mulţimea şi le disputa.

După cronicar, „La extremitatea străzii Graechurch, în faţa firmei „La Vultur", Cetatea ridicase un arc de triumf sub care era o estradă întinsă dintr-o parte în cealaltă a străzii. Era, acolo, un spectacol istoric, reprezentând pe ascendenţii regelui: Regina Elisabeta de York, era aşezată în mijlocul unui trandafir alb, ale cărui petale formau în jurul ei, volanele rochiei. Lângă ea, Henri VII, ieşit dintr-un trandafir mare, roşu; mâinile perechii regale erau unite şi inelul de mariaj era mărit în mod exagerat. Din aceşti trandafiri pleca o tulpină care ajungea la o estradă ocupată de Henri VIII, ieşind dintr-un trandafir roşu şi alb. Aproape de el era mama noului rege, Jane Seymour.

O creangă cobora din această pereche şi mergea la o a treia estradă unde se găsea, în efigie, Eduard VI cu însuşirile lui regale, întreg arcul de triumf era împodobit cu trandafiri albi şi roşii."

Acest spectacol bizar şi pompos înveseli atât de tare poporul, că aclamaţiile sale înăbuşeau, cu totul, vocea slabă a copilului însărcinat să explice acest decor în versuri elogioase. Dar Tom Canty nu se întrista, căci acest zgomot era mai plăcut urechilor sale ca orice poezie, oricât de excelentă ar fi fost ea. Şi în orice parte întorcea frumoasa şi fericita lui faţă, poporul recunoştea că efigia era asemănătoare cu originalul în carne şi oase şi, din nou, scotea strigăte entuziaste.

Marele cortegiu defila încă şi încă sub arcuri de triumf şi trecu prin faţa unei succesiuni de tablouri simbolice fără sfârşit, din care fiecare reprezenta şi evidenţia o virtute oarecare, talent sau merit al tânărului rege. „Pe toată lungimea Cehapsidei, la fiecare streaşină şi fereastră, zise cronicarul, erau înfipte steaguri şi flamuri, covoare bogate de postav aurit, specialitatea marilor şi bogatelor magazine împodobeau străzile.

Această splendoare de decor, nu era mai mică în celelalte cartiere, ba era chiar mai mare în unele din ele".

„Şi toate aceste lucruri minunate şi splendide, în onoarea mea!" îşi şopti Tom Canty.

Obrajii falsului rege erau roşii de plăcere; ochii îi străluceau, toată fiinţa lui ţipa de bucurie, în acel moment, tocmai când ridica mâna să arunce un pumn nou de monede, privirea lui întâlni, în al doilea rând

al mulţimii, o figură palidă, tristă, slabă, cu ochii măriti, pironiţi asupra lui. Fu lovit de o comotie dureroasă, îşi recunos-

cuse mama, şi ridică mâna facându-şi palma streaşină la ochi. La acest gest, femeia, îşi croi drum prin mulţime, împinse gărzile şi se găsi lângă el. îi apucă piciorul şi-1 acoperi cu sărutări, strigând: „Copilul meu, dragul meu copil!" apoi ridică spre el o figură cuminte, schimbată de bucurie şi dragoste, în aceeaşi clipă, un ofiţer din garda regelui o împinse înapoi, înjurând şi cu o lovitură a pumnului său viguros o trimise la loc, în timp ce de pe buzele lui Tom, cădeau cuvintele: „Femeie, nu te cunosc!"

Cu inima sfâşiată, ea se întoarse să arunce o ultimă privire asupra lui, înainte ca mulţimea să nu. i-1 ascundă vederii, o mare durere, o aşa disperare se lăsă pe faţa ei că ruşinea îl copleşi pe Tom Canty. Şi această ruşine îi prefăcu orgoliul în cenuşe şi şterse strălucirea regalei sale înaripări. Bogatele lui veşminte deveniseră fără valoare şi păreau a cădea de pe el ca zdrenţele putrezite.

Cortegiul înainta mereu, spectacolul era din ce în ce mai măreţ şi furtunile de aplauze mergeau mereu crescând. Dar pentru Tom Canty, nimic din toate acestea nu mai exista; el nu mai vedea, nu mai auzea. Regalitatea îşi pierduse farmecele. Remuşcareaîi sfâşia inima. „Dac-ar vrea Dumnezeu să mă liberez odată din această captivitate!" îşi repeta el ca în primele zile ale înălţării lui, fatale.

Strălucitoarea procesiune se desfăşura ca un şarpe radios şi interminabil pe străzile întortocheate ale straniei cetăţi vechi, în mijlocul unei mulţimi delirante.

Dar, acum, Regele călărea cu capul în jos, cu ochii pierduţi, nemaivăzând decât faţa mamei sale şi privirea

ei îndurerată: „Dărnicie! Dărnicie! „ Acest strigăt cădea într-o ureche surdă. „Trăiască Eduard al Angliei!" Se părea că pământul va face explozie; dar Regele nu răspundea nimic. El auzea aceste strigăte cum se aude zgomotul asurzitor al talazurilor izbind urechea la o distanţă mare, căci el era acoperit şi înăbuşit de unul mai apropiat, din propriul lui piept. Vorbea vocea acuzatoare a conştiinţei sale care repeta aceste cuvinte ruşinoase:

„Femeie, nu te cunosc!"

Aceste cuvinte izbeau în sufletul regelui cum izbeşte dangănul unui clopot funebru, sufletul prietenului supravieţuitor, când îi

trezeşte în suflet amintirea vicleniilor secrete de care s-a făcut vinovat faţă de cel ce nu mai este.

Noi splendori erau îngrămădite la fiecare colţ de stradă, noi minuni şi minunăţii se ridicau în faţa vederii sale. Grelele vuiete ale bateriilor aşezate se desfăşurau, noi strigăte de admiraţie ieşeau din piepturile mulţimii în aşteptare; dar Regele rămânea insensibil la toate acestea şi vocea acuzatoare care gemea în sufletul său întristat era tot ce auzea.

Puţin câte puţin, expresia veselă a publicului se modifică, făcând loc unui fel de solicitudine sau, chiar, de îngrijorare. Aplauzele erau mai puţin consistente. Lordul Protector, remarcă aceasta şi, deodată înţelese cauza. El dădu calul său lângă al Regelui, se înclină în şa şi, descoperindu-se îi zise:

— Seniore, momentul e rău pentru a visa. Poporul observă capul Vostru plecat, aerul Vostru întunecat şi vede în aceasta, un semn. Gândiţi-vă; lăsaţi să strălu-

ceaşcă soarele regalităţii şi să înlăture aceste emanaţii răufăcătoare. Ridicaţi-vă capul şi zâmbiţi poporului.

Apoi, ducele aruncă un pumn de bani la dreapta şi la stânga şi îşi reluă locul. Falsul rege făcu, maşinal, ceea ce i se ordonase. Dar surâsul lui nu venea din inimă. Din fericire, era puţină lume destul de aproape de el sau destul de clarvăzătoare spre a băga de seamă. Flexiunile capului său împodobit cu pene, când îşi saluta supuşii, erau pline de graţie şi de eleganţă; mâna sa, se arăta regal-generoasă, astfel că îngrijorarea poporului fu repede risipită şi în curând, aclamaţiile izbucniră aşa de numeroase ca mai înainte.

Odată, numai, puţin înainte de sfârşitul ceremoniei, ducele fu obligat să dea pinteni calului şi să facă observaţii la urechea Regelui.

O, respectate suveran, alungaţi această dispozi ţie fatală, ochii lumii sunt pe Majestatea Voastră. Şi adăugă cu fină perspicacitate:

Blestemată să fie acea bătrână cerşetoare, ea a tulburat pe Majestatea Voastră!

Copilul frumos îmbrăcat, întoarse un ochi stins către duce şi cu o voce ştearsă, pronunţă:

Era mama mea!

Dumnezeu! exclamă, pentru sine ducele Pro tector, strângând hăţurile calului şi rămânând în urmă; prevestirile mulţimii nu erau mincinoase; el a înnebunit din nou!

CAPITOLUL XXXII ZIUA ÎNCORONĂRII

Să ne întoarcem cu câteva ore înapoi şi să mergem la Aşezămintele Mănăstireşti de la Westminster, la orele patru dimineaţa în memorabila zi a încoronării.

Nu vom fi singuri. Cu toate că e încă noapte, galeriile, luminate de torţe, sunt pline de oameni fericiţi de a fi ocupat, deja, locuri ca să poată aştepta, încă, şapte sau opt ore, până va veni momentul să vadă ceea ce nu pot spera să vadă de două ori în viaţa lor: încoronarea unui rege. Da, după loviturile de tun trase la ora trei, Londra şi Westminster erau năvălite de lume, de oamenii bogaţi, care cumpăraseră privilegiul de a aştepta în galerii şi se înghesuiau la intrarea care le era rezervată.

Orele păreau lungi şi plictisitoare. Orice agitaţie, încetase, deocamdată, căci fiecare galerie era plină. Putem acum să ne aşezăm să privim şi să medităm pe îndelete. Zărim, de aici şi de dincolo, peste vasta şi lunga catedrală, o parte de galerii şi de balcoane arhipline de lume, cealaltă parte fiind ascunsă de stâlpi şi de or-

namente arhitecturale. Vedem în întregime marele transept de la nord, gol, rezervat privilegiaţilor şi curtea sacră sau platformă acoperita de stofe bogate pe care este aşezat tronul. Acesta, ocupă centrul platformei pe o estradă ridicată de patru trepte, în scaunul tronului este încrustată o piatră plată, obişnuită, o piatră de Scoţia pe care au stat, pentru a fi încoronaţi, un mare număr de regi ai Scoţiei, aşa că ea, cu vremea a devenit destul de sfântă pentru a servi în mod paralel, monarhilor englezi. Tronul şi postamentul său, sunt acoperite cu postav de aur.

Domneşte calmul. Torţele ard fără vigoare. Timpul trece încet, în sfârşit, lumina nesigură a zilei se afirmă. Torţele sunt stinse şi o limpezime, dulce, umple marile spaţii. Toate liniile măreţei construcţii se văd acum, desluşit, bine umbrite, întunecate, căci soarele este acoperit de nori.

La ora şapte, apăsătoarea monotonie, este, în sfârşit, ruptă: soţia primului pair, îmbrăcată ca Solomon în splendoarea sa, îşi face intrarea în transept. E condusă la locul ei de către un ofiţer îmbrăcat în satin şi catifea, în timp ce un altul îmbrăcat la fel, îi ridică trena lungă pe care i-o aranjează pe genunchi îndată ce s-a aşezat. Apoi, îi aduce sub picioare un taburel şi îi pune la îndemână micuţa coroană

de care va avea nevoie în momentul încoronării nobleţei. Celelalte pair-ese sosesc una după alta într-un defileu strălucitor şi ofiţerii îmbrăcaţi în satin se grăbesc să le ajute să se aşeze şi să se instaleze. Spectacolul este, acum, destul de însufleţit. E mişcare şi viată şi sunt culori sclipitoare peste tot.

Un moment mai pe urmă, liniştea domneşte din nou, căci pair-esele au sosit toate şi au fost instalate, formând ca un perete de flori omeneşti, de culori variate, ameţitoare şi presărate cu diamante.

Sunt toate vârstele: văduve, moştenitoare ale soţilor, mohorâte, zbârcite, cu desăvârşire albite, aşa de bătrâne că puteau, afundându-se în trecut să-şi aducă aminte de încoronarea lui Richard III, şi de zilele tulburi ale acestor bătrâne timpuri uitate. Sunt doamne frumoase de vârstă mijlocie, sunt drăguţe pe cât de graţioase femei tinere şi, minunate şi încântătoare fete tinere, cu ochi strălucitori, cu ten frumos, care vor pune cu stângăcie coroanele de pietre, când marele moment va veni. Da, fiindcă lucrul va fi nou pentru ele şi însufleţirea lor nu va fi pentru a le uşura.

Cu toate acestea, coafura tuturor acestor lady a fost aranjată aşa fel ca să poată fi pusă coroana cât mai repede şi mai solid la semnalul dat.

Am spus că toate aceste pair-ese erau presărate cu diamante şi că era un spectacol minunat. Dar o altă surpriză ne era rezervată.

Către orele nouă, norii se risipiră, deodată şi o rază de soare traversă atmosfera călduţă, alunecând printre rândurile pair-eselor, care, străluciră de o claritate ameţitoare de focuri multicolore. Frumuseţea acestui spectacol neaşteptat ne făcu să tresărim până în vârful degetelor, cum ar face-o o comoţie electrică.

în chiar momentul acela, trimisul unui Orient îndepărtat, care mergea cu ambasadorii străini, trecea prin această rază de soare şi, ne reţinem splendoarea, ameţiţi de scânteierea pietrelor şi a diamantelor cu care

e împodobit de la cap până la genunchi şi care, la fiecare din mişcările sale produce jocuri feerice de lumină.

O oră, două ore şi jumătate de scurg. Atunci, sunetul grav al artileriei face să se afle că Regele şi impunătorul său cortegiu a sosit. Lumea în aşteptare se înveseleşte. Se ştie că o altă zăbavă va urma, căci regele trebuie să fie pregătit şi îmbrăcat cu veşminte speciale

pentru ceremonia solemnă; dar că această zăbavă va fi umplută în mod plăcut prin defileul pair-ilor Regatului în costumul lor oficial.

Aceştia sunt conduşi cu ceremonie la locurile lor şi coroanele le sunt puse la îndemână.

Lumea urmărea toate acestea cu interes, căci multi vedeau pentru prima dată pe duci, pe conţi şi pe baroni, al căror nume aparţineau istoriei de cinci secole, în sfârşit, când toţi se aşezară, spectacolul, al galeriilor şi al tuturor locurilor bune, fu completat şi cel mai minunat din câte s-au văzut...

Atunci, marii demnitari ai Bisericii, în costume de gală şi cu mitre, ca şi asesorii lor, defilară pe estradă şi ocupară locurile marcate pentru ei. Erau urmaţi de lordul Protector şi de alte mari personaje urmate la rândul lor, de un detaşament al gărzii.

Fu un moment de aşteptare, apoi un semnal, o muzică triumfătoare izbucni şi Tom Canty, îmbrăcat cu un mantou lung de ţesătură de aur, apăru la intrare şi se îndreptă spre estradă: Toată lumea se ridică şi ceremonia începu. Sunetele maiestuoase ale unui cântec religios, solemn, umplură aşezămintele, în timp ce Tom Canty era condus până la tron. Atunci, pompoasele ceremonii vechi începură, dar pe măsură ce se desfăşu-

râu, faţa lui Tom devenea 4in ce în ce mai palidă, în timp ce o tristeţe şi o disperare adâncă căzu în sufletul şi în inima lui plină de remuşcări.

Acum, actul final se apropia. Mitropolitul de Canterbury luă coroana Angliei pusă pe perniţă şi o ridică deasupra capului tremurător al falsului rege. în acelaşi moment, o rază ameţitoare alunecă pe tot lungul traseului, căci toţi nobilii, în acelaşi timp, îşi luară coroanele şi le ţinură deasupra capetelor, imobilizându-se în această atitudine.

O linişte adâncă se făcu în marele templu, în această clipă impresionantă, se ivi o apariţie tulburătoare, pe care nimeni din mulţimea prea absorbită n-o remarcase până atunci. Era un băiat cu capul gol, rău îmbrăcat în veşminte grosolane, aproape zdrenţe, care înainta în marea tiradă centrală.

Ridică mâna cu o solemnitate ce se potrivea rău cu jalnicul său port şi, pronunţă:

— Vă opresc să puneţi coroana Angliei pe acest cap trădător. Eu sunt Regele!

într-o clipă, mai multe mâini indignate se repeziră spre copil, dar în acelaşi moment, Tom Canty în veşminte regale, făcu un pas repede înainte şi strigă cu o voce clară:

— Lăsaţi-1 şi ascultati-1. Este Regele!

Un fel de panică pricinuită de uimire, apucă asistenţa. Mai mulţi, sculându-se din locurile lor, priveau încurcaţi personajele principale ale acestei scene, între-bându-se dacă sunt treji şi dacă nu visează. Lordul Protector, nu era mai puţin stupefiat ca ceilalţi; dar revenindu-şi, în curând, pronunţă cu un ton autoritar:

— Nu tulburaţi pe Majestatea Sa. Ea suferă din nou de boala sa. Prindeţi acest vagabond!

Era să fie ascultat; dar falsul Rege bătu din picior şi strigă:

—Nenorocire vouă! Nu-1 atingeţi! El este Regele!

Mâinile rămaseră ridicate; asistenţa părea lovită de paralizie; nimeni nu mişca, nici nu vorbea, într-ade-. văr, nimeni nu ştia ce să facă sau ce să zică într-o astfel de stranie şi extraordinară situaţie, în timp ce spiritele încurcate luptau pentru a-şi reveni, băiatul care, de la început avusese un minut de ezitare, continuă să înainteze cu un pas măsurat, cu atitudine înaltă şi calmă. Se opri pe estradă şi falsul rege, cu figura bucuroasă se repezi înaintea lui şi căzu în genunchi, zicând:

— Oh, seniore şi rege al meu, permiteţi săracului Tom Canty să fie primul care să vă jure credinţă şi lăsaţi-1 să vă spună: Puneţi-vă coroana Voastră şi relu- aţi-vă propriile Voastre bunuri!

Privirea lordului Protector se aşternuse cu severitate pe faţa noului venit; dar, în curând, severitatea lui făcu loc uimirii. Ceilalţi avură aceeaşi impresie. Cu toţii se priviră şi, în mod inconştient. Făcură un pas în lături.

Fiecare îşi spunea aparte, sie-însuşi: „Ce stranie asemănare!"

Lordul protector, rămase un moment perplex, apoi, zise cu deferentă:

Dacă permiteţi, aş vrea să pun oarecare chesti uni care...

Voi răspunde, Milord.

Ducele îi puse unele întrebări cu privire la Curte, la regele defunct, prinţul, prinţesele. Băiatul îi răspunse exact şi fără a sta pe gânduri. Descrise sala tronului, apartamentele ultimului rege şi cele ale Prinţului de Galles.

Era straniu, minunat, neauzit, cum se destăinuiau persoanele de

faţă. Vântul începea să se întoarcă şi speranţa lui Tom creştea, când lordul Protector bătându-se pe frunte obiectă:

— Este, într-adevăr, mai mult decât uimitor; dar nu e nimic în toate astea care ar fi putut depăşi aceea ce se niorul şi Regele nostru ar fi putut face.

Această constatare şi această revenire la ei, ca rege, întrista pe Tom Canty, care simţi prăbuşindu-i-se speranţele.

— Acestea nu sunt probe, adăugă Protectorul.

Vântul se întorcea foarte repede, acum; dar în direcţia defavorabilă. Flota lăsa pe bietul Tom Canty aruncat pe tron şi ţâra pe celălalt în plin ocean. Lordul Protector, reflecta şi dădea din cap. Un gând îl copleşea:

„Este un pericol pentru Stat şi pentru noi toţi să lăsăm să dăinuiască o astfel de redutabilă enigmă ca aceasta, capabilă să divizeze naţiunea şi să zdruncine tronul... Se întoarse şi porunci:

— Sir Thomas, arestaţi pe... Nu, aşteptaţi!... Figura lui se lumină şi puse pretendentului în

zdrenţe, următoarea întrebare:

— Unde este marele sigiliu? Răspunde-mi exact şi enigma este rezolvată, căci numai acel care era prinţ de Galles poate să ştie. De un lucru atât de neînsemnat sunt agăţate un tron şi o dinastie!

• Era o idee fericită. Că marii demnitari o judecaseră astfel, se vedea după expresia privirii lor aprobatoare. Da, nimeni altul decât adevăratul prinţ nu putea lămuri misterul cu sigiliul cel mare care dispăruse. Acest mic impostor, îşi învăţase bine lecţia; dar învăţătura profesorului său nu putuse să meargă până la a-1 învăţa răspunsul la această chestiune, căci el însuşi nu-1 ştia. într-adevăr, era minunat.

Urma să se iasă din această situaţie tulburătoare şi periculoasă. Şi toţi aprobau, în tăcere, surâzând în sinea lor cu satisfacţie, şi priveau băiatul pe care aşteptau să-1 vadă copleşit de o ruşinoasă încurcătură. Dar, fură surprinşi de a nu vedea nimic din ce aşteptau şi nu-şi putură crede urechilor, când îl auziră răspunzând fără să stea pe gânduri, cu o voce fermă şi sigură:

— Nu e nimic greu în această enigmă.

Fără jenă, se întoarse şi, cu uşurinţa unuia care are obişnuinţa, dădu un ordin:

— Milord St. John, mergeţi în cabinetul meu de lucru la palat, căci nimeni nu cunoaşte locul mai bine ca dumneavoastră, putin

deasupra parchetului în colţ la stânga aproape de uşa care dă în anticameră, veţi găsi în perete un cui cu capul de aramă. Apăsaţi deasupra. Se va deschide o mică ascunzătoare pentru obiectele de preţ pe care nici dumneavoastră şi nici altcineva, în lume, afară de mine şi cinstitul meseriaş care a făcut-o, n-o cunoaşte.

Primul lucru de care vi se va lovi vederea, va fi marele sigiliu. Aduceţi-1.

Toţi asistenţii erau uimiţi de aceste vorbe ca şi de faptul că micuf cerşetor delegase pe lord St. John, fără

să stea pe gânduri şi fără să se înşele, îl strigase pe nume, ca şi când îl cunoscuse întotdeauna. Lord St. John era gata să se supună şi făcu chiar o mişcare, dar îşi reluă repede atitudinea calmă. Numai roşcata din faţă mai proba greşeala lui boacănă. Tom Canty se întoarse spre el şi îi zise cu vioiciune:

— De ce staţi la îndoială? N-aţi auzit ordinul Regelui? Duceti-vă!

Lord St. John făcu o reverenţă adâncă. Ce s-a observat, nu era compromiţătoare şi nu dovedea lipsa de prudenţă. Nu, fiindcă ea nu se adresa nici unuia şi nici celuilalt din pretendenţi ci era făcută pe teren neutru, exact între amândoi. Pleacă.

Atunci începu în partea strălucitoare a acestui grup oficial, o mişcare uşoară, abia perceptibilă dar regulată, o mişcare analoagă celei pe care o observi într-un caleidoscop ce se mişcă încet şi care face ca păr-tile ce compun un grup frumos să se detaşeze şi să se alăture de altul, o mişcare, care puţin câte puţin, în cazul de faţă, sfărâma mulţimea strălucitoare^ care era în jurul lui Tom Canty şi o regrupa în vecinătatea noului venit. Tom Canty rămase aproape singur. După aceea trecu un scurt moment de aşteptare în timpul căruia cei câţiva fricoşi rămaşi lângă Tom Canty, îşi adunară curajul pentru a aluneca unul câte unul după majoritate.

Aşa fel că la sfârşitul acelui moment, Tom Canty în mantoul său regal şi obiectele sale de preţ, se găsi cu desăvârşire singur, izolat de lume, în văzul tuturor, în mijlocul unul elocvent loc gol.

în sfârşit, Lordul St. John apăru, îr^timp ce elîna-inta în tinda centrală, interesul era aşa de viu că mur-

murul ponversaţiilor care stăpâneşte marile adunări, se risipi şi făcu loc unei tăceri adânci, tulburată numai de paşii lui regulaţi. Toţi ochii erau fixaţi asupra lui. El ajunse la estradă, se opri şi, întorcându-

se către Tom Canry,.zise, înclinându-se adânc:

— Sire, sigiliul nu este!

Mulţimea nu fuge la prezenţa unui ciumat cu grabă mai mare decât începu să se îndepărteze de mizerabilul pretendent micuţ, trupa curtenilor palizi şi îngroziţi. Lordul Protector strigă cu severitate:

— Azvârliţi în stradă pe acest cerşetor şi pîimbati-1 prin oraş biciuindu-1! Mizerabilul impostor nu merită mai mult! ..

•w »

Ofiţerii de gardă înaintară pentru a se supune, dar Tom Canty îi opri şi zise:

— în lături! Cine îl atinge îşi pune viaţa în pericol! Lordul Protector era încurcat în cel mai înalt grad.

El zise Lordului St John:

— Aţi căutat bine? Dar la bun să mai întreb asta. Ceea ce se petrece aici e curios. Sunt lucruri mici, lu cruri fără însemnătate, care se pot pierde; dar un obiect aşa de voluminos ca sigiliul Angliei, cum a putut să dis pară fără ca nimeni să-1 poată găsi. O masă de aur aşa de mare...

Tom Canty cu ochii strălucitori, strigă:

— Aşteptaţi!... E ceva rotund? Gros. Are Utere gra vate deasupra? Da? Ah! Acum ştiu ce este marele sigi liu pentru care a fost atâta zgomot şi necaz!

Dacă mi-aţi fi făcut descrierea lui, 1-aţi fi avut de acum trei săptămâni! Bine. Ştiu unde se găseşte; dar nu sunt eu cel care 1-am pus acolo întâi.

Cine deci, Seniore? întrebă lordul Protector.

Acel pe care îl aveţi aici, adevăratul Rege al Angliei. Şi, el vă va spune unde se află sigiliul, aşa că trebuie să credeţi că 1-a pus el singur. Amintiţi-vă, Rege, scormoniţi puţin în memorie, este ultimul, dar cu totul ultimul lucru ce aţi făcut când părăseaţi palatul în zdrenţele mele, ca să pedepsiţi pe soldatul care mă mal tratase.

Se făcu o tăcere adâncă. Toţi ochii erau fixaţi pe noul venit care, cu capul în jos, cu sprâncenele încruntate, căuta în memorie, printre o mulţime de amintiri fără valoare, micul fapt uitat, care, regăsit, 1-ar aşeza pe tron. Minutele treceau. Copilul continua să lupte cu mintea şi nu făcea nici un gest. Dar, la sfârşit, scoase un suspin, dădu uşor din cap şi zise, cu buzele tremurând şi cu o voce disperată:

—îmi amintesc toată scena, toată; dar sigiliul nu-şi găseşte locul

în ea.

Se opri, ridică fruntea şi pronunţă cu demnitate:

Milorzi şi nobili, dacă vreţi să deposedaţi de drepturile sale pe adevăratul suveran, din lipsa acestei dovezi pe care nu e în stare s-o producă, eu nu vă pot împiedica, fiindcă n-am nici o putere. Dar...

Oh! Nu, nu, Rege, e nebunie! Strigă Tom Canty îngrozit. Aşteptaţi! Gândiţi-vă! Cauza nu e pierdută şi nu trebuie să fie! Ascultaţi ce voi spune eu, urmăriţi fiecare cuvânt. Vă voi reaminti acea dimineaţă în toate amănuntele ei, exact cum s-au petrecut: Vorbeam amân doi... Vă spuneam de surorile mele Bet şi Nan... Vă aduceţi aminte? De bunica mea, şi, de jocurile zgomo-

toase ale copiilor din Offal Court... Da... vă aduceţi aminte şi asta? Foarte bine... Urmăriţi-măîncă...

Mi-aţi dat să beau şi să mănânc, apoi, cu o curtoazie princiară, aţi trimis afară servitorii ca să nu-mi fie ruşine de ei pentru lipsa mea de educaţie... Ah! Şi asta v-o amintiţi...

în timp de Tom dezgropa aceste amănunte şi celălalt copil clătina din cap recunoscându-le, numeroasa asistenţă şi demnitarii, priveau cu o uimire îngrijorată. Povestea semăna a istorie adevărată, dar cum putuse prinţul şi cerşetorul să se găsească împreună? Niciodată nu se întâlnise adunare de oameni mai perplecşi, mai interesaţi şi mai stupefiaţi.

— în joacă, principe, am făcut schimb de haine, după care fapt, ne-am aşezat în faţa unei oglinzi şi ne-am pomenit că eram aşa de asemănători încât am făcut constatarea că nimeni n-ar crede că am făcut schimbul de haine. Da... Vă amintiţi... ,

Atunci, ati observat că soldatul mă rănise la mână... Priviţi: aici. Chiar nici nu pot să scriu încă: degetele îmi sunt ţepene. Alteţa Voastră s-a repezit spunând că se duce să pedepsească pe soldat şi a alergat spre poartă. Trecând pe lângă masă, aţi văzut acel obiect pe care îl numiţi marele sigiliu, şi care se afla pe masă. L-aţi luat, aţi privit repede împrejur, părând a căuta un loc unde să-1 puneţi. Ochii dumneavoastră căzură pe...

Ah! Atât, ajunge! Domnul fie lăudat: exclamă copilul în zdrenţe, cu totul tulburat.

Mergeţi, bunul meu St. John! într-o mănuşă de oţel a armurii milaneze, agăţată în perete veţi găsi sigi liul!

— Aşa este, Rege! Acolo este! Strigă Tom Canty. Acum sceptrul Angliei este al vostru şi, mai bine s-ar fi născut mut acela care voia să vi-1 dispute. Duceţi-vă Milord St. John şi aripi să vă crească la picioare!

Adunarea întreagă era acum în picioare, palpitând de nelinişte, de frică, de excitaţie febrilă.

Un zbârnâit de convorbiri însufleţite umplea spaţiul, şi, timp de câteva momente nimeni nu ştia nimic, nu auzea nimic, nu era interesat de nimic, în afară de ceea ce vecinul îi striga în ureche sau de ce el însuşi striga la urechea vecinului său.

Timpul trecea neobservat, în fine, o linişte bruscă se făcu în incintă. St. John apăru pe estradă, cu marele sigiliu în mâna lui ridicată.

Atunci un strigăt izbucni:

— Trăiască adevăratul Rege!

Timp de cinci minute aerul tremura de strigăte şi de sunetele muzicilor. Valuri de batiste albeau spaţiul, pe când un copil în zdrenţe, cel mai important personaj din Anglia, stătea roşu, fericit şi mândru în mijlocul unei estrade, cu marii vasali ai regatului, îngenuncheaţi în faţa lui.

Apoi, se ridicară cu toţii şi Tom Canty, strigă:

— Şi, acum, o Regele meu, reia-ţi aceste veşminte regale şi dă sărmanului Tom, servitorul tău, ceea ce a mai rămas din aceste zdrenţe.

Lordul protector luă cuvântul:

— Luaţi pe acest tânăr caraghios şi aruncaţi-1 în închisoarea Tour.

Dar nou Rege, adevăratul rege, interveni:

— Nu permit acest lucru, căci fără el, eu nu mi-aş fi redobândit coroana. Nimeni să nu-1 atingă spre a-i face rău. Cât despre tine, bunul meu unchi, milord Pro tector, purtarea ta nu dovedeşte recunoştinţă faţă de acest sărman băiat care am auzit că te-a făcut *Duce.*

Protectorul se înroşi.

— Dar, cum el nu era rege, ce mai valorează acum acest titlu frumos? Mâine mă veţi ruga prin mijlocirea lui, pentru confirmarea titlului, dacă nu, nu veţi fi duce şi veţi rămâne simplu conte.

Astfel repezit, Gratia sa, Ducele de Somerset, se dădu putin

înapoi. Regele întorcându-se către Tom, îi zise cu bunătate:

— Sărmanul meu băiat, cum ai putut să-ţi aminteşti unde pusesem sigiliul când, eu însumi, uitasem?

—Ah! Rege! Mi-a fost uşor, pentru că mă serveam de el în fiecare zi.

— Te serveai de el şi nu ştiai ce este el?

—Nu ştiam că era ceea ce căutau ei. Nu mi-au făcut descrierea lui. Majestatea Voastră...

— Atunci, cum te serveai de el?

Roşcata se ridică în obrajii lui Tom. Lăsă ochii în jos şi tăcu.

Vorbeşte, băiat cuminte şi nu-ti fie frică, zise Regele. La ce te serveai cu marele sigiliu al Angliei?

Spărgeam alune cu el... bâlbâi Tom, dureros de încurcat.

Sărman copil! Avalanşa de râsete care primi această destăinuire aproape îl trânti la pământ.

Dar dacă mai rămăsese în cineva îndoială că Tom Canty putea să fie adevăratul rege al Angliei, acest răspuns trebuie s-o fi risipit cu desăvârşire.

Somptuosul mantou de încoronare trecând de pe umerii lui Tom pe cei ai Regelui căruia îi ascundea zdrenţele, ceremonia încoronării fii reluată.

Adevăratul Rege fu miruit şi coroana îi *fa* pusă pe cap şi Londra întreagă crăpă sub aplauze!...

CAPITOLUL XXXIII EDUARD REGE

Miles Hendon era destul de original înainte de a pătrunde în lumea de pe Podul Londrei, era şi mai mult când ieşi. Când a intrat, avea puţine parale; dar când a ieşit, nu mai avea deloc. Pungaşii de buzunare îl jupui-seră până la ultimul sfanţ.

Dar asta n-ar fi fost mare lucru dacă ar fi găsit băiatul. Ca soldat, nu apucă, în vederea acestui lucru, un drum la întâmplare, ci se apucă să stabilească un plan de luptă.

Ce va face copilul? Unde se va duce? Desigur, hotărî Miles, se va întoarce la primul său culcuş, căci aşa e instinctul spiritelor bolnave, ca şi al celor sănătoase, de altfel, când sunt fără adăpost şi părăsite. Care a fost primul său culcuş? Zdrenţele sale, sinistra puş-lama care părea că-1 cunoaşte şi se pretindea chiar tatăl lui, mă fac să cred că locuinţa lui trebuie să se găsească

într-unul din cartierele cele mai sărace şi cele mai infecte ale Londrei.

Căutarea va fi ea grea sau lungă? Nu, ea trebuie să fie uşoară şi scurtă. Nu va căuta copilul, ci va căuta mulţimea lor. într-o mulţime mare sau mică, mai curând sau mai târziu, va găsi sigur pe sărmanul prieten micuţ, căci, râioasa populaţie nu se va lăsa fără să petreacă chinuind copilul, care după obiceiul său, se va proclama rege. Atunci Hendon va burduşi pe vreunul din aceşti derbedei, îşi va lua copilul, îl va îngriji, îl va reconforta cu vorbe bune şi nu se va mai despărţi niciodată.

Miles se puse deci pe căutare. Timp de mai multe ore, parcurse uliţele şi străzile mizerabile, examinând numeroasele gloate; dar nicăieri, nici o urmă de băiat. Aceasta îl surprinse, dar nu-1 descurajă. Planul său de luptă îi părea excelent. Singura greşeală în ce îl privea, era că războiul va fi destul de lung, pe când el îl sperase scurt.

Când miji de ziuă, el bătuse multe drumuri şi cercetase multe gloate cu singurul rezultat că era oribil de obosit, că îi era foame şi îi era somn.

Ar fi vrut să dejuneze, dar cu ce să-şi plătească masa? Să cerşească pentru a şi le procura, nu-i intra în minte, cum nu-i intra în minte să umble fără sabie.

Putea să vândă o parte din îmbrăcăminte. Da, dar era tot aşa de uşor să găsească cumpărător pentru asemenea haine, cât de uşor era să găsească cumpărător pentru o boală.

La amiază, circula încă printre mitocănimea care_ acum, urma cortegiul regal, crezând că spectacolul va fi

atras, cu siguranţă pe tânărul său prieten, atins de nebunia măririlor.

Urmă, deci cortegiul în toate cotiturile sale prin Londra, până la „Abbaye", la Westminster. După ce fusese în câteva rânduri îmbrâncit în lumea strânsă pe tot parcursul, la sfârşit buimăcit şi perplex, se retrase la o parte, meditând la mijlocul de a-şi ameliora planul de luptă. Când se trezi din visul lui, îşi dădu seama că oraşul era departe în urmă şi că ziua creştea. Era la ţară aproape de râu, într-o regiune de ţinuturi rurale frumoase unde nu se găsea loc ce ar primi dezbrăcaţi şi zdrenţăroşi ca el.

Frig nu era. Se întinse deci pe pământ în dosul unui gard pentru a se odihni şi a se gândi.

Somnul începu să-i amorţească simţurile, sunetul îndepărtat şi slab al tunurilor îi fâlfâia la ureche. Se gândea: „Noul rege e încoronat", şi... adormi... Cum mai mult de treizeci de ore nu se odihnise, nu se trezi decât în mijlocul dimineţii următoare.

Se sculă, înţepenit, pe jumătate mort de foame, se spălă în râu, îşi îngreuna stomacul cu o cană de apă şi, târâş-grăbiş, se îndreptă spre Westminster, înjurân-du-se pe sine că a pierdut tot acest timp. *

Foamea îi sugeră, acum, un plan nou: Va încerca să regăsească pe bătrânul sir Humphrey Marlow, care i-ar împrumuta câteva parale, apoi... Dar, erau destule proiecte dintr-o dată, se va vedea restul pe urmă.

Către orele unsprezece, era aproape de palat. O mulţime elegantă mergea în aceeaşi direcţie cu el. Ar fi vrut să treacă neobservat; dar costumul lui se opunea. Cercetă fizionomia acestor oameni sperând să găsească

o inimă caritabilă care să-1 anunţe, bătrânului locotenent, căci a încerca să pătrundă el însuşi în palat, era un lucru ce nici în vis nu era posibil.

în acest moment, *copilul de bătaie* trecea. El se întoarse şi privi cu atenţie pe Miles Hendon zicând:

„Dacă nu e ăsta vagabondul de care e atât de îngrijorată Majestatea Sa, să fiu măgar, ceea ce nu mă va schimba deloc. El corespunde cu descrierea până şi *îs* zdrenţe. Ar fi miracol, cu adevărat, ca Dumnezeu să fi făcut doi!"

Miles Hendon, îl scoase din perplexitate. El se întoarse cum face un om pe care cineva îl hipnotizează privindu-1 fix de la spate şi găsind un interes viu în ochii copilului, făcu un pas către el şi îl întrebă:

Văd că ieşiţi din palat; sunteţi de aici?

Da, domnule.

Cunoaşteţi pe Sir Humphrey Marlow? Băiatul tresări şi gândi: „Doamne! Bătrânul meu

tată decedat!" Apoi răspunse tare:

Foarte bine, domnule.

Bun. Este acasă?

—Da, zise băiatul care în minte-şi, adăuga: „în mormântul lui".

Aş putea să implor de la dumneavoastră favoa rea de a mă anunţa şi a-1 informa că aş dori să-i spun o vorbă la ureche?

Voi face cu toată inima comisionul, domnule.

Atunci, spune-i că Miles Hendon, fiul lui şir Richard, este aici. Vă voi fi foarte recunoscător, bunul meu băiat.

Copilul păru dezamăgit: „Regele nu-1 numise aşa, îşi zise el. Dar asta nu face nimic, ăsta trebuie să fie fratele său geamăn şi va putea să aducă Majestăţii Sale noutăţi despre celălalt, şir... de nu ştiu cum". Şi îi zise lui Miles:

— Aşteptaţi aici, un moment, domnule, vă voi adu ce o vorbă.

Hendon se duse în locul indicat: era un fel de adâncitură săpată în peretele palatului, cu o bancă de piatră care servea de adăpost sentinelelor pe vreme rea.

Se aşezase în voie când câţiva halebardieri, conduşi de un ofiţer trecură pe acolo. Ofiţerul îl zări, îşi opri oamenii şi ordonă lui Hendon să iasă.

Acesta se supuse şi fu, deodată înhăţat ca individ suspect ce dă târcoale pentru a jefui incinta palatului. Lucrurile începeau să se strice. Săracul Miles, voia să se explice, dar ofiţerul îi impuse, brutal, să tacă şi ordonă soldaţilor să-1 dezarmeze şj să-1 percheziţioneze. Nu se găsi nimic în afară de o hârtie.

Ofiţerul o deschise şi Hendon surâse când recunoscu labele de muşte ale micului său amic pierdut, trase în acea zi tristă de la Hendon Hali. Figura ofiţerului se întunecă la această citire, în timp ce aceea a lui Miles răspândea raze, ascultându-1.

— Un alt pretendent la coroană! strigă ofiţerul.

— într-adevăr se înmulţesc ca iepurii de casă, azi. Luaţi acest ticălos şi păziţi-1 să nu scape. Eu mă

duc să duc această preţioasă hârtie şi să fac să i-o remită Regelui.

Plecă alergând, lăsând pe prizonier în mâinile halebardierilor. „Soarta mea blestemată e pe sfârşite, mur-

mură Hendon, căci, desigur, voi fi spânzurat pentru acest petec de scrisoare. Şi, ce va deveni sărmanul meu copil? Ah! Măcar dacă Dumnezeu ar şti!"

Putin după aceea ofiţerul reveni alergând încă mai iute. Ordonă soldaţilor să dea drumul prizonierului şi să-i aducă sabia, salutându-1 respectuos, îi zise:

— Vă rog, domnule, fiţi bun şi mă urmaţi.

Hendon îl urmă, zicându-şi mereu: „Dacă nu eram în drum spre moarte şi judecată şi nu aveam nevoie de a economisi un păcat, i-aş suci gâtul pentru acest fel de a-şi bate joc de oameni".

Traversară amândoi o curte plină de lume şi ajunseră la o intrare principală a palatului.

Urcară o scară largă între o lume de condiţie înaltă şi, la urmă, Hendon fu introdus într-o sală largă unde i se croi o trecere prin mijlocul adunării de nobi-lităţi ale Angliei. Atunci, nobilul care îl condusese se înclină, îi recomandă să se descopere şi îl lăsă în picioare în mijlocul sălii, obiect al tuturor privirilor, al încreţirilor de sprâncene indignate şi al zâmbetelor amuzate şi batjocoritoare.

Tânărul Rege şedea sub un baldachin la cinci paşi de acolo. Cu capul aplecat într-o parte el discuta cu unul din acei oameni asemănători cu păsările din paradis, ce se cheamă un Duce.

Hendon observă că era destul de penibil să fie condamnat la moarte în plină forţă a vârstei, fără să fi suferit pe deasupra această umilire.

El dorea ca Regele s-o termine cât mai repede cu el.

Câte unele din minunatele persoane, din apropierea lui, deveneau aproape agresive, în acest moment, Regele ridică, neglijent, capul şi Hendon putu să-i vadă faţa. Această vedere fu gata să-i oprească suflarea, în fine, murmură: „Oh! Prinţul Regatului Visurilor şi Umbrelor, pe tronul său!" Apoi, luându-şi ochii de pe tânăra faţă şi plimbându-i pe strălucitoarea asistenţă, din splendida sală, adăugă: „Dar e real, e absolut real. Nu ăsta nu e un vis!"

Privi din nou pe Rege şi gândi: „Oare să fie un vis... sau este adevăratul suveran al Angliei şi nu Tom, sărmanul nebun pe care l-am strâns eu de pe drumuri? Cine îmi poate rezolva această enigmă?" deodată o idee luminoasă îi trecu prin minte. Merse până la zid, luă un scaun, îl duse în locul unde şezuse în picioare până acum, şi se aşeză.

Un murmur de indignare se ridică. O mână vâr-toasă i se opri pe umăr şi o voce exclamă:

— Sus, saltimbanc neruşinat, care îndrăzneşti să stai jos în prezenţa Regelui!

Acest incident, atrase atenţia Majestătii Sale, care ridică mâna şi strigă:

— Nu-1 atingeţi! E în dreptul său.

Curtenii se dădură înapoi stupefiaţi. Regele înainta:

— Ascultaţi toţi, lady, lorzi şi nobili: acest om este servitorul meu credincios şi drag, Miles Hendon, a cărui vitează sabie a salvat pe prinţ de suferinţe şi poa te de moarte. Pentru acest fapt, el este făcut Cavaler prin voinţa Regelui! Ascultaţi încă: Pentru acest foarte mare serviciu, de a fi apărat pe suveranul său de ruşinea biciuirii pe care a suferit-o în locul său, el este pair al

Angliei, conte de Kent şi va primi bunurile şi titlurile aferente acestor demnităţi, în plus privilegiul pe care el s-a prevalat cu dreptate îi aparţine prin valoare regală, căci am ordonat ca şefii familiei sale să aibe în viitor privilegiul de a sta jos în prezenţa Regelui Angliei din generaţie în generaţie atâta timp cât va trăi coroana. Să nu-1 atingă nimeni!

Două persoane sosite de la ţară în chiar acea dimineaţă şi care, în aceste împrejurări pătrunseră în sală şi ascultau aceste cuvinte, priviră pe Rege, apoi mo-mâia pentru speriat vrăbiile, apoi din nou pe Rege, cu o veritabilă încremenire. Era Şir Hughes cu Lady Edith.

Dar noul conte nu-i vedea. El fixă o privire entuziastă asupra Regelui şi îi zise: „Ah, la dracu! E săracul meu, este lunaticul meu! E el pe care vroiam să-1 ameţesc cu locuinţa mea de şaptezeci de odăi şi de douăzeci şi şapte de servitori! El, care, gândeam, n-avusese niciodată decât zdrenţe ca îmbrăcăminte, lovituri de picior drept mângâiere, frimituri drept hrană! Pe el îl adoptasem şi vroiam să-1 cresc cu demnitate! Bine că n-am un sac spre a-mi ascunde capul!

Revenit, deodată la conştiinţa datoriilor sale, se aşeză în genunchi, cu mâinile în cele ale Regelui şi îi jură credinţă, mulţumind cu omagiu pentru prosperitate şi pentru titluri.

După aceea se sculă şi se dădu respectuos la o parte, obiect al tuturor privirilor şi al invidiei.

Atunci, regele zări pe Şir Hughes şi pronunţă cu o voce mânioasă şi cu ochii strălucitori:

— Ridicaţi acestui bandit titlurile şi bunurile pe care le-a uzurpat! Să fie aruncat în închisoare şi să fie ţinut până când eu voi dispune de soarta lui.

Ex-sir Hughes fu ridicat.

O mişcare se făcu atunci, în cealaltă extremitate a sălii. Asistenţa

se da în lături şi Tom Canty îmbrăcat cu sobrietate şi eleganţă, mergea printre aceste ziduri vii urmat de un aprod, îngenunche în faţa Regelui; iar acesta zise:

Am învăţat istoria acestor câteva săptămâni şi sunt mulţumit de tine. Ai guvernat regatul cu o demni tate şi o clemenţă, cu adevărat regale...

Ţi-ai găsit mama şi surorile? Bine. Vom avea grijă de ele; iar tatăl tău va fi spânzurat dacă doreşti şi dacă legea o permite. Să ştiţi voi toţi care mă ascultaţi că începând de azi, toţi copiii din spitalul lui Christ vor primi hrană pentru inimă şi spirit tot aşa cum primesc pe cea pentru corp; iar băiatul acesta, va rămâne şi va ocupa toată viaţa lui, primul loc în corpul onorabil al guvernatorilor acelor copii. Pentru faptul că el a dom nit, se înţelege că i se datoresc omagii particulare.

Binevoiţi, deci, a constata ce costum poartă şi să ştiţi că nimeni altcineva nu va avea dreptul să poarte unul la fel, căci acest costum va aminti poporului că el a fost rege pentru un timp şi nimeni nu va lipsi să-i mărturisească respect după cum nu va omite să-1 salute. El e sub protecţia tronului şi sub supravegherea Coroanei. Va fi cunoscut sub titlul glorios de Pupil al Regelui!

Mândru şi fericit, Tom Canty se ridică, sărută mâna Regelui şi se retrase. Fără să piardă o clipă el alergă acasă la mama lui pentru a-i povesti, ca şi surorilor lui, Nan şi Bet, tot ce se petrecuse şi să le dea bucuria acestei noutăţi.

CONCLUZIE JUSTIŢIE Şi DREPTATE

Când toate misterele fură lămurite, se ştiu prin spovedania lui Hughes Hendon că soţia lui renegase pe Miles sub ordinul şi ameninţarea acestuia care era, fără glumă, aceea de a o omorî dacă nu se supunea.

Hughes nu fu urmărit pentru planurile sale, nici pentru uzurparea de titluri şi de bunuri faţă-de fratele său, pentru că soţia şi fratele nu vrură să mărturisească contra lui. Prima, cel puţin n-ar fi fost admisă chiar dacă ar fi vrut ea. Hughes îşi părăsi nevasta şi plecă pe Continent unde muri puţin după aceea şi mai târziu, contele de Kent se căsători cu văduva lui.

Prima vizită a noii perechi la Hendon fu ocazie de mari bucurii.

Nu s-a ştiut niciodată ce s-a făcut tatăl lui Tom Canty. Regele făcu să fie căutat fermierul care fusese însemnat cu fier roşu, apoi

vândut ca sclav; îl scoase din viaţa murdară a bandei lui Herisse şi îl puse pe calea cea bună.

Făcu, de asemenea să iasă din închisoare bătrânul om de legi, pe care îl graţie. Dotă fiicele celor două fe-

mei baptiste pe care le văzuse arzând pe rug şi făcu să fie pedepsit cu asprime sergentul care biciuise pe nedrept pe Miles Hendon. Scăpă de galere pe copilul care prinsese un şoim rătăcit şi pe femeia care furase o bucată de postav. Dar era prea târziu pentru a salva pe omul de care fusese convins că omorâse o căprioară în pădurea regală. Acordă protecţia sa judecătorului care avusese milă de el când fusese acuzat că a furat un purcel de lapte, şi avu plăcerea să-1 vadă crescând în stima publică şi ajungând un om de Stat respectat.

Atâta vreme cât trăi Regele, îi plăcu să povestească istoria aventurilor sale din momentul când santinela îl molestase la poarta palatului, până la noaptea finală când, strecurându-se, abil, prin lumea lucrătorilor aferaţi se introdusese în Aşezămintele „Abbaye" şi se ascunsese în mormântul confesorului, unde dormi aşa de mult că puţin lipsi să nu se prezinte după ceremonia încoronării. Spunea că povestirea des repetată a acestei preţioase lecţii îl întărea în hotărârea de a face pe poporul său să profite de învăţămintele pe care el le primise.

Miles Hendon şi Tom Canty, rămaseră favoriţii Regelui pe tot timpul domniei şi îl plânseră cu sinceritate când muri.

Bunul conte de Kent avea prea mult tact ca să abuzeze de privilegiul său. Totuşi îl exercită în două rânduri, unul după altul, după cel pe care 1-au raportat: la suirea pe tron a reginei Măria apoi a reginei Elisabeta. Unul din descendenţii lui s-a prevalat de acest drept la urcarea pe tron a lui Jaques I, apoi s-a scurs un sfert de secol înainte ca urmaşul său să se fi folosit de privilegiul de conte de Kent, care a încheiat prin a dispărea din memoria oamenilor. Astfel că, atunci când Kent-ul care

trăia pe vremea lui Carol I şezu pe scaun în prezenţa acestui suveran, pentru a-şi afirma şi a-şi perpetua dreptul casei sale, fu un mare scandal. Dar lucrul se explica şi dreptul fu confirmat.

Ultimul conte din această familie îşi găsi moartea luptând pentru rege în războaiele Republicii şi vechiul privilegiu se stinse cu el.

Tom Canty devine un moşneag frumos, cu totul alb, cu aerul grav

şi dulce. Tot timpul cât a trăit a fost onorat şi respectat de toţi căci costumul său particular amintea poporului căîntr-o vreme el fusese rege. Peste tot, unde se arăta, lumea îi făcea loc şi fiecare şoptea vecinului: „Descoperă-te. E Pupilul Regelui!" Şi toţi îl salutau şi primeau un zâmbet frumos de la el.

Regele Eduard al VI nu trăi decât puţini ani. Vai! Dar îi trăi cu demnitate. Nu o dată când câte un mare demnitar, câte un puternic vasal al Coroanei îi critica bunătatea şi-1 făcea să observe că unele legi ce propunea pentru a fi amendate erau prea blânde şi nu cauzau nimănui nici pagube nici opresiune, tânărul Rege întorcea către el ochii lui mari plini de compătimire şi adânc elocvenţi, apoi zicea:

— Ce vorbeşti dumneata de suferinţe şi de opresiune? Eu şi poporul meu, noi ştim ce sunt acestea; dar nu dumneavoastră.

Domnia lui Eduard VI fu, în mod particular, miloasă pentru această epocă aspră şi, luându-ne ziua bună de la el, să căutăm a-i păstra o amintire recunoscătoare.

SFÂRŞIT

CUPRINS

CAPITOLUL 1 - Naşterea prinţului şi a săracului 5
CAPITOLUL 2- Copilăria lui Tom 7
CAPITOLUL 3 - întâlnirea lui Tom cu prinţul. . 14 CAPITOLUL 4 —^Zbuciumările prinţului încep . 25
CAPITOLUL 5 - Tom ajunge la onoruri 31
CAPITOLUL 6 - Tom se instruieşte 42
CAPITOLUL 7 - întâiul prânz regal al lui Tom . 52
CAPITOLUL 8-Chestiuneasigiliului -.58
CAPITOLUL 9- Serbarea nautică 62
CAPITOLUL 10- Suferinţele prinţului 67
CAPITOLUL 11 -LaGuildhall 78
CAPITOLUL 12-Prinţul şi salvatorul său 86
CAPITOLUL 13-Dispariţiaprinţului 101
CAPITOLUL 14 - A murit regele!
Trăiască regele! 107
CAPITOLUL 15-Tom rege 124
CAPITOLUL 16-Banchetul oficial 141
CAPITOLUL 17-Nebunilă I 145
CAPITOLUL 18-Prinţul între haimanale 160

CAPITOLUL 19-Prinţul printre ţărani 171
.CAPITOLUL 20- Prinţul şi pustnicul 179
CAPITOLUL 21 -Hendonîn ajutor 188

CAPITOLUL 22 - Victimă a trădării 193
CAPITOLUL 23 - Arestarea prinţului 200
CAPITOLUL 24 - Evadarea prinţului 205
CAPITOLUL 25-HendonHall 209
CAPITOLUL 26-Renegat 219
CAPITOLUL 27 - în închisoare 225
CAPITOLUL 28- Sacrificiul 238
CAPITOLUL 29-La Londra 243
CAPITOLUL 30-Progreselelui Tom 246
CAPITOLUL 31 -Prpcesiunea noului rege 250
CAPITOLUL 32 - Ziua încoronării 258
CAPITOLUL 33 -Eduard rege 273
CONCLUZIE-Justiţie şi dreptate 282

---

* Monedă engleză valorând un sfert de penny (n.t.)